

Jaarrekening 2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Inleiding	8
Gemeentebestuur	11
Jaarverslag Programmaverantwoording	12
Programma 1. Samen zorgen wij voor Valkenswaard	13
1.1 Paradijs voor opgroeiende kinderen	14
1.2 Verbonden met elkaar	16
1.3 Oog voor iedereen	18
1.4 Actief in beweging	23
Wat heeft programma 1 gekost?	26
Programma 2. Samen wonen en werken wij in Valkenswaard	34
2.1 Samen werken	35
2.2 Verbonden met de regio	37
2.3 Bouwen voor onze toekomst	40
2.4 (on) Herkenbaar centrum	47
Wat heeft programma 2 gekost?	48
Programma 3. Samen recreëren wij in Valkenswaard	54
3.1 Valkenswaardse trots	55
3.2 De tuin van Brainport	58
3.3 Recreatie in Dommelland	61
Wat heeft programma 3 gekost?	63
Programma 4. Samen vertegenwoordigen wij Valkenswaard	67
4.1 Bestuurlijke samenwerking	68
4.2 Wijzer door participatie	69
4.3 Samenwerking in de regio	71

Wat heeft programma 4 gekost?	73
Programma 5. Samen in dienst van Valkenswaard	75
5.1 Organisatie	76
5.2 Dienstverlening	78
5.3 Financiën	80
Wat heeft programma 5 gekost?	82
Wat heeft de overhead gekost?	85
Wat brengen de algemene dekkingsmiddelen op?	88
Wat mag onvoorzien kosten?	89
Wat mag de vennootschapsbelasting kosten?	90
Verplichte beleidsindicatoren	91
Paragrafen.....	93
Lokale heffingen.....	94
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	103
Onderhoud kapitaalgoederen	108
Financiering	125
Bedrijfsvoering.....	128
Verbonden partijen	139
Grondbeleid	144
Wet open overheid (Woo)	151
Subsidieverstrekking	153
Jaarrekening	158
Balans per 31 december 2025 (voor bestemming van het gerealiseerde resultaat)	159
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	161
Toelichting Algemene grondslagen.....	161
Toelichting Vaste Activa	162
Toelichting Vaste Passiva	167

Balans met toelichting	169
Vaste Activa	169
Immateriële vaste activa	169
Materiële vaste activa.....	169
Financiële vaste activa.....	171
Vlottende activa	171
Vorraden	171
Uitzetting met een rente typische looptijd korter dan één jaar	173
Schatkistbankieren	175
Liquide middelen	176
Overlopende activa	177
Eigen vermogen	177
Voorziening.....	184
Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar	186
Vlottende passiva.....	186
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	186
Overlopende passiva	187
Waarborgen en garanties.....	189
Niet op de balans opgenomen rechten en verplichtingen	190
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting	191
Het resultaat over 2025.....	194
Overzicht van structurele reservemutaties	196
Overzicht van incidentele baten en lasten	197
Wet Normering Topinkomen.....	201
Overzicht Kredieten	203
Mutaties reserves per programma.....	206
Overzicht van baten en lasten per taakveld	208

EMU-saldo	212
Rechtmatigheidsverantwoording	213
Gebeurtenissen na balansdatum	215
Overige gegevens	216
Bijlage.....	217
Bijlage 1 SiSa	218

Inleiding

Algemeen

Voor u liggen de Jaarstukken 2025 van de gemeente Valkenswaard. In de Jaarstukken 2025 vindt zowel de beleidsmatige als de financiële verantwoording plaats over boekjaar 2025. Gedurende het jaar is de raad door middel van een Bestuursrapportage 2025 en de Slotwijziging 2025 al geïnformeerd over de afwijkingen gedurende het jaar. De jaarstukken zijn hiermee het sluitstuk van de P&C-cyclus 2025 en de finale beleidsmatige en financiële verantwoording.

Wisseling burgemeester en accountant

2025 was het laatste volledige jaar van de dit jaar afgesloten raadsperiode, een jaar waarin een aantal belangrijke besluiten genomen zijn voor de inwoners en bedrijven van Valkenswaard en waarin Corine van Overdijk is gestart als burgemeester van Valkenswaard.

Begin 2025 namen we vroegtijdig afscheid van de accountant en werd na een aanbesteding voor de 4 A2-organisaties Crowe als nieuwe accountant door de raad benoemd.

Bestuurlijke en financiële context

Eind 2024 heeft de raad naar aanleiding van de meerjarige financiële situatie aan het college de opdracht gegeven om met concrete bezuinigingsvoorstellen te komen. Deze voorstellen zijn verwerkt in de Kadernota 2026. Ondanks de uitdagende financiële situatie heeft de gemeenteraad in 2025 een aantal besluiten genomen met een positieve impact voor de inwoners van Valkenswaard.

2025 was een belangrijk scharnierjaar binnen de bestuursperiode 2022–2026. De aandacht lag op het afronden en uitvoeren van vastgesteld beleid, het beheerst omgaan met middelen en het tijdig anticiperen op het verwachte financieel uitdagende jaar 2026. Door vroegtijdige maatregelen en een scherp oog voor de financiële positie is het gelukt om de gemeentelijke financiën in 2025 solide te houden en de dienstverlening aan inwoners op peil te houden.

De gemeente heeft in 2025 actief gestuurd op budgetdiscipline, het beperken van risico's en het versterken van de weerstandspositie. Hiermee is een belangrijke basis gelegd voor een stabiele overgang naar de volgende bestuursperiode.

Veranderingen in onze omgeving landelijk en mondiaal

We zien een steeds toenemende tendens dat de bedrijfsvoering van de gemeente wordt beïnvloed door externe factoren, zowel landelijk als mondiaal. De impact van aanhoudende oorlogen vertaalt zich in een blijvende nood aan opvanglocaties voor vluchtelingen en een druk op de inflatie door de afhankelijkheid van de wereldwijde economie. Door de val van het kabinet Schoof medio 2025 stagneerden een aantal landelijke ontwikkelingen, zoals de besluitvorming over de compensatie van de uitgaven voor de jeugdhulp, een kostenpost waar de gemeenten nog onvoldoende grip op heeft en waar de compensatie van het Rijk achterblijft op de uitgaven die de gemeente doet. Dat legt een claim op de gemeentelijke financiële positie.

Duurzaamheid en toekomstbestendigheid

In 2025 is verder invulling gegeven aan de ambitie om Valkenswaard duurzaam en toekomstbestendig te ontwikkelen. Dit kwam tot uiting in maatregelen op het gebied van energiebesparing, afval en groen, maar ook in het voorbereiden van keuzes voor de langere termijn, bijvoorbeeld in relatie tot klimaatadaptatie en de inrichting van de leefomgeving.

Sociaal domein en samenleven

Het sociaal domein bleef ook in 2025 een belangrijk aandachtsgebied, waarbij we uitvoering hebben gegeven aan de visie en doelen uit het beleidskader sociaal domein. Iedereen moet kunnen meedoen, groeien en thuiskomen in Valkenswaard. Enerzijds investeren we daarom in een sterke sociale basis in de wijken, in preventie en in de toegang. Anderzijds vraagt dat om een goed stelsel voor mensen voor wie het niet op eigen kracht of met hulp van hun netwerk lukt. Daarvoor is in 2025 het breed minimabeleid en een nieuwe verordening Jeugdhulp vastgesteld. Beide zijn belangrijk, omdat we zien dat het aantal inwoners dat een beroep doet op ondersteuning toeneemt, en de ondersteuningsvragen complexer worden door een veranderende maatschappij.

Resultaten voor inwoners en leefomgeving

In 2025 zijn zichtbare resultaten geboekt in de wijken, dorpen en de kern van Valkenswaard. De inzet op wonen, bereikbaarheid, leefbaarheid en duurzaamheid is voortgezet. Lopende projecten zijn planmatig uitgevoerd en waar mogelijk afgerond, met aandacht voor kwaliteit, participatie en beheersbaarheid.

Op het gebied van wonen en ruimtelijke ontwikkeling zijn stappen gezet om de woningvoorraad verder te vergroten en de doorstroming te verbeteren. Er zijn een aantal ruimtelijke procedures afgerond en daarmee stappen gezet in de realisatie van een aantal (grote) ontwikkellocaties. Tevens zijn er voorkeursrechten gevestigd voor mogelijke toekomstige ontwikkelingen.

Voor de omgevingswet is er gestart met het proces voor de Omgevingsvisie 2.0, zijn stappen gezet om te komen tot een gemeente dekkend omgevingsplan en zijn om vertraging te voorkomen een aantal woningontwikkelingen met het tijdelijk instrument Tam-Imro ruimtelijk geregeld.

In de openbare ruimte is de kwalitatieve verbetering van ons centrum nagenoeg voltooid. Ook zijn weer een aantal infrastructurele herinrichtingsprojecten voor beter bereikbaar en verkeersveiliger Valkenswaard voltooid. De opgeleverde infrastructurele projecten en aanpassingen dragen bij aan de leefbaarheid en bereikbaarheid van Valkenswaard.

Sport, bewegen en cultuur

Een aantal van de speerpunten uit het collegeprogramma 2022-2026 zijn sport en bewegen en cultuur. Met besluitvorming over de toekomst van de Rollerhal de Dennenberg, de harmonisatie van de binnensporttarieven, de exploitatie van de Wedert, de samenwerking tussen de voetbalverenigingen en de investeringen in de huisvesting van verenigingen zijn hier in 2025 positieve stappen gezet. In 2025 is ook de samenwerking tussen het CMD en de Hofnar versterkt. Dit heeft een positieve invloed op het aantal inwoners dat deelneemt aan culturele activiteiten.

Resultaat per programma

Het resultaat is inclusief overhead, onvoorzien, vennootschapsbelasting en algemene dekkingsmiddelen.

Resultaat per programma

Het resultaat is inclusief overhead, onvoorzien, vennootschapsbelasting en algemene dekkingsmiddelen.

Overzicht programma resultaten in (x € 1.000)	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Totaal
1: Samen zorgen wij voor Valkenswaard	-43.486	-44.029	-543
2: Samen wonen en werken wij in Valkenswaard	-7.492	-6.352	1.140
3: Samen recreëren wij in Valkenswaard	-8.862	-8.229	633
4: Samen vertegenwoordigen wij Valkenswaard	-2.030	-3.444	-1.414
5: Samen in dienst van Valkenswaard	-3.801	-3.827	-26
Overhead	-15.976	-16.125	-149
Onvoorzien	-50	-	50
Vennootschapsbelasting	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	84.855	85.087	232
Totaal	3.158	3.081	-77

0.1

Een splitsing tussen structurele en incidentele baten en lasten wordt in het jaarrekening deel gegeven.

Hieronder zijn de afwijkingen weergegeven boven de € 200.000:

Onderwerp	Bedrag (x € 1.000)	Nadelig/voordeling	Incidenteel/ structureel
Programma 1			
Kapitaallasten	289	Voordeel	Structureel
Uitvoeringskosten wmo	483	Nadeel	Structureel
Bijstand / IOAW-IOAZ / Uitkeringen zelfstandigen (BUIG)	268	Nadeel	Structureel
Individuele jeugdhulp	873	Nadeel	Structureel
Sporthal/Zwembad De Wedert	271	Nadeel	Incidenteel
Programma 2			
Kapitaallasten	404	Voordeel	Structureel
Riolen en bbb's	222	Voordeel	Incidenteel
Volkshuisvesting	385	Voordeel	Incidenteel
Programma 3			
Centrum voor Muziek en Dans	230	Voordeel	Incidenteel
Programma 4			
College B&W	1.319	Nadeel	Incidenteel
Programma 5			
Algemene baten en lasten	260	Nadeel	Incidenteel
Algemene dekkingsmiddelen			
Treasury Activiteiten	380	Nadeel	Structureel
Gemeentefonds	545	Voordeel	Incidenteel
Totaal grote afwijkingen	-1.779		

0.2

Gemeentebestuur

Samenstelling gemeenteraad

Onderstaande tabel gaat over de samenstelling van de gemeenteraad over raadsperiode 2022-2026.

Partij	Aantal zetels in de gemeenteraad
H&G (Helder & Gedreven)	5
Vote	4
Valkenswaard Lokaal	3
PvdA (Partij van de Arbeid)	3
CDA (Christen Democratisch Appèl)	2
Samen voor Valkenswaard	2
VVD (Volkspartij voor Vrijheid en Democratie)	1
D66 (Democraten 66)	1
Vitaal Valkenswaard	1
Fractie Partij Stefanie	1

0.3

Samenstelling college

Op 22 maart 2022 heeft er een gemeenteraadsverkiezing plaatsgevonden, waarna de gemeenteraad is geïnstalleerd (30 maart 2022).

Vanaf 19 november 2025 bestaat het college van burgemeester en wethouders uit:

College	Portefeuille
Burgemeester C. van Overdijk	Openbare Orde en Veiligheid, burgerzaken, intergemeentelijke samenwerking, communicatie, coördinatie handhaving, coördinatie toekomstvisie, bedrijfsvoering en informatiebeveiliging.
Wethouder B. Bots	Volkshuisvesting, Wmo en zorg, verkeer en mobiliteit, wijkgericht werken, monumenten en erfgoed, (Dommelland-) natuur en landschapsontwikkeling, Project verkeersmaatregelen Dommelen-Zuid en wijkwethouder Dommelen/Geenhoven.
Wethouder R. Pijnenburg	Duurzaamheid, Sport, Masterplan centrum, Dommelland-boulevard en paardenzone, wijkwethouder Turfberg/Hoge Akkers/Centrum, Ruimtelijke Ordening, Vergunningen, Toezicht en Handhaving.
Wethouder M.H. Theus	Werk en inkomen, onderwijs, inburgering, economische zaken, kunst en cultuur, (Dommelland-) toerisme en recreatie en marketing, BGTS de Groote Heide, wijkwethouder Borkel en Schaft/Gegraaf/Kerkakkers.
Wethouder F. Potters	Financiën, subsidiebeleid, jeugd, beheer openbare ruimte, vastgoed en grondzaken, transitie landelijk gebied en gebiedsgerichte aanpak (GGA).

0.4

Jaarverslag ***Programmaverantwoording***

Programma 1. Samen zorgen wij voor Valkenswaard

Product	Portefeuillehouder	Team
Paradijs voor opgroeiende kinderen	R.A.J. Pijnenburg M.H. Theus	Sociaal en economisch beleid
Verbonden met elkaar	B.F.B.J. Bots C.H.M. van Overdijk R.A.J. Pijnenburg M.H. Theus	Sociaal en economisch beleid
Oog voor iedereen	B.F.B.J. Bots R.A.J. Pijnenburg M.H. Theus	Sociaal en economisch beleid
Actief in beweging	B.F.B.J. Bots C.H.M. van Overdijk R.A.J. Pijnenburg M.H. Theus	Sociaal en economisch beleid

1.0

1.1 Paradijs voor opgroeiende kinderen

Wat hebben we bereikt?

1.1.1 Onderwijsachterstanden vroegtijdig aanpakken

We sporen onderwijsachterstanden vroegtijdig op en pakken deze aan. Zodat kinderen beter kunnen meekomen met hun leeftijdsgenoten en een kansrijkere jeugd krijgen. Armoede onder jeugd wordt actief gesignaleerd.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1.1. A We subsidiëren een VVE-peuterprogramma voor peuters van 2 tot 4 jaar die een achterstand vertonen in hun ontwikkeling.

Peuters van 2,5 tot 4 jaar met een ontwikkelingsachterstand kregen een speciaal programma aangeboden om hun achterstand te verkleinen en zoveel mogelijk weg te werken. Er vond inzet plaats om het bereik van kinderen met recht op VVE te vergroten. Hiervoor is onder andere een aangescherpte doelgroep definitie geformuleerd, vond afstemming met de GGD plaats over de VVE-indicaties, kwam er betere voorlichting voor ouders en meer samenwerking met de basisscholen over dit thema.

1.1.1. B De OAB-middelen worden ingezet voor het bestrijden van taalachterstanden bij kleuters uit de groepen 1 en 2.

In het kader van de doorgaande leerlijn werden rijksmiddelen onderwijsachterstandenbeleid (OAB) voorschols ingezet voor peuters van 2,5 tot 4 jaar. Daarnaast spanden schoolbesturen zich in om deze lijn door te zetten. Zij hadden extra aandacht voor taalachterstanden bij kleuters en jonge leerlingen.

1.1.1. C Aandacht voor de doelgroep jeugd in beleid bestaanszekerheid

Het Breed Minimabeleid 2025-2027 en het daarbij behorende Uitvoeringsprogramma zijn vastgesteld. Een onderdeel hiervan is de intensivering van interne afstemming, waaronder het verstevigen van de samenwerking tussen Jeugd en Werk & Inkomen. Ook is er nadrukkelijk aandacht voor de doelgroep Jeugd. Binnen het nieuwe lokale plan voor Kansrijke Start Valkenswaard is er ook expliciet aandacht voor het thema bestaanszekerheid.

Wat hebben we bereikt?

1.1.2 Doorgaande ontwikkellijn

We realiseren een doorgaande ontwikkellijn. Dit betekent dat we kinderopvang, basisonderwijs en voortgezet onderwijs vloeiend op elkaar laten aansluiten. Daarbij kijken we zoveel mogelijk wijkggericht naar wat nodig is op het gebied van onderwijs, kinderopvang, sport en cultuur.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1.2. A Sterke preventieve basis

Er is samen met partners uit het medisch- en sociaal domein een nieuw lokaal plan opgesteld voor Kansrijke Start, om een sterke basis neer te zetten in de eerste 1000 dagen voor een gezond en kansrijk leven. Daarnaast is de samenwerking met kinderopvang en basisonderwijs versterkt door de doorontwikkeling van het schoolmaatschappelijk werk en contactpersonen binnen het CJG.

1.1.2. B Passend sport- en cultuuraanbod voor de jeugd

We werkten met kinderopvang, onderwijs, gemeente en andere partners samen aan een goede ontwikkeling van de jeugd. We hebben ingezet op het realiseren van een divers en toegankelijk sport- en cultuuraanbod voor iedere jeugdige in Valkenswaard.

Wat hebben we bereikt?

1.1.3 Inbedden brede welvaartsagenda

We bedden de brede welvaartsagenda die in de Brainportregio wordt ontwikkeld, onder andere op het gebied van onderwijs en veiligheid, in in onze werkwijze.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1.3. A Brainport voor elkaar

Voor onze gemeente specifiek hebben we een brede welvaart foto laten maken in het kader van de staat van de gemeente, om zo nog meer inzichten op te doen. Daarnaast is een Brainport voor Elkaar bijeenkomst georganiseerd in Valkenswaard.

Wat hebben we bereikt?

1.1.4 Samenwerking scholen en bedrijfsleven

We stimuleren samenwerking tussen scholen en het bedrijfsleven om het onderwijsaanbod optimaal en op maat aan te kunnen bieden binnen de gehele Brainportregio.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1.4. A Stagemogelijkheden en gerichte toekomstvaardigheden

In gesprek met Were Di zochten we naar mogelijkheden de samenwerking te versterken als het gaat om de voorbereiding van leerlingen op de arbeidsmarkt. Daarbij richten we ons op stagemogelijkheden, projecten binnen Expansio en gerichte toekomstvaardigheden voor leerlingen. In november hebben we deelgenomen aan de beroepenmarkt op Were Di. We zijn aangesloten bij het Kempisch Ondernemers Platform, dat lespakketten verstrekt aan scholen over technische thema's.

Wat hebben we bereikt?

1.1.5 Goede onderwijshuisvesting

Samen met schoolbesturen, kindpartners, zorgpartners en wijkbewoners verbeteren we (de inrichting van) onze schoolgebouwen. Goede onderwijshuisvesting is heel belangrijk voor goed onderwijs.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1.5. A Programma Onderwijshuisvesting 2025

We zijn in 2025 gestart met de verbouwing van Kindcentrum De Pionier en planvorming voor huisvesting van basisschool Agnetendal.

1.2 Verbonden met elkaar

Wat hebben we bereikt?

1.2.1 Behoud sociale cohesie

We zetten actief in op het behoud van een sterke sociale cohesie, zodat onze inwoners kunnen deelnemen aan de vele activiteiten en verenigingen die Valkenswaard heeft. En zodat we oog blijven hebben voor elkaar.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.2.1. A Inzet wijknetwerkers

De wijkstructuur is opgezet en daarbij zijn twee wijknetwerkers aangesteld. Ze hebben hun zichtbaarheid in de wijken vergroot en zoeken verbinding met iedereen in de wijk.

1.2.1. B Faciliteren van verenigingen

Ook in 2025 subsidieerden en faciliteerden we de verenigingen die zich inzetten voor de lokale samenleving waaronder ook een aantal acties ter versterking van vrijwilligerswerk.

1.2.1. C Ondersteunen vrijwilligersorganisaties

Samen met verschillende vrijwilligersorganisaties zijn er stappen gezet om van elkaar te leren en ze handvatten te geven ter bevordering van het werven en behouden van vrijwilligers. Dit traject zal in 2026 worden voortgezet.

1.2.1. D Doorontwikkeling website Oog voor iedereen

De website is in 2025 gelanceerd en wordt sindsdien regelmatig van updates voorzien. De bezoekersaantallen worden gemonitord. Dit zal een continu proces zijn en blijven.

Wat hebben we bereikt?

1.2.2 Ondersteunen informele netwerken en samenwerking

Hiervoor blijven we informele netwerken en samenwerking ondersteunen, met directe partners en professionals en vrijwilligers onderling. Dit trekken we ook breder, om zo onderwijs, wonen, sport, cultuur en economie intensiever bij het sociaal domein te betrekken.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.2.2. A Inzet wijknetwerkers

De wijkstructuur is opgezet en daarbij zijn twee wijknetwerkers aangesteld. Ze hebben hun zichtbaarheid in de wijken vergroot en zoeken verbinding met iedereen in de wijk.

1.2.2. B Uitvoering gegeven aan het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA).

Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) heeft ook in 2025 continu aandacht gekregen en heeft tot versterking van bestaande netwerkverbindingen geleid.

Wat hebben we bereikt?

1.2.3 Betere ondersteuningsstructuur wijken

We richten de ondersteuningsstructuur in onze wijken nog beter in, zodat de betrokkenheid bij en veiligheid in wijken toeneemt.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.2.3. A De structuur van wijkondersteuning wordt versterkt met twee wijknetwerkers

De wijkstructuur is opgezet en daarbij zijn twee wijknetwerkers aangesteld. Ze hebben hun zichtbaarheid in de wijken vergroot en zoeken verbinding met iedereen in de wijk.

1.2.3. B Laagdrempelige toegang in de wijk

We zijn dit jaar gestart met OCO's in de wijk en daarnaast zijn er twee wijknetwerkers actief in de wijken. Bij deze mensen kunnen de inwoners informatie ophalen en de gesprekken over (mogelijke) ondersteuning voeren.

Wat hebben we bereikt?

1.2.4 Wijkgerichte vertaling aanpak

Onze aanpak vertalen we wijkgericht. Oftewel: we hebben aandacht voor wat nodig is in elke wijk en spelen daarop in. Daarbij kijken we bijvoorbeeld naar ontmoetingsplekken in de wijken.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.2.4. A Wijkgerichte invulling opgaven beleidskader Sociaal Domein

De twee wijknetwerkers zijn in 2025 gestart met een duidelijk takenpakket dat bijdraagt aan sociale cohesie in de wijk en zij fungeren als schakel tussen inwoners, organisaties en gemeente. We zijn in een aantal wijken gestart met de ontwikkeling van de wijkagenda's. Dit wordt in 2026 voortgezet.

1.2.4. B Wijkgerichte vertaling integrale vastgoedstrategie

In 2025 zijn we begonnen aan het accommodatiebeleid met de vastgestelde vastgoedstrategie als leidraad. Daarin is onze bijdrage geleverd voor wat betreft de wijk- en buurthuizen binnen en buiten het gemeentelijk vastgoed.

Wat hebben we bereikt?

1.2.5 Extra aandacht voor ondermijnende digitale criminaliteit

We hebben extra aandacht voor de thema's ondermijnende en digitale criminaliteit en brengen dit ook over aan onze inwoners, ondernemers en publiek-private samenwerkingsverbanden. Goede onderlinge verbondenheid heeft hierop een preventieve uitwerking.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.2.5. A Weerbare overheid en samenleving

De gemeente:

- organiseerde een bijeenkomst voor senioren over het voorkomen van fraude en oplichting
- organiseerde een ontbijtsessie voor ondernemers over cyberveiligheid;
- hield vier actiedagen met controles op diverse risicolocaties bezocht;
- beoordeelde 31 MMA-meldingen (Meld Misdaad Anoniem) en handelde deze waar nodig af;
- maakte een informatiebeeld van het buitengebied en een bedrijventerrein voor betere risicosturing;
- voerde de VOG-Politiegegevens in voor alle relevante medewerkers;
- de projectgroep organiseerde ZICHT-sessies en de Week van de Jonge Aanwas (130 deelnemers);
- voerde 25 Bibob-toetsen uit.

Wat hebben we bereikt?

1.2.6 Menselijke opvang en huisvesting vluchtelingen

We dragen ons steentje bij aan een menselijke opvang van vluchtelingen en voldoen aan de opgave voor huisvesting van statushouders.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.2.6. A Duaal traject leren en participeren

Wij nemen een leerbaarheidstoets af en bepalen de passende leerroute van een nieuwkomer. De nieuwkomer wordt vervolgens aangemeld voor taalonderwijs, dit start zo snel mogelijk. Wij hebben periodiek contact met de nieuwkomer en onze samenwerkingspartner over de voortgang. Daarnaast wordt de nieuwkomer ondersteund op het gebied van re-integratie en participatie. Zodra het mogelijk is wordt de nieuwkomer aangemeld voor een passend (re-integratie)traject. Wij bieden duale trajecten gericht op arbeidsinschakeling aan tijdens de inburgering.

1.3 Oog voor iedereen

Wat hebben we bereikt?

1.3.1 Positieve gezondheid

We gaan uit van het principe van 'positieve gezondheid'. We kijken daarbij naar wat mensen wél kunnen en wat zij daarvoor nodig hebben; gezondheid is meer dan alleen 'niet ziek zijn'.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.3.1. A Gedachtegoed positieve gezondheid als basis

Positieve gezondheid is het uitgangspunt geworden bij allerlei vormen van ondersteuning en hulpverlening in het sociaal domein.

1.3.1. B Invulling acties SPUK GALA en IZA

De specifieke uitkering (SPUK)-regeling voor GALA (gezond en actief leven akkoord) loopt officieel vanaf 2023. Ook in 2025 is er invulling gegeven aan acties in het kader van SPUK GALA en het IZA (integraal zorgakkoord). Deze activiteiten zullen ook in 2026 voortgezet worden.

1.3.1. C Lokale netwerken op thema's GALA

Op de themalijnen uit het GALA zijn lokale netwerken en coalities aanwezig. Voor Een tegen eenzaamheid is een lokaal netwerk actief waarin de activiteiten worden afgestemd.

1.3.1. D Sluitende ketenaanpakken

We zijn goed op weg in het realiseren van sluitende ketenaanpakken Kansrijke Start, Valpreventie, Kind naar Gezonder Gewicht, Welzijn op Recept en Gecombineerde leefstijlinterventie Volwassenen. We zijn er echter nog niet helemaal en ronden dit in 2026 af. Zie ook bij actief in beweging wat de resultaten zijn die in 2025 zijn behaald.

Wat hebben we bereikt?

1.3.2 Preventie en vroegsignalering

De kern van ons beleid is preventie en vroegsignalering ter voorkoming van armoede, schulden, eenzaamheid, gezondheidsproblemen en een (gespecialiseerde) zorgvraag. We stellen een nieuw, integraal, preventief armoedebeleid op voor onze gemeente.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.3.2. A Uitvoering GALA

Vanuit het GALA hebben we in 2025 ook ingezet op preventie en vroegsignalering. Vanuit Kansrijke Start Valkenswaard is hier samen met de lokale coalitie met partners uit het medisch en sociaal domein ook op ingezet. Daarnaast is een nieuw lokaal plan opgesteld voor de lokale aanpak van Kansrijke Start, waar preventie centraal staat.

1.3.2. B Nieuw beleidsplan bestaanszekerheid

Het Bestaanszekerheidsplatform is hernieuwd. Sinds 2025 wordt dit platform voorgezeten door W&I, de frequentie van bijeenkomsten is opgeschaald en de agenda is aangescherpt om samen bestaanszekerheid binnen Valkenswaard te vergroten. Hierbij is kritisch gekeken welke partners hierbij aangesloten worden en wordt gestuurd op het informeren van elkaar m.b.t. de activiteiten.

1.3.2. C Gebruik minimaregelingen

In 2025 zijn het Breed Minimabeleid 2025-2027 en het daarbij behorende Uitvoeringsprogramma vastgesteld. Beleidsdoelen zijn het vergroten van het bereik, inzet op preventie en het verbeteren van de toegankelijkheid en harmonisatie. De harmonisering van de eigen bijdrage Wmo is

gerealiseerd, en er is een start gemaakt in de verbetering van de gemeentelijke webpagina's van Werk en Inkomen om de gebruiksvriendelijkheid hiervan te vergroten.

Wat hebben we bereikt?

1.3.3 Verbeteren toegankelijkheid zorg

We verbeteren de toegankelijkheid van onze zorg, (indien mogelijk via één loket)

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.3.3. A Ontwikkelen toegang

In 2025 is er één digitaal loket ontwikkeld waar de inwoner van Valkenswaard toegang heeft tot allerlei vormen van activiteiten, diensten en organisaties in de buurt (Oog voor iedereen). Daarnaast is het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) het fysieke loket voor jeugdhulpzoekenden en is er op verschillende plekken een loket waar de onafhankelijk clientondersteuners (OCO's) vindbaar zijn.

1.3.3. B Doorontwikkelen oog voor iedereen

Oog voor iedereen is doorontwikkeld waarbij er een communicatiecampagne gevoerd is om de vindbaarheid van dit platform te bevorderen. Ook zijn organisaties en partners geactiveerd om informatie te actualiseren.

1.3.3. C Vergroten gebruik onafhankelijke clientondersteuning

De bekendheid van de onafhankelijk clientondersteuner (OCO) is in 2025 vergroot door één centraal aanmeldpunt in te richten bij Cordaad en de OCO in de wijk te introduceren.

Wat hebben we bereikt?

1.3.4 Ontwikkelen en transformeren gespecialiseerde jeugdhulp

We gaan aan de slag met het ontwikkelen en transformeren van het lokaal en regionaal stelsel van (gespecialiseerde) jeugdhulp, zodat deze passend en toekomstbestendig wordt en we zetten in op jeugdwerk.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.3.4. A Opgaven uit de Hervormingsagenda Jeugd

De opgaven uit de Hervormingsagenda Jeugd zijn vertaald naar een regionaal meerjarenplan dat richting geeft aan de transformatie van de jeugdhulp. De strategische doelen uit dit meerjarenplan zijn uitgewerkt in concretere acties en beoogde resultaten. Daarbij is het opgavegericht werken verder geconcretiseerd, zodat we, in lijn met de Hervormingsagenda, gericht kunnen werken aan de opgaven rondom reikwijdte, integraliteit, verblijf en de organisatie van onze regio.

1.3.4. B Versterken van ons Centrum voor Jeugd en Gezin

Er is gewerkt aan de doorontwikkeling van de Toegang. Om ons Centrum voor Jeugd en Gezin te versterken en daarmee tijdige en passende hulp te bieden, zijn de voorbereidingen getroffen voor het in dienst nemen van de jeugdconsulenten.

1.3.4. C Samenwerking jongerenwerk

Er hebben structurele overleggen plaatsgevonden om jongerenwerkers beter te positioneren in relatie tot de gestelde opgaven. Inmiddels is hun bezetting structureel op orde. De jongerenwerkers zijn daarbij aanwezig in de leefwereld van jongeren: onder andere op school, op straat en in hun eigen jongerenruimte. Ze hebben daarnaast voorlichtingen op school gegeven en organiseerden laagdrempelige activiteiten en workshops. De (naams)bekendheid van het jongerenwerk is toegenomen, wat zichtbaar is in het groeiende aantal jongeren dat tijdens de inloopmomenten aanwezig is in de jongerenruimte.

1.3.4. D Hulpvragen vroegtijdig oplossen

De inzet van het schoolmaatschappelijk werk op scholen is doorontwikkeld, waarbij wordt ingezet op een vroegtijdige signalering van hulpvragen en preventieve (collectieve) inzet. Daarnaast zijn er contactpersonen binnen het CJG verbonden aan de kinderopvanglocaties.

1.3.4. E Voorkomen van situaties van onveiligheid

Vanuit de regionale samenwerking binnen het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming is onderlinge kennisdeling geïntensiveerd en gewerkt aan het concretiseren van de landelijke aanpak naar regionale uitvoering. Lokaal hebben we de inzet van aandachtsfunctionarissen huiselijk geweld en kindermishandeling gecontinueerd. Zij ondersteunen het sociaal domein door structureel te informeren over de Meldcode, signalering, de werkwijze van Veilig Thuis en het gebruik van de Meldcode.

Wat hebben we bereikt?

1.3.5 Wmo beheersbaar krijgen

We ontwikkelen specifieke maatregelen om de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) beheersbaar te krijgen als gevolg van het abonnementstarief en de vergrijzing.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.3.5. A Verordening en beleidsregels volgens de bedoeling van de Wmo.

In 2024 zijn de verordening en beleidsregels aangepast. In 2025 was daar geen noodzaak toe.

1.3.5. B Inzetten op de eigen kracht van onze (oudere) inwoners

Er is besloten om in 2025 niet verder te gaan met Powerful Ageing maar in te zetten op andere manieren om eigen kracht bij (oudere) inwoners te bevorderen.

Dit doen we bijvoorbeeld door de valpreventieve activiteiten in de wijken onder leiding van onze sportregisseurs en met hulp van fysiotherapeuten.

Wat hebben we bereikt?

1.3.6 Grip individuele voorzieningen Wmo

We zetten in op meer grip krijgen op individuele voorzieningen en op de doorontwikkeling van het aanbod aan dagbesteding en begeleiding.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.3.6. A Kleinere afstand tussen geïndiceerde ondersteuning en het voorliggend veld

In 2025 is gestart met het project 'drempelloze dagbesteding', een algemene voorziening waarbij je zonder Wmo-indicatie gebruik kan maken van dagbesteding. Dit wordt in 2026 verder vormgegeven. Ook richtten we ons op een betere verbinding tussen het sociaal team en de Wmo-consulenten.

1.3.6. B Collectief vervoer opnieuw aanbesteden

Collectief vraagafhankelijk vervoer is in 2025 opnieuw aanbesteed in samenwerking met de regio en provincie. Per maart 2026 is er een nieuwe vervoersovereenkomst.

1.3.6. C Bijsturen inzet hulpmiddelen

Het onderzoek naar hoe bij te sturen op de inzet van hulpmiddelen is afgerond in 2025. In 2026 starten we met de uitvoering ervan.

1.3.6. D Nieuwe aanbesteding Huishoudelijke Ondersteuning

Huishoudelijke ondersteuning is in 2024 opnieuw aanbesteed en wordt sinds 2025 op basis van inspanningsgerichte bekostiging (PxQ) toegekend. Door toenemende vraag (demografische ontwikkelingen) is de inzet echter gestegen.

Wat hebben we bereikt?

1.3.7 Innovatieve ontwikkelingen technologie en netwerkversterking

We zetten in op innovatieve ontwikkelingen, technologie en netwerkversterking binnen de (informele) zorg. Vrijwilligers, mantelzorgers en andere zorgverleners worden actief ondersteund en gewaardeerd. Zodat zij gemotiveerd blijven en dat extra steentje kunnen bijdragen aan de zorg die nodig is in een tijd waarin steeds meer ouderen leven. We verkennen o.a. de mogelijkheden van leefcirkels.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.3.7. A Pilot woonleefcirkel De Bogen

Een kernteam is in 2024 gestart met de uitvoering van de pilot. Deze loopt door in 2025 en wordt in 2026 geëvalueerd. Focus ligt op ontmoeting en sociale cohesie en de verbinding tussen informele en formele zorg en ondersteuning.

1.3.7. B Inzet mantelzorg en respijtzorg

Ten aanzien van respijtzorg light is geconstateerd dat deze vorm van ondersteuning kan worden ondergebracht binnen al bestaande activiteiten in Valkenswaard. De maatwerkvoorziening respijtzorg is opnieuw aanbesteed in 2025.

In 2025 is hernieuwd aandacht geven aan de waardering voor de mantelzorgers in Valkenswaard. Daarnaast heeft er een netwerkbijeenkomst met externe partners plaatsgevonden. Op basis hiervan en de uitkomsten van de enquête werken we toe naar een aanscherping van het mantelzorgbeleid en het ondersteuningsaanbod.

1.3.7. C Mantelzorgers verder ontlasten

Onderzoek ter ontlasting van mantelzorgers is in 2025 opgestart via een enquête en vragenlijst via het burgerpanel. In 2026 wordt dit traject verder vormgegeven.

Wat hebben we bereikt?

1.3.8 Waar nodig ondersteuning bieden

We geven inwoners waar nodig hulpmiddelen en ondersteuning zodat zij de mogelijkheid hebben om mee te doen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.3.8. A Passend aanbod positieve gezondheid

Inwoners die beperkingen ervaren werden in 2025 ondersteund via een passend aanbod dat bijdraagt aan de beginselen van positieve gezondheid. Bijvoorbeeld via Uniek Sporten.

1.3.8. B Ondersteuning vanuit Jeugdwet en Wmo

In 2025 zijn de inwoners die geen gebruik kunnen maken van eigen kracht, hulp uit het netwerk of familie of lichte ondersteuning geholpen met maatwerkondersteuning vanuit de Jeugdwet en Wmo.

1.3.8. C Samenwerking volwassenenfonds

In 2025 hebben we samengewerkt met het Volwassenenfonds, waardoor contributie en/of materialen voor minima worden betaald.

Wat hebben we bereikt?

1.3.9 Armoedebeleid

We stellen een nieuw, integraal, preventief armoedebeleid op voor onze gemeente.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.3.9. A Nieuw, integraal en preventief

Dit armoedebeleid bestaat uit het Schulddienstverleningsbeleid en het Breed minimabeleid.

In 2025 zijn vanuit het uitvoeringsprogramma Breed Minimabeleid de eerste stappen voor implementatie van dit beleid gezet. Dit zijn de harmonisering van de eigen bijdrage Wmo, het vergroten van het bereik door informatievoorziening, de eerste stappen naar het mensgericht werken en de inwoners kunnen makkelijker contact leggen met de klantmanagers, doordat de bereikbaarheid is verruimd.

In 2025 is vanuit het Schulddienstverleningsbeleid vroegsignalering opnieuw ingebed binnen het schulddienstverleningsproces, zodat dit op een effectievere en doelgerichtere manier bijdraagt aan tijdige ondersteuning van inwoners. Er wordt vroegtijdig gesignaleerd bij het ontstaan van betalingsachterstanden bij de inwoners in samenwerking met de partners, waardoor de gemeente en/ of de partner nu in gesprek komen met de inwoner vóóordat er grotere schulden ontstaan. Daarnaast is de informatievoorziening via de webpagina van W&I verbeterd, een Campagne voor geldzorgen opgezet en verspreid evenals uitingen op de verschillende media gedaan en is de bereikbaarheid van de klantmanagers verruimd. Er wordt budgetcoaching, schuldenregeling en schuldsanering als ondersteuning bij bestaande schuldenproblematiek ingezet.

Het Volwassenfonds Sport en Cultuur heeft 1 jaar gedraaid. Er is in totaal 42 aanvragen goedgekeurd (15 mannen en 28 vrouwen). Er is duidelijk behoefte aan deze voorziening. De meeste doorverwijzingen komen binnen via de GGzE, daarna de gemeente en Lumens.

1.4 Actief in beweging

Wat hebben we bereikt?

1.4.1 Bevorderen toegang tot sporten en bewegen

We bevorderen toegang tot sport en bewegen, zodat meer mensen fitter worden, een gezondere leefstijl hebben en makkelijker mee kunnen doen in de samenleving.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.4.1. A Netwerkaanpakken SPUK GALA

We maken netwerkaanpakken voor SPUK GALA waarin bewegen en sport onderdeel wordt om problemen rond eenzaamheid, overgewicht, en valpreventie aan te pakken.

Valpreventie: In 2025 is in 5 wijken het programma valpreventie aangeboden. Van 3 wijken zijn inmiddels alle gegevens verwerkt. In totaal zijn er 297 personen gescreend in deze 3 wijken. Waarvan 39 het profiel hoog hadden, 61 het profiel middel en 152 het profiel laag. 129 personen zijn doorverwezen naar een aanbod waarvan 124 naar een aanbod via valpreventie. 92% van deze personen was tevreden over het aanbod, 88% geeft aan dat het heeft geholpen. 97% Geeft aan dat ze zich zekerder voelen in het dagelijks leven en 97% is meer gaan bewegen.

Overgewicht: Op diverse gebieden is gewerkt om overgewicht en obesitas te voorkomen. Er is actief deelgenomen aan regiobijeenkomsten over dit thema om meer samenwerking en een regionaal netwerk op gang te krijgen. Actieve promotie van gezond ontbijt op basisscholen waarbij er 5 scholen actief deelnemen. Aanschaf en inzet smootie-fietsen bij diverse evenementen en activiteiten. Afname van de MQ scan op 10 basisscholen (1500 leerlingen). Op basis van de uitkomsten van de MQ scan worden kinderen doorverwezen naar een passend beweegaanbod. Bij het ontbreken hiervan worden samenwerkingsverbanden gezocht om aanbod te creëren. Zo is kinderen in beweging plus ontstaan waar inmiddels 15 kinderen deelnemen. De brochure Sjors sportief en creatief is in 2025 uitgegeven. Kinderen kunnen hier zelf een keuze maken aan welke sport- of creatieve activiteiten ze deel willen nemen of kennis willen maken. In de brochure stonden 453 activiteiten opgenomen en 255 kinderen hebben gebruik gemaakt van het aanbod.

1.4.1. B Seniorengids bewegen en sport

De seniorengids voor bewegen en sport wordt in 2025 uitgegeven bij ieder huishouden van 55+, huisartsen en welzijnsorganisaties.

De seniorengids is thuisbezorgd bij alle inwoners van 65 jaar en ouder. Daarnaast is de gids verspreid onder huisartsen, zorginstellingen, bibliotheek etc.

Wat hebben we bereikt?

1.4.2 Diversiteit aan sporten en focussen op breedtesport

We zetten in op een diversiteit aan sporten en focussen op breedtesport. Onder dat laatste verstaan we sport als vrijetijdsbesteding, die toegankelijk is voor verschillende (doel)groepen inwoners.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.4.2. A Aanbod sportaanbieders

We stimuleren sportaanbieders om aanbod te ontwikkelen dat past bij de doelgroepen uit de kadernota Bewegen en Sport. Aanpassing van de subsidieregels wordt meegenomen in de herijking van het subsidiebeleid. De aanbieders kunnen ondersteuning krijgen van de sportregisseurs.

Door de geplaatste voorzieningen op sportpark den Dries en in de wijken is er nieuw aanbod ontstaan voor alle doelgroepen. Ook de sportaanbieders maken gebruik van deze voorzieningen en bieden daarmee een breder aanbod aan dan voorheen. De beachvelden geven de mogelijkheid tot andere takken van sport, maar ook het basketbalveld, de pumptrack en de skatebaan geven inwoners de kans om op eigen initiatief en kunnen te bewegen. De beide beweegparken en het warande park bieden ook aan alle doelgroepen nieuwe uitdagingen om te bewegen.

Zowel in de senioren gids als in de Sjors sportief brochure staan nagenoeg alle sport en beweegaanbieders opgenomen. Er is inmiddels bij veel aanbieders een breed aanbod beschikbaar. Voor Uniek sporten (voor mensen met een beperking) is een speciale functionaris actief bij sportief Valkenswaard die inwoners met een extra behoefte begeleid naar een geschikt aanbod.

Wat hebben we bereikt?

1.4.3 Openbare ruimte die uitnodigt tot bewegen

We werken aan een openbare ruimte die jong en oud op een laagdrempelige manier uitnodigt om (samen) te bewegen en te ontmoeten. Dit zie je terug in goede fietspaden, speeltuintjes en pleintjes waar je een snelle workout kunt doen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Gebruik bestaande sportparken

In 2025 is uitvoering gegeven aan het beleid om voor inwoners openbaar toegankelijke faciliteiten voor sport en bewegen te realiseren. Waar de openbare ruimte binnen wijken hiervoor onvoldoende mogelijkheden bood, is gezien of inpassing op bestaande sportparken haalbaar was.

In dat kader zijn op Sportpark Den Dries een beachveld en een pumptrack aangelegd. Daarnaast konden jeugdigen gebruikmaken van de (panna)voetbalvoorzieningen bij RKVV Dommelen, SVV Valkenswaard en De Valk.

Gebruik voorzieningen openbare ruimte

Op diverse plekken zijn voorzieningen in de openbare ruimte gerealiseerd. We stimuleren inwoners, maar ook beweegaanbieders, om hier veel gebruik van te maken. Bij de beweegaanbieders moet het uitgangspunt zijn dat iedereen mee mag doen.

De voorzieningen in Dommelen en Borkel en Schaft (beweegroutes) worden veelvuldig gebruikt. Ook de voorzieningen op sportpark den Dries zijn erg populair. Bij de inrichting van het speelveldje in het Warandepark is vooral gekeken naar toestellen die uitdagen om te bewegen voor alle leeftijdsgroepen maar ook voor mensen met een beperking.

Speelplaatsen openbaar toegankelijk

In 2025 is met basisscholen verkend of schoolpleinen na schooltijd openbaar toegankelijk kunnen worden gemaakt. Enkele scholen hebben aangegeven de speelplaatsen te willen herinrichten en open te stellen, waarbij een gemeentelijke bijdrage wordt gevraagd.

Dit wordt meegenomen in een breder onderzoek binnen het speel- en beweegbeleid. Hiermee wordt inzicht verkregen in spreiding, gebruik en ontbrekende speelvormen, zodat gericht kan worden gestuurd op een evenwichtige inrichting van speel- en beweegvoorzieningen in de wijken.

Wat hebben we bereikt?

1.4.4 Aantrekkelijke multifunctionele sportvoorzieningen

We werken aan aantrekkelijke, multifunctionele sportvoorzieningen waarbinnen sportverenigingen elkaar versterken. Hiervoor is nauwe samenwerking en het delen van kennis, expertise, ruimte en menskracht heel belangrijk.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.4.4. A Uitvoering meerjaren investeringsplan

Er zijn werkzaamheden uitgevoerd conform het Meerjareninvesteringsplan en het onderhoudsplan voor de gemeentelijke sportvoorzieningen. Daarbij is ingezet op verduurzaming, onder meer door vervanging van traditionele veldverlichting door LED-verlichting bij de buitensportaccommodaties, en op renovatie en verduurzaming van de kleedlokalen van HOD. Daarnaast is het nieuwe clubgebouw van The Vets opgeleverd.

Met deze investeringen en onderhoudswerkzaamheden zijn de sportvoorzieningen op het gewenste kwaliteitsniveau gehouden en toekomstbestendig gemaakt. Voor Rollerhal De Dennenberg wordt na vaststelling van de variantenrapportage gewerkt aan een haalbaarheidsonderzoek voor een Multifunctionele Sportaccommodatie (MFS).

1.4.4. B Aanspreekpunten sportparken

Binnen het wijkgericht werken fungeerden de medewerkers van Sportief Valkenswaard als vast aanspreekpunt voor de sportparken in hun gebied. Zij voerden frequent overleg met de sportverenigingen en hebben de rol van aanspreekpunt op de sportparken verder uitgebouwd en doorontwikkeld.

Wat heeft programma 1 gekost?

Wat heeft programma 1 gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Jaarrekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 (incl klad en wijzigingen)	Jaarrekening 2025
Lasten				
1 Samen zorgen wij voor Valkenswaard				
1.1 Paradijs voor opgroeiende kinderen	5.017	4.852	5.056	4.405
1.2 Verbonden met elkaar	2.766	642	2.696	2.433
1.3 Oog voor iedereen	44.284	43.618	45.764	47.048
1.4 Actief in beweging	8.572	4.952	5.701	5.784
Totaal 1 Samen zorgen wij voor Valkenswaard	60.638	54.064	59.217	59.670
Baten				
1 Samen zorgen wij voor Valkenswaard				
1.1 Paradijs voor opgroeiende kinderen	597	542	579	474
1.2 Verbonden met elkaar	2.695	6	2.262	2.240
1.3 Oog voor iedereen	10.770	10.030	10.289	10.473
1.4 Actief in beweging	1.923	2.199	1.962	1.937
Totaal 1 Samen zorgen wij voor Valkenswaard	15.984	12.777	15.092	15.124
Saldo voor bestemming	-44.655	-41.286	-44.125	-44.546
Stortingen				
1 Samen zorgen wij voor Valkenswaard				
1.0 Mutaties reserves programma 1	535	883	662	662
Onttrekkingen				
1 Samen zorgen wij voor Valkenswaard				
1.0 Mutaties reserves programma 1	1.736	660	1.301	1.178
Mutaties reserves	1.201	-223	639	516
Saldo na bestemming	-43.453	-41.509	-43.486	-44.029

Toelichting op realisatie programma 1

De belangrijkste financiële afwijkingen in de realisatie van het programma inclusief de mutaties van de reserves worden hierna toegelicht. De kleine verschillen zijn niet nader uitgewerkt.

De nadelen zijn weergegeven in het rood. In de laatste kolom is aangegeven of het een incidentele (I) of structurele (S) afwijking betreft.

Analyse afwijkingen t.b.v. bestuurlijke verantwoording en rechtmatigheid						bedragen x € 1.000
Samen zorgen wij voor Valkenswaard						
Omschrijving	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Saldo	S/I
Paradijs voor opgroeiende kinderen						
Lokaal onderwijsbeleid	50	0	0	0	50	I
Op basis van eerder gemaakte afspraken zijn de loonkosten van de beleidsadviseur onderwijs gedeeltelijk toegerekend aan de SPUK Onderwijsachterstandenbeleid. Dit resulteert in een voordeel van 70K. Daarnaast zijn niet begrote kosten ad. 20K voor o.a. periodieke actualisatie IHP en opstellen van leerlingenprognoses hierop verantwoord.						
Onderwijs Achterstanden Beleid	86	-86	0	0	0	I
We hebben minder kosten dan begroot doordat er minder peuters een VVE indicatie hebben ontvangen en deze ook hebben opgevolgd in een volledig VVE traject. Daarnaast is in de subsidieverlening een positief effect ontstaan omdat enkel de daadwerkelijk afgenomen uren gesubsidieerd zijn. Het totaal is daardoor lager uitgevallen. Hierdoor hebben de subsidievestigingen over 2024 ook een positieve impact in 2025.						
Het voordeel op de lasten resulteert in een nadeel op de baten aangezien het een specifieke uitkering betreft.						
Peuteropvang	81	0	0	0	81	I
We hebben minder kosten dan begroot aan de reguliere peuteropvang. We zien een structurele afname in het aantal peuters dat enkel gebruik maakt van reguliere peuteropvang. Er zijn peuters die in een VVE traject opvang krijgen en ouders kiezen daarnaast vaker voor reguliere kinderopvang. Hierdoor zijn er minder peuterplaatsen op de peuteropvang gesubsidieerd. Daarnaast hebben de vaststellingen over 2024 een positieve impact op 2025.						
Speellocaties (dekking via reserve)	81	0	0	-81	0	I
Door de realisatie van nieuwe initiatieven in het voorjaar is de renovatie van huidige plekken vertraagd en heeft de participatie hiervan pas in het najaar plaatsgevonden. De renovatie van deze geplande plekken vinden plaats in maart 2026.						
Kapitaallasten	289	0	0	0	289	S
Op dit product is een voordeel gerealiseerd. Dit is veroorzaakt door vertraging in de planning / uitvoering van de projecten en / of lagere gerealiseerde rente dan begroot.						
Overig	65	-20	0	0	45	I
Overige verschillen die gezien de omvang niet nader verklaard worden.						
Totaal afwijkingen Paradijs voor opgroeiende kinderen	652	-106	0	-81	465	
Verbonden met elkaar						

Analyse afwijkingen t.b.v. bestuurlijke verantwoording en rechtmatigheid					bedragen x € 1.000	
Wijknetwerkers	84	0	0	0	84	I
In de begroting zijn de loonkosten voor de Wijknetwerkers voor het volledige begrotingsjaar opgenomen. Tijdens de raadsvergadering van 25 januari 2025 heeft de raad ingestemd met het voorstel versterking Wijkondersteuning – wijknetwerkers waarmee de begrote middelen formeel werden vrijgegeven. De werving van de wijknetwerkers is hierna gestart en zijn de wijknetwerkers uiteindelijk medio mei in dienst zijn gekomen. Dit resulteert in een voordeel op de salariskosten.						
Inburgering (N62)	62	-40	0	0	22	I
Wij zijn verantwoordelijk voor de inburgering van statushouders in het kader van de Wet Inburgering.						
De kosten van maatschappelijke begeleiding van statushouders zijn lager, maar de kosten voor school - en werktrajecten zijn hoger. Omdat wij de werkelijke kosten declareren bij het Rijk, zijn ook deze opbrengsten lager dan begroot.						
Het voordeel op de lasten en het nadeel op opbrengsten zijn incidenteel voor 2025.						
Overig	118	18	0	0	136	I
Overige verschillen die gezien de omvang niet nader verklaard worden.						
Totaal afwijkingen Verbonden met elkaar	264	-22	0	0	242	
Oog voor iedereen						
Sociaal beleid jeugd	76	9	0	0	85	I
De positieve afwijking op de lasten is nagenoeg geheel toe te schrijven aan niet ingevulde vacatureruimte.						
Op de baten is een incidenteel voordeel gepresenteerd wat wordt veroorzaakt door doorbelasting van ureninzet aan derden.						
In paragraaf bedrijfsvoering is een nadere toelichting opgenomen t.a.v. formatieontwikkeling en beheersing en het personeelsbudget.						
Sociaal beleid wmo	100	0	0	0	100	I
De positieve afwijking op de lasten is nagenoeg geheel toe te schrijven aan niet ingevulde vacatureruimte. Dit resulteert in een positieve afwijking van 121K.						

Analyse afwijkingen t.b.v. bestuurlijke verantwoording en rechtmatigheid						bedragen x € 1.000
Daarnaast geeft de inzet van een advocaat inzake de aanbesteding HO geeft een nadelig effect van 21K.						
In paragraaf bedrijfsvoering is een nadere toelichting opgenomen t.a.v. formatieontwikkeling en beheersing en het personeelsbudget.						
Algemene voorzieningen wmo	183	16	0	-17	182	I
De afwijking op de lasten kan deels verklaard worden door een positieve afwijking van 126K op de subsidieclusters. Een nadere toelichting op de subsidieclusters is opgenomen onder de paragraaf subsidieverstrekking.						
Daarnaast is er sprake van een positieve afwijking van 57K op overige kosten. Deze post vat verschillende (kortdurende) initiatieven samen die plaatsvinden in het voorveld van Wmo-maatwerk. De invulling verschilt van jaar tot jaar. Dit jaar vallen de verantwoorde kosten lager uit mede gezien het feit dat kosten ook incidenteel onder de SPUK GALA zijn verantwoord. Daarnaast is er een onvoorziene pilot gestart (Luux) waarvoor subsidie ad 16K is afgegeven.						
De onttrekking aan de reserve wijkt 17K nadelig af. Het betreft de onttrekking aan de algemene reserve ter dekking van de subsidieverlening voor tijdelijke inhuur CJG. De onttrekking vindt plaats op basis van werkelijk gerealiseerde kosten welke lager waren dan begroot.						
Uitvoeringskosten wmo	-491	8	0	0	-483	I
De nadelige afwijking op de lasten is nagenoeg geheel toe te schrijven aan salaris- en inhuurkosten. Belangrijkste oorzaken zijn inleen voor ziektevervanging en invulling vacatureruimte met inhuur. Daarnaast is er extra inhuur geweest t.b.v. omzetting Huishoudelijke Ondersteuning.						
In paragraaf bedrijfsvoering is een nadere toelichting opgenomen t.a.v. formatieontwikkeling en beheersing en het personeelsbudget.						
Uitvoeringskosten jeugd	176	0	0	0	176	I
De positieve afwijking op de lasten is nagenoeg geheel toe te schrijven aan niet ingevulde vacatureruimte. Dit resulteert in een positieve afwijking van 190K.						
De resterende nadelige afwijking ad. 14K betreft 5K voordeel op de subsidieverlening en daarnaast 19K nadeel op overige kosten.						

Analyse afwijkingen t.b.v. bestuurlijke verantwoording en rechtmatigheid						bedragen x € 1.000
In paragraaf bedrijfsvoering is een nadere toelichting opgenomen t.a.v. formatieontwikkeling en beheersing en het personeelsbudget.						
1e lijns zorg jeugd	152	0	0	-11	141	I
De afwijking op de lasten zit deels in de subsidieclusters. Dit geeft een positieve afwijking van 32K. Een nadere toelichting op de subsidieclusters is opgenomen onder de paragraaf subsidieverstrekking.						
Er resteert daarnaast een onderbesteding op dit budget van 120K, omdat tijdelijke (rijks)middelen zoals SPUK GALA, Coronaherstelplan en SPUK NPO, optimaal zijn benut voor het ontwikkelen en uitvoeren van preventieve inzet voor jeugd.						
Ondersteuning gedupeerde ouders kinderopvangtoeslagaffaire (N128)	-128	129	0	0	1	I
Gedupeerden in het kader van de kinderopvangtoeslagaffaire krijgen ondersteuning van de gemeente. De kosten (uitvoeringskosten en toekenningen) declareren wij bij het Rijk waardoor de regeling voor de gemeente budgettair neutraal verloopt.						
Uitvoering W&I (GRSA2)	56	0	0	0	56	I
De bijdrage aan GRSA2 in de uitvoeringskosten W&I is lager dan begroot, met name als gevolg van lagere salariskosten (CAO) en ingeleend personeel. Een toelichting op de GRSA2 is terug te vinden in de paragraaf verbonden partijen.						
Bijstand / IOAW-IOAZ / Uitkeringen zelfstandigen (BUIG)	-284	16	0	0	-268	S
Uit het BUIG budget worden zowel uitkeringen als Loonkostensubsidie (LKS) bekostigd. In 2025 hebben wij fors ingezet op het instrument LKS. LKS is een financiële vergoeding aan de werkgever als medewerkers minder productief kunnen zijn dan gemiddeld, waardoor mensen eerder deelnemen aan de arbeidsmarkt en het beroep dat op bijstandsuitkeringen wordt gedaan afneemt. De inzet op LKS blijkt effectief, hetgeen heeft geleid tot hogere uitgaven dan begroot vanuit de BUIG. De hogere realisatie van het aantal LKS'ers in 2025 zorgt ook voor een evenredig hogere Rijksbijdrage hiervoor in 2026.						
Bijzondere bijstand / minimavoorzieningen	81	6	0	0	87	I
Vanuit het Breed minimabeleid is ingestemd met een verhoging van de begroting voor minimaregelingen met 10% en er is in de Berap 2025 € 28K bijgeraamd i.v.m. de verwachte toename van de uitgaven. De uitvoering van het beleid is pas in Q4 2025 van start kunnen gaan, waardoor de verwachte effecten nog niet zijn gerealiseerd. De ophoging bleek hoger dan noodzakelijk voor 2025, maar het beoogde effect wordt alsnog in 2026 verwacht. Bijzondere bijstand heeft het karakter van een openeindregeling, waardoor de daadwerkelijke kosten vooraf moeilijk te ramen zijn.						
Sociale werkvoorziening	-85	0	0	0	-85	S

Analyse afwijkingen t.b.v. bestuurlijke verantwoording en rechtmatigheid						bedragen x € 1.000
Bij de meicirculaire 2025 zijn aanvullende middelen opgenomen in het gemeentefonds ten behoeve van de sociale werkvoorziening. Het bestuur van Ergon heeft op 11 december 2025 besloten om deze extra middelen middelen LKS beschutwerk te alloceren voor de Ergon. Dit bedrag –85.000 in de jaarrekening wordt voornamelijk veroorzaakt door deze extra Rijksbijdrage vanuit de meicirculaire 2025, die niet begroot en bijgeraamd zijn in 2025. Voor deze uitgaven zijn wel de middelen ontvangen vanuit het Gemeentefonds.						
Maatwerkvoorzieningen natura Wmo	-60	0	0	0	-60	I
Woningaanpassingen leveren hier de grootste bijdrage aan de afwijking. Er is recent nog een dure woningaanpassing toegekend waarbij de eerste termijn in 2025 geboekt is.						
Huishouden hulp (Wmo)	-136	0	0	0	-136	S
Per 1 november 2024 is de gemeente voor huishoudelijke ondersteuning overgestapt van resultaatgerichte naar inspanningsgerichte financiering. In de eerste bestuursrapportage 2025 was de verwachting opgenomen dat deze wijziging zou leiden tot een forse daling in de kosten. In de praktijk blijkt echter dat de daling beperkt is gebleven. De kosten per client zijn weliswaar gedaald, maar het aantal cliënten is gestegen. De interne wachtlijst is grotendeels weggewerkt waardoor we meer mensen hebben kunnen voorzien van huishoudelijke ondersteuning. Hierdoor zijn de totale uitgaven gestegen. Verwachting is dat het aantal cliënten blijft stijgen vanwege demografische ontwikkelingen en de effecten van het abonnementstarief. In het kader van de P&C cyclus blijven we dit monitoren.						
Begeleiding (Wmo)	-99	0	0	0	-99	S
In 2024 is de gemeente voor begeleiding overgestapt van resultaatgerichte naar inspanningsgerichte financiering. In de eerste bestuursrapportage 2025 was de verwachting opgenomen dat deze wijziging zou leiden tot een forse daling in de kosten. In de praktijk blijkt echter dat de daling beperkt is gebleven. De kosten per client zijn weliswaar gedaald, maar het aantal cliënten is gestegen mede door het wegwerken van interne wachtlijsten. Ook zien we meer complexiteit van vragen.						
Eigen bijdrage (Wmo)	0	63	0	0	63	S
Meer nieuwe cliënten die in 2025 hulp hebben gekregen vanuit de Wmo.						
Individuele Jeugd hulpvoorzieningen	-873	0	0	0	-873	S
Omdat de Jeugdwet een opneinderegelings is, moet de gemeente altijd hulp organiseren wanneer dit nodig is. Daardoor hebben we geen volledige grip op de totale vraag en kosten.						
Een deel van de jeugdhulp is bovendien beperkt beïnvloedbaar doordat ze via de kinderrechter worden opgelegd, denk aan jeugdbescherming, jeugdreclassering en gesloten jeugdhulp. De gemeente moet deze trajecten uitvoeren en betalen, maar kan niet bepalen wanneer ze starten of hoe ze worden ingezet.						

Analyse afwijkingen t.b.v. bestuurlijke verantwoording en rechtmatigheid						bedragen x € 1.000
Daarnaast is er landelijk georganiseerde hulp vanwege het hoog specialistische karakter. De gemeente betaalt wel mee, maar kan minder bepalen over hoe deze zorg wordt georganiseerd.						
De problematiek van jeugdigen wordt bovendien complexer. Dit leidt onder meer tot een grotere inzet van (landelijke) verblijfsproducten en JeugdzorgPlus dan vooraf ingeschat (inclusief de reeds gedane bijstelling ad. € 1.285.000 in de slotwijziging). Daarbij wordt vaker niet-gecontracteerde zorg ingezet, met name door langere wachttijden bij gecontracteerde aanbieders of doordat het gecontracteerde aanbod onvoldoende aansluit bij de complexiteit van de hulpvraag.						
Overige gezondheidszorg	-66	0	0	0	-66	S
Dit nadeel is nagenoeg volledig veroorzaakt door de vergoeding van de huisvestingskosten jeugdgezondheidszorg in de Hofnar voor de periode 2021-2025. Deze kosten zijn niet eerder doorberekend aan de gemeente. Conform afspraak vindt deze vergoeding wel plaats.						
Overig	113	-63	0	0	50	I
Overige verschillen die gezien de omvang niet nader verklaard worden.						
Totaal afwijkingen Oog voor iedereen	-1.285	184	0	-28	-1.129	
Actief in beweging						
Subsidie overgangsregeling SPUK	0	64	0	0	64	I
De inkomsten van de spuk-regeling zijn volgens een verdeelsleutel verdeeld over verschillende budgetten. Halverwege het jaar is een begrotingswijziging verwerkt waardoor de berekening van de verdeelsleutel niet meer volledig aansluit.						
Combinatiefunctionaris sport	72	3	0	0	75	I
De positieve afwijking op de lasten kan gedeeltelijk worden toegeschreven aan niet ingevulde vacatureruimte. Dit resulteert in een positieve afwijking van 46K. Daarnaast zijn extra loonkosten doorberekend aan de Brede SPUK GALA onderdeel Aanpak overgewicht resulterend in een voordeel van 26K.						
De baten wijken 3K positief af door externe doorbelasting van ureninzet van Sport- en beweegregisseur.						
In paragraaf bedrijfsvoering is een nadere toelichting opgenomen t.a.v. formatieontwikkeling en beheersing en het personeelsbudget.						
Beheer sportparken algemeen	-53	0	0	0	-53	I

Analyse afwijkingen t.b.v. bestuurlijke verantwoording en rechtmatigheid						bedragen x € 1.000
Het onderhoud aan het groen van het sportpark is veranderlijk, mede afhankelijk van weersomstandigheden. Hierdoor zijn de lasten dit jaar hoger uitgevallen.						
Onderzoeksbudget mfc pand Dennenberg	31	0	0	0	31	I
Via de budgetoverheveling is € 47.000 overgeheveld naar 2026. Het resterende budget in 2025 was echter € 78.000. Dit volledige budget is nodig voor de uitvoering van het onderzoek. Hierdoor valt € 31.000 vrij in 2025 maar wordt dit in 2026 aanvullend nog aangevraagd.						
Sportcentrum De Wedert	-163	-108	0	0	-271	I
De schoonmaakkosten zijn structureel te laag geraamd. Hierdoor een nadeel van 44K. Verder zijn de kosten op vast en ingehuurd personeel voor het sportcomplex 117K hoger dan geraamd. Op 9 oktober 2025 heeft de raad besloten om de inhuur van personeel terug te dringen en de vaste formatie uit te breiden met een besparing op de totale kosten voor personeel. De effecten hiervan worden echter pas in 2026 zichtbaar. Hogere inkomsten uit recettes van 68K compenseren de extra lasten.						
De horeca omzet blijft achter bij de raming, een nadeel van 44K. De verhouding inkoopkosten versus omzet is aan de lage kant. Dit zal nader geanalyseerd worden.						
De bouwkundige gebreken zijn inmiddels hersteld. Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening loopt de afstemming met onze advocaat inzake verhaal van de kosten bij de aannemer. We hebben deze vordering nog niet opgenomen in 2025 maar nemen die op zodra er meer duidelijkheid is. Hierdoor een nadeel van 132K.						
Kapitaallasten	36	0	0	0	36	S
Op dit product is een voordeel gerealiseerd. Dit is veroorzaakt door vertraging in de planning/ uitvoering van de projecten en/ of lagere gerealiseerde rente dan begroot.						
Overig	-5	16	0	-13	-3	I
Overige verschillen die gezien de omvang niet nader verklaard worden.						
Totaal afwijkingen Actief in beweging	-82	-25	0	-13	-121	
Totaal	-451	31	0	-122	-542	

1.1

Programma 2. Samen wonen en werken wij in Valkenswaard

Programma 2 algemene informatie

Product	Portefeuillehouder	Team
Samen werken	M.H. Theus	Sociaal en economisch beleid
Verbonden met de regio	B.F.B.J. Bots	Ruimtelijk beleid
	R.A.J. Pijnenburg	Programma's en projecten
Bouwen voor onze toekomst	B.F.B.J. Bots	Ruimtelijk beleid
	R.A.J. Pijnenburg	Programma's en projecten
	M.H. Theus	
(on)Herkenbaar centrum	C.H.M. van Overdijk	Ruimtelijk beleid
	R.A.J. Pijnenburg	Programma's en projecten Sociaal en economisch beleid

2.0

2.1 Samen werken

Wat hebben we bereikt?

2.1.1 Economisch beleidskader

We gaan ons economisch beleidskader vernieuwen, en maken hierbij de verbinding met andere beleidsdomeinen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

2.1.1. A Economisch beleidskader

Er is een nieuwe Economische Visie 2026-2030 geschreven die begin 2026 is vastgesteld door de raad. Hierin is nadrukkelijk de samenwerking tussen Economie, Onderwijs, Werk en Inkomen meegenomen.

Wat hebben we bereikt?

2.1.2 Brainport agenda

We leveren onze bijdrage aan de agenda van Brainport en benutten de kansen die deze samenwerking biedt. Brainport is het economische succesverhaal van onze regio. We zetten daarom in op het vergroten van het aanbod van de leisuresector: de sector van vrijetijdsbesteding. Ook hebben we aandacht voor de kwaliteit van dit aanbod.

Wat hebben we ervoor gedaan?

2.1.2. A Bijdrage aan agenda van Brainport

Er is deelgenomen aan de werkgroepen: Grootschalige werkmilieus, Intensivering en Regionale Meerwaarde, op MRE niveau.

2.1.2. B Tuin van Brainport

In het kader van de leisure zone ontwikkeling zijn er gesprekken gevoerd met een partij om deze zone te gaan ontwikkelen en wordt gekeken of het Steendrukmuseum gecombineerd kan gaan worden met het ASML experience center op een nieuw te ontwikkelen locatie in Valkenswaard.

Wat hebben we bereikt?

2.1.3 Aansluiting economie-onderwijs-sociale zaken

We willen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt beter op elkaar laten aansluiten door economie, onderwijs en Werk en Inkomen meer en beter te laten samenwerken.

Wat hebben we ervoor gedaan?

2.1.3. A Inzet re-integratietrajecten

In 2025 hebben wij inwoners actief bemiddeld naar werk. Voor inwoners die ondersteuning nodig hebben bij het vinden van passend werk, ook wanneer zij geen uitkering van de gemeente ontvangen, bieden wij verschillende trajecten aan. Deze trajecten zijn gericht op duurzame arbeidsparticipatie en sluiten aan bij de mogelijkheden en ondersteuningsbehoefte van de inwoner. Voor de uitvoering maken wij gebruik van meerdere externe partners, waaronder Ergon.

2.1.3. B Inkomensondersteuning

De gemeente biedt (tijdelijke) inkomensondersteuning aan inwoners die financieel kwetsbaar zijn en moeite hebben om rond te komen. Aan inwoners die (tijdelijk) niet genoeg inkomen hebben om de kosten van hun eigen levensonderhoud te betalen verstrekken wij een bijstandsuitkering. Wij hebben de maatregelen uit de Participatiewet in balans succesvol geïmplementeerd. Hierdoor kunnen wij inwoners die dat nodig hebben nog beter ondersteunen richting duurzame participatie en, waar mogelijk, uitstroom naar werk.

2.1.3. C Bemiddeling naar passend werk

Bij alle inwoners met een bijstandsuitkering waar een (re-integratie)traject passend is, is deze ingezet. Hiervoor maken wij gebruik van meerdere externe partners, waaronder Ergon. Wij hebben

periodiek gesprekken met onze inwoners, zodat we de voortgang kunnen evalueren en waarom mogelijk een volgende stap kunnen maken. Als een standaard traject via Ergon niet aansluit bij de ondersteuningsbehoefte van de inwoner, vindt aanmelding plaats bij een gespecialiseerd re-integratiebureau.

Wat hebben we bereikt?

2.1.4 Nieuwkomers

We hebben voldoende aandacht voor nieuwkomers. Zo betrekken we hen op tijd bij onze omgeving zodat zij kunnen meedoen en zich zo snel mogelijk thuis voelen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

2.1.4. A Duaal traject

Wij nemen een leerbaarheidstoets af en bepalen de passende leerroute van een nieuwkomer. De nieuwkomer wordt vervolgens aangemeld voor taalonderwijs, dit start zo snel mogelijk. Wij hebben periodiek contact met de nieuwkomer en onze samenwerkingspartner over de voortgang. Daarnaast wordt de nieuwkomer ondersteund op het gebied van re-integratie en participatie. Zodra het mogelijk is wordt de nieuwkomer aangemeld voor een passend (re-integratie)traject. Wij bieden duale trajecten gericht op arbeidsinschakeling aan tijdens de inburgering.

Wat hebben we bereikt?

2.1.5 Onderwijsachterstanden

We sporen onderwijsachterstanden bij inwoners vroeg op, zodat zij beter kunnen meekomen op school, in hun werk én verdere leven.

Wat hebben we ervoor gedaan?

2.1.5. A Aanbod Digitaalhuis

Naast de VVE-aanpak voor de kinderen hebben we voor onze volwassen doelgroep een cursusaanbod in het Digitaalhuis. In het Digitaalhuis verzorgen we cursussen taal, rekenen en digitale vaardigheden voor laaggeletterden. We richten ons vooral op de doelgroep NT1: laaggeletterden voor wie Nederlands de moedertaal is. Om de doelgroep te bereiken houden we spreekuren in de bibliotheek en onderhouden we contacten met organisaties die als vindplaats kunnen dienen, zoals GGD, wijkcoördinatoren en dorpsondersteuners. Ook bieden we hulp bij het invullen van formulieren.

Wat hebben we bereikt?

2.1.6 Verduurzaming bedrijventerrein

We verduurzamen ons bedrijventerrein verder, zodat klimaatadaptatie ook hier goed geborgd is en we klimaatverandering tegengaan

Wat hebben we ervoor gedaan?

2.1.6. A Programmering bedrijventerreinen MRE

Voor bedrijventerrein De Schaapsloop is een start gemaakt om Verduurzamings- en Intensiveringsplannen verder te gaan uitwerken in samenspraak met het KOP, VICV, de coöperatie Bedrijvenparken Valkenswaard en MRE.

2.1.6. B Zakelijk digitaal energieloket

Om ondernemers te helpen bij het verduurzamen van de panden is er een zakelijk digitaal energieloket. Bij dit loket kunnen ondernemers terecht voor onafhankelijke informatie over o.a. verduurzamingsmaatregelen en vinden ze een overzicht van beschikbare (landelijke) subsidies en financieringsmogelijkheden.

2.2 Verbonden met de regio

Wat hebben we bereikt?

2.2.1 Gebiedsakkoord N69

We upgraden de oude grensridor N69 tot een gezonde, duurzame leefomgeving samen met de betrokken partners.

Wat hebben we ervoor gedaan?

2.2.1. A Gebiedsgerichte aanpak N69 Zuid

We nemen deel aan de planstudie vanuit de Provincie Noord-Brabant voor een gebiedsgerichte aanpak van de N69 Zuid: vanaf de bebouwde kom in zuidelijke richting naar België. Dit maakt onderdeel uit van de Gebiedsgerichte Aanpak Grensridor.

2.2.1. B Integrale aanpak Zuidelijke Randweg

Uitvoering kan op zijn vroegst plaatsvinden na de werkzaamheden Valkenswaardse Poort (Luikerweg). Naar verwachting is dit in 2027.

2.2.1. C Reconstructie Eindhovenseweg-Noord

De werkzaamheden aan de Eindhovenseweg Noord (tussen Valkenierstraat en Geenhovensedreef) zijn volledig afgerond met de afwatering onder de Europalaan richting de Kleine Meer.

2.2.1. D Uitwerking van afspraken Gebiedsakkoord en vervolgafspraken uitvoeringsovereenkomst N69

Afspraken die nog opgevolgd moeten worden zijn het oppakken van de Gebiedsgerichte Aanpak N69-Zuid en de realisatie van het Haakje op kosten van de provincie. Ook de cofinanciering van de laatste nulplus-maatregelen via de Regionaal Mobiliteits-Programma (RMP) blijft een aandachtspunt.

2.2.1. E Valkenswaardse Poort

In 2025 is gestart met de uitvoering van de deelprojecten binnen de bebouwde kom (tot aan de rotonde Zuidelijke Randweg). Ook zijn al voorbereidingen getroffen voor de deelprojecten buiten de bebouwde kom. Naar verwachting wordt de Valkenswaardse Poort volledig gerealiseerd in 2026.

2.2.1. F Verkeersmaatregelen Dommelen-Zuid

De verkeersmaatregelen Dommelen-Zuid zijn in 2025 afgerond met de afronding van de Dommelseweg als sluitstuk.

Wat hebben we bereikt?

2.2.2 Mobiliteitsplan en parkeerbeleid

We actualiseren ons gemeentelijk mobiliteitsplan en starten met de uitvoering van het daaraan gekoppelde uitvoeringsplan. Hierbij wegen we toenemende verkeersdruk mee in het stellen van prioriteiten binnen onze projecten. Ook actualiseren we ons parkeerbeleid.

Wat hebben we ervoor gedaan?

2.2.2. A Parkeerbeleid

We geven uitvoering aan het door de gemeenteraad gekozen scenario bij de vaststelling van het in 2023 geactualiseerde parkeerbeleid.

2.2.2. B Parkeernormering

We hebben de door de gemeenteraad vastgestelde parkeernormering uitgevoerd. We zien toe op strikte toepassing van de parkeernormen gezien de toenemende parkeerdruk en parkeervraag. Daarnaast zijn we gestart met de evaluatie van de Nota Parkeernormen (conform de motie van de raad doen we dit 2 jaar na vaststelling). Het resultaat van deze evaluatie wordt in 2026 ter

kennisneming aan de gemeenteraad voorgelegd. Mocht dit aanleiding geven tot aanpassingen van de parkeernormering, dan volgt wanneer nodig een raadsvoorstel.

2.2.2. C Actualisatie bewegwijzering

We hebben de wettelijke auto- en fietsbewegwijzering in 2025 gerealiseerd op basis van het nieuwe aanduidingenbeleid. In vervolg hierop wordt in 2026 een plan gemaakt voor het aanpassen van de parkeerwijzing in het centrum van Valkenswaard.

2.2.2. D Planstudie Leenderweg

In de raadsinformatiebrief van 25 september 2025 is aangegeven dat deze conform het mobiliteitsplan 2023 op zijn vroegst in 2027 wordt uitgevoerd.

De planstudie wordt opgestart nadat besluitvorming heeft plaatsgevonden over de uitvoering van de Zuidelijke Randweg.

2.2.2. E Afwaardering Carolusdreef-Waalreseweg

De afwaardering van de Carolusdreef-Waalreseweg is uitgesteld tot 2026 vanwege de werkzaamheden aan de Luikerweg.

2.2.2. F Mobiliteitsplan overig

Afhankelijk van de voortgang van andere infrastructurele projecten zal in een latere jaarschijf de planstudie voor De Vest worden opgepakt. In de raadsinformatiebrief van 25 september 2025 is aangegeven dat deze conform het mobiliteitsplan 2023 in 2027 wordt uitgevoerd.

Wat hebben we bereikt?

2.2.3 Laadinfrastructuur

Doordat er meer elektrische voertuigen in onze samenleving komen, moeten we als gemeente ook blijven met de faciliteiten voor deze voertuigen met laadinfrastructuur.

Wat hebben we ervoor gedaan?

2.2.3. A Laadpalenvisie

Op basis van de laadvisie, vastgesteld in 2024, zijn 18 nieuwe openbare laadpalen geplaatst in 2025. Dit doen we op basis van een overeenkomst met Vattenfall via een concessie vanuit de provincies Noord-Brabant en Limburg. We plaatsen op dit moment op basis van verbruik van bestaande laadpalen (best presterende locaties).

Wat hebben we bereikt?

2.2.4. OV-hubs

Om onze dorpen nog beter bereikbaar te maken, zetten we in op het realiseren van OV-hubs. Dit zijn (kleinschalige) knooppunten waar je kunt overstappen van eigen vervoer naar openbaar vervoer en omgekeerd.

Wat hebben we ervoor gedaan?

2.2.4. B Voorbereiding nieuwe concessie

In navolging van de HOV-studie hebben we input meegegeven aan de provincie als voorbereiding op de nieuwe OV-concessie. Hierin hebben we aandacht gevraagd voor potentiële OV-routes met Veldhoven, Pelt en de ontwikkeling van hubs in de regio zoals in Maarheeze en bij de A67.

2.2.4.A HOV-studie

In de HOV-studie zijn verschillende scenario's onderzocht voor de HOV-verbinding tussen Valkenswaard en Eindhoven. Er is vastgehouden aan de route door het centrum boven een route over de Zuidelijk Randweg. Eind 2025 is gestart met het opstellen van een programma om de bestaande haltes verder op te waarderen. Dit zal in 2026 verder worden uitgewerkt, waarbij de Valkenierstraat als eerste wordt aangepakt.

Wat hebben we bereikt?

2.2.5 Routenetwerken

We zetten in op een goede toegankelijkheid en veiligheid voor voetgangers en fietsers. Hiervoor realiseren we een uitnodigend en goed onderhouden routenetwerk voor fietsen op basis van het hoofdrouthenetwerk. Dat doen we ook voor wandelen en paardrijden. Zo wordt goede mobiliteit ook met recreatie verbonden.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Kwaliteit routenetwerken

We zetten ons in om de kwaliteit van de route- en padenstructuur te waarborgen en te optimaliseren. Op verschillende plekken zijn de ruiter-, fiets- en wandelroutes verder geoptimaliseerd.

Het optimaliseren van recreatieve knooppuntennetwerken is een lopend proces. Zo is er in 2025 o.a. een extra traject toegevoegd aan het wandelrouthenetwerk, waardoor een beter ommetje in Borkel gerealiseerd kon worden en zijn er ruiterroutes verduidelijkt.

Onze buurgemeenten en het Routebureau Brabant / Brabant Partners zijn bij de recreatieve routes belangrijke partners. Valkenswaard is gemandateerd als bestuurlijk aanspreekpunt namens Zuidoost-Brabant in Routebureau Brabant. Als bestuurlijk aanspreekpunt wisselt de verantwoordelijke wethouder namens Zuidoost-Brabant van gedachten met de bestuurlijk afgevaardigden van de overige regio's (West, Midden, Noordoost) en de provincie (Gedeputeerde) over de koers, visie en gewenste ontwikkelingen m.b.t. de routestructuren in de provincie Noord-Brabant. Eind 2025 is er met het Routebureau een nieuwe samenwerkingsovereenkomst en meerjarenvisie vastgesteld.

Wat hebben we bereikt?

2.2.6. Stimuleren milieubewust vervoer

We stimuleren het gebruik van (hoogwaardig) openbaar vervoer, de fiets, elektrisch rijden en andere milieubewuste vervoersmogelijkheden. Natuurlijk stimuleren we dit ook als werkgever.

Wat hebben we ervoor gedaan?

2.2.6. A HOV-studie (zie 2.2.4.A)

zie 2.2.4.A

2.2.6. B Voorbereiding nieuwe concessie (zie 2.2.4.B)

zie 2.2.4.B

2.2.6. C Fietsnetwerk

Met de projecten zoals opgenomen in het Mobiliteitsplan 2023 geven we invulling aan de kwalitatieve opwaardering van het primaire fietsnetwerk om fietsen binnen de gemeente te stimuleren. Het opwaarderen van het secundaire netwerk wordt doorgaans met gepland onderhoud opgepakt.

Wat hebben we bereikt?

2.2.7 Verkeerssituatie Markt

We dringen intensief verkeer in het centrum terug en bevorderen de doorstroming van onze 'centrumruit', zodat het centrum rustiger wordt en de wijken en kernen in onze gemeente beter bereikbaar worden.

Wat hebben we ervoor gedaan?

2.2.7. A Evaluatie verkeerssituatie centrum

Op 19 juni 2025 is de evaluatie verkeersmaatregelen masterplan centrum vastgesteld in de raad. Onderdeel hiervan is het eenzijdig inrichten van de Dijkstraat. Dit is in voorbereiding. Hierop volgend heeft de raad een amendement aanvaard om budget op te nemen in de begroting 2026 voor het uitvoeren van onderzoek naar een reconstructie / herinrichting van de Kerkhofstraat incl. de kruising met de Waalreseweg.

2.3 Bouwen voor onze toekomst

Wat hebben we bereikt?

2.3.1. Betaalbare en bijzondere woonvormen

In de woonvisie richten we ons onder andere op betaalbaar wonen, op woon-zorgcombinaties en op alternatieve woonvormen. We hebben dus oog voor woningzoekenden uit verschillende groepen van de samenleving.

Wat hebben we ervoor gedaan?

2.3.1. A CPO Wilde Wingerd

CPO-project in de Wilde Wingerd is in voorbereiding en zal na realisatie worden geëvalueerd. Ook om te bezien of het meerwaarde heeft om CPO vaker in te zetten.

2.3.1. B Pilot woon-leefcirkel

In 2025 zijn weer verschillende nieuwe projecten/activiteiten/initiatieven gestart binnen de WLC om de cohesie in de buurt verder te vergroten. De buurt neemt steeds meer initiatief. Daarmee kan het Kernteam steeds meer een faciliterende rol gaan spelen i.p.v. een aanjagende en raakt de Woonleefcirkel steeds meer ingebed in het dagelijkse bestaan van de buurt. In december 2025 heeft de Stuurgroep n.a.v. het Adviesrapport besloten om na een succesvolle pilot van 2 jaar(lopend tot 28 februari 2026), het project door te zetten tot en met 2028.

Wat hebben we bereikt?

2.3.2 CO2-uitstoot

We gaan voor een flinke afname van de CO2-uitstoot, in lijn met het Nationaal Klimaatakkoord. Hiervoor gaan we actief aan de slag met het uitvoeren van onze duurzaamheidsvisie.

Wat hebben we ervoor gedaan?

2.3.2. A Energie besparen

In 2025 zijn we aan de slag gegaan met het uitvoeringsprogramma besparing particuliere woningeigenaren 2025-2030. Het uitvoeringsprogramma heeft als doel zoveel mogelijk woningeigenaren de komende 5 jaar energie te laten besparen en isolatiemaatregelen te (laten) treffen. De eerste stap hierin voor de koopwoningeigenaren is bewustwording van het energiegebruik en het maken van een plan voor de verduurzaming van de woning.

Bespaarplan

In 2025 zijn de activiteiten binnen het onderdeel bespaarplan uitgevoerd:

- Huis-aan-huisadvies door energiestudenten behaalde 198 bezoeken, waarmee ongeveer de helft van de vooraf gestelde ambitie van 400 is gerealiseerd;
- Huis-aan-huisadvies door externe partijen kon nog niet worden uitgevoerd (0 van 75);
- De warmtescans van Sobolt waren juist succesvol: met 500 uitgevoerde scans werd de doelstelling van 150 ruim verdrievoudigd;
- Ook het De Groene Zone isolatie-bespaarplan presteerde sterk met 192 gerealiseerde plannen bij een doelstelling van 91;
- Bewoners die op eigen initiatief een huisscan van REL uitvoerden, maakten eveneens gebruik van de regeling (89 scans);
- Tot slot zijn er 71 specialistische adviezen uitgevoerd door de energiecoaches van Energiek Valkenswaard, waarmee ook deze doelstelling (50) is overtroffen.

In totaal zijn er 1.050 contactmomenten geweest. Er zijn dus 1.050 koopwoningeigenaren gestart met bewustwording over het energieverbruik, een groot gedeelte hiervan heeft ook een besparingsplan laten opstellen of zelf opgesteld. De doelstelling in 2025 was 755. Dit komt neer op 139% van de geplande activiteiten, vooral gedragen door de grote belangstelling voor warmtescans en de hoge realisatie van De Groene Zone isolatie -adviezen.

Via de Omgevingsdienst Zuidoost Brabant is bij bedrijven (de zg. grootverbruikers) toegezien op het uitvoeren van energiebesparingsonderzoeken en het treffen van energiebesparende maatregelen. Dit levert naast ca. 10% energiebesparing ook vermindering van CO2 uitstoot op.

2.3.2. B Isolatie-opgave

De tweede stap is de uitvoering van het gemaakte bespaarplan, de daadwerkelijke start met verduurzaming van de woning dus. Om onze inwoners te ondersteunen gebruiken we hiervoor op het moment collectieve isolaties en gemeentelijke isolatie subsidie.

De resultaten binnen de collectieve acties blijven achter op de gestelde ambitie in 2025:

- De collectieve actie via de Groene Zone Isolatie heeft 9 deelnemers opgeleverd bij een doelstelling van 66.
- De grootste bijdrage komt van de eigen initiatiefnemers van inwoners, dat kunnen we zien door de subsidies die zijn aangevraagd in onze gemeente. Hier zijn 528 acties geregistreerd, waarmee 88% van de doelstelling van 600 is behaald.

In totaal zijn 543 collectieve acties uitgevoerd, waar 709 acties gepland waren. Dit betekent een realisatie van 77% van de doelstelling. In 2025 zijn we begonnen met de voorbereidingen voor een nieuwe collectieve inkoopactie (mede als gevolg van het faillissement van de hoofdaannemer binnen het project van de Groene Zone isolatie). De opstartfase, waaronder marktverkenning, planning en communicatievoorbereiding, heeft ook in 2025 plaatsgevonden. De daadwerkelijke uitvoering en uitrol van deze inkoopactie staan gepland voor 2026.

2.3.2. C Energie opwekken

In 2025 hebben wij onze doelstelling om energieneutraal te zijn in 2050 geëvalueerd. De conclusie van de evaluatie is dat de focus op energieneutraliteit een buitenproportionele claim legt op de ruimte in het buitengebied. Daarnaast is het, door vernieuwde inzichten zoals netcongestie, sterk de vraag of energieneutraliteit als doel, ons wel leidt tot een betaalbaar, betrouwbaar en duurzaam energiesysteem. Op basis hiervan is door de gemeenteraad de doelstelling bijgesteld naar betaalbaar, betrouwbaar en duurzaam. Dit biedt ons als gemeente meer sturingsmogelijkheden in de snelle wereld van de energietransitie.

De wijziging van de doelstelling wordt in 2026 verder uitgewerkt in de omgevingsvisie en zal als input dienen voor de regionale energiestrategie 2.0 vanuit de Metropoolregio Eindhoven.

2.3.2. D Warmte transitie

In 2025 is een plan van aanpak opgesteld om te komen tot een warmteprogramma. Het warmteprogramma is een vervolg op de transitievisie warmte uit 2021. Daarnaast hebben we een analyse gedaan van de beschikbare duurzame warmtebronnen binnen Valkenswaard. In combinatie met de technische en financiële kenmerken van de bronnen is er een eerste inzicht ontstaan in geschikte warmtebronnen per CBS buurt. Ook is onderzocht op welke manier de samenleving bij het warmteprogramma betrokken kan worden.

2.3.2. E Samenwerking met partners

In 2025 hebben we wederom met leerlingen van het Were-Di een Footprinters-project gedraaid. Gedurende zes weken zijn de leerlingen aan de slag gegaan met casussen aangeleverd door de gemeente. Hun resultaten hebben ze gepresenteerd. Aan wie gepresenteerd en wat gaan we ermee doen? Het Footprinters-programma is opgenomen in Expansio. In plaats van één periode waarin alle casussen behandeld werden, kunnen we de casussen per onderwerp per periode inplannen én kunnen er meer leerlingen aan deelnemen.

Daarnaast zijn we in 2025 aan de slag gegaan met een nieuwe ronde Spraakwater raps en riddertoernooien. In de vorige editie konden alleen basisscholen in Dommelen en Borkel & Schaft meedoen, en in deze editie alle basisscholen uit de kern Valkenswaard. In 2026 start de nieuwe ronde.

In 2025 is er een professionele samenwerking aangegaan met Energiek Valkenswaard. In het hiervoor opgesteld convenant zijn er afspraken gemaakt over de wijze waarop Energiek Valkenswaard en de gemeente de inwoners helpt om energie te besparen en isolatiemaatregelen te treffen.

In het regionale operationeel kader vergunningverlening, toezicht en handhaving (ROK-VTH) zijn in 2025 projecten uitgevoerd die gericht zijn op energiebesparing bij bedrijven en werkgebonden personenmobiliteit.

2.3.2. F Uitvoeringsprogramma duurzaamheidsvisie

Om de doelen uit de duurzaamheidsvisie te bereiken worden er activiteiten uitgevoerd op 17 verschillende onderwerpen. In het tweede kwartaal van 2025 is er gestart met het opstellen van een integraal uitvoeringsprogramma duurzaamheid. Hierbij hebben we met de teams de focus gelegd op het maken van toetsbare doelstellingen in de verschillende vakgebieden en de wijze waarop we deze doelstellingen gaan bereiken. Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan het overzicht van alle projecten en hun bijdragen aan de doelstellingen. Het uitvoeringsprogramma duurzaamheid is in 2026 gereed.

2.3.2. G Samen Valkenswaardig

In 2025 is Samen Valkenswaardig, een samenwerking tussen de gemeente en enkele duurzame bedrijven uit de gemeente, geëvalueerd. Aanleiding hiervoor was het verminderde enthousiasme van de partners in de samenwerking, mede doordat projecten steeds moeilijker georganiseerd konden worden. De gemeente hecht veel waarde aan Samen Valkenswaardig, omdat de doelen uit de duurzaamheidsvisie (2019) niet alleen door de gemeente behaald kunnen worden. De resultaten van de evaluatie worden in 2026 teruggekoppeld aan de partners en eventuele vervolgstappen zullen dan ook plaatsvinden in 2026.

2.3.2. H Voorbeeldfunctie

In 2025 is de routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed opgesteld ten behoeve van besluitvorming begin 2026. De routekaart geeft aan wanneer wij van plan zijn ons maatschappelijk vastgoed te verduurzamen.

Wat hebben we bereikt?

2.3.3. Jongeren en jonge gezinnen voor groei

Om draagvlak voor ons hoge voorzieningenniveau, dat o.a. bestaat uit onze sportvoorzieningen, cultuur, evenementen en maatschappelijke voorzieningen, te behouden en zelfs uit te bouwen, is het nodig dat ons inwoneraantal blijft groeien. De doelgroepen jongeren, starters en jonge gezinnen zijn daarbij extra belangrijk.

Wat hebben we ervoor gedaan?

2.3.3. A Woningbouwprogramma

We zetten in op groei en het versnellen en verhogen van onze woningbouw ambities conform de herijking van de woondeal in 2025. In 2025 zijn er bruto 176 woningen opgeleverd. Naast bouwen voor senioren, proberen we ook de positie van jongeren, starters en jonge gezinnen te versterken. Daarvoor is de starterslening een belangrijk instrument. In 2025 hebben we 35 startersleningen kunnen verstrekken.

Wat hebben we bereikt?

2.3.4. Omgevingswet en fysieke leefomgeving

Vanuit de gedachte van de Omgevingswet maken we samen met onze inwoners, bedrijven en belangenorganisaties integrale keuzes over de inrichting en waardering van de fysieke leefomgeving. Deze vertalen we in de omgevingsvisie en het omgevingsplan die de komende jaren inhoud zullen krijgen. Daarbij omarmen we initiatieven van inwoners en nemen deze op in het ruimtelijk beleid van onze gemeente.

Wat hebben we ervoor gedaan?

2.3.4. A Digitaal stelsel Omgevingswet (DSO)

De doorontwikkeling van het DSO is een taak van de Rijksoverheid

Daarnaast werken we aan een lokale digitale voorziening met informatie over de fysieke leefomgeving. Deze voorziening kent drie doelen:

1. Het proces om te komen tot één integraal omgevingsplan efficiënter en effectiever te maken;
2. Een interne vraagbaak voor collega's met vragen over regels over de fysieke leefomgeving;
3. Een vraagbaak voor burgers en bedrijven met vragen over regels over de fysieke leefomgeving.

2.3.4. B Externe expertise

In Valkenswaard maken we de kerninstrumenten zoals de omgevingsvisie en het omgevingsplan zoveel mogelijk in eigen beheer. We hebben echter niet alle expertise aan boord.

In de Omgevingsvisie 2.0 maken we gebiedsgerichte keuzes als vervolg op de vastgestelde Omgevingsvisie 1.0. In 2025 hebben we gewerkt aan de bouwstenen voor de Omgevingsvisie 2.0 en een gebiedsgerichte ontwikkelvisie. In de ontwikkelvisie zijn integrale afwegingen gemaakt op basis van een lagenbenadering die wezenlijk is voor de haalbaarheid van gebiedsontwikkelingen in het kader van provinciaal beleid. Hierin zijn onze ambities op het gebied van wonen, bedrijvigheid, onderwijs en leisure beter op elkaar afgestemd. Aspecten als milieu, gezondheid en klimaat worden meegenomen in de Omgevingseffectrapportage (OER), waarvoor de voorbereidingen zijn gestart. Dat geldt ook voor het participatie- en communicatietraject.

2.3.4. C Optimaliseren vergunningverlening

In 2025 zijn de werkzaamheden opgestart om de juridisch regels voor deelgebied 1 van de kern Dommelen (zie punt 2.3.4 D) te koppelen aan gebieden (percelen binnen het deelgebied) én deze regels te annoteren. Het annoteren van het omgevingsplan betekent het digitaal 'labelen' van juridische regels waardoor deze vindbaar worden in het Omgevingsloket via Regels op de Kaart.

Eén ander kernaspect van annoteren is het opstellen van toepasbare regels om juridische regels te verbinden aan vragenbomen voor vergunningenchecks. Hiermee is in 2025 nog niet begonnen in verband met de in 2025 nog niet beschikbare omgevingsplansoftware. In 2025 is een aanbestedingstraject voorbereid, doorlopen en afgerond met een gunning voor nieuwe omgevingsplansoftware (zie punt 2.3.4.D).

2.3.4. D Fasering Omgevingsplan

De juridische regeling voor deelgebied 1 van de kern Dommelen is nagenoeg gereed. Deze juridische regeling is ook de basis voor het gehele stedelijk gebied van de gemeente. Aanbestedingsprocedure nieuwe regel- en plansoftware voor het omgevingsplan (ontwikkeling en beheer) voorbereid, opgestart en succesvol afgerond met gunning.

2.3.4. E Implementatie Omgevingsvisie

Het Plan van Aanpak Omgevingsvisie is opgesteld ter kennisneming doorgeleid naar de raad. De aanbestedingsprocedure voor de Omgevingseffectrapportage (OER) en stedenbouw is voorbereid, opgestart en succesvol afgerond met gunning. De evaluatie van de Omgevingsvisie 1.0 is voorbereid, opgestart en afgerond.

Het communicatie- en participatieplan is opgesteld, de startnotitie participatie is aan u voorgelegd. De notitie reikwijdte en detailniveau ten behoeve van de OER is geformuleerd en in procedure gebracht. De bouwstenennotitie ten behoeve van de Omgevingsvisie 2.0 is geformuleerd en ter besluitvorming doorgeleid naar de raad(vastgesteld op 29 januari 2026)

Wat hebben we bereikt?

2.3.5. Restafval

We zetten ons in om de hoeveelheid restafval in Valkenswaard omlaag te brengen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

2.3.5. A Uitvoering afvalbeleidsplan

We starten met de uitvoering van het in 2024 door de gemeenteraad vastgestelde afvalbeleidsplan.

In 2025 is in Valkenswaard verder gewerkt aan een moderne en gebruiksvriendelijke afvalketen. Het jaar stond in het teken van meer gemak voor inwoners en een hogere kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen. Sinds januari hoeven plastic, blik en drinkpakken (PBD) niet meer apart te worden ingezameld; dit wordt nu volledig machinaal uit het restafval gehaald.

In het voorjaar ontvingen alle huishoudens een blauwe mini-container (kliko) voor papier en karton. Voor hoogbouw zijn ondergrondse papiercontainers geplaatst, waardoor papier niet langer los wordt aangeboden en de inzameling schoner en netter verloopt. Deze voorzieningen zorgen ervoor dat papier droog en gescheiden kan worden ingezameld, wat de kwaliteit van de papierstroom aanzienlijk verbetert en vervuiling voorkomt.

Cure heeft daarnaast de inzameling verder geoptimaliseerd door 45 ondergrondse containers met volmeldsysteem te plaatsen ter vervanging van bovengrondse varianten en losse papierroutes. In 2026 wordt dit uitgebreid met nog eens 45 nieuwe ondergrondse containers, waarmee de inzameling nog efficiënter en betrouwbaarder wordt.

Deze veranderingen hebben zichtbaar effect. Het restafval is gedaald van 205 kg naar 181 kg per inwoner, en het scheidingspercentage steeg van 57,4% naar 60,8%. Daarmee laat 2025 een duidelijke vooruitgang zien in zowel de kwaliteit van de inzameling als de duurzaamheid van het afvalbeheer.

Wat hebben we bereikt?

2.3.6. Spel en ontmoeting, groen en wateropvang

Naast woningen, richten we ons ook op meer ruimte voor spelen, ontmoetingen, groen en wateropvang. Zo maken we onze openbare ruimte aantrekkelijker en veiliger voor kinderen. Bij nieuwe woningontwikkelingen stellen we daarom een groennorm als randvoorwaarde.

Wat hebben we ervoor gedaan?

2.3.6. A Inrichting openbare ruimte

Naast woningen, richten we ons ook op ruimte voor spelen, ontmoeting, groen en wateropvang. Zo maken we onze openbare ruimte aantrekkelijker en veiliger voor kinderen.

Wat hebben we bereikt?

2.3.7. Stikstofopgave

We zoeken de samenwerking met partners binnen en buiten onze gemeente om de stikstofopgave passend op te vangen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

2.3.7. A Volgen van het Rijksbeleid

We blijven deelnemen aan de Gebiedsgerichte Aanpak Grenscorridor (GGA). Daarnaast monitoren we de landelijke ontwikkeling ten aanzien van het landelijke stikstofreductiebeleid.

Wat hebben we bereikt?

2.3.8. Verduurzaming gebouwde omgeving

We willen lokaal invulling geven aan de klimaatopgave door energiebesparing in de gebouwde omgeving te stimuleren, opwek van duurzame energie te faciliteren en het aardgasvrij maken van bestaande woningen (nieuwbouw is reeds aardgasvrij) en andere gebouwen te begeleiden. Dit doen we bovendien in goed overleg met onze inwoners om een goede aanpak te bepalen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

2.3.8. A Energie besparen

Zie voor de verantwoording van de genomen maatregelen paragraaf 2.3.2.A.

2.3.8. B Isolatie-opgave

Zie voor de verantwoording van de genomen maatregelen paragraaf 2.3.2.B.

2.3.8. C Energie-opwekking

Zie voor de verantwoording van de genomen maatregelen paragraaf 2.3.2.C

2.3.8. D Warmte transitie

Zie voor de verantwoording van de genomen maatregelen paragraaf 2.3.2.D.

2.3.8. E Samenwerking met partners

Zie voor de verantwoording van de genomen maatregelen paragraaf 2.3.2.E.

Wat hebben we bereikt?

2.3.9. Voorbeeldgedrag gemeente

Natuurlijk geven we als gemeente ook het goede voorbeeld, door onze gebouwen te verduurzamen en waar mogelijk energie te besparen en afval te reduceren en te scheiden.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Duurzaam meerjaren onderhoudsplan gemeentelijk vastgoed

Het opstellen van het duurzaam meerjarenplan onderhoudsplan volgt op het vaststellen van de routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed. Deze routekaart is in 2025 opgesteld en begin 2026 vastgesteld. Hieropvolgend zal er op pandniveau uitwerking plaatsvinden.

Nieuwbouw en renovatie

Bij nieuwbouw en renovatie van gemeentelijke gebouwen realiseren we meteen een verduurzamingsslag. Bij de Vets is een nieuwe accommodatie opgeleverd die uitgaat van de zogenaamde ENG-normen (energie-neutraal). Voor de verduurzaming van de volgende panden zijn voorbereidingen getroffen, uitvoering zal naar verwachting in de periode 2026-2029 plaatsen:

1. Cultureel centrum de Hofnar
2. Gymzaal Emmalaan
3. Gemeentewerf
4. Gemeentehuis

Voor de eerste 3 projecten is ook al subsidie aangevraagd en toegekend gekregen.

In 2025 is de routekaart verder uitgewerkt met als uitgangspunt energie-neutraal (ENG) bij nieuwbouw en bijna energie neutraal (BENG) bij bestaande bouw.

Wat hebben we bereikt?

2.3.10. Woningvoorraad

Hoewel we ons voornamelijk richten op vergroten van de woningvoorraad door 'inbreiding', bijvoorbeeld door leegstaande winkels te transformeren naar woningen, verkennen we ook de mogelijkheden voor uitbreiding en creatieve mogelijkheden voor woningbouw in de toekomst.

Wat hebben we ervoor gedaan?

2.3.10. A Uitbreiding woningvoorraad

Ter voorbereiding op de Omgevingsvisie 2.0, waarin voor de lange termijn strategische gebiedsgerichte keuzes worden gemaakt, is de Verkennende ontwikkelvisie Valkenswaard (hierna: verkennende visie) opgesteld. Deze verkennende visie geeft na een uitgebreide gebieds- en beleidsanalyse en op basis van de lagenbenadering, een overzicht van locaties aan de randen van de kernen die op termijn ruimtelijk voorstelbaar zijn voor wonen.

Dit betekent echter niet dat de in de verkennende visie opgenomen locaties ook daadwerkelijk ontwikkeld (kunnen gaan) worden. Milieu en/of financiële aspecten of participatie kunnen ertoe leiden dat een locatie niet ontwikkelbaar is. Dit wordt beoordeeld en afgewogen in het proces naar strategische gebiedsgerichte keuzes in de Omgevingsvisie 2.0. Op 16 december 2025 heeft het college besloten de Verkennende ontwikkelvisie Valkenswaard vast te stellen en als input te gebruiken voor de Omgevingsvisie 2.0.

Wat hebben we bereikt?

2.3.11 Woonvisie

We updaten onze woonvisie en werken een uitvoeringsprogramma wonen uit. We willen een passende en duurzame woningvoorraad, die aansluit op de behoeften van onze inwoners.

Wat hebben we ervoor gedaan?

2.3.11. A Doorstroming

Naast bouw voor starters zetten we ook in op bouwen voor senioren om de doorstroming te stimuleren. Zo zijn er in 2025 106 nultredenwoningen opgeleverd. Om senioren te helpen door te stromen is 2025 de verhuisvoucherregeling ingesteld. Hier hebben in 2025 18 senioren(huishoudens) gebruik van gemaakt.

2.3.11.B Prestatieafspraken met woningcorporaties

Met Woningbelang zijn nieuwe prestatieafspraken gemaakt voor 2026. Met Woonbedrijf zijn er meerjarenprestatieafspraken en is in onderling overleg afgesproken om deze niet in 2025 te herzien.

2.4 (on) Herkenbaar centrum

Wat hebben we bereikt?

2.4.1. Compact kernwinkelgebied door transformatie

We blijven werken aan een aantrekkelijk en compact kernwinkelgebied, met weinig winkels die leegstaan. Samen met het Centrummanagement werken we aan het behoud van goed draaiende winkels in het centrum. Veel ondernemers zijn gestimuleerd om naar het winkelgebied in het centrum te verhuizen. De panden die zij achterlaten, transformeren we bijvoorbeeld tot woningen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

2.4.1. A Transformatie- en verplaatsingssubsidie

Door middel van transformatie- en verplaatsingssubsidies is gewerkt aan een aantrekkelijk en compact kernwinkelgebied. De leegstand in het compacte kernwinkelgebied is teruggedrongen tot frictieleegstand. Het doel is bereikt. De subsidieregeling is met ingang van 2026 stopgezet.

Wat hebben we bereikt?

2.4.2. Evenementen

Voor bestaande én voor nieuwe, innovatieve evenementen biedt Valkenswaard ruimte.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Uitvoering evenementenbeleid

Conform het in 2024 door de gemeenteraad vastgestelde evenementenbeleid hebben wij in 2025 uitvoering gegeven aan het beleid en de voortgang bewaakt.

Wat hebben we bereikt?

2.4.3. Masterplan centrum

In lijn met het Masterplan Centrum blijven we werken aan een groener, schoner, levendiger en gezelliger centrum. Met een knusse en intieme sfeer die aansluit op het dorpse karakter van Valkenswaard en een goede afwisseling biedt ten opzichte van het stedelijke Brainport.

Wat hebben we ervoor gedaan?

2.3.4. B Entree Zuid

Door de raakvlakken met de realisatie van de Dommelseweg en de Valkenswaardse Poort zijn de werkzaamheden gecombineerd. De herinrichting van de Entree Zuid is, op wat plantwerkzaamheden na, afgerond in 2025. Hiermee is ook het laatste project van het Masterplan Centrum gerealiseerd. Op 23 augustus is er samen met het Centrum Management en ondernemers een kleinschalig event georganiseerd als afsluiting van het Masterplan.

2.4.3. A Realisatie entrees Noord en Oost

De herinrichting van de entree Noord is reeds in 2024 volledig gerealiseerd en financieel afgerond binnen de beschikbare kaders. De herinrichting van de entree Oost is, op enkele kleine resterende werkzaamheden, afgerond in 2025. Ook dit blijft binnen de beschikbare middelen.

Wat heeft programma 2 gekost?

Wat heeft programma 2 gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Jaarrekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 (incl klad en wijzigingen)	Jaarrekening 2025
Lasten				
2 Samen wonen en werken wij in Valkenswaard				
2.1 Samen werken	670	756	753	687
2.2 Verbonden met de regio	4.435	4.736	5.125	4.526
2.3 Bouwen voor onze toekomst	11.602	9.311	10.353	11.282
2.4 (on)Herkenbaar centrum	917	822	937	793
Totaal 2 Samen wonen en werken wij in Valkenswaard	17.624	15.625	17.169	17.288
Baten				
2 Samen wonen en werken wij in Valkenswaard				
2.1 Samen werken	315	250	379	388
2.2 Verbonden met de regio	352	251	333	366
2.3 Bouwen voor onze toekomst	9.660	7.202	7.803	9.165
2.4 (on)Herkenbaar centrum	123	180	139	121
Totaal 2 Samen wonen en werken wij in Valkenswaard	10.450	7.883	8.654	10.040
Saldo voor bestemming	-7.174	-7.743	-8.515	-7.249
Stortingen				
2 Samen wonen en werken wij in Valkenswaard				
2.0 Mutaties reserves programma 2	8.682	19	2.373	2.482
Onttrekkingen				
2 Samen wonen en werken wij in Valkenswaard				
2.0 Mutaties reserves programma 2	13.756	732	3.396	3.379
Mutaties reserves	5.074	713	1.023	896
Saldo na bestemming	-2.100	-7.030	-7.492	-6.352

Toelichting realisatie programma 2

De belangrijkste financiële afwijkingen in de realisatie van het programma inclusief de mutaties van de reserves worden hierna toegelicht. De kleine verschillen zijn niet nader uitgewerkt.

De nadelen zijn weergegeven in het rood. In de laatste kolom is aangegeven of het een incidentele (I) of structurele (S) afwijking betreft.

Analyse afwijkingen t.b.v. bestuurlijke verantwoording en rechtmatigheid						bedragen x € 1.000
Samen wonen en werken wij in Valkenswaard						
Omschrijving	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Saldo	S/I
Samen werken						
Economische ontwikkeling De positieve afwijking op de lasten wordt vooral veroorzaakt door niet ingevulde vacatureruimte. Dit resulteert in een positieve afwijking van 50K. De resterende afwijking van 13K kan worden verklaard door lagere subsidieverlening 5K en lagere overige uitgaven 8K. In paragraaf bedrijfsvoering is een nadere toelichting opgenomen t.a.v. formatieontwikkeling en beheersing en het personeelsbudget.	63	0	0	0	63	I
Overig Overige verschillen die gezien de omvang niet nader verklaard worden.	3	9	0	0	12	I
<i>Totaal afwijkingen Samen werken</i>	<i>66</i>	<i>9</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>75</i>	
Verbonden met de regio						
Wegen, straten en pleinen Betreft openstaande vacatureruimte die nog niet is ingevuld in 2025. In paragraaf bedrijfsvoering is een nadere toelichting opgenomen t.a.v. formatieontwikkeling en beheersing en het personeelsbudget.	71	0	0	0	71	I
Schade openbare verlichting De gemeente heeft het verhalen van schade de afgelopen jaren zorgvuldiger opgezet. De schadekosten komen nu direct binnen bij de gemeente en de kosten worden door de gemeente verhaald. Daardoor zijn zowel de inkomsten als de lasten nu een stuk hoger dan gebudgetteerd. De bijbehorende budgetten zullen hierop aangepast worden.	-79	84	0	0	5	S
Bereikbaar Valkenswaard 44 Planstudie de Vest De uitvoering van de planstudie zal volgens het mobiliteitsplan 2023 niet voor 2027 plaatsvinden. Hierover is de raad in de raadsinformatiebrief van 23 september 2025 geïnformeerd en is dit beschreven in de slotwijziging 2025. In de Nota Kaders 2027-2030 zal dit incidentele budget opnieuw aangevraagd worden.	74	0	0	0	74	I
Bereikbaar Valkenswaard 42 Planstudie Leenderweg De uitvoering van de planstudie zal volgens het mobiliteitsplan 2023 niet voor 2027 plaatsvinden. Hierover is de raad in de raadsinformatiebrief van 23	50	0	0	0	50	I

Analyse afwijkingen t.b.v. bestuurlijke verantwoording en rechtmatigheid						bedragen x € 1.000	
september 2025 geïnformeerd en is dit beschreven in de slotwijziging 2025. In de Nota Kaders 2027-2030 zal dit incidentele budget opnieuw aangevraagd worden.							
Bereikbaar Valkenswaard 23 Studie HOV scenario's	93	-31	0	0	62	I	
De planstudie HOV is in 2025 uitgevoerd en medio 2026 vastgesteld door de raad. De middelen zijn hiervoor ingezet en dienen verder ingezet te worden voor het opstellen van gedetailleerde ontwerpen en ramingen. Door vertraging vindt dit begin 2026 plaats. In de 1e Berap 2026 zullen we hierop bijstellen.							
Kapitaallasten	404	0	0	0	404	S	
Op dit product is een voordeel gerealiseerd. Dit is veroorzaakt door vertraging in de planning/ uitvoering van de projecten en / of lagere gerealiseerde rente dan begroot.							
Overig	-14	-20	-9	0	-43	I	
Overige verschillen die gezien de omvang niet nader verklaard worden.							
Totaal afwijkingen Verbonden met de regio	599	33	-9	0	623		
Bouwen voor onze toekomst							
Vastgoed algemeen	144	0	0	-76	67	I	
Er resteert nog ca 76k, dit restant wordt in 2026 uitgevoerd. Zoals eerder vastgesteld wordt dit ten laste gebracht van de reserve egalisatie vastgoed. Verder is er 51k aan openstaande vacatureruimte die nog niet is ingevuld in 2025. Op overige budgetten is een onderbesteding van 18K.							
Verspreide gronden en gebouwen	-62	102	0	0	40	I	
De hogere lasten komen met name door meerkosten voor procedures, transactiekosten als gevolg van grondtransacties en ingehuurde vervanging voor formatie.							
Verder zijn er hogere inkomsten dan begroot bij opbrengst grondverkoop en huren/pachten.							
Spuk lokale aanpak isolatie	275	-224	0	0	51	I	
Aantal subsidieaanvragen van inwoners voor woningsisolatie blijft achter op de inschatting in het uitvoeringsprogramma besparing particulieren woningeigenaren 2025-2030 (hierna UP): 77 subsidies verstrekt, 200 begroot. Hierdoor ontstaan saldo: 122.000 euro							
In het UP is 46.000 euro begroot voor de opzet van een communicatiecampagne rondom energiebesparing en isolatie. Vanwege ambtelijke capaciteit op communicatie is hiervoor 18.000 euro uitgeven. Inmiddels is de ambtelijk capaciteit weer gedekt en wordt er weer gewerkt aan de langjarige communicatiecampagne							

Analyse afwijkingen t.b.v. bestuurlijke verantwoording en rechtmatigheid					bedragen x € 1.000	
In het UP is 36.000 euro gebudgetteerd voor onvoorziene kosten, hiervan is 0 euro ingezet. In het UP is er 75.000 euro gebudgetteerd voor activiteiten om woningeigenaren te laten isoleren. Alle activiteiten in het UP hebben plaatsgevonden maar bleken goedkoper dan ingeschat. Hierdoor ontstaan saldo is 37.000 euro Met een nog openstaand saldo van 124.000 euro zijn 77% van de isolatie maatregelen getroffen door inwoners en 139% van alle bespaarplannen aangevraagd en uitgereikt.						
Riolen en BBB's De overschrijding komt doordat er extra incidenteel onderhoud heeft plaatsgevonden. Begin 2025 stond het grondwater uitzonderlijk hoog. Daardoor kon er water met zand via kleine openingen of scheurtjes het riool binnendringen. Dit zorgt voor verzakkingen, kan verstoppingen veroorzaken en op termijn zelfs leiden tot verzakkingen of beschadigingen van de buizen. Door deze omstandigheden was extra onderhoud nodig. Daarnaast hebben we in dezelfde periode ook de laatste schades hersteld die in 2024 waren ontstaan. Inmiddels is alles weer op orde en zijn we volledig bijgewerkt.	220	2	0	0	222	I
Bestemmingsplannen De overschrijding wordt deels veroorzaakt doordat we inhuren zodat eigen medewerkers aan de omgevingswet kunnen werken. Daarvoor vindt een compensatie plaats vanuit de omgevingswet. Daarnaast spelen er veel onderwerpen, waaronder herstelwerkzaamheden voor het buitengebied, die extra inzet vergde en is er sprake geweest van verloop van personeel.	-264	101	0	0	-163	I
Omgevingswet In 2024 is 122K overgeheveld. Achteraf gezien is dit niet volledig nodig geweest. Er dienen echter nog wel een aantal onderdelen uitgevoerd te worden o.a. qua training en werkmethoden, implementatie van de plansoftware en de totstandkoming van de omgevingsvisie. Hiervoor is 136K reeds overgeheveld. De werkzaamheden trachten we binnen het bijgestelde budget 2026 uitgevoerd te krijgen.	91	0	0	-93	-2	I
Faciliterend grondbedrijf Met ontwikkelaars van ruimtelijke ontwikkelingen worden overeenkomsten gesloten om de gemeentelijke kosten voor die ontwikkelingen te verhalen. Indien we kosten maken en er is nog geen overeenkomst dan worden de kosten voorzichtigheidshalve ten laste gebracht van de exploitatie van dat boekjaar. Als er uiteindelijk een overeenkomst komt worden de reeds	-592	511	125	0	44	I

Analyse afwijkingen t.b.v. bestuurlijke verantwoording en rechtmatigheid					bedragen x € 1.000	
gemaakte kosten alsnog verhaald. In overleg met onze accountant is deze werkwijze bepaald.						
In sommige ontwikkelingen is ook sprake van een bijdrage voor landschapsontwikkeling. Deze hebben we te hoog ingeschat. Hierdoor wordt er minder gestort in de betreffende bestemmingsreserve.						
Grondexploitatie algemeen	-484	292	-7	164	-35	I
Voor de financiële afwijkingen van de grondexploitatie verwijzen wij naar de paragraaf Grondbeleid.						
Volkshuisvesting	10	385	0	0	395	I
Op 5 november 2025 is de specifieke uitkering Realisatiestimulans definitief vastgesteld. Met deze nieuwe regeling ondersteunt het Rijk gemeenten bij het bouwen van meer betaalbare woningen. Gemeenten ontvangen vanaf 2026 tot en met 2030 een bijdrage van € 7.000 per betaalbare woning waarvan de bouw het jaar ervoor is gestart. Aangezien de start van de bouw 2025 is hebben de baten betrekking op 2025. De afwijking van € 385.000 is een direct gevolg hiervan.						
Bouw-, woning- en welstandstoezicht	-245	137	0	0	-108	I
120K negatief overschrijding salarissen/inhuur ziektevervanging						
110K negatief overschrijding ingeleend personeel						
15K overige kosten						
130K positief opgelegde dwangsom.						
Doordat de Omgevingswet gecompliceerder is geworden en niet gemakkelijker, zoals voorgesteld bij de introductie ervan, hebben we veel extra werk. Denk aan meer vragen van initiatiefnemers en ingewikkeldere werkprocessen. Daarbij werken we nieuwe collega's in en kost het door ontwikkelen van de vak applicatie tijd. Daardoor moesten we inhuren, 'tijdens de verbouwing moet de winkel openblijven'.						
We hebben ook last van het waterbed effect. Drukker bij vergunningen maakt dat ook de clusters die ná de vergunningen aan de slag moeten het drukker krijgen.						
Denk aan controles, handhavingsverzoeken, WOO-verzoeken etc. Deze drukte volgt in de jaren na vergunningverlening, en hebben pas later effect.						
We proberen onze processen continue bij te stellen en we kijken daarbij nadrukkelijk wat we zelf kunnen doen in efficiency.						
Wij hebben daarom ook van uw raad in 2025 voor 2026 en verder (tijdelijk) geld gekregen om de drukte te tackelen en structureel aan te pakken.						

Analyse afwijkingen t.b.v. bestuurlijke verantwoording en rechtmatigheid						bedragen x € 1.000
Onder 'Samen in dienst van Valkenswaard' onder toezicht en handhaving staat een 'overschot' verklaard van 117K die boekhoudkundig niet verrekenend mag worden maar die als flexibele schil is ingezet waardoor het verschil binnen het team virtueel wel opgeheven wordt.						
Bouwleges	0	-96	0	0	-96	I
96K minder inkomsten dan begroot.						
De raming is elk jaar op basis van verwachte aantallen aanvragen, groot en klein. Als één of meerdere grote projecten opschuiven in tijd, dan halen we onze begrote inkomsten niet. Vaak komen die één of enkele jaren later alsnog binnen.						
Kapitaallasten	-76	0	0	0	-76	S
Op dit product is een nadeel gerealiseerd. Dit is veroorzaakt door afwijkende planning / uitvoering van de projecten en / of afwijkende gerealiseerde rente dan begroot.						
Overig	56	-68	0	-12	-24	I
Overige verschillen die gezien de omvang niet nader verklaard worden.						
<i>Totaal afwijkingen Bouwen voor onze toekomst</i>	-927	1.142	118	-17	315	
(on)Herkenbaar centrum						
MP Centrum (subsidie verplaatsing & transformatie)	75	0	0	0	75	I
Dit betreft incidenteel beschikbaar gesteld budget ter stimulering van een compact winkelgebied. Bij de vaststelling van jaarrekening 2024 is het restantbudget overgeheveld naar 2025. In totaal bedroeg het beschikbare budget in 2025 108K en was bestemd voor verlening van verplaatsing- en transformatie subsidies. In 2025 is voor 33K aan subsidie verstrekt, resulterend in een voordeel van 75K.						
Het project Masterplan centrum is in 2025 afgesloten en daarmee vervallen ook deze incidenteel beschikbaar gestelde middelen.						
Overig	69	-18	0	0	52	I
Overige verschillen die gezien de omvang niet nader verklaard worden.						
<i>Totaal afwijkingen (on)Herkenbaar centrum</i>	144	-18	0	0	127	
Totaal	-118	1.166	109	-17	1.140	

Programma 3. Samen recreëren wij in Valkenswaard

Programma 3 algemene informatie

Product	Portefeuillehouder	Team
Valkenswaardse trots	B.F.B.J. Bots C.H.M. van Overdijk M.H. Theus	Sociaal en economisch beleid Klantcontact Centrum Omgeving
De tuin van Brainport	C.H.M. van Overdijk R.A.J. Pijnenburg B.F.B.J. Bots	Beheer en uitvoering Programma's en projecten Ruimtelijk beleid
Recreatie in Dommelland	C.H.M. van Overdijk R.A.J. Pijnenburg	Programma's en projecten

3.0

3.1 Valkenswaardse trots

Wat hebben we bereikt?

3.1.1 Cultuuronderwijs

We stellen een plan op rondom cultuuronderwijs (technisch vertaald: we voeren de CMK-regeling uit).

Wat hebben we ervoor gedaan?

3.1.1. A Cultuur Met Kwaliteit

De intermediair Cultuureducatie Met Kwaliteit (CMK) zorgt samen met de deelnemende scholen voor een CMK-aanbod dat past bij de ambities van de school. In 2025 hebben 7 basisscholen deelgenomen en was er een bereik van 1.200 leerlingen. Een groei van ongeveer 200 leerlingen ten opzichte van 2024.

Naast CMK worden via het KunstPalet diverse cultuureducatie projecten verzorgd, met een bereik van 1.439 leerlingen en worden met het Kunstmenu 2.343 leerlingen bereikt. Daarnaast vindt er structureel (wekelijks) aanbod plaats op verschillende scholen, nemen scholen deel aan diverse Erfgoedprojecten. In totaal is het bereik van cultuureducatie 5.273.

Wat hebben we bereikt?

3.1.2 Cultuurnota en cultuureducatie

We zetten in op verdere uitvoering van onze cultuurnota samen met de cultuurraad en doorontwikkeling van ons aanbod aan cultuureducatie, het Centrum voor Muziek en Dans en evenementenaanbod.

Wat hebben we ervoor gedaan?

3.1.2. A Uitvoeringsnota cultuur

De uitvoering van het cultuurbeleid is voortgezet, Zo heeft de samenwerking tussen het CMD en Theater de Hofnar meer vorm gekregen. Er is daarbij extra formatie vrijgemaakt zodat er meer vorm en inhoud gegeven kan worden aan de marketing en communicatie van het aanbod van beide instellingen.

Voor de makersplaatsen is de achterban geïnformeerd en enthousiast gemaakt. De voorlichtingsavond was druk bezocht en de belangstelling neemt toe. De makersplaatsen kunnen een goede aanvulling zijn op de leisure zone.

3.1.2. B Uitbreiding producten CMD

In 2025 is de discipline Theater toegevoegd aan het CMD. Hiermee zijn meteen 33 extra leerlingen geworven. Voor de verdere uitbreiding van de Beeldende afdeling (reeds gestart in 2023) is eerst een verbouwing nodig op de 3e verdieping van De Hofnar. Deze kan pas worden gerealiseerd na de verhuizing van het jongerencentrum naar een betere locatie. Met de overige cursussen heeft het CMD de volgende leerlingen bereikt: Muziek 817, Dans 185 en Beeldend 115. Aan deze cursussen worden gemiddeld 40 weken les aangeboden. Daarnaast organiseert het CMD jaarlijks terugkerende activiteiten en projecten, intern en extern. Het totale publieksbereik van de diverse activiteiten in 2025 was 5.223.

Wat hebben we bereikt?

3.1.3 Huisvesting musea

We faciliteren en ondersteunen onze musea in hun vraagstuk rondom huisvesting.

Wat hebben we ervoor gedaan?

3.1.3. A Huisvesting musea

Voor het Nederlands Steendrukmuseum is in 2025 een locatieonderzoek uitgevoerd. Het LTS terrein is als voorkeurslocatie naar voren gekomen. Dit is vervolgens in het onderzoek naar

herbestemming van het LTS terrein als een van de scenario's meegenomen. Met de overige musea in het Carolus gebouw is ook contact over mogelijke wensen in de toekomst.

Wat hebben we bereikt?

3.1.4 Monumenten en cultuurhistorisch erfgoed

We koesteren en beschermen onze monumenten en cultuurhistorisch erfgoed.

Wat hebben we ervoor gedaan?

3.1.4. A Uitvoering erfgoednota

Er hebben waar nodig archeologische onderzoeken plaatsgevonden. De erfgoednota is binnen de beschikbare capaciteit uitgevoerd. Uw raad heeft een motie ingediend om te onderzoeken wat er nodig is om sneller zaken uit de Erfgoednota op te pakken en in 2026 met een voorstel te komen.

Wat hebben we bereikt?

3.1.5 Culturele voorzieningen

Onze culturele voorzieningen groeien mee met ons inwoneraantal.

Wat hebben we ervoor gedaan?

3.1.5. A Samenwerking CMD en Hofnar

Het CMD en Theater de Hofnar zijn najaar 2025 gestart met het verder vormgeven van de samenwerking. Er is bij het CMD een medewerker marketing & communicatie gestart, die samenwerkt met het team van het theater. Beide organisaties bereiden een gezamenlijke naamsvoering en huisstijl voor, die zomer 2026 gereed zal zijn. Daarnaast werken beide organisaties inhoudelijk samen waar mogelijk en brengen ze hun educatie aanbod voor het onderwijs gezamenlijk naar buiten, via het KunstPalet. Waar inhoudelijk relevant wordt ook met externe partners gezamenlijk opgetrokken.

3.1.5. B Uitbreiding culturele voorzieningen

In overleg met de cultuurraad wordt gezocht naar mogelijkheden om de culturele voorzieningen uit te breiden.

Door het vertrek van De VOS uit de Hofnar wordt onderzocht of de ruimte geschikt te maken is voor repetities van bandjes. De Maerkplaatsen op "de Belt" is nog steeds in onderzoek of het vormgeven kan gaan worden.

In juni 2025 is het project van start gegaan met een participatietraject op Ons Valkenswaard. Vervolgens is een kunstopdracht geformuleerd, die verspreid is via Boknet, website / platform van de Beroeps Organisatie Kunstenaars. Er is een opdracht geformuleerd voor kunstwerken rond twee thema's: Natuur & Duurzaamheid en Interactie, Verbondenheid & Beleving. Op beide thema's is de respons groot. Begin 2026 wordt het selectietraject gestart, in samenwerking met de Cultuurraad Valkenswaard. Dat traject wordt in het voorjaar vervolgd, waarna uiteindelijk de te realiseren kunstwerken definitief worden geselecteerd. Vervolgens gaan de kunstenaars aan de slag met de realisatie van hun werken.

Wat hebben we bereikt?

3.1.6 UNESCO

We nemen de UNESCO-status van het Bloemencorso en de valkerij in Valkenswaard duidelijker op in ons culturaanbod.

Wat hebben we ervoor gedaan?

3.1.6. A Programma UNESCO

Door middel van het programma UNESCO verstevigen we de positionering van Valkenswaard als recreatieve gemeente, gebruikmakende van de kansen die de twee UNESCO erkenningen voor

cultureel immaterieel werelderfgoed bieden. In 2025 gaven we uitvoering aan en ontwikkelden we projecten om dit doel te bereiken.

3.2 De tuin van Brainport

Wat hebben we bereikt?

3.2.1 Groen en natuur

We gaan voor meer groen. Groene gebieden zorgen voor minder snelle intrede van droogte en voor betere opvang en behoud van water in de bodem. De natuur die we al hebben, binnen en buiten de bebouwde kom, beschermen en versterken we.

Wat hebben we ervoor gedaan?

3.2.1. A Top-natuur

In onze Top-natuur blijft ons streven om deze gebieden robuuster te maken.

De omvang van het heidegebied op de Malpie heeft de gemeente uitgebreid. Ook heeft er in 2025 begrazing met schapen plaatsgevonden.

3.2.1. B Bossen en boomsoorten

In onze bossen streven we naar meer variatie door andere boomsoorten aan te planten.

Dit betreft een continu proces waar de gemeente al jarenlang werk van maakt en ook in 2025 uitvoering aan heeft gegeven.

3.2.1. C Regenwater

We houden regenwater langer vast door slootjes te dempen of ondieper te maken.

In 2025 zijn maatregelen uitgevoerd in het Opperbos. In natte laagten zijn slootjes gedempt zodat het regenwater langer in de bodem wordt vastgehouden. Deze maatregelen moeten het bos ook klimaatrobuuster maken.

Wat hebben we bereikt?

3.2.2 Vergroenen bebouwde kom

We vergroenen onze bebouwde kom zodat we kunnen genieten van het positieve effect dat groen heeft op ons geluk, onze gezondheid en op de leefbaarheid van onze wijken.

Wat hebben we ervoor gedaan?

3.2.2. A Geveltuintjes en boomspiegels

We stimuleren onze bewoners om geveltuintjes aan te leggen en ze kunnen nu ook boomspiegels adopteren en van beplanting voorzien. We zaaien wildebloemen, zetten bloembollen en maken meer gebruik van vaste planten die biodiversiteit stimuleren.

3.2.2. B Tegel eruit, plantje erin

In het verlengde van het project 'tegel eruit, plantje erin' gaan we nu gefaseerd de overbodige verharding in de openbare ruimte vervangen door groen.

Wat hebben we bereikt?

3.2.3 Groen en waterberging

We voorzien voldoende ruimte voor groen en waterberging in plannen voor nieuwbouwlocaties.

Wat hebben we ervoor gedaan?

3.2.3. A Groen en waterberging

Zowel groen als waterberging is vast onderdeel van het advies bij de omgevingstafel voor nieuwe initiatieven.

3.2.3. B Inzet op behoud van bestaande bomen

Bij nieuwbouwprojecten zetten we in op behoud van bestaande bomen.

3.2.3. C Beplantingsplan

Bij beduidende nieuwbouwprojecten dient een beplantingsplan aangeleverd te worden waaruit het toevoegen van voldoende kwalitatief groen moet blijken.

3.2.3. D Waterbergingsverplichting

Waterbergingsverplichting is vastgelegd in de regels van het bestemmingsplan en hierop wordt toegezien.

Wat hebben we bereikt?

3.2.4 Passende beplanting

We kijken bij de aanleg van nieuw groen welke planten goed in onze omgeving passen en weerbaarder zijn voor het veranderende klimaat.

Wat hebben we ervoor gedaan?

3.2.4. A Integraal bosbeheer

Hier is de gemeente al vele jaren actief mee bezig. Het vroegere integrale bosbeheer hebben we verder door ontwikkeld. Naast houtproductie willen we groen dat ook bijdraagt aan biodiversiteit en aan een positieve beleving van recreanten.

Wat hebben we bereikt?

3.2.5 Ecologisch bermbeheer

We passen waar mogelijk ecologisch bermbeheer toe langs wegen en paden.

Wat hebben we ervoor gedaan?

3.2.5. A Ecologisch bermbeheer

We hebben een beleidsplan voor ecologisch bermbeheer opgesteld. Dit type beheer wordt op enkele plekken in de gemeente toegepast. Deze vorm van beheer is extensief en komt de biodiversiteit en de beleving ten goede.

Wat hebben we bereikt?

3.2.6 Afval, vervuiling en uitstoot schadelijke stoffen

We beperken hinderlijke menselijke invloeden door afval, vervuiling en de uitstoot van schadelijke stoffen zoveel mogelijk terug te dringen.

Met het duurzaam afvalbeleid realiseren we dat minder restafval wordt verbrand, een hoger percentage componenten zoals PBD, glas en oud papier wordt hergebruikt en een schonere openbare ruimte is gerealiseerd door minder zwerfafval en bijzet.

Door deelname aan het Schone Lucht Akkoord hebben we rijkssubsidie van 500.000 ontvangen waarmee we een bijdrage leveren aan de aanschaf van elektrische vuilniswagens voor Cure en daarmee minder uitstoot van NOx en fijn stof.

De ODZOB heeft in 2025 actief gecontroleerd op o.a. de correcte werking van luchtwassers bij veehouderijen, onderhoud en keuring van stookinstallaties en het correct aanbieden en verwerken van bedrijfsafvalstoffen door bedrijven. In samenwerking met het waterschap is gecontroleerd op correcte lozingen van bedrijfsafvalwater op de riolering.

Wat hebben we ervoor gedaan?

3.2.6. A Samen Sterk in Brabant en Regionaal Meetnet luchtkwaliteit

We nemen deel aan het regionale programma Samen Sterk in Brabant wat o.a. toeziet op zwerfvuil, wildcrossen en drugsafval in het buitengebied. Daarnaast nemen we deel aan het Regionaal Meetnet Luchtkwaliteit o.l.v. de ODZOB.

In 2025 zijn er onder de projectorganisatie Samen Sterk in Brabant (SSiB) 47 controles uitgevoerd in ons buitengebied voor o.a. wildecrossen, stroperij, loslopende honden en afvaldumpingen. Tevens zijn stagiaires opgeleid en is een kennis-informatiedag georganiseerd. Met deelname aan het regionaal meetnet hebben we inzicht verkregen in de regionale luchtkwaliteit in stedelijk gebied, luchthaven en buitengebied.

3.2.6. B Deugdelijke afvalinzameling en -verwerking.

In de GR Cure zorgen we voor een betrouwbare en efficiënte afvalinzameling en -verwerking. De afgelopen periode hebben we hiervoor belangrijke stappen gezet. Zo zijn op 45 locaties de bovengrondse containers vervangen door ondergrondse exemplaren met een volmeldingssysteem. Dit zorgt voor minder bijplaatsingen, een netter straatbeeld en een efficiëntere inzet van inzamelroutes.

Daarnaast hebben we onze inzamelprocessen verder geoptimaliseerd, waardoor we minder kilometers rijden en duurzamer werken. Ook hebben we de kwaliteit van afvalscheiding versterkt door gemeenten te ondersteunen met gerichte communicatie en duidelijke afspraken.

Een belangrijke toevoeging hierbij is de introductie van mini-papiercontainers, zodat inwoners hun papier en karton makkelijker en schoner kunnen aanbieden. Dit draagt bij aan een hogere inzamelkwaliteit en voorkomt vervuiling bij papierinzameling aan de straat.

Door strakker contractbeheer en betere afstemming met uitvoerende partijen worden meldingen sneller opgelost en blijft de dienstverlening op niveau. Tot slot investeren we in moderne verwerkingsmethoden, zodat meer grondstoffen uit afval kunnen worden teruggewonnen.

Wat hebben we bereikt?

3.2.7 Natuurgrenspark De Groote Heide

We werken binnen Natuurgrenspark De Groote Heide samen met andere gemeenten om onze prachtige natuur te versterken en op de kaart te zetten.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Subsidieaanvraag Interreg VI

In samenwerking met Natuurgrenspark De Groote Heide werken we aan de uitvoering van de gemeentelijke projecten waarvoor we Europese subsidie Interreg VI – een socialer Europa voor hebben toegekend gekregen. De volgende deelprojecten zijn in 2025 in voorbereiding genomen en worden gerealiseerd in 2026 gerealiseerd:

- Parkeerplaats Borkel en Schaft.
- Erfgoedrelicten (o.a. Schanse van Weerde)
- Fietspaden Dommelpad (Voort-Loonderweg en Narcislaan-Het Broek)

Wat hebben we bereikt?

3.2.8 Natuureducatie

We werken samen met het onderwijs om natuureducatie te stimuleren.

Wat hebben we ervoor gedaan?

3.2.8. A Natuureducatie

Samen met Scholengemeenschap Were Di worden regelmatig projecten opgepakt waarin natuureducatie een belangrijke rol speelt. Ook maken we steeds meer gebruik van informatieborden bij natuurprojecten en bijzondere bomen.

3.2.8. B Natuurprojecten en de boomfeestdag

Samen met het IVN betrekken we het primair onderwijs bij natuurprojecten en de jaarlijkse boomfeestdag, waar ook natuurlessen bij worden gegeven.

3.3 Recreatie in Dommelland

Wat hebben we bereikt?

3.3.1 Duurzame leisurezone

We ontwikkelen een duurzame zone voor vrijetijdsbesteding (leisurezone) aan de zuidkant van Valkenswaard. Hiervoor gaan we verder met het realiseren van het uitvoeringsprogramma Dommelland.

Wat hebben we ervoor gedaan?

3.3.1.A Investeren in kansen voor de vrijetijdsbesteding

Er zijn gesprekken gevoerd met verschillende leisure partijen waarbij diverse initiatieven de revue zijn gepasseerd.

Een aantal initiatieven zitten nog in een doorlopend proces.

Wat hebben we bereikt?

3.3.2 Toeristisch-recreatief aanbod

We bouwen ons toeristisch-recreatief aanbod uit en zetten in op het behoud van ons aantrekkelijke aanbod aan evenementen en activiteiten.

Wat hebben we ervoor gedaan?

3.3.2.A Ruimte voor initiatieven

Voor private initiatieven op het gebied van recreatie en toerisme nemen we een positieve grondhouding aan.

Het programma Dommelland is hierbij leidend en speelt een belangrijke rol bij interne afstemming en besluitvorming van private initiatieven. Er hebben diverse gesprekken plaatsgevonden over diverse initiatieven, waarbij we over sommige ideeën nog steeds in gesprek zijn.

Wat hebben we bereikt?

3.3.3 Cultuurhistorie en natuur

We bekijken de mogelijkheden die de verbinding tussen onze cultuurhistorie en onze natuur biedt.

Wat hebben we ervoor gedaan?

3.3.3. A Cultuurhistorie

In 2025 zijn een aantal projecten rondom de erfgoedrelicten bij de Venbergse watermolen (watermolenlandschap) opgestart en deze worden momenteel uitgevoerd. Het gaat daarbij om het reconstrueren van de Schanse van Weerde, welke in 2026 opgeleverd wordt. Daarnaast zullen de in 2025 ontworpen infopanelen in 2026 geplaatst worden. Bij deze infopanelen is ook een route ontwikkeld die door het Venbergse watermolenlandschap leidt.

Wat hebben we bereikt?

3.3.4 Samenwerking Natuurgrenspark De Groote Heide

We gaan intensiever samenwerken met de gemeenten binnen Natuurgrenspark De Groote Heide. Om het toerisme en de recreatie in ons grensgebied te bevorderen en onder de aandacht te brengen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

3.3.4.B Subsidieaanvraag Interreg VI

In samenwerking met Natuurgrenspark De Groote Heide werken we aan de uitvoering van de projecten binnen de Europese subsidieaanvraag Interreg VI.

Samenwerking Natuurgrenspark De Groote Heide

Binnen de samenwerking Natuurgrenspark De Groote Heide werken de deelnemende gemeenten gezamenlijk aan een sterkere positionering en herkenbare branding van het gebied. In 2025 kreeg deze samenwerking extra zichtbaarheid tijdens het VNG-congres, waar De Groote Heide zich presenteerde als inspirerend voorbeeld van grensoverschrijdende samenwerking tussen gemeenten, natuurorganisaties en ondernemers. Daarnaast werd De Groote Heide aangemerkt als Topvoorziening voor de Brainportregio.

Wat hebben we bereikt?

3.3.5 Routes voor fietsen, paardrijden en wandelen

We werken verder aan het verbeteren van onze routes voor fietsen, paardrijden en wandelen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Optimaliseren route-en padenstructuur

We zetten ons in om de kwaliteit van de route- en padenstructuur te waarborgen en te optimaliseren. Op verschillende plekken zijn de ruiter-, fiets- en wandelroutes verder geoptimaliseerd.

Het optimaliseren van recreatieve knooppuntennetwerken is een lopend proces. Zo is er in 2025 o.a. een extra traject toegevoegd aan het wandelrouten netwerk, waardoor een beter ommetje in Borkel gerealiseerd kon worden en zijn er ruteroutes verduidelijkt.

Onze buurgemeenten en het Routebureau Brabant / Brabant Partners zijn bij de recreatieve routes belangrijke partners. Valkenswaard is gemandateerd als bestuurlijk aanspreekpunt namens Zuidoost-Brabant in Routebureau Brabant. Als bestuurlijk aanspreekpunt wisselt de verantwoordelijke wethouder namens Zuidoost-Brabant van gedachten met de bestuurlijk afgevaardigden van de overige regio's (West, Midden, Noordoost) en de provincie (Gedeputeerde) over de koers, visie en gewenste ontwikkelingen m.b.t. de routestructuren in de provincie Noord-Brabant. Eind 2025 is er met het Routebureau een nieuwe samenwerkingsovereenkomst en meerjarenvisie vastgesteld.

Wat hebben we bereikt?

3.3.6 Paardenzone- en boulevard

We geven verder vorm aan onze Paardenzone en boulevard en stimuleren de maatschappelijke betrokkenheid vanuit ondernemers richting ons dorp en andersom.

Wat hebben we ervoor gedaan?

3.3.6. A Openheid, toegankelijkheid en saamhorigheid

We voeren periodieke overleggen met belanghebbenden. Hierop volgend pakken we acties op die op korte termijn zijn te realiseren om zo meer openheid en bekendheid te krijgen. Dit doen we samen met ondernemers, inwoners en andere belanghebbenden.

Wat hebben we bereikt?

3.3.7 Eurocircuit

Voor het Eurocircuit stellen we deze raadsperiode een bestemmingsplan vast, conform het raadsbesluit van juli 2021.

Wat hebben we ervoor gedaan?

3.3.7. A Vereiste procedures

In 2024 heeft de gemeenteraad het nieuwe bestemmingsplan voor het Eurocircuit vastgesteld. Tegen dit besluit zijn vier beroepen ingediend bij de Raad van State. De Raad van State heeft op 22 mei 2025 een voorlopige uitspraak gedaan, waarbij het bestemmingsplan in werking bleef, maar het gebruik van het Eurocircuit voorlopig is beperkt tot het feitelijk gebruik. De gemeente bereidt zich voor op de bodemprocedure die op z'n vroegst in 2026 wordt verwacht.

Wat heeft programma 3 gekost?

Wat heeft programma 3 gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Jaarrekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 (incl klad en wijzigingen)	Jaarrekening 2025
Lasten				
3 Samen recreëren wij in Valkenswaard				
3.1 Valkenswaardse trots	5.201	4.652	5.252	4.698
3.2 De Tuin van Brainport	5.747	6.580	6.983	6.529
3.3 Recreatie in Dommelland	469	601	569	555
Totaal 3 Samen recreëren wij in Valkenswaard	11.416	11.832	12.804	11.782
Baten				
3 Samen recreëren wij in Valkenswaard				
3.1 Valkenswaardse trots	1.410	997	1.329	1.150
3.2 De Tuin van Brainport	1.349	1.018	1.957	2.208
3.3 Recreatie in Dommelland	120	80	137	135
Totaal 3 Samen recreëren wij in Valkenswaard	2.879	2.095	3.423	3.494
Saldo voor bestemming	-8.537	-9.737	-9.380	-8.288
Stortingen				
3 Samen recreëren wij in Valkenswaard				
3.0 Mutaties reserves programma 3	530	471	853	853
Onttrekkingen				
3 Samen recreëren wij in Valkenswaard				
3.0 Mutaties reserves programma 3	765	996	1.372	912
Mutaties reserves	235	525	519	59
Saldo na bestemming	-8.302	-9.213	-8.862	-8.229

Toelichting realisatie programma 3

De belangrijkste financiële afwijkingen in de realisatie van het programma inclusief de mutaties van de reserves worden hierna toegelicht. De kleine verschillen zijn niet nader uitgewerkt.

De nadelen zijn weergegeven in het rood. In de laatste kolom is aangegeven of het een incidentele (I) of structurele (S) afwijking betreft.

Analyse afwijkingen t.b.v. bestuurlijke verantwoording en rechtmatigheid						bedragen x € 1.000
Samen recreëren wij in Valkenswaard						
Omschrijving	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Saldo	S/I
Valkenswaardse trots						
Beeldende kunst (dekking via reserve) In de Berap is 150K incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de realisatie van 2 kunstwerken in de openbare ruimte, gedekt uit de Bestemmingsreserve Beeldende Kunst. In 2025 zijn nog geen substantiële kosten gemaakt. Dit levert een voordeel van 150K op de lasten en een nadeel van 150K op de onttrekking reserve. Uitvoering zal verder plaatsvinden in 2026, waarbij dit in de Bestuursrapportage verwerkt zal worden. Verder is 15K voordeel op het budget ten behoeve van het beheer en onderhoud van kunstwerken. Dit levert een nadeel op van € 15K op de onttrekking van de reserve.	165	0	0	-165	0	I
Service kosten Cultureel centrum Hofnar De servicekosten, exclusief het eigenaarsdeel OZB, worden volledig doorbelast aan de gebruikers. In de raming is echter ook rekening gehouden met doorbelasting van het eigenaarsdeel OZB. Structureel betekent dit een nadeel van 22K. Daarnaast zijn in de slotwijziging de energiekosten verlaagd met 18K maar is de geraamde doorbelasting niet met eenzelfde bedrag verlaagd.	21	-61	0	0	-40	S
Centrum voor Muziek en Dans - 157K voordeel niet ingevulde vacatureruimte. Wordt nog toegelicht bij paragraaf bedrijfsvoering . Komt oa door - 27K voordeel doordat de vacature marketing en communicatie pas per 1 oktober is ingevuld en de werkzaamheden van start zijn gegaan. - 51K voordeel inkomsten op les gelden aan de hand van meer of minder belangstelling voor cursussen en projecten. Afgelopen periode was sprake van een toegenomen aantal deelnemers en inschrijvingen. - 28K nadeel op interne doorbelasting van de huurlasten	179	51	0	0	230	I
Cultuurcentrum de Hofnar 10 Afrekeningen van servicekosten over de jaren 2023-2024 leiden tot een nadeel van 82K. Deze waren te hoog ingeschat. Overigens wordt dit voor een belangrijk deel gecompenseerd door een btw-voordeel. De BTW over de servicekosten was in voorgaande jaren niet juist opgenomen in de exploitatie waardoor we te hoge kosten hadden opgenomen. Dit btw-voordeel wordt verwerkt via de algemene baten en lasten.	14	-79	0	0	-65	S
Interreg Erfgoedrecliten	117	-119	0	0	-2	I

Analyse afwijkingen t.b.v. bestuurlijke verantwoording en rechtmatigheid						bedragen x € 1.000
Zoals opgenomen in de Slotwijziging 2025 was de verwachting dat de uitvoering in 2025 gerealiseerd kon worden. Vanwege vertraging vindt dit plaats in 2026.						
Kapitaallasten	-21	0	0	28	7	S
Op dit product is een nadeel gerealiseerd. Dit is veroorzaakt door vertraging in de planning/ uitvoering van de projecten en/ of lagere gerealiseerde rente dan begroot.						
Overig	81	28	0	12	121	I
Overige verschillen die gezien de omvang niet nader verklaard worden.						
Totaal afwijkingen Valkenswaardse trots	556	-180	0	-125	251	
De Tuin van Brainport						
Tractie (dekking via reserve)	329	0	0	-335	-6	I
In 2025 is 1 nieuwe tractor aanbesteed. Door de lange levertijd is deze echter niet in 2025 geleverd. Daarnaast is onderzocht welke elektrische bakwagens op de markt beschikbaar zijn. In het vierde kwartaal van 2025 zijn diverse nieuwe modellen geïntroduceerd, wat aanleiding gaf om de aanschaf van een nieuwe bakwagen, die op de vervangingslijst stond, uit te stellen.						
Groen algemeen	59	0	0	0	59	I
Dit betreft nog niet ingevulde vacatureruimte in 2025.						
Zwerfvuil	27	87	0	0	115	I
Er zijn de afgelopen jaren verschillende subsidies ontvangen op het onderwerp zwerfafval. Deze waren voor een deel vrij te besteden aan het onderwerp. Er is niet voldoende capaciteit geweest om deze doelmatig in te zetten.						
Bos- en natuurterreinen	-103	185	0	0	82	I
Meer inkomsten dan begroot door houtverkoop (afwijking 185K). Ongeveer 103k hogere lasten bij algemene/overige uitgaven.						
Landschap	63	-100	0	0	-37	I
Door een gewijzigde raming ontvangen we minder subsidie (circa 100K) maar wordt er ook minder gestort in de voorziening GOB (50%).						
Duurzaamheid Soortenmanagement plan SMP	90	0	0	0	90	I
Door een ander facturatieschema dan oorspronkelijk voorzien komen alle kosten in 2026 / 2027. Naast het bedrag dat reeds in de budgetoverheveling zit dient daarom ook de resterende 90K door te schuiven naar 2026. Voor het hele traject is een aanbesteding gegund. Dit wordt verwerkt in de 1e Berap 2026.						
Milieudiensten GR ODZOB	-74	0	0	0	-74	I
- Toename vergunningprocedures agrarisch en industrieel plus administratieve verwerking						
- Toename verwerking digitaal berichtenverkeer						

Analyse afwijkingen t.b.v. bestuurlijke verantwoording en rechtmatigheid						bedragen x € 1.000
- Toename afhandeling handhavingsverzoeken						
- Toename toetsing milieuaspecten ruimtelijke procedures (TAM-IMRO-plannen)						
Kapitaallasten	22	0	0	0	22	S
Op dit product is een voordeel gerealiseerd. Dit is veroorzaakt door vertraging in de planning/ uitvoering van de projecten en / of lagere gerealiseerde rente dan begroot.						
Overig	40	79	0	0	119	I
Overige verschillen die gezien de omvang niet nader verklaard worden.						
<i>Totaal afwijkingen De Tuin van Brainport</i>	<i>453</i>	<i>251</i>	<i>0</i>	<i>-335</i>	<i>370</i>	
Recreatie in Dommelland						
Overig	13	-2	0	0	11	I
Overige verschillen die gezien de omvang niet nader verklaard worden.						
<i>Totaal afwijkingen Recreatie in Dommelland</i>	<i>13</i>	<i>-2</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>11</i>	
Totaal	1.022	69	0	-460	632	

3.1

Programma 4. Samen vertegenwoordigen wij Valkenswaard

Programma 4 algemene informatie

Product	Portefeuillehouder	Team
Bestuurlijke samenwerking	C.H.M. van Overdijk	Directie
Wijzer door participatie	B.F.B.J. Bots	Programma's en projecten Sociaal en economisch beleid
Samenwerking in de regio	C.H.M. van Overdijk	Directie Programma's en projecten

4.0

4.1 Bestuurlijke samenwerking

Wat hebben we bereikt?

4.1.1. Bestuurlijke toekomst GRSA2

We geven samen met de gemeenten Cranendonck en Heeze-Leende richting aan de bestuurlijke toekomst van de GRSA2.

Wat hebben we ervoor gedaan?

4.1.1. A Verbeteren van de werkwijze van de GRSA2

In 2025 zijn er stappen gezet om de werkwijze van de GRSA2 te verbeteren, hiervoor hebben de drie gemeenteraden extra structurele budgetten beschikbaar gesteld.

Wat hebben we bereikt?

4.1.2. Gemeenschappelijke regelingen

We evalueren indien nodig onze deelname in gemeenschappelijke regelingen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

4.1.2. A 'Wat hebben wij, vanuit onze eigen kracht, te bieden?'

Door middel van de zienswijzen op begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen hebben we als Valkenswaard richting gegeven. Bijvoorbeeld door de zienswijze bij de begrotingen op de indexeringsmethodiek, waardoor nu regionaal gewerkt wordt aan een vernieuwde methode

Wat hebben we bereikt?

4.1.3. Rollen bestuur, organisatie en samenleving

Daarnaast willen we de rollen van het bestuur, de organisatie en de samenleving in de verschillende maatschappelijke taken en opgaven verder ontwikkelen, in lijn met de Toekomstvisie 2040.

Wat hebben we ervoor gedaan?

4.1.3. A Sturingsfilosofie op rolneming en participatie

Door middel van de startnotitie en de toevoeging van het onderdeel "participatie" in het raadsvoorstel is de sturingsfilosofie geïmplementeerd in de besluitvorming. Daarnaast is tijdens de heidag van de raad in de zomer van 2025 ook stil gestaan bij de rolneming.

Wat hebben we bereikt?

4.1.4. Stip op de horizon

We maken de 'Stip op de horizon' meer concreet met het doel tot een afronding te komen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

4.1.4. A 'Stip op de horizon'

De drie gemeenteraden hebben een besluit genomen over de 'Stip op de horizon' om niet verder te gaan met dit traject. Hiermee is het traject afgerond.

4.2 Wijzer door participatie

Wat hebben we bereikt?

4.2.1. Balans tussen representatieve en directe democratie

Er is een optimale balans tussen een representatieve en een directe democratie. Oftewel: inwoners kunnen hun mening geven door te stemmen op een politieke partij en op andere manieren hun stem laten horen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

4.2.1. A In gesprek over de sturingsfilosofie op rolneming en participatie

Tijdens de heidag in de zomer van 2025 is het gesprek gevoerd over de verdere uitwerking en de gevolgen voor de werkwijze in relatie tot de sturingsfilosofie op rolneming en participatie.

Wat hebben we bereikt?

4.2.2. Inclusieve en toegankelijke participatie

We zorgen dat alle verschillende groepen in de samenleving de kans krijgen om te participeren. Zo draagt participatie indirect bij aan een sterke sociale cohesie en het tegengaan van de eerder genoemde tweedelingen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

4.2.2. A Sturingsfilosofie op rolneming en participatie en het rekenkameronderzoek naar burgerparticipatie

Door middel van de startnotitie en de toevoeging van het onderdeel "participatie" in het raadsvoorstel is de sturingsfilosofie geïmplementeerd in de besluitvorming. Daarnaast is tijdens de heidag in de zomer van 2025 het gesprek gevoerd over de werkwijze en de gevolgen van de sturingsfilosofie op rolneming en participatie.

Wat hebben we bereikt?

4.2.3. Maatwerk participatie

We verfijnen onze manier van participatie en passen die op maat toe. Daarin zoeken we ook naar mogelijkheden voor kinderparticipatie

Wat hebben we ervoor gedaan?

4.2.3. A Verfijnen manier van participatie

Er zijn drie verschillende projecten uitgevoerd om kinderen en jongeren te betrekken, namelijk Democracy, 1KMIK en de JOPO module.

Democracy: Leerlingen uit groep 7 en 8 van zeven basisscholen speelden in het gemeentehuis een simulatiespel over democratische besluitvorming. Hierdoor leerden zij hoe besluiten tot stand komen en gaven zij inzicht in welke thema's zij belangrijk vinden voor de leefbaarheid in Valkenswaard.

1KMIK: In samenwerking met basisschool De Dorenhagen en Villa Zebra werkten leerlingen in 2025 aan creatieve ideeën voor hun eigen wijk. Eén idee is daadwerkelijk uitgevoerd. Er wordt onderzocht welke ideeën verder uitgewerkt kunnen worden in Geenhoven en hoe deze aanpak kan worden uitgebreid naar andere scholen.

JOPO: Samen met Were Di is een nieuwe module ontwikkeld waarin leerlingen in 2026 zeven weken aan een concreet vraagstuk van de gemeente werken. De module eindigt met een gesimuleerde raadsvergadering waarin jongeren hun voorstellen presenteren.

Wat hebben we bereikt?

4.2.4. Participatie omgevingswet

We doen ervaringen op hoe we de processen van participatie bij nieuwbouwontwikkelingen onder de omgevingswet optimaal kunnen laten verlopen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

4.2.4. A De omgevingswet en participatie

Hoewel we in al onze projecten, inclusief die onder het programma Omgevingswet participatie toepassen en met opgedane ervaringen continu ontwikkelen, hebben we ons in 2025 gericht op het opstellen van de participatieverordening, waardoor er nog geen specifieke aandacht is besteed aan het doorontwikkelen van een methode voor participatie bij nieuwbouwontwikkelingen. We nemen dit mee in de handreiking participatie die in 2026 opgesteld gaat worden.

Wat hebben we bereikt?

4.2.5. Participatievormen

We proberen nieuwe participatievormen uit, zoals participatie via het inwonerspanel, dat zowel digitaal wordt benaderd als tijdens bijeenkomsten wordt gevraagd naar hun mening.

Wat hebben we ervoor gedaan?

4.2.5. A Doorontwikkeling van het inwonerspanel

In 2025 hebben we diverse participatietrajecten geplaatst op het platform "Ons Valkenswaard". Via zowel dit platform als via bijeenkomsten hebben inwoners mee kunnen denken over verschillende onderwerpen. Het inwonerspanel is in 2025 één keer ingezet bij een vragenlijst over de Malpie.

Wat hebben we bereikt?

4.2.6. Sturingsfilosofie op rolneming en participatie

We ontwikkelen een sturingsfilosofie voor participatie waarin we onze visie op participatie uitwerken. Dit is een visie en geen handleiding zoals onze participatiewijzers.

Wat hebben we ervoor gedaan?

4.2.6. A In gesprek over de sturingsfilosofie op rolneming en participatie

Door middel van de startnotitie en de toevoeging van het onderdeel "participatie" in het raadsvoorstel is de sturingsfilosofie geïmplementeerd in de besluitvorming. Daarnaast is tijdens de heidag in de zomer van 2025 het gesprek gevoerd over de werkwijze en de gevolgen van de sturingsfilosofie op rolneming en participatie.

Wat hebben we bereikt?

4.2.7. Werken vanuit de bedoeling

We werken vanuit de bedoeling.

Wat hebben we ervoor gedaan?

4.2.7. A We kijken naar wat onze inwoners nodig hebben

We kijken naar wat onze inwoners nodig hebben, in plaats van naar wat de regels zijn. Dit hebben we terug gebracht in onze beleidsterreinen.

4.3 Samenwerking in de regio

Wat hebben we bereikt?

4.3.1. BGTS De Groote Heide

We werken met andere gemeenten samen in de BGTS De Groote Heide. Zo zetten we onze prachtige natuur op de kaart.

Wat hebben we ervoor gedaan?

De samenwerking in de BGTS De Groote Heide zetten we voort

In 2025 is een start gemaakt met het ambitieplan voor de Groote Heide om de samenwerking op een waardevolle manier voort te kunnen zetten.

Wat hebben we bereikt?

4.3.2. Brainport Nationale Actie-agenda en Omgevingsstrategie Zuidoost-Brabant

We sluiten aan op de Brainport Nationale Actie-agenda (BNA) en de Omgevingsstrategie Zuidoost-Brabant.

Wat hebben we ervoor gedaan?

4.3.2. A Ontwikkelstrategie en schaa sprong

In 2025 werkte Valkenswaard via de 5 MRE thema's mee aan de uitvoering van de Ontwikkelstrategie en de schaa sprong.

Wat hebben we bereikt?

4.3.3 Lobby aanpak

Hiervoor evalueren en verbeteren we onze lobby-aanpak. Hierbij focussen we op de uitgangspunten uit onze Toekomstvisie 2040 en onze visie op (regionale) samenwerking.

Wat hebben we ervoor gedaan?

4.3.3. A Wat kunnen wij, vanuit onze unieke positie, bijdragen

We hebben we onze lobby aanpak verder geprofessionaliseerd. Daarnaast hebben we onze ambtelijke en bestuurlijke contacten uitgebreid en verbeterd.

Wat hebben we bereikt?

4.3.4. Starters, jonge gezinnen en leisure

We willen onze identiteit als woongemeente voor starters en jonge gezinnen duidelijk laten zien. En we willen ons positioneren als dé Leisure gemeente van Zuidoost-Brabant. Oftewel, als gemeente die heel geschikt is om je vrije tijd te besteden.

Wat hebben we ervoor gedaan?

4.3.4. A Speerpunten Valkenswaard

In de regionale overleggen die gevoerd zijn in 2025 hebben we Valkenswaard blijvend gepositioneerd als dé leisure gemeente van Zuidoost-Brabant en hebben we laten zien dat we een woongemeente zijn voor starters en jonge gezinnen.

Wat hebben we bereikt?

4.3.5. Valkenswaard Marketing

Door stichting Valkenswaard Marketing verder te ontwikkelen, zetten we Valkenswaard nóg beter op de kaart.

Wat hebben we ervoor gedaan?

4.3.5. A Dit continueren we

Op basis van de dienstverleningsovereenkomst met stichting Valkenswaard Marketing hebben we onze gemeente gepromoot. Dit op basis van hun jaarplan 2025. In 2025 is gewerkt aan een nieuwe dienstverleningsovereenkomst voor Visit Valkenswaard voor het jaar 2026.

Wat heeft programma 4 gekost?

Wat heeft programma 4 gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Jaarrekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 (incl klad en wijzigingen)	Jaarrekening 2025
Lasten				
4 Samen vertegenwoordigen wij Valkenswaard				
4.1 Wijzer door participatie	357	512	374	381
4.2 Bestuurlijke samenwerking	2.194	1.579	1.669	3.086
Totaal 4 Samen vertegenwoordigen wij Valkenswaard	2.550	2.091	2.043	3.467
Baten				
4 Samen vertegenwoordigen wij Valkenswaard				
4.2 Bestuurlijke samenwerking	0	0	0	10
Saldo voor bestemming	-2.550	-2.091	-2.043	-3.457
Onttrekkingen				
4 Samen vertegenwoordigen wij Valkenswaard				
4.0 Mutaties reserves programma 4	0	0	13	13
Saldo na bestemming	-2.550	-2.091	-2.030	-3.444

Toelichting realisatie programma 4

De belangrijkste financiële afwijkingen in de realisatie van het programma inclusief de mutaties van de reserves worden hierna toegelicht. De kleine verschillen zijn niet nader uitgewerkt.

De nadelen zijn weergegeven in het rood. In de laatste kolom is aangegeven of het een incidentele (I) of structurele (S) afwijking betreft.

Analyse afwijkingen t.b.v. bestuurlijke verantwoording en rechtmatigheid						bedragen x € 1.000
Samen vertegenwoordigen wij Valkenswaard						
Omschrijving	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Saldo	S/I
Wijzer door participatie						
Overig	-7	0	0	0	-7	I
Overige verschillen die gezien de omvang niet nader verklaard worden.						
<i>Totaal afwijkingen Wijzer door participatie</i>	-7	0	0	0	-7	
Bestuurlijke samenwerking						
College B&W	-1.319	0	0	0	-1.319	I
Voor het op peil brengen van de voorziening voor pensioenverplichtingen wethouders is een extra storting benodigd om de voorziening op peil te brengen. Hiermee voldoet de hoogte van de voorziening aan de benodigde overdrachtswaarde voor 1-1-208						
Bestuurlijke samenwerking	-66	0	0	0	-66	I
Het budget is overschreden vanwege een aantal uitgaven die gedaan zijn, maar niet begroot. Dit betreft onder andere de Burgerpeiling, het brede welvaartsportet en de contributie aan Brainport voor elkaar.						
Overig	-32	10	0	0	-22	I
Overige verschillen die gezien de omvang niet nader verklaard worden.						
<i>Totaal afwijkingen Bestuurlijke samenwerking</i>	-1.417	10	0	0	-1.407	
Totaal	-1.424	10	0	0	-1.414	

4.1

Programma 5. Samen in dienst van Valkenswaard

Programma 5 algemene informatie

Product	Portefeuillehouder	Team
Organisatie	C.H.M. van Overdijk	Directie
Dienstverlening	C.H.M. van Overdijk	Klant Contact Burger
Financiën	M.H. Theus	Directie Financiën

5.0

5.1 Organisatie

Wat hebben we bereikt?

5.1.1. Sterk in je Werk

We gaan verder met de strategie Sterk in je werk. We dragen onze kernwaarden uit in ons werken en handelen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

5.1.1. A Aanpak

In 2024 is Sterk in je Werk doorontwikkeld tot het programma Organisatieontwikkeling. Binnen dit programma zijn de volgende thema's opgepakt:

- **Profileren als aantrekkelijke werkgever**
Door het aanscherpen van vacatureteksten en via het regionale project *Ruimte voor Groei*, waarmee we trainees aan onze organisatie hebben kunnen verbinden.
- **Werven van (nieuw) talent**
Door de inzet van trainees, deelname aan de banenmarkt Weredi, het aantrekkelijker formuleren van vacatureteksten en het vernieuwen van sollicitatiegesprekken, zodat deze meer een gelijkwaardige, wederzijdse kennismaking zijn.
- **Optimaliseren van de onboarding van nieuwe medewerkers**
Door structureel aandacht te besteden aan een goede en warme onboarding van nieuwe collega's.
- **Waarden en behouden van bestaande medewerkers**
Door blijvende focus op het binden en boeien van medewerkers, het voeren van exitgesprekken om signalen op te halen en waardering te tonen voor vertrekkende medewerkers.
- **Ontwikkeling van medewerkers**
Door traineeships in te zetten als leertrajecten en door medewerkers te stimuleren in hun professionele ontwikkeling via coaching en onze interne opleidingsacademie.
- **Versterken van samenwerking binnen en tussen teams**
Door hier regelmatig gericht aandacht aan te besteden binnen de teams.
- **Optimaliseren van organisatiebrede processen**
Door processen, waaronder het bestuurlijk proces, te analyseren, verbeteren en waar nodig opnieuw in te richten.

Bij al deze inspanningen stonden onze kernwaarden Empathisch, Gelijkwaardig, Oplossingsgericht en Daadkrachtig centraal in ons werken en handelen.

Wat hebben we bereikt?

5.1.2. Anders werken

Deze strategie combineren we met de aangepaste manier van werken onder de Omgevingswet die de komende jaren vormgeven zal worden.

Wat hebben we ervoor gedaan?

5.1.2. A Het verandertraject 'anders werken'

Werken volgens de bedoeling is in de teams waar dit van toepassing opgepakt.

Wat hebben we bereikt?

5.1.3. Mogelijk maken

We kijken naar hoe we dingen in onze gemeente mogelijk kunnen maken in plaats van naar regels waardoor iets (on) mogelijk is.

Wat hebben we ervoor gedaan?

5.1.3. A Mogelijk maken

Het mogelijk maken is onderdeel van het verandertraject 'anders werken'.

Wat hebben we bereikt?

5.1.4. Binden en boeien

We zullen onze strategie voor het binnenhalen en binden van medewerkers aan moeten passen aan de huidige arbeidsmarkt. Bijvoorbeeld door ons meer te richten op het binnenhalen van medewerkers met beperkte ervaring die we zelf opleiden in junior-senior combinaties.

Ontwikkeling van onze medewerkers is essentieel in deze arbeidsmarkt.

Wat hebben we ervoor gedaan?

5.1.4. A Trainees en 'Ruimte voor groei'

Het regionale programma Ruimte voor Groei, gericht op het aantrekken en ontwikkelen van jong talent binnen de gemeentelijke sector, heeft ervoor gezorgd dat we opnieuw een trainee aan onze organisatie hebben kunnen verbinden. Deze trainee wordt breed ingezet op projecten en op organisatorische vraagstukken en levert daarmee een directe bijdrage aan de doorontwikkeling van de organisatie. Door deelname aan Ruimte voor Groei versterken we onze positie als aantrekkelijke werkgever in de regio en bouwen we actief aan een duurzame instroom van jonge professionals die we graag aan Valkenswaard willen binden.

5.1.4. B Moderniseren van de manier van werven

Er is verder gewerkt aan het moderniseren van onze wervingsaanpak. Vacatureteksten zijn opnieuw aangescherpt zodat ze beter aansluiten op de verwachtingen en motivaties van kandidaten in een krappe arbeidsmarkt. Daarnaast zijn sollicitatiegesprekken structureel in een vernieuwde vorm gegoten: minder traditioneel en meer gericht op een gelijkwaardige kennismaking, waarin zowel de kandidaat als de organisatie centraal staan. Ook is actief ingezet op andere wervingskanalen, zoals deelname aan de banenmarkt Weredi en het inzetten van traineeships als instroomroute. Deze modernisering zorgt ervoor dat onze manier van werven beter aansluit bij de huidige arbeidsmarktontwikkelingen en helpt ons om nieuwe medewerkers op een passende en eigentijdse manier te bereiken.

5.2 Dienstverlening

Wat hebben we bereikt?

5.2.1. Goede dienstverlening

Goede dienstverlening staat centraal in de gemeente Valkenswaard. We richten de dienstverlening in vanuit de focus en situatie van de inwoner. We laten onze dienstverlening regelmatig toetsen door verschillende doelgroepen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

5.2.1. A Bereikbaarheidsonderzoek

In september 2025 is de tweejaarlijkse landelijke Burgerpeiling van Waarstaatjegemeente.nl uitgevoerd. Hierin is het onderwerp Dienstverlening aan bod gekomen. Deze peiling geeft ons een actuele en objectieve update over hoe inwoners onze dienstverlening ervaren. De resultaten helpen ons gericht te sturen op verbeterpunten en versterken daarmee onze kwaliteit van werken.

5.2.1. B Waardering eigen dienstverlening

In 2025 hebben we gewerkt aan het verder optimaliseren van zowel de interne als externe bereikbaarheid. Het aanpassen van technische instellingen voor de telefonie en het verder implementeren van de vast-mobielkoppeling, waardoor medewerkers beter bereikbaar zijn en inwoners sneller het juiste antwoord krijgen. De uitkomsten van het bereikbaarheidsonderzoek in 2026 geven ons een realistisch beeld na de verbeteracties van 2025.

Wat hebben we bereikt?

5.2.2. Kernwaarden

We verlenen diensten op basis van onze kernwaarden. De basis van onze dienstverlening gaat uit van positieve gezondheid en werken vanuit de bedoeling en is inclusief voor iedereen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

5.2.2. A Up to date en toegankelijk

Er zijn belangrijke stappen gezet om onze digitale dienstverlening te moderniseren en toegankelijk te maken voor alle inwoners. Zo hebben we ervoor gezorgd dat onze dienstverlening voldoet aan de eisen van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv). Hierdoor kunnen alle aanvragen en producten nu ook volledig digitaal bij de gemeente worden ingediend. Dit versterkt niet alleen de digitale toegankelijkheid, maar zorgt er ook voor dat onze werkprocessen aansluiten bij de actuele landelijke normen.

Daarnaast hebben we actief ingezet op het verbeteren van de digitale toegankelijkheid van de gemeentelijke website. Waar we voorheen niet voldeden aan de wettelijke eisen, voldoen we nu in steeds grotere mate aan de Wet digitale overheid. Deze ontwikkeling heeft geleid tot het behalen van de B-status, waarmee we aantonen dat onze digitale toegankelijkheid structureel op orde is en voldoet aan de minimumnormen.

Digitale toegankelijkheid vraagt echter om voortdurende aandacht. Er wordt dagelijks nieuwe informatie op de website geplaatst, wat continu risico's met zich meebrengt voor toegankelijkheid. Door onze werkprocessen te verbeteren en medewerkers beter te faciliteren, zijn we steeds beter in staat overzicht te houden, kwaliteit te borgen en tijdig bij te sturen.

Met de behaalde B-status beschikken we over een solide basis om verder te groeien.

Wat hebben we bereikt?

5.2.3. Ondersteunende systemen

We blijven investeren in onze ondersteunende systemen, om blijvend goede dienstverlening te kunnen bieden.

Wat hebben we ervoor gedaan?

5.2.3. A Doorontwikkeling van het zaaksysteem

Er is gestart met data-gestuurd werken. In de praktijk betekent het dat beslissingen worden genomen op basis van feiten en cijfers: Meten is weten. Hiermee verbeteren we onze dienstverlening, nu en in de toekomst.

Daarnaast is Melddesk Openbare Ruimte vervangen door de BuitenBeter-app, waardoor inwoners eenvoudiger meldingen kunnen doorgeven.

Wat hebben we bereikt?

5.2.4. Communicatie bewustzijn

We willen het communicatiebewustzijn van onze medewerkers vergroten en toespitsen op wat de moderne maatschappij vraagt (bijvoorbeeld in gebruik van sociale media).

Wat hebben we ervoor gedaan?

5.2.4. A Communicatiecoach

De communicatiecoach is een online Tool, die beschikbaar is voor alle medewerkers om hun schriftelijke uitingen te checken.

Het Online team van A2 toetst alle webteksten structureel op digitale toegankelijkheid en taalgebruik. Door deze kwaliteitscontrole zijn zowel de snelheid van wijzigingen als de betrouwbaarheid van de informatievoorziening geborgd, waardoor inwoners sneller en beter toegang hebben tot duidelijke en toegankelijke informatie.

Wat hebben we bereikt?

5.2.5. Wet- en regelgeving

We voldoen aan wet- en regelgeving op gebied van gevoelige gegevens en gaan integer om met de informatie die wij verwerken.

Wat hebben we ervoor gedaan?

5.2.5. A Informatieveiligheid

Op het gebied van openbaarheid en informatiebeheer zijn stappen gezet. De implementatie van de Wet open overheid (WOO) is ondergebracht bij een projectgroep binnen de A2-samenwerking. Door deze gezamenlijke aanpak kunnen processen, systemen en werkwijzen efficiënt worden ontwikkeld en geborgd, zodat we voldoen aan de wettelijke verplichtingen rondom transparantie.

5.3 Financiën

Wat hebben we bereikt?

5.3.1. Ruimte en flexibiliteit

We maken een meerjarenbegroting met ruimte en flexibiliteit voor ontwikkelingen die passen in onze Toekomstvisie 2040.

Wat hebben we ervoor gedaan?

5.3.1. A Collegeprogramma 2022-2026

In 2025 zijn de resterende middelen uit het budget collegeprogramma vrijgevallen ten gunste van de algemene middelen, omdat in de laatste periode hier geen activiteiten meer uit bekostigd hoefden te worden. Voor een nieuw te vormen college in 2026 is geen post meer gereserveerd, maar kan gebruik gemaakt worden van het beschikbare begrotingssaldo.

5.3.1. B Toekomstvisie.

In 2025 hebben we ons gericht op het afronden van lopende projecten en ambities die aansluiten op de Toekomstvisie en welke zijn opgenomen in het collegeprogramma.

Wat hebben we bereikt?

5.3.2. Algemene reserve

We versterken onze Algemene reserve en beheersen onze financiële risico's via het weerstandsvermogen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Algemene reserve

In 2025 is het niet noodzakelijk geweest om een onttrekking te doen om een negatief begrotingssaldo te dekken. Wel is de reserve ingezet om een tweetal dekkingsreserves te vormen voor de aankoop van de Haak en het Oude Politiebureau. Ook zijn de incidentele kosten voor het afscheid van de oude, en de werving van de nieuwe burgemeester, de brandweertoren, de Omgevingswet en de extra inzet voor Jeugd onttrokken uit de algemene reserve.

Stelposten en/of PM-posten.

In de Jaarstukken 2025 vallen openstaande stelposten voor de jaarschijf 2025 vrij ten behoeve van het jaarrekeningsaldo.

Weerstandsvermogen

Eind 2025 voldoen we aan de normen voor een voldoende weerstandsvermogen. Voor een verdere toelichting van de weerstandscapaciteit en de risico's verwijzen we naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Wij voegen de tussentijdse winstneming van grondexploitaties toe aan de Algemene reserve

In 2025 heeft de verrekening plaatsgevonden tussen de Algemene reserve en de reserve Grondexploitaties. Hiermee is wordt een saldo van € 68.000 onttrokken aan de Algemene reserve, ten behoeve van de benodigde dekking in de reserve Grondexploitaties

Wat hebben we bereikt?

5.3.3. Beheerste ontwikkeling van lokale lasten

We zetten in op beheerste ontwikkeling van de lokale lasten.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Trendmatige ontwikkeling van de lokale lasten

In 2025 hebben we de geplande, trendmatige stijging van de lokale lasten doorgezet. Bij de OZB leverde de stijging van de woningwaarden extra inkomsten op. In de Slotwijziging 2025 is dit reeds toegelicht. Voor de afvalstoffen- en rioolheffing hebben we de vastgestelde tarieven uit de begroting 2026 gehanteerd. Bij de afvalstoffenheffing zien we een kleine financiële meevaller: uit een controle bleek namelijk dat er meer afvalcontainers (klike's) in gebruik zijn dan we in de administratie stonden. We hebben deze gegevens inmiddels gecorrigeerd en gebruiken de actuele aantallen direct voor de berekeningen van de komende jaren.

Wat hebben we bereikt?

5.3.4. Evalueren manier van begroten

We evalueren onze manier van begroten en voeren mogelijke verbeteringen door.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Opstelling in lopende prijzen

De opstelling van de begroting in lopende prijzen heeft gedurende het jaar gezorgd voor minder bijstellingen op de budgetten en geven een realistischere inschatting van de meerjarige effecten op de budgetten.

Verbetermogelijkheden in het begrotingsproces

In voorbereiding op de Kadernota 2026-2029 hebben we als onderdeel van de bezuinigingsopdracht in 2025 een kritische blik geworpen op onze begroting. Om onze financiën realistischer te maken, hebben we gecontroleerd of de begrote bedragen nog wel aansluiten bij de werkelijke uitgaven. Waar budgetten structureel te hoog bleken, hebben we deze in de Bestuursrapportage 2025 naar beneden bijgesteld. Dit levert een blijvend financieel voordeel op dat we meerjarig in de begroting 2026-2029 hebben verwerkt. Deze werkwijze zullen we in de komende P&C-producten blijven hanteren.

Wat hebben we bereikt?

5.3.5. Nieuwe opzet P&C producten

Om de Toekomstvisie 2040 op de juiste manier uit te voeren, introduceren we een nieuwe opzet van onze P&C-producten, nieuwe doelstellingen en nieuwe KPI's op basis van de Toekomstvisie 2040. Hierin betrekken we ook de regionale monitor Brede Welvaart.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Scherp aan de wind te blijven varen

In 2025 is intern gesproken over een nieuwe programma-indeling die beter past bij de ambities van de gemeente. De huidige indeling maakt het namelijk onnodig ingewikkeld om beleid en financiën helder aan u te verantwoorden. Daarom hebben we een voorstel uitgewerkt voor een nieuwe en overzichtelijkere opzet, dat we aan u voorleggen bij de Kadernota 2027-2030. In dit voorstel laten we direct zien hoe deze nieuwe indeling een logische plek kan krijgen in een toekomstig raads- of collegeakkoord. Zo zorgen we ervoor dat de rapportages en de financiële verantwoording beter aansluiten op de meerjarige doelstellingen.

Wat heeft programma 5 gekost?

Wat heeft programma 5 gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Jaarrekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 (incl klad en wijzigingen)	Jaarrekening 2025
Lasten				
5 Samen in dienst van Valkenswaard				
5.1 Organisatie	4.509	4.434	4.654	4.707
5.2 Dienstverlening	5.139	4.488	5.017	4.959
5.3 Financien	1.354	2.651	1.350	1.525
Totaal 5 Samen in dienst van Valkenswaard	11.001	11.573	11.021	11.191
Baten				
5 Samen in dienst van Valkenswaard				
5.1 Organisatie	558	413	455	576
5.2 Dienstverlening	1.183	903	984	1.137
5.3 Financien	5.359	5.566	5.597	5.589
Totaal 5 Samen in dienst van Valkenswaard	7.100	6.882	7.036	7.301
Saldo voor bestemming	-3.901	-4.692	-3.986	-3.890
Stortingen				
5 Samen in dienst van Valkenswaard				
5.0 Mutaties reserves programma 5	122	314	120	187
Onttrekkingen				
5 Samen in dienst van Valkenswaard				
5.0 Mutaties reserves programma 5	901	326	305	250
Mutaties reserves	779	12	185	63
Saldo na bestemming	-3.123	-4.680	-3.801	-3.827

Toelichting realisatie programma 5 Afwijkingen

De belangrijkste financiële afwijkingen in de realisatie van het programma inclusief de mutaties van de reserves worden hierna toegelicht. De kleine verschillen zijn niet nader uitgewerkt.

De nadelen zijn weergegeven in het rood. In de laatste kolom is aangegeven of het een incidentele (I) of structurele (S) afwijking betreft.

Analyse afwijkingen t.b.v. bestuurlijke verantwoording en rechtmatigheid						bedragen x € 1.000	
Samen in dienst van Valkenswaard							
Omschrijving	Lasten	Baten	Storting	Ottrekking	Saldo	S/I	
Organisatie							
Raad: accountant	-51	3	0	0	-48	I	
De afwijking van gezamenlijk raad en raadsgriffier ziet toe op de facturering van de accountant. In voorgaande jaren is de factuur van de interim-controle in het volgende boekjaar geboekt. De factuur van interim-controle is nu in 2025 gefactureerd. In 2025 is dit een eenmalig nadeel, omdat in de begroting 2026 deze bedragen correct zijn opgenomen. Daarnaast is de onttrekking van de middelen voor het afscheid burgemeester geland op het budget raadsgriffier. Deze budgetten in samenhang gezien verklaren de afwijking van € 36.000.							
Raadsgriffier	67	1	0	-56	12	I	
Zie Raad: accountant							
Afvalinzameling en -verwerking De Vest 15	-105	50	-67	67	-55	I	
De afwijking op de lasten komt met name omdat de kosten van PMD en de kringloop nog niet goed zijn geraamd in 2025 (gezamenlijk 190K negatief). Daar staat een verwacht positief resultaat (op de lasten) van Cure tegenover van 100K. Daarnaast zijn er door Cure twee E-zijladers aangeschaft in 2025, het aandeel van Valkenswaard betreft 67K per wagen waarvan 50% wordt gedekt door de SPUK Schone Lucht Akkoord. Dit deel is gestort in de dekkingsreserve. Dit was nog niet begroot en dit verklaart dan ook de afwijking in de mutaties reserve van 67K.							
Kapitaallasten	18	0	0	0	18	S	
Op dit product is een voordeel gerealiseerd. Dit is veroorzaakt door vertraging in de planning / uitvoering van de projecten en / of lagere gerealiseerde rente dan begroot.							
Overig	18	0	0	0	18	I	
Overige verschillen die gezien de omvang niet nader verklaard worden.							
Totaal afwijkingen Organisatie	-53	54	-67	11	-55		
Dienstverlening							
Secretarieleges	-86	170	0	0	85	I	
Vanaf 2024 is er een piek in de aanvragen reisdocumenten. De begroting 2025 is daarvoor al bijgesteld maar achteraf zijn er meer reisdocumenten afgegeven. Dit resulteert in hogere leges inkomsten reisdocumenten 104K. Daarnaast is er een stijging van de inkomsten naturalisatie 40K en overige inkomsten 26K. Hieraan gekoppeld zijn de uitgaven hoger voor reisdocumenten 47K, Naturalisatie 26K en overige kosten 13K.							
Toezicht en handhaving	117	0	0	0	117	I	
Een deel van de vacatures raakte niet meteen ingevuld na het vertrek door o.a. pensionering en verminderen arbeidsduur door parttime werk.							

Analyse afwijkingen t.b.v. bestuurlijke verantwoording en rechtmatigheid						bedragen x € 1.000
Kapitaallasten	-2	0	0	0	-2	S
Op dit product is een nadeel gerealiseerd. Dit is veroorzaakt door afwijkende planning / uitvoering van de projecten en / of afwijkende gerealiseerde rente dan begroot.						
Overig	29	-18	0	0	11	I
Overige verschillen die gezien de omvang niet nader verklaard worden.						
<i>Totaal afwijkingen Dienstverlening</i>	<i>58</i>	<i>152</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>211</i>	
Financien						
Algemene baten en lasten	-267	7	0	0	-260	I
In 2025 is de voorziening dubieuze debiteuren opgehoogd met € 34.000 en zijn er kosten geweest voor Btw en BCF onderzoeken, welke niet waren begroot. Daarnaast is er € 116.000 vrijgevallen van de balans van de Koplopersregeling. Tevens is er een aanvullende storting geweest van € 275.000 in de voorziening verlofsparen.						
Stelposten lonen P&P	62	-26	0	0	36	I
Verschillen door lagere en loon- en inhuurkosten en daardoor ook lagere doorbelasting naar projecten.						
Kapitaallasten	2	0	0	0	2	S
Op dit product is een voordeel gerealiseerd. Dit is veroorzaakt door vertraging in de planning / uitvoering van de projecten en/ of lagere gerealiseerde rente dan begroot.						
Overig	28	11	0	0	39	I
Overige verschillen die gezien de omvang niet nader verklaard worden.						
<i>Totaal afwijkingen Financien</i>	<i>-175</i>	<i>-8</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-183</i>	
Totaal	-170	198	-67	11	-27	

5.1

Wat heeft de overhead gekost?

Wat heeft overhead gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Jaarrekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 (incl klad en wijzigingen)	Jaarrekening 2025
Lasten				
7 Overhead				
7.1 Overhead	15.849	15.413	16.248	16.448
Baten				
7 Overhead				
7.1 Overhead	45	28	28	67
Saldo van baten en lasten	-15.805	-15.386	-16.220	-16.380
Stortingen				
7 Overhead				
7.0 Mutaties reserves programma 7	0	0	212	212
Onttrekkingen				
7 Overhead				
7.0 Mutaties reserves programma 7	17	0	456	467
Mutaties reserves	17	0	244	255
Resultaat	-15.787	-15.386	-15.976	-16.125

Toelichting realisatie overhead

Afwijkingen

De belangrijkste financiële afwijkingen in de realisatie van het programma inclusief de mutaties van de reserves worden hierna toegelicht. De kleine verschillen zijn niet nader uitgewerkt.

De nadelen zijn weergegeven in het rood. In de laatste kolom is aangegeven of het een incidentele (I) of structurele (S) afwijking betreft.

Analyse afwijkingen t.b.v. bestuurlijke verantwoording en rechtmatigheid						bedragen x € 1.000	
Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien							
Omschrijving	Lasten	Baten	Storting	Onttrekking	Saldo	S/I	
Algemene dekkingsmiddelen							
Treasury Activiteiten	-492	112	0	0	-380	I	
De afwijking op de lasten ontstaat doordat er minder rente doorgerekend wordt naar de investeringen. Dit leidt op de taakvelden tot een voordeel, maar op dit programma tot een nadeel, omdat er minder doorbelaste rente binnen wordt gehaald. De tegenhanger hiervoor zit in de kapitaalslasten, en is per saldo neutraal.							
Het voordeel op de inkomsten ontstaat vanwege hogere rente-inkomsten van de Groene Zone en Startersleningen (€ 20.000) en vanuit het Schatkistbankieren (€ 81.000).							

Analyse afwijkingen t.b.v. bestuurlijke verantwoording en rechtmatigheid						bedragen x € 1.000
Ook is er een rentevoordeel vanuit de Grondexploitatie, vanwege een lagere omslagrente (€ 30.000).						
Gemeentefonds	120	425	0	0	545	I
Er is een voordeel op de lasten à € 120.000, omdat er € 120.000 van de gealloceerde middelen niet zijn ingezet. Deze vallen vrij.						
Daarnaast zijn er aan de inkomsten nog baten uit voorgaande jaren (€ 185.000). Ook zijn er in de Decemercirculaire 2025 aanvullende middelen beschikbaar gesteld (€ 127.000) en is volgens de laatste betaalspecificatie van het Rijk over 2025 nog een bedrag van € 114.000 is te ontvangen.						
Kapitaallasten	29	0	0	0	29	S
Op dit product is een voordeel gerealiseerd. Dit is veroorzaakt door vertraging in de planning/ uitvoering van de projecten en / of lagere gerealiseerde rente dan begroot.						
Overig	0	38	0	0	38	I
Overige verschillen die gezien de omvang niet nader verklaard worden.						
Totaal afwijkingen Algemene dekkingsmiddelen	-343	575	0	0	232	
Overhead						
Personeel	-91	11	0	0	-80	I
Voor personeel zijn er hogere kosten geweest voor Arbo, een storting in de voorziening WW-verplichtingen en iets hogere kosten voor personeelsverzekeringen.						
Directie	563	0	0	0	563	I
Bij Directie zijn de salariskosten van een aantal medewerkers van team Strategie begroot. In de realisatie zijn deze lasten wel bij team strategie geboekt. Het voordeel wat tussen deze twee teams ontstaat is niet ingevulde vacatureruimte.						
Team Strategie	-458	0	0	0	-458	I
Zie Directie						
Team Dienstverlening	-96	0	0	0	-96	I
Niet ingevulde vacatureruimte. Toelichting in paragraaf bedrijfsvoering.						
Bedrijfsvoering GRSA2	190	0	0	0	190	I
Begrotingstechnisch niet goed verdeeld over bedrijfsvoering/ automatisering						
Automatisering (ICT) GRSA2	-234	0	0	0	-234	I
Begrotingstechnisch niet goed verdeeld over bedrijfsvoering/ automatisering						
Kapitaallasten	1	0	0	11	12	S
Op dit product is een voordeel gerealiseerd. Dit is veroorzaakt door vertraging in de planning/ uitvoering van de projecten en / of lagere gerealiseerde rente dan begroot.						

Analyse afwijkingen t.b.v. bestuurlijke verantwoording en rechtmatigheid						bedragen x € 1.000
Overig	-75	29	0	0	-46	I
Overige verschillen die gezien de omvang niet nader verklaard worden.						
<i>Totaal afwijkingen Overhead</i>	-200	40	0	11	-149	
Onvoorzien						
Post onvoorzien	50	0	0	0	50	I
In 2025 is geen aanspraak gemaakt op de post Onvoorzien.						
Overig	0	0	0	0	0	I
Overige verschillen die gezien de omvang niet nader verklaard worden.						
<i>Totaal afwijkingen Onvoorzien</i>	50	0	0	0	50	
Totaal	-493	615	0	11	133	

5,2

Wat brengen de algemene dekkingsmiddelen op?

Wat brengen de algemene dekkingsmiddelen op?

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten zonder vooraf bepaald bestedingsdoel die de gemeente vrij kan besteden. Buiten de uitkering uit het gemeentefonds gaat het om gemeentebelastingen, deelnemingen/dividend, erfpacht, rente en de verzamelpost overige dekkingsmiddelen. Ze zijn bedoeld voor de uitvoering van programma's die het vastgestelde beleid van de gemeenteraad uitvoeren.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Jaarrekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 (incl klad en wijzigingen)	Jaarrekening 2025
Lasten				
6 Algemene Dekkingsmiddelen				
6.1 Algemene Dekkingsmiddelen	-123	-1.017	-82	261
Baten				
6 Algemene Dekkingsmiddelen				
6.1 Algemene Dekkingsmiddelen	79.300	79.175	84.772	85.348
Saldo voor bestemming	79.423	80.192	84.855	85.087
Saldo na bestemming	79.423	80.192	84.855	85.087

Toelichting realisatie algemene dekkingsmiddelen

De afwijkingen op algemene dekkingsmiddelen worden toegelicht in 'wat heeft overhead gekost?'.

Wat mag onvoorzien kosten?

Wat mag onvoorzien kosten?

De gemeente Valkenswaard heeft jaarlijks € 50.000 begroot voor onvoorziene uitgaven. Dit budget kan alleen aangesproken worden voor onverwachte zaken.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Jaarrekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 (incl klad en wijzigingen)	Jaarrekening 2025
Lasten				
9 Onvoorzien				
9.1 Onvoorzien	0	50	50	0
Saldo na bestemming	0	-50	-50	0

Toelichting afwijking onvoorzien

De toelichting van de afwijking van onvoorzien is opgenomen in 'wat heeft de overhead gekost?'.
De afwijking van onvoorzien wordt berekend als volgt:

Wat mag de vennootschapsbelasting kosten?

Wat mag de vennootschapsbelasting kosten?

In dit onderdeel presenteren we de lasten van de te betalen vennootschapsbelasting. Vanaf 2016 betalen gemeenten en andere overheden vennootschapsbelasting (vpb) over de winst die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken. De invoering ervan leidt tot een fiscale afsplitsing van de ondernemersactiviteiten. De nieuwe wet bepaalt dat concurrerende en/of op winst gerichte ondernemingsactiviteiten van overheden vanaf 1 januari 2016 voortaan belastingplichtig zijn.

Uit de inventarisatie van de gemeentelijke activiteiten is gebleken dat de volgende activiteiten onderworpen zijn aan de vennootschapsbelasting. Deze zijn niet objectief vrijgesteld.

- Grondexploitaties
- Bedrijfsafval
- Rioolaansluitingen

Het te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting is onzeker, maar tot nu toe schatten wij in dat er geen sprake is van verschuldigde vennootschapsbelasting. Dat is in lijn met voorgaande jaren. Anders dan ten behoeve van de gemeentelijke grondexploitaties. Voor de vennootschapsbelasting op de grondexploitaties is een reservering opgenomen in de Reserve Grondexploitaties. In de begroting zijn geen verdere ramingen opgenomen. Ook bij de Jaarstukken 2025 hebben we een externe toets laten op de benodigde Vpb-verplichtingen.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Jaarrekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 (incl klad en wijzigingen)	Jaarrekening 2025
Lasten				
8 Vennootschapsbelasting				
8.1 Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Saldo na bestemming	0	0	0	0

Verplichte beleidsindicatoren

Verplichte indicatoren

Programma	Omschrijving	Bron	Realisatie 2025		Doelstelling 2025
			Valkenswaard	Landelijk	
5	Formatie - Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	6,79	NVT	In lijn met begroting
5	Bezetting - Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	6	NVT	In lijn met begroting
5	Apparaatskosten - Kosten per inwoner	Eigen gegevens	1.069	NVT	In lijn met begroting
5	Externe inhuur- Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen gegevens	23,00%	NVT	Afhankelijk van de noodzaak
5	Overhead - % van totale lasten	Eigen gegevens	13,3	NVT	In lijn met begroting
1	Verwijzingen Halt - Aantal per 1.000 jongeren	www.waarstaatjegemeente.nl	10(2024)	9(2024)	<70
1	Winkeldiefstallen - Aantal per 10.000 inwoners	www.waarstaatjegemeente.nl	4,69	20,57	<15
1	Geweldsmisdrijven - Aantal per 10.000 inwoners	www.waarstaatjegemeente.nl	3,2 (2024)	4,3 (2024)	<4
1	Diefstallen uit woning - Aantal per 10.000 inwoners	www.waarstaatjegemeente.nl	8,14 (4e kwartaal 2025)	3,81	<10
1	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) - Aantal per 1.000 inwoner	www.waarstaatjegemeente.nl	Niet bekend	Niet bekend	<6
2	Functiemenging - %	LISA	47,5 % (2024)	54,5 % (2024)	49%
2	Vestigingen (van bedrijven)- Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 74 jaar	LISA	187,2(2024)	191,4(2024)	149
1	Absoluut verzuim- Aantal per 1.000 leerlingen	VSV kompas	11,2(2024)	6,7(2024)	<1
1	Relatief verzuim - Aantal per 1.000 leerlingen	VSV kompas	8(2024)	28(2024)	<8
1	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) - % deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	VSV kompas	2,5%(2024)	2,3%(2024)	1,40%
3	Niet-sporters - %	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)	43,1(2024)	42,5%(2024)	48%
2	Banen - Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 74 jaar	LISA	726,2(2024)	850,2(2024)	735
2	Jongeren met een delict voor de rechter - % 12 t/m 21 jarigen	Waarstaatjegemeente.nl - CBS Jeugdmonitor	1%(2023)	1%(2023)	1%
1	Kinderen in uitkeringsgezin - % kinderen tot 18 jaar	Waarstaatjegemeente.nl - CBS Jeugdmonitor	4(2024)	niet bekend	4%
2	Netto arbeidsparticipatie - % van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	72,7% (2024)	73,2%(2024)	73%

Programma	Omschrijving	Bron	Realisatie 2025		Doelstelling 2025
1	Werkloze jongeren - % 16 t/m 22 jarigen	Waarstaatjegemeente.nl - CBS Jeugdmonitor	2%(2024)	2%(2024)	1%
1	Personen met een bijstandsuitkering - Aantal per 10.000 inwoners	CBS	169	281,2	218
1	Lopende re-integratievoorzieningen - Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	Waarstaatjegemeente.nl - CBS	210,3(2024)	203,1(2024)	175
1	Jongeren met jeugdhulp zonder verblijf - % van alle jongeren tot 18 jaar	Waarstaatjegemeente.nl - CBS	16,1% (2024)	14%	<11%
1	Jongeren met jeugdhulp mét verblijf - % van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	Niet bekend	Niet bekend	<1%
1	Jongeren met jeugdbescherming - % van alle jongeren tot 18 jaar	Waarstaatjegemeente.nl - CBS	1% (2024)	1% (2024)	<1%
1	Jongeren met jeugdreclassering - % van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	Waarstaatjegemeente.nl - CBS	0,2% (2024)	0,4% (2024)	<0,3%
1	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO - Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	730	660	80
3	Omvang huishoudelijk restafval - kg per inwoner	CBS en Cure	204(2024)	148(2024)	% van scheidingsrendement = 2025: Significant hoger
3	Hernieuwbare elektriciteit - %	RWS	23,40%	32,50%	12,5%
2	Gemiddelde WOZ waarde - Duizend euro	CBS	419.000	398.000	Beperkte stijging
2	Nieuw gebouwde woningen - Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	8(2024)	8,4(2024)	8,9
2	Demografische druk - %	CBS	81,70%	70,70%	In lijn met begroting
2	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden - In Euro's	COELO	€ 954	€ 957,00	In lijn met begroting
2	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden - In Euro's	COELO	€ 1.057	€ 1.050	In lijn met begroting

5.3

Paragrafen

Lokale heffingen

Inleiding

De lokale heffingen vormen een belangrijk deel van de inkomsten van de gemeente. Inzicht in de omvang, werking en reikwijdte van deze heffingen zijn van belang omdat die immers veelal de enige mogelijkheid vormen om aanvullende wensen te kunnen verwezenlijken (i.c. dekken). Door vaststelling van de begroting worden de wensen in principe bekrachtigd en daarmee ook de middelen ingezet.

Deze paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op de in de gemeente Valkenswaard geheven belastingen en heffingen (retributies, rechten en leges) en de betekenis daarvan voor de gemeente. Inzicht wordt gegeven in de heffingen. Per heffing wordt ingegaan op het beleid, de geraamde inkomsten en de tarieven. Tevens wordt ingegaan op de lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid.

De lokale heffingen zijn te onderscheiden in onderstaande categorieën.

Algemene dekkingsmiddelen	Bestemmingsheffingen
Onroerende zaakbelasting	Rioolheffing
Parkeergelden	Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten
Precariobelasting	Leges
Reclamebelasting	Begraafplaatsrechten

6.1

Tarieven lokale heffingen

Het beleid voor lokale heffingen is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Trendmatige verhoging (inflatiecorrectie) van algemene heffingen (OZB);
- Extra verhoging van algemene heffingen is gerelateerd aan een verbetering van het voorzieningenniveau voor de inwoners;
- Kostendekkende tarieven: dit betekent dat de tarieven jaarlijks in elk geval trendmatig worden verhoogd in verband met loon- en prijsontwikkelingen.

Het beleid voor lokale heffingen is vastgelegd in (beleids-)nota's en/of verordeningen.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Jaarrekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 (incl klad en wijzigingen)	Jaarrekening 2025
60020300 Secretarieleges	383	305	305	389
60061100 Onroerende zaakbelast woningen eigenaren	5.960	5.904	6.291	6.302
60062100 Onroerende zaakbelast nietwoningen eigenaren	1.707	1.720	1.732	1.743
60062200 Onroerende zaakbelast niet woningen gebruiker	1.204	1.206	1.211	1.217
60063101 Betaald en belanghebbenden parkeren baten	787	701	751	764
60064100 Reclamebelasting	86	90	90	82
60064200 Precariobelasting	69	62	62	68
67020900 Rioolrechten	3.453	3.637	3.637	3.645
67030900 Afvalstoffenheffing	4.426	4.853	4.884	4.904
67050900 Baten begraafplaatsrechten	169	188	123	170
68030900 Bouwleges	654	869	697	601
Totaal	18.898	19.534	19.782	19.884

Onroerende zaakbelasting

Alle onroerende zaken binnen de gemeentegrenzen worden jaarlijks gewaardeerd. Op basis van eerdergenoemde uitgangspunten en het tarief gebaseerd op een percentage van de WOZ-waarde, wordt de aanslag onroerende zaakbelastingen berekend en aan de belastingplichtige opgelegd. In de begroting 2025 is een opbrengst gecalculeerd van € 9.235.000. De realisatie bedraagt in 2025 een bedrag van € 9.261.000.

bedragen x
€ 1.000

Omschrijving	WOZ waarde (peildatum per 1/1/2024)	Tarief 2025*	Rekening 2024	Gewijzigde begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil begroting - realisatie
Woningen	6.009.122	0,0978	5.959	6.291	6.302	-11
Niet woningen eigenaren	657.029	0,2614	1.707	1.732	1.742	-10
Niet woningen gebruikers	586.982	0,2054	1.204	1.211	1.217	-6
Totaal			8.870	9.234	9.261	-27

* Tariefbedrag: bedrag is
zoals genoemd, niet x
€1.000

6.2

Parkeerbelasting

Het parkeerbeleid is verwoord in de vastgestelde "Visie op Parkeren". Dit heeft als basis gediend voor de regelgeving in de Parkeerverordening en de Verordening op de heffing en invordering van parkeerbelastingen. Uw Raad heeft het tarief voor parkeren bepaald op € 0,60 voor het 1e uur, volgende 60 minuten € 1,70 per uur, en dagkaart € 7,50 per dag. Op koopzondagen bedraagt het parkeertarief € 0,00.

Het innen van parkeerbelasting dient gezien te worden als een sturingsinstrument voor het reguleren van de parkeerdruk. De opbrengst is in de bijgestelde begroting 2025 gecalculeerd op € 750.842 inclusief parkeerkaarten en naheffingstoeslagen. De realisatie in 2025 bedraagt € 764.571, inclusief parkeerkaarten en naheffingsaanslagen. Hierdoor ontstaat er een voordeel van € 13.729 ten opzichte van de begroting.

Centrumgebied		Schil centrum	
Tijd	Tarief	Tijd	Tarief
60 minuten	€ 0,60	60 minuten	€ 1,50
120 minuten	€ 2,40	120 minuten	€ 3,00
180 minuten	€ 4,00	24 uur/dagkaart	€ 3,00
240 minuten	€ 5,60		
240 minuten	maximale parkeertijd		

6.3

Precariobelasting

Het is mogelijk om voor het gebruik van gemeentegrond precariobelasting te heffen. De belasting is verschuldigd als een ondernemer voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft (bijvoorbeeld terras, luifel, pijpleiding, uithangborden, e.d.). De opbrengst komt ten goede aan de algemene middelen, tenzij er sprake is van een specifieke opmerking. De hoogte van de precariobelasting hangt af van de soort en de grootte van de voorwerpen en van de oppervlakte die in beslag genomen wordt.

De gemeente Valkenswaard legt alleen precariobelasting op bij terrassen (zomer, winter of tijdelijke terrassen). Op grond van de afgegeven vergunningen wordt een aanslag opgelegd. In de primitieve begroting was een bedrag van € 62.000 opgenomen voor inkomsten precariobelasting. Er zijn geen wijzigingen geweest met betrekking tot de primaire begroting. De realisatie in 2025 bedraagt €68.000.

Reclamebelasting

In september 2014 is reclamebelasting voor een beperkt gebied in het centrum ingevoerd. De uit de reclameheffing verkregen opbrengst kan in beginsel vrij besteed worden. De reclameheffing is, net als bijvoorbeeld de OZB en de toeristenbelasting, een vrij besteedbare belasting. De opbrengst van de reclameheffing wordt echter ingezet voor structurele financiering van het Ondernemersfonds van de Stichting Centrum-Management Valkenswaard.

Uit het Ondernemersfonds worden de kosten betaald van activiteiten ter versterking van de economische aantrekkelijkheid van het centrum van Valkenswaard. Het gaat dan onder meer om publiek aantrekkende activiteiten, activiteiten op het gebied van leegstandsbestrijding, veiligheids- (beleving) en promotie & marketing. Hiertoe stelt de Stichting Centrum-Management Valkenswaard jaarlijks een activiteitenplan op. In de primitieve begroting was een bedrag van € 90.000 opgenomen voor inkomsten reclamebelasting. De realisatie in 2025 bedraagt €81.000.

(Brede) rioolheffing

De gemeente dekt de jaarlijkse kosten van het (verbreed) Gemeentelijk Rioleringsplan door de rioolheffing, waarbij verschillen tussen de kosten en de rechten worden onttrokken dan wel gestort in de voorziening riolering. De verordening dient als (beleids-)kader. Op dit moment is de Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken van kracht. Hierin zijn verdisconteerd de grondwaterzorgplicht, de afvalwaterzorgplicht en de hemelwaterzorg. Naast de afvoer van het hemelwater en afvalwater heeft de gemeente ook de algehele zorgplicht voor water (zowel grond- als oppervlaktewater).

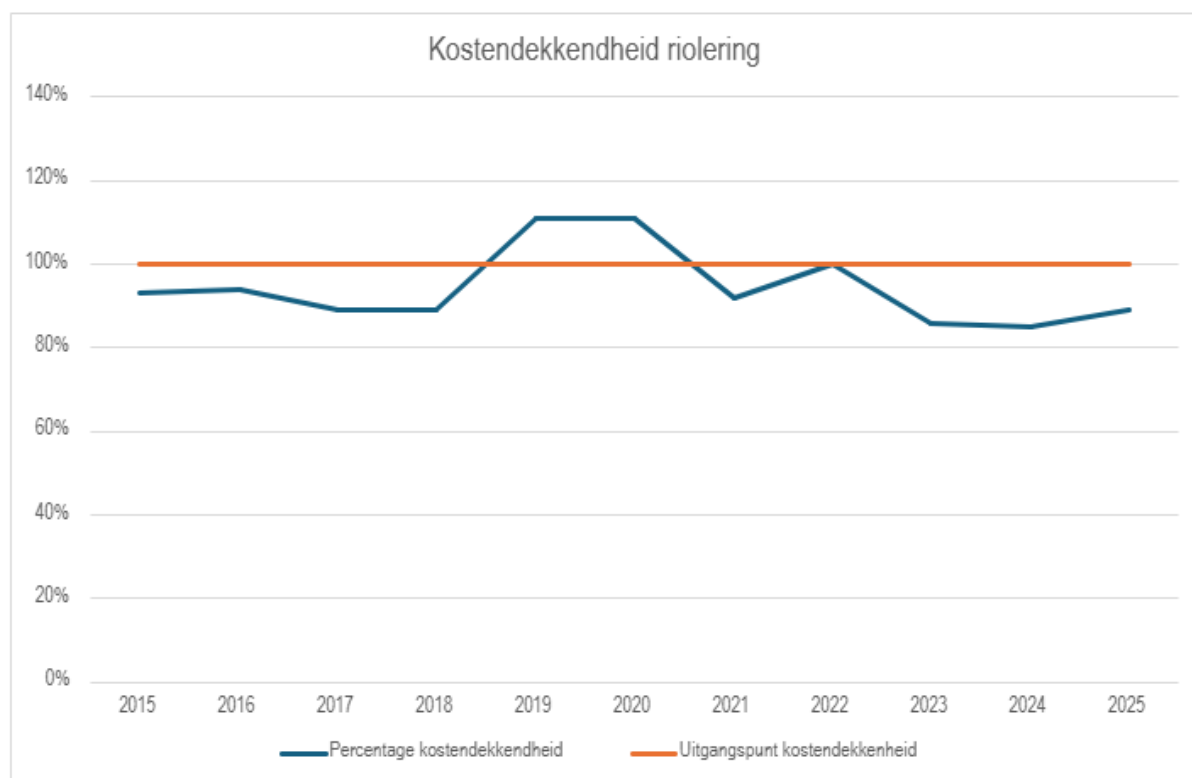
	Rekening 2024	Begroting na wijziging 2025	Rekening 2025
Opbrengst Rioolheffing	3.453	3.637	3.645
Kosten riolering	4.060	4.271	4.090
Saldo gestort/onttrokken in voorziening	-607	-634	-445

6.4

In de begroting (na wijzigingen) is begroot dat er in 2025 een onttrekking uit de voorziening zal plaatsvinden van € 634.000. De realisatie wijkt af van dit bedrag met een verschil van € 189.000. De werkelijke lasten waren lager en de werkelijke inkomsten zijn hoger dan begroot. Dit resulteert in een lagere onttrekking (€ 445.000) uit de voorziening.

Kostendekkenheid rioolheffing

Uitgangspunt is 100% kostendekkendheid over meerdere jaren. Vanwege het grillige karakter van de investeringen voor dit taakveld worden pieken en dalen opgevangen via de voorziening riolering. Op deze manier kunnen ook toekomstige investeringen worden gedaan, zonder de rioolheffing meer dan trendmatig te verhogen.

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
93%	94%	89%	89%	111%	111%	92%	100%	86%	85%	89%
100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing wordt gebruikt om de kosten te dekken van het verwijderen van het huishoudelijk afval. De uitvoering van deze taak is opgedragen aan Cure, een samenwerkingsverband van de gemeenten Eindhoven, Geldrop-Mierlo en Valkenswaard. De tarieven worden berekend op basis van maximaal 100% kostendekkendheid over meerdere jaren.

Kleine bedrijven in het centrum van Valkenswaard, waar afval vrijkomt dat naar aard en hoeveelheid overeenkomt met huishoudelijk afval en die geen ruimte hebben om een container van een commercieel afvalbedrijf te plaatsen en die gelegen zijn aan de inzamelroute van huishoudelijk afval, kunnen een container bij Cure aanvragen. Dergelijke bedrijven betalen geen afvalstoffenheffing, maar een zogenaamd reinigingsrecht, waarvan de hoogte overeenkomt met het tarief afvalstoffenheffing voor een meerpersoonshuishouden.

De GR Cure voert naast de taken op het gebied van afvalinzameling, en de uitvoering van de zogenaamde facilitaire taken (beheer van de milieustraat, de inzameling, transport en verwerking van glas en oud papier en karton en de verwerking van klein gevaarlijk afval) extra taken uit, waaronder de beleidsvoorbereiding.

	Rekening 2024	Begroting na wijziging 2025	Rekening 2025
Totaal afvalstoffenheffing	4.381	4.808	4.817
Totaal reinigingsrecht	46	76	87
Totaal inkomsten	4.427	4.884	4.904
Totaal kosten	4510	4999	4917
Totaal uitgaven	4510	4999	4917
Totaal resultaat	-83	-115	-13

6.5

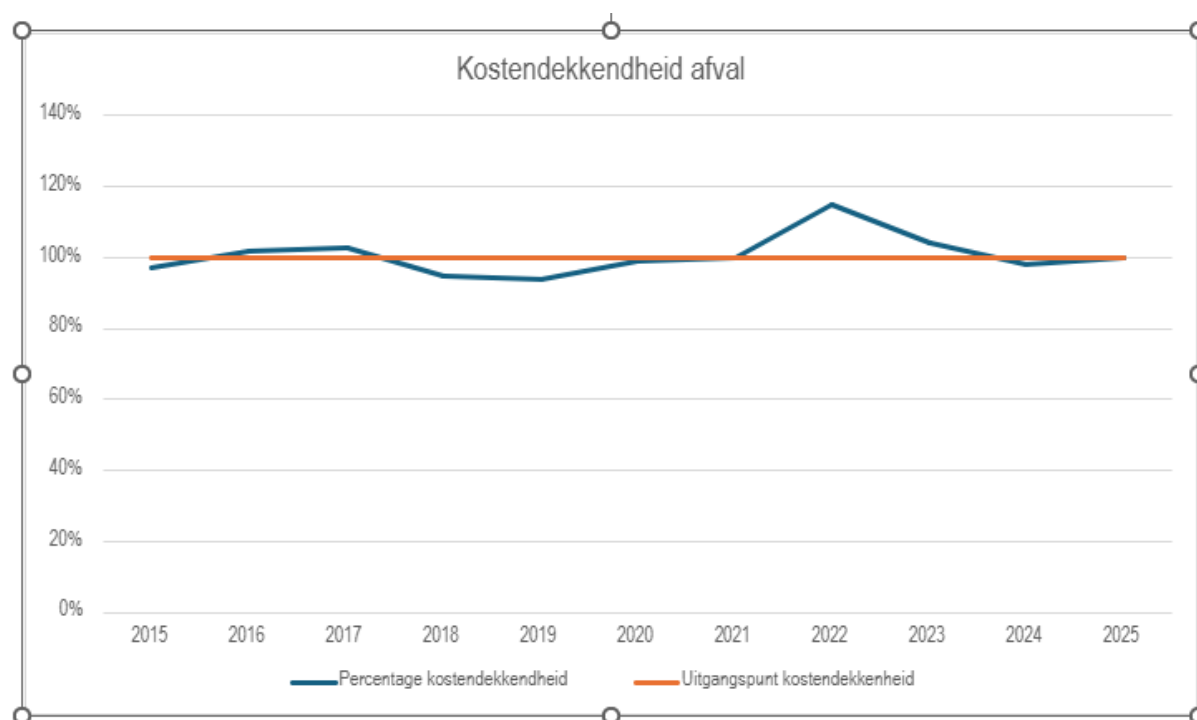
Voorziening afvalstoffenheffing

Voor de inwoners van de gemeente Valkenswaard vinden wij een constante ontwikkeling van de tarieven gewenst. Het BBV biedt hiertoe de mogelijkheid om een voorziening egalisatie afvalstoffenheffing te vormen waardoor overschotten en tekorten via deze voorziening kunnen worden geëgaliseerd. Normaal gesproken moet een voorziening ook onderbouwd worden met een onderhoudsplan. Op deze voorziening is echter een uitzondering van toepassing. De reden is dat middelen van burgers die bedoeld waren voor afvalstoffenheffing op deze manier gereserveerd blijven voor het doel waarvoor ze zijn geïnd.

Het negatieve resultaat van € 13.000 euro op afval in 2025 is reeds onttrokken uit de voorziening afval. Dit is in het resultaat verwerkt.

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing

Uitgangspunt voor de afvalstoffenheffing is 100% kostendekkendheid over meerdere jaren. De donkerblauwe lijn in onderstaande tabel geeft het kostendekkendheid percentage per jaarschijf aan.

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
97%	102%	103%	95%	94%	99%	100%	115%	104%	98%	100%
100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Begraafplaatsrechten

De gemeente beheert twee begraafplaatsen: Eikenhof (de Sil) en Rosheuvel (Kerkhofstraat).

	Rekening 2024	Begroting na wijziging 2025	Rekening 2025
Begraafplaatsrechten	169	123	170
Uitgaven	310	268	221
Saldo	-141	-145	-51

Dekkingspercentage	55%	46%	77%
---------------------------	------------	------------	------------

6.6

Leges

Onder de naam 'leges' heft de gemeente een aantal verschillende rechten voor het genot van door het gemeentebestuur verstrekte diensten. Te denken valt aan: leges burgerzaken, leges A. P. V.-vergunningen, leges bouwvergunningen en leges gebruiksvergunningen.

*onderstaande tabel is ingevuld met behulp van kostendekkendheid.nl. Niet alle inkomsten die hierboven zijn opgesomd in tabel tarieven lokale heffingen worden ingevuld in kostendekkendheid. Daardoor kunnen de bedragen iets afwijken.

Omschrijving	Kosten	Opbrengsten	Kostendekkenheid
1. Algemene dienstverlening			
Burgelijke stand	76.663	40.585	53%
Reisdocumenten en Nederlands indentiteitskaart	511.658	458.361	90%
Rijbewijzen	45.278	119.584	264%
Verstrekking in het kader van basisregistratie persoonsgegevens	25.940	16.738	65%
Bestuursstukken	0	0	0%
Vastgoedinformatie	0	0	0%
Overige publiekszaken	48.379	20.112	42%
Gemeentearchief	0	0	0%
Bijzondere wetten	123.265	97.686	79%
Diversen	0	0	0%
Totaal	831.183	753.066	91%
2. Omgevingwet			
Algemene bepalingen	0	0	0%
Voorfase	92.600	42.955	46%
Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	608459,00	490526,00	81%
Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed	0	0	0%
Milieubelastende activiteiten	0	0	0%
Lozingsactiviteiten	0	0	0%
Aanlegactiviteiten	28.654	9.913	35%
Overige activiteiten	10.332	15.953	154%
Maatwerkvoorschriften bij bouwactiviteiten	203	65	32%
Gelijkwaardigheid	0	0	0%
Overige tarieven	23.643	19.391	82%
Modaliteiten (verhoging)	15.665	17.520	112%
Vermindering	0	7.942	0%
Teruggaaf	0	15.986	0%
Totaal	779.556	620.251	80%
3. Europese dienstenrichtlijn			
Horeca	10.532	9.394	89%
Seksbedrijven	0	0	0%
Winkeltijdenwet	0	0	0%
Organiseren evenement of markt	8.886	2.110	24%
Standplaatsen	0	0	0%
Huisvestigingswet 2014	0	0	0%
In dit hoofdstuk niet benoemd besluit	0	0	0%
Totaal	19.418	11.504	59%
Totaal kostendekkendheid	1.630.157	1.384.821	85%

6.7

Kwijtschelding

De gemeente kan kwijtschelding verlenen voor gemeentelijke heffingen, waarbij zij zelf kan beslissen voor welke heffingen kwijtschelding mogelijk is. In Valkenswaard is kwijtschelding alleen mogelijk voor de afvalstoffenheffing (gedeeltelijk). Voor de overige heffingen zoals onroerende zaakbelasting, rioolrecht, leges burgerzaken is geen kwijtschelding mogelijk. Valkenswaard hanteert de maximumnorm van 100%, dit betekent dat op 100% van het bijstandsniveau belastingen worden kwijtgescholden. Het maximumbedrag aan kwijtschelding bij de afvalstoffenheffing is € 175.

Wij verlenen 'automatisch' kwijtschelding aan huurders van woningen die twee maanden vóór de dagtekening van de aanslag één jaar onafgebroken een uitkering hebben genoten op basis van Wet Werk en Bijstand en die geen positieve vermogensbestanddelen hebben. In 2025 is voor € 88.000 aan kwijtschelding verleend.

Belastingdruk

De berekening van de belastingdruk is gebaseerd op de som van afvalstoffenheffing voor een meerpersoonshuishouden, de gemiddelde waarde van de onroerende zaken (OZB) en de rioolheffing.

Soort belasting of heffing	Rekening 2023	Rekening 2024	Rekening 2025
Afvalstoffenheffing	332	330	360
OZB belasting (op basis van gemiddelde woningwaarde)	416	415	410
Rioolheffing	210	215	225
Belastingdruk per meerpersoonshuishouden	958	960	995

6.8

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt ingegaan op de wijze waarop de gemeente in staat is financiële risico's op te vangen, welke risico's aanwezig zijn en hoe deze risico's ondervangen worden.

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de gemeente in staat is financiële tegenvallers op te vangen. Om dit te kunnen moet er een zekere mate van vrije ruimte zijn binnen de vermogenspositie. Deze vrije ruimte heet ook wel de weerstandscapaciteit. Het gaat dan om risico's die niet zijn verzekerd of waarvoor geen voorziening is getroffen. De beoordeling van het weerstandsvermogen geeft inzicht in de actuele financiële positie. Een actualisering hiervan vindt jaarlijks plaats bij de jaarrekening en de begroting.

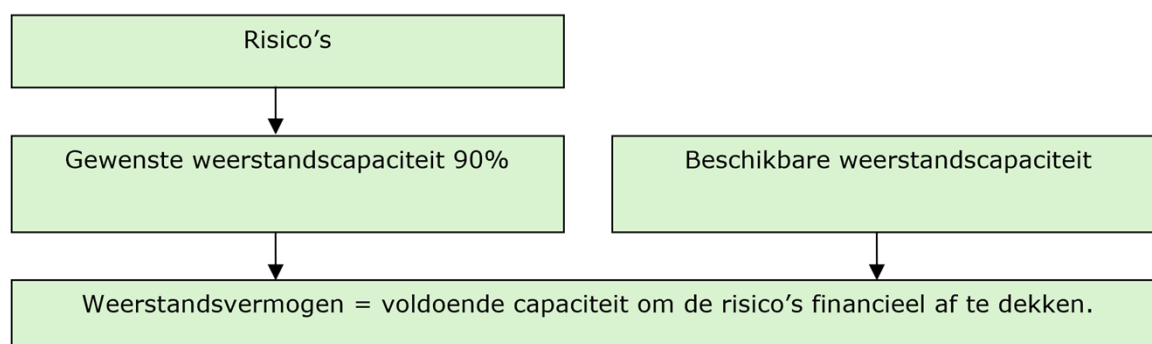
In het onderdeel risicobeheersing wordt ingegaan op de aanwezige risico's die zich zowel binnen de organisatie als buiten de organisatie aanwezig zijn. Deze risico's zijn niet voorzien of begroot en moeten daarom gedekt kunnen worden uit het weerstandsvermogen.

Ten slotte wordt de financiële weergegeven in een aantal kengetallen, waar de financiële positie van de gemeente Valkenswaard uit blijkt.

Beleid

De weerstandscapaciteit zetten wij af tegen de risico's en het risicomanagement. Doordat we risico's inventariseren, analyseren en beoordelen, kunnen we risicoprofiel bepalen, risico's aan de voorkant beheersen, structureel inbedden van risicomanagement in de organisatie en kunnen we een ratio 'weerstandsvermogen' (verhouding risicobedrag tegenover weerstandscapaciteit) bepalen.

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, leggen we een relatie tussen de financieel gekwantificeerde risico's en daarbij gewenste weerstandscapaciteit enerzijds en de beschikbare weerstandscapaciteit anderzijds. De relatie tussen beiden geven we in onderstaande figuur weer:

Beschikbare weerstandscapaciteit

Per 31 december 2025 is de samenstelling van ons weerstandsvermogen als volgt:

bedragen x € 1.000

Weerstandscapaciteit	2024	2025
Algemene reserve	13.003	17.328
Vrij aanwendbare bestemmingsreserves	8.325	4.896
Budget onvoorzien	50	50
Rekeningresultaat	4.107	3.081
Stille reserve(s)	0	0
Onbenutte belastingcapaciteit	233	638
Kostenreductie (bezuinigingen)	0	0
Totaal	25.718	25.993

7.1

Risico's

Voor de bepaling van het weerstandsvermogen moeten de gekwantificeerde risico's van de gemeente bij elkaar geteld worden. Ook moet er rekening gehouden worden met de kans dat de onderkende feiten zich zullen voordoen. Voor het bepalen van de kans dat een risico zich daadwerkelijk manifesteert, maken we per risico een analyse. Uit die analyse blijkt ook welk effect we kunnen verwachten als een risico zich voordoet.

De relevante risico's voor het weerstandsvermogen zijn die risico's die niet anderszins zijn ondervangen. Risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn, maken geen deel uit van deze paragraaf. Hiervoor zijn immers verzekeringen afgesloten dan wel voorzieningen gevormd. Het gaat dus uiteindelijk om die risico's die de financiële positie van de gemeente kunnen verstoren.

In het volgende overzicht zijn risico's opgenomen van economische, politieke, juridische, milieutechnische of financiële aard. Deze risico's zijn niet limitatief opgesomd. Naast de risico's die feitelijk alle gemeenten lopen, zijn hier de risico's vermeld specifiek voor de gemeente Valkenswaard.

Bij mogelijke risico's denken wij onder andere aan:

1. Gevolgen van wereldwijde geo-politieke situatie (oorlogen)
2. Cyberdreigingen
3. Open-einde regelingen
4. Beheerplannen
5. Gemeenschappelijke regelingen (GGD, MRE, enz.)
6. Economische ontwikkelingen (inflatie)

Voor bovengenoemde zaken geldt dat wij risico's alleen meenemen als het om een materieel risico gaat. Hierbij hanteren wij de ondergrens van € 50.000. Wij dragen zorg voor een zo volledig mogelijk beeld van alle mogelijke risico's binnen de gemeente.

Bij het bepalen van een norm (ratio weerstandsvermogen) is het belangrijk dat we zoeken naar een evenwicht tussen financiële soliditeit enerzijds en het streven om niet onnodig geld 'op de plank te laten liggen' anderzijds.

bedragen x
€ 1.000

Belangrijkste risico's	Hoogte risicobedrag
Cyberdreigingen: We worden als overheid steeds vaker geconfronteerd met cyberaanvallen. Feit is dat de informatiebeveiliging zich langzamer ontwikkelt dan deze dreigingen. Gevolg is dat we steeds kwetsbaarder worden voor gijzelsoftware aanvallen waardoor de dienstverlening stil kan komen te vallen en persoonsgegevens van inwoners in handen van derden komen. De herstellkosten zijn aanzienlijk.	1.000
Inflatie: De inflatie stijgt al een aantal jaren meer dan het gemiddelde van voorgaande jaren, het risico bestaat dat de stijgende kosten niet volledig gecompenseerd worden via de Algemene Uitkering	250
Ontwikkelingen gemeentefonds: de Algemene Uitkering is onderhevig aan diverse wijzigingen; dit maakt het steeds complexer om een meerjarige begroting op te stellen	2.000
Schadeclaims: de gemeente kan schadeclaims ontvangen die zijn ontstaan door onder andere onvoldoende weg- of groenbeheer, het wijzigen van bestemmingsplannen, het uitvoeren van grote (bouw)projecten, het verlenen of weigeren van vergunningen, het uitvaardigen van nieuwe regels op het gebied van gebruik van openbare ruimten, het subsidiebeleid of welk ander onderwerp ook, als het maar in verband gebracht kan worden met de activiteiten die de gemeente ontplooit.	60
Planschade: in het kader van risicobeheersing wijzen we op de risico's van schadeclaims op grond van artikel 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro), de zogeheten planschade. Voor bestemmingsplannen die dienen ter actualisatie geldt dat eventuele planschade niet verhaald kan worden op de ontwikkelaar. Op grond van de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening geldt per 1 juli 2008 – een drempel van 2%, wat inhoudt dat planschade alleen tot uitkering komt als deze de waardevermindering van het object met meer dan 2% overschrijdt. Voor bestemmingsplannen die dienen ter ontwikkeling geldt dat met de ontwikkelende partijen planschadeovereenkomsten kunnen worden afgesloten om eventuele planschade af te wentelen op de ontwikkelende partij.	50
Verbonden partijen: risico's worden conform het BBV, artikel 11, lid b, gedefinieerd als alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Als we geen redelijk beeld kunnen vormen van de risico's en/of het weerstandsvermogen, nemen we standaard 10% van de gemeentelijke bijdrage op in het weerstandsvermogen van de gemeente.	2.100
Sociaal domein: wij hebben de begrotingsbedragen zo reëel mogelijk geraamd. In deze berekeningen zijn prijsstijgingen (P) voor zo ver bekend meegenomen, maar een eventuele stijging van aantallen (Q) niet. De compensatie die we als gemeente ontvangen voor de kosten van de jeugdzorg blijven substantieel achter bij de kosten die de gemeente maakt. De komende jaren wordt nog een stijging van de kosten verwacht. De VNG onderhandeld met het Rijk over deze compensatie; naar verwachting zullen niet alle kosten volledig vergoed gaan worden. De jeugdzorg is een open-einde-regeling. Bij de Berap is op basis van de meest recente inschatting een bijstelling van de aantallen gemeld. Echter, de ontwikkeling van de cliëntaantallen blijft onzeker, waardoor opname in de risicoparagraaf noodzakelijk is. Wij onderscheiden hierin de volgende clusters: Hulp bij het huishouden (250k) en Jeugdhulp (250k)	500
Drugsdumping: Wekelijks worden op verschillende plaatsen in de provincie Noord Brabant drugsdumping aangetroffen. Gemiddeld bedragen de kosten van het opruimen van een dergelijke dumping € 12.500. De kosten worden door het Rijk vergoed tot een maximum van € 25.000 per geval. Een enkele keer leidt een drugsdumping tot hele hoge saneringskosten, reden om een bedrag in de risico inventarisatie op te nemen.	100
Totaal	6.060

7.2

Weerstandsvermogen

Op dit moment beoordelen we dat er een voldoende afdekking mogelijk is van de aanwezige risico's en de weerstandcapaciteit. Daarbij nemen we ook in overweging dat niet alle risico's zich gedurende één jaar zich voordoen dan wel in de volledige omvang.

In deze benadering gaan we uit van een zekerheidspercentage van 90% dat alle risico's zich tegelijk zullen manifesteren. Met de beschikbare weerstandcapaciteit en de benoemde risico's heeft de gemeente dus voldoende weerstandsvermogen om de risico's financieel af te dekken.

Financiële kengetallen

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans. Ze kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een provincie of gemeente. Om dit te bereiken wordt voorgeschreven dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat: netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit. Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid.

Kengetallen	Voldoende	Matig	Onvoldoende
Netto Schuldquote	< 100	100 > < 130	> 130
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 100	100 > < 130	> 130
Solvabiliteitsrisico	> 50	30 < > 50	< 30
Structurele exploitatieruimte	> 0,6	0 < > 0,6	< 0
Grondexploitatie			
Belastingcapaciteit	< 100	100 > < 120	> 120

7.3

Exceltabel: kengetallen

Kengetallen	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Netto Schuldquote	45	41	50
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	45	41	47
Solvabiliteitsrisico	38	51	32
Structurele exploitatieruimte	3	0	0
Grondexploitatie	1	-1	2
Belastingcapaciteit	89	93	94

7.4

Netto Schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in de verhouding van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft derhalve een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen.

Netto Schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of deze allen worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden berekend. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager deze percentages, hoe beter.

Solvabiliteitsrisico

Dit is de mate waarin de gemeente in staat is aan financiële verplichtingen te voldoen. Dit wordt berekend op basis van het eigen vermogen en de bezittingen van de gemeente.

Als er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen (reserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Interpretatie: hoe hoger, hoe groter de weerbaarheid. De solvabiliteit van de gemeente zit in de veilige marge.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

Grondexploitatie

De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Een grondexploitatie van 20% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar.

Belastingcapaciteit

Dit cijfer geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Wanneer dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt, is een beleidskeuze. Onder de woonlasten wordt verstaan de OZB, de rioolheffing en de reinigingsheffing (afvalstoffenheffing) voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishoudens in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1. Dit wordt uitgedrukt in een percentage.

Soort	WOZ waarde 1/1/2025 (bedragen x €1.000)	Tarief Valkens-waard (bedragen x €100)	Tarief art. 12	Verschil in tarief	Onbenutte belasting- capaciteit
Woningen	6.009.122	0,0978	0,1015	0,0037	222.338
Niet woningen eigenaren	657.029	0,2614	0,3102	0,0488	320.630
Niet woningen gebruikers	586.982	0,2054	0,2217	0,0163	95.678
Onbenutte belastingcapaciteit					638.646

7.5

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De openbare ruimte is het visitekaartje van de gemeente. Een goed ingerichte en schoon onderhouden openbare ruimte betekent onder andere tevreden bewoners en bezoekers. In deze openbare ruimte vinden voor onze inwoners belangrijke activiteiten plaats als wonen, werken, verblijven, verplaatsen en recreëren. De inrichting en de kwaliteit van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte bepalen hiermee voor een groot deel de manier waarop onze inwoners in staat zijn deze activiteiten te ondernemen. Ook hebben ze invloed op de manier waarop onze inwoners de openbare ruimte ervaren.

Deze openbare ruimte is echter niet statisch. De openbare ruimte kan bijvoorbeeld groter of kleiner worden gemaakt. Ook kunnen er na verloop van tijd andere eisen worden gesteld aan de openbare ruimte. Een zeer actueel motief om het beheer van de openbare ruimte aan te passen, is de klimaatverandering. Daarvan zijn de effecten de laatste jaren goed merkbaar in onze gemeente. Maatregelen om wateroverlast te voorkomen of de biodiversiteit te versterken moeten we oppakken en bij toekomstige projecten en reconstructies zal klimaatbestendige inrichting de norm moeten worden. De aangepaste inrichting draagt bij aan het herstel van het verstoorde evenwicht. Zo maken we Valkenswaard weerbaar voor de klimaatverandering, zowel op het gebied van wateroverlast als op het gebied van droogte en hittestress.

Het gebruik en de inrichting van de openbare ruimte zijn dus aan verandering onderhevig. Op deze verandering moeten wij met het beheer en onderhoud slagvaardig en adequaat reageren. Dit vereist een goede communicatie met onze inwoners, die wij moeten wijzen op het gezamenlijk belang dat wij hierbij hebben.

Verantwoordelijkheid voor de kapitaalgoederen

Wij hebben bij het beheer en het onderhoud van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte een drietal belangrijke verantwoordelijkheden:

Veiligheid

We moeten ervoor zorgen dat de openbare ruimte voldoet aan de hiervoor vastgestelde normen en daarmee veilig is. We doelen dan op de technische kwaliteit van het kapitaalgoed: de technische staat van het kapitaalgoed en de inschatting of het veilig te gebruiken is gedurende de resterende technische levensduur. Voor het nemen van beslissingen over onderhoud en vervanging is het belangrijk dat we op de hoogte zijn van de kwaliteit op dit moment, het te verwachten kwaliteitsverloop in de toekomst en de vastgestelde norm(kwaliteit) van de voorziening.

Functionaliteit

De openbare ruimte moet gebruikt kunnen worden waarvoor deze is ingericht. De functionaliteit van een kapitaalgoed speelt dus vanzelfsprekend een grote rol. Hierbij gaat het om de vraag wat het object zou moeten kunnen op plek x en in omstandigheid y, z. De intensiteit van het gebruik, en het op basis hiervan uit te voeren onderhoud, bepalen of de functionaliteit behouden blijft.

Visuele kwaliteit

De inrichting van de openbare ruimte bepaalt in belangrijke mate de uitstraling van de gemeente. Naast het borgen van de technische kwaliteit en de functionaliteit, hebben we ook te maken met het verzorgingsniveau, oftewel de visuele kwaliteit van de openbare ruimte. We hebben het dan vooral over het duurzaam in stand houden, schoonhouden en het onderhoud van onze groenvoorzieningen, inclusief bomen. Dat is direct zichtbaar voor onze inwoners. Bovendien kunnen we er belangrijke keuzes in maken, zoals hoe schoon het moet zijn en hoe vaak er gemaaid of gesnoeid moet worden. De uitstraling van de gemeente wordt in belangrijke mate bepaald door deze visuele kwaliteit. Ook hier zien we veranderingen en trends. Waar voorheen strak gemaaide bermen en grasvelden hoog gewaardeerd werden, zien we nu meer waardering voor het creëren van bermen en bloemrijke graslanden. Deze bermen en graslanden dragen in belangrijke mate bij aan de biodiversiteit.

Om het kwaliteitsniveau van deze kapitaalgoederen op het gewenste peil te houden, hebben we in 2009 het "Beleidsplan Onderhoud Openbare Ruimte" (BOOR) vastgesteld. In dit BOOR beschrijven we de visie op het onderhoud van de openbare ruimte. Daarbij is bepaald dat voor het onderhoud van de openbare ruimte verschillende gebiedstypen worden onderscheiden. Differentiatie is mogelijk naar een bepaalde beeldkwaliteit van onderhoud per gebiedstype. Aansluitend is in 2012 het Kwaliteitsplan Onderhoud Openbare Ruimte (KOOR) vastgesteld. Hierin concretiseren we mogelijke keuzes voor het onderhoud van de verschillende gebieden. Zowel de visie als de nadere concretisering, in de plannen van respectievelijk tien en vier jaar, zijn na het verstrijken van hun looptijd structureel het uitgangspunt geworden van onze algehele strategie voor het beheer van onze kapitaalgoederen in de openbare ruimte. Vanaf de vaststelling van de concretisering in 2012, is voor het kwaliteitsniveau voor het onderhoud van onze kapitaalgoederen "gemiddeld B" als norm vastgesteld. Dit niveau is vastgesteld na uitvoering van een nulmeting, op basis van de door CROW gehanteerde beeldkwaliteiten. Het blijvend voldoen aan dit niveau wordt gemonitord via jaarlijkse metingen van de beeldkwaliteit conform deze CROW-methodiek. Om de objectiviteit en kwaliteit te waarborgen, laten we deze metingen uitvoeren door externe, gecertificeerde, specialistische bureaus.

Inrichting, beheer en onderhoud kapitaalgoederen

We moeten het beheer en het onderhoud van de kapitaalgoederen dusdanig inrichten en uitvoeren dat het door de gemeenteraad vastgestelde kwaliteitsniveau in de praktijk wordt gerealiseerd en de openbare ruimte goed in stand wordt gehouden. Hiervoor onderscheiden we de volgende werkzaamheden:

- *Dagelijks onderhoud:* Alle maatregelen die regelmatig, vaak meerdere keren per jaar, worden genomen. Voorbeelden zijn maaien en vegen. Het repareren van schades en het reageren op meldingen hoort ook bij het dagelijks onderhoud. Dagelijks onderhoud wordt vooral uitgevoerd door de eigen dienst, medewerkers van gemeenschappelijke regeling Ergon en aannemers op basis van afspraken, contracten en bestekken.
- *Groot onderhoud:* Grotere maatregelen die eens per x jaar worden genomen. Bijvoorbeeld een nieuwe deklaag op een asfaltweg, het planmatig snoeien van bomen of het repareren en/of renoveren van riolering. Groot onderhoud pakken we projectmatig/integraal op.
- *Vervanging:* Vernieuwen van een kapitaalgoed aan het eind van de levensduur, waarbij de hele constructie en materiaal worden vernieuwd. Voorbeelden zijn: de riolering vervangen, een weg herstraten met nieuwe klinkers, een bank vervangen of een groenvak opnieuw aanplanten. Bij vervanging blijft de inrichting hetzelfde. We voeren vervanging projectmatig uit en we vragen per project middelen aan.
- *Beheer:* Alle ondersteunende werkzaamheden om de verschillende onderhoudswerkzaamheden te kunnen uitvoeren, zoals het opstellen van beleidsplannen, gegevensbeheer, financiële planning enzovoorts. Het opnieuw inrichten voor nieuwe functies en doelstellingen maakt geen onderdeel uit van "het in stand houden van de openbare ruimte". Hiervoor zetten we andere vormen van kapitaal in dan bij het beheer en onderhoud.

Natuurlijk zijn de vormen van onderhoud communicerende vaten. Het achterwege blijven van een vervanging (of herinrichting) zet een sterke druk op het dagelijks onderhoud. De versleten openbare ruimte moet we dan met kleine maatregelen veilig en acceptabel houden.

Beheersysteem als basis

Actuele informatie over de omvang en de kwaliteit van deze kapitaalgoederen is essentieel voor het beheer en onderhoud. Deze informatie hebben we vastgelegd in het beheersysteem Geovisia. Alle kenmerken van de kapitaalgoederen en de overige objecten hebben we hierin geregistreerd. Voor verschillende objecten hebben we de kwaliteit geregistreerd op basis van een objectief landelijk genormeerde methodiek. Deze kwaliteit wordt vastgesteld door middel van inspecties. Op basis van nauwkeurige areaalgegevens, actuele inspectiecijfers, de juiste richtlijnen voor rekensystematiek (NEN-normen en CROW) en de juiste kengetallen kunnen we een theoretische planning en begroting genereren voor onderhoud en vervanging van een kapitaalgoed. Omdat er mogelijk legitieme redenen zijn om het onderhoud op een ander moment of anders uit te voeren, ondergaat de theoretische planning een maatregeltoets. Daarbij kijken we vooral naar:

- Noodzakelijk onderhoud andere kapitaalgoederen (riolering is leidend bij integrale planning);
- Afdeling overstijgende integrale projecten;
- Nieuwbouwprojecten zoals Lage Heide;
- Planning van werkzaamheden aan kabels en leidingen door nutsbedrijven;
- Klachten en meldingen;
- Beschikbare financiële middelen.

Op basis van deze maatregeltoets stellen we jaarlijks een integraal onderhoudsplan op, met een doorkijk van vier jaar. Dit onderhoudsplan wordt door het college vastgesteld. Vanwege de raakvlakken met bovenvermelde onderwerpen spreken we van een flexibele onderhoudsplanning waarin, indien nodig, ieder jaar een prioritering plaatsvindt. Wij zoeken hierbij continu naar een optimale balans tussen beeldkwaliteit, veiligheid, kostenbesparing en efficiency.

De 5 richtlijnen voor het beheer van de kapitaalgoederen

1. De gemeente als regisseur: Hoe de openbare ruimte eruit komt te zien wordt niet alleen bepaald door de gemeente. Diverse "partijen" spelen hierbij een rol. Op de eerste plaats natuurlijk de inwoners maar ook marktpartijen als horeca, winkeliers, industrie en nutsbedrijven of partijen uit het maatschappelijk veld. Iedereen probeert zijn of haar belangen zoveel mogelijk in te brengen. Het is onze taak om hierin de regie te nemen en te houden. We hebben dus de regisserende rol bij de inrichting, het onderhoud en beheer van de openbare ruimte.

2. Kwaliteit gestuurd beheer: We werken met beeldkwaliteiten en schouwen, het ontwikkelen en opstellen van beeldbestekken, formulieren, rapportagemodellen en ten slotte het "vertalen" van het gekozen kwaliteitsniveau in de verschillende beheerprogramma's. Via regelmatige inspecties controleren we of het gekozen kwaliteitsniveau ook daadwerkelijk wordt gehaald. Het beheer wordt dus op basis van beeldkwaliteiten gestuurd.

3. Integraal beheer: Het onderhoud aan onze kapitaalgoederen voeren we integraal uit. De riolering is hierbij leidend. Concreet betekent dit dat we bij het vervangen van de riolering ook de rijbaan, het trottoir en de groenvoorzieningen vervangen als dit noodzakelijk is. Ook stemmen we af met de werkzaamheden van nutsbedrijven en wordt intern afgestemd met niet onderhoud gerelateerde projecten.

4. Risico gestuurd beheer: De toepassing van het risico gestuurd beheer zorgt ervoor dat we constant afwegingen moeten maken. Is de eerder voorgestelde maatregel echt nodig op dat moment en zijn er ergens anders geen nieuwe, urgentere situaties ontstaan? Door deze constante (her)prioritering zetten we de beschikbare middelen in waar ze het meest effectief zijn. Hogere risiconiveaus kunnen we daardoor verlagen.

5. Bewonersgericht beheer: Niet alleen bij de inrichting maar ook bij het onderhoud van de openbare ruimte zijn verschillende partijen betrokken. Deze partijen leveren op verschillende manieren een inbreng. Onze integrale onderhoudsplannen leggen we dus voor aan de burgers, wijkraden en/of wijkcommissies om vervolgens het onderhoud per woonwijk uit te voeren. Tijdens de uitvoering worden bewoners door zowel de gemeente als de wijkcommissie (omgevingsmanagement) actief benaderd met informatie. Vragen of klachten bespreken we zoveel mogelijk in een persoonlijk gesprek.

De belangrijkste kapitaalgoederen per onderdeel

Hieronder worden de verschillende kapitaalgoederen toegelicht.

Riolering en water

Het beleidskader

Op basis van de Waterwet heeft de gemeente drie zorgplichten:

- Inzamelen van stedelijk afvalwater en transporteren naar de rioolwaterzuivering.
- Doelmatig inzamelen en verwerking van afvloeiend hemelwater van openbaar terrein.
- Het doelmatig voorkomen van nadelige gevolgen van grondwaterstanden.

Om te voldoen aan deze zorgplicht is in november 2022 het nieuwe GRP (2023-2027) vastgesteld door de raad. Met het GRP willen we op gestructureerde wijze zorgen voor de aanleg, het beheer, het onderhoud en de verbetering van het gemeentelijk rioleringsstelsel. Voor het GRP hebben we de voorziening "riolering" gevormd. De lasten en baten worden rechtstreeks in de exploitatie verantwoord en het jaarlijkse resultaat hiervan wordt gestort of onttrokken uit de gevormde voorziening riolering. De nadruk van dit GRP ligt op klimaatadaptatie en bewustwording hiervan.

Het beheer

Om de beleidsdoelstellingen voor het jaarlijks onderhoud te realiseren, voeren we onder meer de volgende maatregelen uit:

- Twee keer per jaar reinigen van alle kolken en lijngoten;
- Jaarlijks 10 procent van het vrij vervalstelsel reinigen en inspecteren;
- Jaarlijks noodzakelijke reparaties uitvoeren op basis van de hierboven genoemde inspectie;
- Eén keer per jaar alle gemalen en bergbezinkvoorzieningen onderhouden;
- Eén keer per jaar alle drukrioolgemalen reinigen en onderhouden;
- Jaarlijks opschonen van watergangen;
- Het onderhouden en vervangen van huisaansluitingen;
- Verhelpen van klachten, meldingen en storingen;
- Structurele vervanging of verlenging van de levensduur door renovatie van het riool bij einde of beperkte (rest)levensduur;
- *Het innen van rioolheffing.*

Actuele ontwikkelingen

Afgelopen jaar is het noordelijk deel van de Eindhovenseweg inclusief het laatste stukje van de Eindhovenseweg richting De Kleine Meer, het laatste deel van de Dommelseweg en een deel van de Luikerweg vernieuwd waarbij ook het regenwater van de openbare ruimte is afgekoppeld van de gemengde riolering. Hiermee is de Blauwe Ader Noord gereed.

Voor het buitengebied wordt landelijk / Brabantbreed in samenwerking met de Waterschappen een toekomstvisie opgesteld voor inzameling van het afvalwater. In dit kader is het formeel beëindigde contract voor beheer en onderhoud van de IBA's tijdelijk verlengd.

Voor het onderdeel bewustwording bij burgers hebben we in 2023 een nieuwe afkoppelsubsidieregeling vastgesteld. Dit is een stimuleringsregeling om bewoners mee te laten helpen bij de aanpak van wateroverlast en droogte. Bewoners kunnen van de gemeente een financiële bijdrage ontvangen wanneer zij regenwater afkoppelen van de riolering en dit op eigen terrein vasthouden en laten infiltreren. In 2025 is in totaal 1.176,80 m² dakoppervlak afgekoppeld. Het grootste deel hiervan betreft de afkoppeling van de Herenboerderij aan de Waalreseweg 189, met een oppervlakte van 885 m². Twee huishoudens hebben gebruikgemaakt van de subsidieregeling en drie huishoudens zijn ontzorgd door de afkoppelcoaches. Daarnaast zijn er momenteel nog twee aanvragen in behandeling en is een aanvraag afgekeurd. Bewoners kunnen ook vrijblijvend een adviesgesprek aan huis aanvragen bij de afkoppelcoaches; in 2025 hebben 44 inwoners hiervan gebruikgemaakt.

Qua afgekoppeld dakoppervlak zijn goede resultaten behaald. Het aantal deelnemende huishoudens blijft echter achter bij de verwachting, ondanks de communicatie-inspanningen. De belangrijkste reden lijkt te zijn dat bewoners nog terughoudend zijn vanwege de grote hoeveelheid regenwater die in hun eigen tuin wordt opgevangen en verwerkt gezien de natte jaren die we recent hebben gehad.

Kwalitatieve indicatoren

Voorziening	Hoeveelheid	Eenheid
Vrijverval riol gemengd	153,5	Km
Vrijverval riol regenwater	28,5	Km
Vrijverval riol vuilwater	21,9	Km
Totale lengte vrijverval riol	203,9	Km
Rioolgemalen	13	Stuks
Persleidingen (exclusief drukriool)	3,8	Km
Minigemalen (drukrioolstelsel)	159	Stuks
Persleidingen (drukriolering)	37,8	Km
Lozingspunten vanuit extern gemengde riol overstorten	13	Stuks
Bergbezinkvoorzieningen	6	Stuks
Lozingspunten vanuit hemelwaterriolering	51	Stuks
IBA's	7	Stuks
Drainage	0,5	Km

8.1

Financiële resultaten 2025:

Eventuele afwijkingen op de exploitatiekosten zijn verantwoord in programma 2.

Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Restant
Exploitatie			
Kosten riolen en bbb's	2.546.170	2.428.067	118.103
Kosten huisaansluitingen	59.998	16.509	43.489
Kosten beleid riolering	55.000	31.323	23.677
Wateroplossingen en berm sloten	74.839	65.040	9.799
Inkomsten huisaansluiting	-59.400	-15.931	-43.469
Inkomsten rioolrechten	-3.636.900	-3.644.775	7.875

Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Restant
Kredieten			
Vervanging riolering 2025	3.558.555	2.115.258	1.443.297
Verbeteren riolering 2025	392.379	209.269	183.110

Omschrijving	Beginstand	Storting/onttrekking	Eindstand
Voorziening riolering	2.251.069	440.725	1.810.344

8.2

Wegen en bruggen

Het beleidskader

De gemeente is verantwoordelijk voor de aanleg en onderhoud van openbare wegen en civiele kunstwerken. Uitgangspunt is dat deze openbare verhardingen en civiele kunstwerken tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten worden onderhouden. Een achterstand bij het onderhoud kan de veiligheid van weggebruikers in gevaar brengen, leiden tot klachten, leiden tot ongevallen en het aansprakelijk stellen van de gemeente. Leidraad voor het onderhoud aan wegen en civiele kunstwerken is de systematiek voor rationeel wegbeheer van het CROW (nationaal kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte).

Het beheer

Voor het beheer van wegen en civiele kunstwerken is het Beheerplan Wegen en Civiele kunstwerken 2026-2035 vastgesteld. Met dit plan willen we inzicht geven in de huidige staat van onze wegen en civiele kunstwerken en in de manier waarop we het beheer en onderhoud hiervan vormgeven. Daarbij kijken we vooruit naar de invulling van het beheer voor de komende begrotingsperiode, met een doorkijk naar de lange termijn (tien jaar). Dit beheerplan wordt iedere vijf jaar geactualiseerd.

Bij de beheermaatregelen kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het tweejaarlijks uitvoeren van een inspectie en het bijhouden van de data in Geovisia. Op basis hiervan stellen we onderhoudsplannen op en stemmen we af met andere beheerdisciplines en projecten.

Voor de instandhouding van wegen en civiele kunstwerken is de voorziening 'groot onderhoud wegen/bruggen' ingericht. De storting in deze voorziening is afgestemd op verschillende beheerplannen en onderhoudsplannen voor het onderhoud van onze wegen en civieltechnische kunstwerken.

Het dagelijks onderhoud aan onze wegen, bruggen en civieltechnische kunstwerken voeren we uit op basis van de klachten/meldingen die via de Binnenbeterapp bij de gemeente binnenkomen. Deze ingekomen klachten worden, samen met de bij de inspecties geconstateerde kleine gebreken, op basis van prioritering verholpen. Het onderdeel gladheidbestrijding voeren we ten slotte uit op basis van een door het college vastgesteld gladheidsbestrijdingsplan.

Actuele ontwikkelingen

Elke twee jaar beoordelen we het onderhoudsniveau van alle verhardingen met een inspectie op basis van landelijke richtlijnen/normen. In het voorjaar van 2025 hebben we het totale wegen-areaal visueel geïnspecteerd. Op basis daarvan wordt het meerjaren onderhoudsprogramma elementenverharding 2026-2030 opgesteld.

Naast de visuele inspectie is in 2013 een grootschalig constructief onderzoek uitgevoerd aan onze doorgaande asfaltwegen om de levensduur en het onderhoudsniveau voor de middellange termijn te bepalen. In 2022 is een nieuw onderzoek uitgevoerd, met name voor de buitenwegen, welke als input dient voor een onderhoudsprogramma asfaltwegen vanaf 2026.

Elke vijf jaar beoordelen we het onderhoudsniveau van alle civiele kunstwerken op basis van landelijke normen/richtlijnen. De civieltechnische kunstwerken bestaan uit: bruggen, duikers, geluidsschermen, grondkeringen en kano-aanlegsteigers. Deze kunstwerken zijn in 2023 geïnspecteerd en opgenomen in een meerjarenplanning. Op basis van dit bestand plannen we de benodigde onderhoudswerkzaamheden en krijgen we inzicht in de geplande renovaties.

Het afgelopen jaar heeft de gemeente diverse onderhouds- en herstelwerkzaamheden uitgevoerd aan bruggen, geluidsschermen en overige kunstwerken in de openbare ruimte.

Zo zijn bij de Laagveldbrug de dekplanken vervangen en zijn de langsliggers geconserveerd. In de Kaatse Bossen (Lage Heide) is een dekplank vervangen en is de volledige slijtlaag hersteld. Bij het Christoffelpad – Harriebrugske is eveneens een dekplank vervangen en is op drie locaties de slijtlaag vernieuwd vanwege schade.

Daarnaast heeft de gemeente aan de Zuidelijke Randweg–Heistraat (Dragonder, Valkenswaard) één glazen geluidsscherm vervangen. Aan de Damianusdreef zijn bij drie geluidsschermen aanvullende veiligheidsmaatregelen getroffen. Komend jaar wordt onderzocht hoe deze drie geluidsschermen volledig vervangen kunnen worden.

Kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren

Uit het beheersysteem GBI blijkt dat de gemeente Valkenswaard in totaal ca. 2.100.000 m² verhardingen in beheer heeft en dat deze voldoen aan de in het KOOR gestelde kwaliteitsniveaus.

De financiële consequenties voor wegen worden via voorziening wegen en losse kredieten in de begroting opgenomen.

Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Restant
Exploitatie			
Kosten wegen, straten en pleinen	3.006.926	2.535.196	471.730
Kosten bruggen	38.549	14.552	23.997

Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Restant
Kredieten			
Ren. antonuis, kemp. Haags Fase 1 en 2 weg	1.893.088	35.789	1.857.299
Werkzaamheden Zuidelijke Randweg	215.000	0	215.000
Herinrichting Prinses Irene Brigida plein	496.000	0	496.000
Grootschalig herstel asfaltlagen diverse wegen	2.480.456	26.432	2.454.024
Omschrijving	Beginstand	Storting/onttrekking	Eindstand
Voorziening wegen	916.890	37.877	954.767

8.3

Groen

Het beleidskader

De gemeente streeft ernaar om een gezonde, groene en klimaatbestendige leefomgeving te ontwikkelen die aansluit bij de koers zoals vastgelegd in de Omgevingsvisie 1.0. Daarbij willen we niet alleen bijdragen aan natuur en milieu, maar ook een aantrekkelijke, leefbare en toekomstbestendige woongemeente blijven. De visie benadrukt dat alle ontwikkelingen plaatsvinden binnen een duurzaam en circulair kader en dat de fysieke leefomgeving in evenwicht moet zijn met mens, plant en dier.

Ons waardevolle groen speelt hierin een belangrijke rol. We zetten in op het versterken van biodiversiteit, het verbeteren van de groenstructuur en het creëren van een woonklimaat dat ruimte, rust en diversiteit biedt. Groen moet niet alleen beschermd worden, maar ook bijdragen aan klimaatadaptatie, gezondheid en recreatie. De groene kwaliteiten willen we actief benutten om bewoners en bezoekers te laten genieten van natuur en landschap.

Het Groenstructuurplan blijft daarbij een essentieel toetsingskader voor het behouden en versterken van bestaande groenelementen, en voor het zorgvuldig inpassen van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Deze lijn sluit aan bij de Omgevingsvisie, waarin transformatie van bestaande bebouwing en inbreiding centraal staan, met onderzoeken naar locaties voor verantwoorde uitbreiding.

Voor het beheer van de ruim 960 hectare bossen, natuurgebieden en landschappelijke elementen blijven we sturen op de ontwikkelrichting uit het Integraal Ontwikkelingsplan Bos- en Natuurterreinen. Daarbij voegen we de nieuwe ambities uit de Omgevingsvisie toe: het streven naar een klimaatbestendige, duurzame en energieneutrale omgeving, en het uitwerken van een groennorm die goed past bij de gemeente, met de 3-30-300-regel als richtlijn.

Over de gehele linie blijft vergroening een speerpunt. We kijken naar kansrijk stedelijk gebied om de 3-30-300-regel als richtlijn toe te passen en investeren daarmee in de aanplant van nieuwe bomen en het verbeteren van het groen zowel binnen de kernen als in het buitengebied. Daarmee dragen we bij aan een toekomstbestendig landschap en aan de regionale ambitie om als gemeente te groeien binnen de ruimtelijke kaders die passen bij onze groene identiteit.

Het beheer

De kwaliteit van het gemeentelijke groen wordt binnen het kwaliteitsgestuurd werken (beleidsplan KOOR) regelmatig geïnspecteerd. We houden hierbij rekening met klimaatadaptatie, biodiversiteit en ecologische waarden, onder andere door onderhoud te verminderen waar dat mogelijk is en uitsluitend mechanische onkruidbestrijding toe te passen.

De plaagdruk van de eikenprocessierups is de afgelopen jaren sterk afgenomen, maar we blijven inzetten op natuurlijke bestrijding met aangepast groen, bloemmengsels en het ophangen van mezenkasten en speciale broedkasten. Preventieve biologische bestrijding wordt verder afgebouwd en nog alleen toegepast op locaties met mogelijke gezondheidsrisico's.

Tegelijkertijd neemt de overlast van de Aziatische hoornaar toe. Deze soort vormt een bedreiging voor de biodiversiteit en kan gevaarlijk zijn wanneer mensen in de buurt van nesten komen. De gemeente heeft hiervoor een actievere rol van de provincie overgenomen en werkt samen met vrijwilligers aan het opsporen en monitoren van nesten, terwijl inwoners gerichter worden geïnformeerd om meldingen te stimuleren.

Een nieuw vraagstuk vormen de wilde zwijnen die steeds vaker woonwijken betreden en schade veroorzaken aan particuliere tuinen, gemeentelijke gazons en plantsoenen. Daarnaast blijft de Japanse duizendknoop een hardnekkige exoot die moeilijk te beheersen is en hoge kosten met zich meebrengt, waardoor we ons richten op beheersing in plaats van uitroeiing.

We voeren al enkele jaren ecologisch bermbeheer uit en vervangen overvloedige verharding gefaseerd door robuust groen dat biodiversiteit en klimaatadaptatie ondersteunt en tegelijk goed te beheren is. Deze vergroening verloopt stapsgewijs, omdat de beschikbare onderhoudscapaciteit beperkt is terwijl het groenareaal blijft groeien.

Actuele ontwikkelingen

We actualiseren het groenbeleid zodat dit beter aansluit bij de Omgevingsvisie en bij nieuwe ontwikkelingen in het vakgebied. Daarbij werken we toe naar concretere en uitvoerbare beleidskaders, waaronder een realistischer toepassing van de herplantplicht. Door de toenemende ruimtedruk voor functies als wonen, werken, recreatie, energienetwerken, natuur, landbouw en water is herplant op dezelfde locatie steeds moeilijker. Daarom accepteren we voortaan ook vormen van compensatie zoals gevelgroen, groene daken en andere natuurinclusieve maatregelen. Bij nieuwbouwprojecten en gebiedsontwikkelingen die kansen bieden voor meer groen wordt vergroening nadrukkelijk als voorwaarde in vergunningen opgenomen.

Daarnaast versterken we het beleid rondom boombescherming bij bouwactiviteiten. We vragen bij ontwikkelingen om boom-effectanalyses of boombeschermingsplannen, zodat schade aan waardevol groen wordt voorkomen en de kwaliteit van bomen structureel beter wordt geborgd.

De bestaande beleidsregels worden verder in lijn gebracht met de Omgevingswet. Daarbij betrekken we groene organisaties om maatregelen voor klimaatadaptatie en biodiversiteitsverhoging verder uit te werken, en om ervoor te zorgen dat monumentale en andere waardevolle bomen of landschapselementen beter beschermd blijven.

We blijven inzetten op het stimuleren van biodiversiteit met ecologisch bermbeheer, bloembollen, minder verharding en initiatieven zoals tegelwippen en het adopteren van boomspiegels. In samenwerking met wijkcommissies, Woningbelang, Wood4Wood van MCB en het IVN voeren we kleinschalige projecten uit om inwoners te betrekken bij vergroening en klimaatadaptatie.

Kwalitatieve indicatoren

Voorziening	Hoeveelheid	Eenheid
Bomen	29.836	Stuks
Natuurlijke beplanting	669.938	M2
Cultuurlijke beplanting	315.056	M2
Hagen	29.686	M2
Gras	1.227.292	M2

8.4

Financiële resultaten 2025:

Eventuele afwijkingen op de exploitatiekosten zijn verantwoord in programma 2.

Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Restant
Exploitatie			
Kosten groen algemeen	2.083.992	2.015.644	68.348
Kosten groenafval	124.605	162.533	-37.928
Kosten groenbeleid	19.899	12.419	7.480
kosten middelen vergroening binnen de bebouwde kom	50.000	17.070	32.930
Kosten bomen, gras en beplanting	306.066	326.541	-20.475

8.5

Gebouwen

Beleidskader

Eind 2023 is de bestuursopdracht 2024-2028 vastgesteld met als doel om meer grip op vastgoed te krijgen middels het formuleren van een integrale vastgoedstrategie, het onderhoud van de vastgoedportefeuille meerjarig te borgen en ter voorkoming dat er voor het vastgoedbezit extra beroep zal moeten worden gedaan op de algemene middelen. Om het beoogde effect te halen zijn er hiervoor in 2024 meerde acties afgerond. Het meerjarenonderhoudsplan 2024 t/m 2043 voor het gemeentelijk vastgoed en de integrale vastgoedstrategie zijn in 2024 door de Raad vastgesteld. In 2025 is de eerste jaarlijkse voortgangsrapportage vastgoed (als onderdeel van de integrale vastgoedstrategie), het accommodatieplan en huurbeleid vastgoed inclusief kostensystematiek opgesteld.

Portefeuilleoverzicht

De gemeente Valkenswaard beschikt over een grote en diverse vastgoedportefeuille. Het in eigendom hebben van dit vastgoed is voor een gemeente geen doel op zichzelf. Het vastgoed faciliteert in het kunnen uitvoeren van wettelijke taken, beleidsdoelstellingen en andere maatschappelijke functies.

De gemeente Valkenswaard kent in totaal 76 vastgoedobjecten met een totale omvang van circa 66.000m2 bruto vloeroppervlakte (bvo). Vanuit de wetgeving is er sprake van gedeeld eigendom tussen schoolbesturen (juridisch eigenaar) en de gemeente (economisch eigenaar/claimrecht). Wanneer het onderwijsvastgoed er buiten gelaten wordt betreft het 61 gebouwen en circa 46.500m2 bvo. Onderstaande grafiek geeft een uitsplitsing van de vastgoedportefeuille naar gebruiksdoel.

Kwalitatieve indicatoren

Voorziening	Hoeveelheid	Eenheid
Binnensport	11	10.863
Buitensport/Recreatie	26	9.458
Cultuur	1	7.000
Buurt-/wijkcentra	6	1.629
Huisvesting gemeente	3	11.776
Brandweer	1	1.028
Overig vastgoed	10	4.375
Woningen	3	372
Primair Onderwijs (PO)	15	19.350
Totaal incl. PO	76	65.851
Totaal excl. PO	61	46.501

8.6

Financiële resultaten 2025:

Eventuele afwijkingen op de exploitatiekosten zijn verantwoord in programma 2.

Omschrijving	Beginstand	Storting	Uitgaves	Eindstand
Voorziening onderhoud vastgoed	5.979.051	1.208.330	787.637	6.399.744

8.7

Openbare verlichting

Het beleidskader

De gemeente is verantwoordelijk voor de aanleg en het onderhoud van de openbare verlichting langs de openbare wegen. Hiervoor is het "beheerbeleidsplan OVL 2013 2022" vastgesteld, inclusief de hierop aansluitende beheer- en uitvoeringsplannen. Belangrijk uitgangspunt is dat de openbare verlichting naast de verkeersveiligheid ook de sociale veiligheid vergroot. Tegelijkertijd willen we dat de openbare verlichting energiezuinig en niet lichtvervuilend is en dat deze een zo laag mogelijke belasting geeft voor de flora, fauna en de omgeving. Voor de afweging om wel of niet te verlichten worden de determineertabellen uit de richtlijn NPR 13201 gehanteerd. Uitgangspunt is: "Niet verlichten, tenzij...".

In 2025 is het beheerbeleidsplan voor openbare verlichting geactualiseerd.

Het beheer

We hebben de beschikking over een beheerprogramma, waarin de actuele gegevens van onze openbare verlichting zijn opgenomen. De vervanging van de openbare verlichting vindt plaats via investeringsprojecten. Afgeschreven conventionele verlichting wordt vervangen door LED-verlichting. De lasten en baten worden rechtstreeks in de exploitatie verantwoord.

Begin 2023 is het gecombineerd onderhouds- en vervangingsbestek aanbesteed voor de komende vier jaren. De aannemer draagt, naast het direct acteren op ontvangen storingen, ook zorg voor de juiste mutatiegegevens, klein- en grootschalige vervangingen en het dagelijks onderhoud waarbij wij als opdrachtgever de algehele regie voeren.

Actuele ontwikkelingen openbare verlichting

1. Lopende projecten (opdracht eind 2025)

Eind 2025 is opdracht gegeven voor de vervanging van de verlichting in het centrumgebied. Onderdeel hiervan is de implementatie van een telemanagementsysteem waarmee de openbare verlichting op afstand beheerd en gemonitord kan worden.

2. Vervanging verlichting op twee fietspaden

Daarnaast is opdracht verstrekt voor de vernieuwing van de verlichting op twee fietspaden:

- De Voort
- Het Christoffelpad

Deze paden worden voorzien van nieuwe LED-verlichting met dimmogelijkheden. 's Nachts schakelt de verlichting automatisch over naar amberkleurig licht, ter beperking van lichtvervuiling en ter bescherming van de natuur.

3. Vervanging masten en armaturen binnen Valkenswaard

Op diverse locaties binnen de gemeente Valkenswaard worden in totaal:

- 73 lichtmasten vervangen
- 232 armaturen vernieuwd

4. Planning

De bovengenoemde werkzaamheden zijn eind 2025 gestart en worden naar verwachting in maart 2026 afgerond.

5. Vooruitblik 2026 en verder

In 2026 zetten we dit proces voort naast de reguliere onderhoudswerkzaamheden en incidentele vervangingen. Het streven is om in 2035 binnen de gehele gemeente 100% LED-verlichting gerealiseerd te hebben.

Kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren

Wij beschikken momenteel over 7.368 lichtmasten en 7.636 armaturen (inclusief grondspots).

Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Restant
Exploitatie			
Kosten openbare verlichting	609.573	601.963	7.610
Kosten schade openbare verlichting	10.100	88.960	-78.860
Kosten straatmeubilair	71.462	44.738	26.724
inkomsten schade openbare verlichting	10.000	94.175	-84.175

8.8

VRI

Het beleidskader

Eén van de kerntaken van de gemeente Valkenswaard is de zorg voor een goed functionerend wegennet. Verkeersregelinstanties (VRI's) zijn daar een onderdeel van en hebben een belangrijke functie voor het realiseren van de beleidsdoelen. Deze beleidsdoelen gaan over belangrijke maatschappelijke thema's als mobiliteit, bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid. Voor VRI's is het Beheerbeleidsplan verkeersregelingen 2013-2022 vastgesteld.

In Valkenswaard staan momenteel dertien VRI's, die eigendom zijn van de gemeente. Door slecht afgeregelde regelapparatuur, uitval of andere storingen kunnen gevaarlijke situaties ontstaan. Een adequaat VRI-beheer, waarbij storingen snel worden opgelost en versleten en slecht functionerende onderdelen (preventief) worden vervangen, is noodzakelijk. Zo kunnen we de kans op storingen verkleinen en de levensduur van de installatie verlengen.

Het beheer

Het technische beheer vraagt om een duidelijke beheerstrategie en bijbehorende financiële middelen. Alle installaties worden jaarlijks onderworpen aan een inspectie. Op basis van de resultaten daarvan actualiseren we het onderhoudsprogramma voor een periode van vier jaar. Voor de instandhouding van verkeersregelinstanties hebben we geen voorziening ingericht maar worden de lasten en baten rechtstreeks in de exploitatie verantwoord. Voor grootschalig onderhoud en vernieuwingen richten we investeringsprojecten in.

Naast het technische beheer is het functionele beheer van de installaties belangrijk. Het zogenaamde verkeersbeheer beoordeelt onder meer aan de hand van kruispuntanalyses en binnengekomen wensen en klachten of we de verkeersregelprogramma's in de verkeersregelautomaten (VRA's) moeten aanpassen. VRI's zijn ook een belangrijk verkeerskundig sturingsinstrument om verkeerstromen te beïnvloeden. Ook dit aspect maakt het noodzakelijk om actueel verkeersmanagement te voeren.

Actuele ontwikkelingen

De dertien VRI's functioneren momenteel naar behoren. In 2024 is het traject gestart om de regelkasten van 6 vri's te vervangen door iVRI's. Deze aanpassingen zullen een dynamisch verkeersmanagement mogelijk maken wat de doorstroming zal bevorderen. Voor deze aanpassingen is een rijkssubsidie aangevraagd en nog in behandeling bij het ministerie. De eerste 3 iVRI's zullen naar verwachting in het voorjaar van 2026 operationeel zijn.

Kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren

Het aantal storingen en meldingen is een goede indicatie van de technische staat van een VRI. In combinatie met informatie uit het jaarlijks preventief onderhoud actualiseren we de planning voortdurend waar dat nodig is.

Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Restant
Exploitatie			
Kosten verkeersregelininstallatie	104.412	105.310	-898

Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Restant
Kredieten			
Verkeersregelininstallatie 2025	175.000	52.110	122.890

8.9

Speelvoorzieningen

Het beleidskader

In 2015 is het beheerbeleid voor speelvoorzieningen vastgesteld. Daarin is opgenomen dat we het aantal speelplekken verminderen, de speelplekken aanpassen aan de situatie in de wijk en waar mogelijk de kwaliteit van de overblijvende locaties verbeteren. Bij aanpassingen kijken we ook nadrukkelijk naar de toegankelijkheid conform 'Agenda 22', waarbij het uitgangspunt is dat (speel)voorzieningen voor iedereen toegankelijk zijn.

Voor het beheer en onderhoud van de speelplekken is daarnaast het 'Besluit veiligheid van attractie- en speeltoestellen' van belang. Hierin zijn de wettelijke verplichtingen opgenomen waaraan speeltoestellen moeten voldoen.

Het beheer

Vanuit het beheerprogramma speelvoorzieningen is een meerjarenplanning opgesteld voor groot onderhoud en vervanging. De concrete onderhoudsplannen worden gebaseerd op de jaarlijks wettelijk verplichte veiligheidsinspecties en de technische staat van de speelvoorzieningen. De kosten voor het onderhoud worden rechtstreeks in de exploitatie verantwoord. De vervanging van speelvoorzieningen wordt gedekt vanuit de bestemmingsreserve speeltoestellen.

Actuele ontwikkelingen

In 2025 zijn we gestart met het opstellen van een nieuw beleidsplan voor spelen en bewegen in de openbare ruimte, met daaraan gekoppeld een uitvoeringsplan om de openbare ruimte in Valkenswaard speel- en beweegvriendelijker te maken.

Met de realisatie van de pumptrack, de natuurspeeltuin Dukaathof en de renovatie van verschillende speelplekken, zoals aan de Warande, Geervalk en Oude School, is de gemeente Valkenswaard al begonnen met deze opgave.

Kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren

Wij verzorgen momenteel het beheer, onderhoud en de vervanging van 73 speelplekken. In totaal staan er 443 openbare speel- en beweegtoestellen in onze gemeente.

Kwalitatieve indicatoren

Voorziening	Hoeveelheid	Eenheid
Speelplekken	73	Stuks
Speeltoestellen	443	Stuks
Valondergronden	8.900	M2

8.10

Financiële resultaten 2025:

Eventuele afwijkingen op de exploitatiekosten zijn verantwoord in programma 2.

Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Restant
Exploitatie			
Speelvoorziening	89.949	92.995	-3.046

Omschrijving	Beginstand	Storting	kosten	Eindstand
Reserve speelvoorziening	253.640	95.350	56.101	292.889

8.11

Buitensportvoorziening

Het beleidskader

De beleidsvisie 'Valkenswaard beweegt naar de Toekomst' en de geldende normen van NOC*NSF en de sportbonden vormen het gemeentelijk beleidskader voor de buitensportvoorzieningen. Met dit beleid zorgen we ervoor dat de accommodaties voldoen aan de maatschappelijke basisnormen voor de (breedte)sport.

Het beheer

Het *Meerjareninvesteringsplan buitensportaccommodaties* (MIP) geeft inzicht in de omvang, het kwaliteitsniveau en de theoretische levensduur van onze buitensportvoorzieningen. Het kwaliteitsniveau wordt jaarlijks gecontroleerd en waar nodig bijgesteld in het MIP.

Op basis van deze gegevens blijkt dat over een periode van dertig jaar gemiddeld € 550.000 per jaar nodig is om het toekomstig gebruik van deze voorzieningen te kunnen garanderen. Jaarlijks geven we via de Nota Kaders aan welke buitensportvoorzieningen in het betreffende begrotingsjaar worden vervangen.

Het *Meerjarenonderhoudsplan buitensportaccommodaties* (MJOP) biedt inzicht in de middelen die jaarlijks nodig zijn om via regulier en dagelijks onderhoud het vereiste kwaliteitsniveau te behouden. Wanneer dit onderhoud niet of in mindere mate wordt uitgevoerd, bestaat het risico dat de theoretische levensduur van de buitensportaccommodaties en sportvelden niet wordt gehaald en dat klachten van gebruikers toenemen.

Actuele ontwikkelingen

In 2025 is het beachveld gerealiseerd, is het kunstgrasveld van De Valk gerenoveerd, is glasvezel aangelegd op sportpark Den Dries, is de veldverlichting van VVH vervangen en is veldverlichting aangelegd op veld 4 en 5 bij SV Valkenswaard.

Daarnaast zijn voorbereidingen getroffen voor de renovatie van de kunstgrasvelden van RKVV Dommelen en SV Valkenswaard in 2026 en voor de aanleg van een extra kunstgrasveld bij SV Valkenswaard.

Verder zijn gesprekken gevoerd met Enexis over diverse werkzaamheden op sportpark Den Dries en het Valkterrein, gericht op de verzwaring van het elektriciteitsnet.

Kwalitatieve indicatoren

Voorziening	Hoeveelheid	Eenheid
Buitensportvoorziening	70	Stuks
Verschillende sporten	23	Stuks
Aantal verenigingen	28	Stuks

8.12

Financiële resultaten 2025:

Eventuele afwijkingen op de exploitatiekosten zijn verantwoord in programma 2.

Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Restant
Kredieten			
Buitensportvoorziening	768.517	762.053	6.464

8.13

Tractie

Het beleidskader

In het KOOR (*Kwaliteit Onderhoud Openbare Ruimte*) is vastgelegd dat het onderhoud van onze kapitaalgoederen op kwaliteitsniveau "gemiddeld B" moet worden uitgevoerd. Daarnaast gelden diverse wetten en regelingen, zoals de Wegenverkeerswet, het Attractiebesluit en eisen van sportbonden, waarin bepalingen zijn opgenomen over het onderhoud van kapitaalgoederen.

In het kader van het project "*Beheer op orde*" is een professionele beheerorganisatie ingericht, die voor de uitvoering van haar werkzaamheden moet kunnen beschikken over bedrijfsvoertuigen en machines.

Het beheer

Het onderhoud van de bedrijfsvoertuigen en machines wordt deels uitgevoerd door eigen personeel in onze garage. Jaarlijks moeten voertuigen en machines ook worden vervangen. Hiervoor is de bestemmingsreserve "*Tractie Ruimtelijk Beheer*" ingesteld. Naast de voertuigen en machines van het team B&U zijn hierin ook de voertuigen van bodes en BOA's opgenomen. Het college stelt jaarlijks het benodigde vervangingsbudget beschikbaar vanuit deze reserve.

Het *Tractiebeheerplan* vormt de kern van onze strategische benadering voor de instandhouding en verduurzaming van het tractiebestand.

Actuele ontwikkelingen

In 2025 is één nieuwe tractor aanbesteed. Door de lange levertijd is deze echter niet in 2025 geleverd. Daarnaast is onderzocht welke elektrische bakwagens op de markt beschikbaar zijn. In het vierde kwartaal van 2025 zijn diverse nieuwe modellen geïntroduceerd, wat aanleiding gaf om de aanschaf van een nieuwe bakwagen, die op de vervangingslijst stond, uit te stellen. Aangezien in 2026 ook een bakwagen aan vervanging toe is, worden beide voertuigen gezamenlijk aanbesteed.

Het tractiebestand is afgestemd op de nieuwe beheerorganisatie. Waar mogelijk elektrificeren we voertuigen en machines, waarmee de gemeente een voorbeeldfunctie nastreeft.

Kwalitatieve indicatoren

Voorziening	Hoeveelheid	Eenheid
Bestel/bakwagens	21	Stuks
Vrachtwagens	1	Stuks
Veegwagens	2	Stuks
Overig rijdend materieel	14	Stuks
Werktuigen	42	Stuks
Gladheidbestrijdingsmachines	19	Stuks
Overige tractie gereedschappen	18	Stuks

8.14

Financiële resultaten 2025:

Eventuele afwijkingen op de exploitatiekosten zijn verantwoord in programma 2.

Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Restant
Exploitatie			
Tractie/vervoersmiddelen	485.281	493.319	-8.038

Omschrijving	Beginstand	Storting	kosten	Eindstand
Reserve tractie	559.106	277.143	192	836.057

8.15

Financiering

Inleiding

Het doel van deze financieringsparagraaf is de uitvoering van de treasuryfunctie in beeld te brengen. De treasuryfunctie bestaat uit de taken financiering, cashmanagement en renterisicobeheer met als doel: de organisatie te voorzien in de behoefte aan vreemd vermogen tegen zo laag mogelijke kosten en te beschermen tegen ongewenste financiële risico's. De uitvoering ervan vereist beslissingen in een complexe geld- en kapitaalmarkt. Onder de functie valt ook het garanderen van geldleningen door derden.

Financieringspositie

Financiering binnen de gemeente Valkenswaard gaat volgens het systeem van totaalfinanciering. Dit houdt in dat er geen rechtstreeks verband bestaat tussen een bepaalde investering en de aangetrokken financieringsmiddelen. Jaarlijks wordt de financieringsbehoefte bepaald. De gemeentelijke eigendommen financieren we door het eigen vermogen in de vorm van reserves en voorzieningen en door middel van langlopende geldleningen.

Tussentijdse schommelingen in de financieringspositie worden door een rekeningcourant overeenkomst en kasgeldleningen opgevangen. Bij benutting van kasgeldfaciliteiten wordt de afweging gemaakt of en wanneer omzetting in een vaste geldlening noodzakelijk is. Daarnaast wordt gekeken naar de rentepercentages en de verwachte ontwikkeling daarvan. Het streven is telkens om de gemiddelde rente zo laag als mogelijk te houden.

Renterisico

Het renterisico is het volume aan uitstaande schuld, dat aan een renteherziening onderhevig is. De wetgever heeft in de wet Fido eisen gesteld aan het maximum aan renterisico dat een gemeente in enig jaar mag lopen. Deze vinden hun uitdrukking in de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Leningen en schulden

Kortlopende schuld: de kasgeldlimiet

In de Wet Fido is een norm gesteld voor het maximum bedrag waarmee de gemeente haar investeringen met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren: de zogenaamde kasgeldlimiet. Deze limiet bedraagt maximaal 8,5% van het begrotingstotaal en is voor 2024 berekend op € 8,748 miljoen.

Met de Bank Nederlandse Gemeenten is een overeenkomst financiële dienstverlening (rekening-courant) gesloten met een kredietfaciliteit van maximaal € 5,0 miljoen.

Kasgeldlimiet (bedragen *€ 1.000)	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Begrotingstotaal	109.444	109.444	109.444	109.444
Limiet percentage	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
Normbedrag	9.303	9.303	9.303	9.303
Vlottende schuld	406	15.000	5.000	0
Vlottende middelen	5.892	15.035	23.017	9.970
Netto saldo	-5.486	-35	-18.017	-9.970
Ruimte onder de kasgeldlimiet	14.789	9.338	27.320	19.273
Overschrijving kasgeldlimiet				

9.1

De kasgeldlimiet is in 2025 niet overschreden. Hiermee voldoen we aan de gestelde eisen.

Langlopende schuld: de renterisiconorm

De renterisiconorm houdt in dat niet meer dan 20% van de begrotingsomvang van een jaar aan een renteherziening en herfinanciering onderhevig mag zijn. Deze norm is ingesteld om een stabiele rentelast over de komende jaren te bewerkstelligen. Op een begrotingstotaal van € 109 miljoen bedraagt de renterisiconorm 20%, wat komt neer op € 20,6 miljoen.

bedragen x € 1.000

Renterisico	Realisatie 2025
Begrotingstotaal	109.444
Limiet percentage	20%
Normbedrag	21.889
Rente herziening	0
Aflossing	5.435
Renterisico	5.435
Ruimte onder de renterisiconorm	16.454
Overschrijving renterisiconorm	

9.2

Met een totale aflossing van € 5.435 miljoen blijven we in 2025 ruim onder de renterisiconorm.

De gemeente trekt indien nodig leningen aan om te voldoen aan haar financieringsverplichtingen. In onderstaand is weergegeven hoeveel er aan aflossing in het jaar heeft plaatsgevonden en voor welk bedrag nieuwe leningen zijn aangetrokken.

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Stand per 1-1-2025	58.675
Aflossing	5.435
Nieuwe lening	10.000
Stand per 31-12-2025	63.240

9.3

Overige langlopende leningen Startersleningen

In 2025 zijn via Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) leningen verstrekt aan starters binnen onze gemeente. De gemeente verstrekt 25% van de afgesloten lening. Het rijk en de provincie verstrekken het resterende deel van 75% van de leningen aan deze starters.

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Stand per 1-1-2025	1.557
Aflossing lening (des-/investeringen)	1.049
Aflossingen	157
Stand per 31-12-2025	2.449

9.4

Leningen voor zonnepanelen (groene zone)

“De Groene Zone” is een initiatief van diverse gemeentes in de regio Zuidoost Brabant en heeft als doel om zoveel mogelijk woningen te voorzien van zonnepanelen. Het project biedt een simpele en laagdrempelige manier voor particulieren om zonnepanelen op eigen dak te realiseren.

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Stand per 1-1-2025	1.143
Aflossing lening (des-/investeringen)	121
Nieuwe lening	0
Stand per 31-12-2025	1.022

9.5

Renteresultaat

In 2025 is er circa € 80.000 ontvangen aan rente op uitzettingen de Rijksschatkist (schatkistbankieren). Daarnaast zijn ook rentebaten ontvangen voor de uitzettingen van de Groene Zone. Daarnaast is het omslagpercentage van de rente op eigen investeringen eind 2025 herberekend. Hiermee is het percentage van de omslagrente bijgesteld van 1 % naar 0,75%. Hiermee wordt dus ook minder rente toegerekend aan de taakvelden, ten opzichte van 2024.

Omschrijving	Rekening 2025	Rekening 2024
Rente kosten		
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.103	887
Externe rentebaten	-112	-89
Directe toe te rekenen rente grondexploitatie	-29	-21
Bespaarde rente	0	0
Totaal rente kosten	962	777
Aan taakvelden toe te rekenen rente	862	1.038
Totaal doorbelast	862	1.038
Rente resultaat	-100	261

9.6

Deelnemingen

De gemeente Valkenswaard is, net als alle aangesloten gemeenten, aandeelhouder bij de BNG Bank. Jaarlijks ontvangen we hiervoor een dividenduitkering. In 2025 bedroeg het dividend over de 12.987 aandelen € 1,41 per aandeel. In totaliteit is er € 18.000 ontvangen aan dividend.

Kredietrisico

De gemeente Valkenswaard staat loopt voor een aantal instellingen een kredietrisico. De gemeente staat voor deze (sociale) instellingen garant of heeft een achtervangpositie. In onderstaande tabel wordt weergegeven wat deze risico's zijn, mochten de instellingen niet aan hun financiële verplichtingen kunnen voldoen.

Omschrijving	% per 31-12-2024	% per 31-12-2025	Hypothecaire zekerheid	Restant schuld/risico per 31-12-2024	Restant schuld/risico per 31-12-2025
Woningbouwcorporaties met garantie WSW (Waarborgfonds Sociale Woningbouw)	97%	97%	zonder	85.683	85.090
Financiële instellingen met een A-rating of hoger	0%	0%	zonder	28	32
Overige toegestane instellingen	2%	2%	met	1.557	2.564
Overige toegestane instellingen	1%	1%	zonder	1.143	1.022
Totaal	100%	100%		88.411	88.708

9.7

Bedrijfsvoering

Inleiding

Inleiding

De wereld verandert in hoog tempo. Daarmee veranderen ook onze maatschappelijke opgaven. Dit heeft direct invloed op de manier waarop wij werken, samenwerken en hoe we onze dienstverlening organiseren.

De Toekomstvisie 2040 geeft aan dat dit vraagt om een organisatie die flexibel is en kan meebewegen met veranderingen om nu en in de toekomst goede, toegankelijke en passende dienstverlening te kunnen bieden aan onze inwoners.

Dit betekent dat onze organisatie zich continu moet ontwikkelen. Dit vraagt om flexibiliteit van onze medewerkers én passende kennis, vaardigheden en ondersteuning voor onze medewerkers om hun werk, nu en in de toekomst, goed te kunnen doen.

Als gemeente zetten we ons in voor het algemeen belang én voor de behoeften van specifieke groepen in de samenleving. Dit dienstverlenende karakter moet zichtbaar zijn voor onze inwoners, organisaties en partners met wie we samenwerken en onze inwoners en partners mogen van ons verwachten dat wij hier actief en professioneel invulling aan geven.

Organisatie ontwikkeling

Binnen het programma Organisatieontwikkeling is gewerkt aan het versterken van de organisatie en het ondersteunen van de medewerkers bij het uitvoeren van hun taken. Bij al deze inspanningen stonden onze kernwaarden Empathisch, Gelijkwaardig, Oplossingsgericht en Daadkrachtig centraal in ons werken en handelen.

Arbeidsmarktontwikkeling

Op het gebied van arbeidsmarktontwikkeling is ingezet op het profileren als aantrekkelijke werkgever door het aanscherpen van vacatureteksten, deelname aan de banenmarkt Weredi en het aantrekken van trainees vanuit het regionale project Ruimte voor Groei. Ook zijn sollicitatiegesprekken vernieuwd en meer ingericht als een wederzijds en gelijkwaardig kennismakingsgesprek.

Binden en boeien van medewerkers

In het kader van binden en boeien van medewerkers is er doorlopend aandacht voor een goede onboarding van medewerkers met als doel een zorgvuldige en warme start binnen de organisatie. Daarnaast is ingezet op het waarderen en behouden van bestaande medewerkers door blijvende aandacht te geven aan het binden en boeien van onze medewerkers, onder andere door het houden van de goede gesprekken en de informatie uit de goede gesprekken en exitgesprekken te gebruiken om te verbeteren.

De ontwikkeling van medewerkers is gestimuleerd door inzet op coaching en het aanbod van de interne opleidingsacademie. Ook is gewerkt aan het versterken van de samenwerking binnen en tussen teams door hier regelmatig aandacht aan te besteden.

Organisatie inrichten

Organisatiebrede processen zijn geanalyseerd en waar nodig verbeterd, waaronder het bestuurlijk proces.

Aanpak werklocaties

In 2025 stemde de gemeenteraad in met de vervolgaanpak van het corona-herstelplan. Daarbij hoort het ontwikkelen van een visie voor de vier gemeentelijke werklocaties en een plan voor een passende kantoorinrichting, die aansluit bij de toekomstige manier van werken. Een extern adviesbureau werkt nu samen met betrokkenen aan een gedragen visie en plan van aanpak. In 2026 wordt het voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd.

Aanschaf keuken

In 2025 heeft de gemeenteraad ingestemd met en middelen beschikbaar gesteld voor vervanging van de keuken in het gemeentehuis. Daarop is de aanbesteding gestart. Na afronding daarvan zal opdracht worden gegeven en zal naar verwachting in 2026 de keuken worden vervangen.

Ontwikkelingen in de bedrijfsvoering GRSA2

Bedrijfsvoering A2

De paragraaf bedrijfsvoering geeft een toelichting op de onderdelen Bedrijfsvoering en Werk & Inkomen. De GRSA2 voert deze taken uit voor de 70.000 inwoners van de gemeenten Cranendonck, Heeze-Leende en Valkenswaard, als voor haar eigen interne organisatie. Deze paragraaf biedt inzicht in de ontwikkelingen omtrent bedrijfsvoering, gericht op het adequaat uitvoeren en het bieden van een kwalitatieve dienstverlening.

Ontwikkeling GRSA2

Het bestuur heeft bestuur vier harmonisatiethema's benoemd, namelijk E-HRM, budgetbeheer, arbeidsmarktstrategie en slimmer en efficiënter werken. Deze thema's zijn in 2025 nader uitgewerkt en vertaald naar concrete acties en verbetermaatregelen. Afronding staat gepland voor 2026.

Het invullen van specialistische functies bleef ook dit jaar uitdagend als gevolg van de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt. Om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen is, waar noodzakelijk, gebruik gemaakt van externe inhuur.

In 2025 lag het accent op het versterken van de interne organisatie en het realiseren van financiële beheersing als randvoorwaarde voor verdere ontwikkeling van de dienstverlening. De GRSA2 heeft een start gemaakt met het sturen op budgetten en doelmatigheid. De kwaliteit van de P&C-cyclus blijft een aandachtspunt voor de GRSA2. De gemeenteraden hebben zowel bij de begroting 2026 als de Berap 2025 kritische zienswijzen ingediend. De accountant bevestigt in het rapport bij de jaarrekening 2025 het beeld dat de P&C-cyclus van de GRSA2 en het budgetbeheer verbeterd moeten worden. Het bestuur van de GRSA2 heeft opdracht gegeven om de aanbevelingen uit de managementletter 2025 van de GRSA2 uit te werken in een verbeterplan

Informatieveiligheid en privacy

Gemeenten verwerken grote hoeveelheden (persoons)gegevens. Het is daarom essentieel dat informatie betrouwbaar, beschikbaar en beschermd blijft. Informatiebeveiliging en privacy blijven voor de gemeenten en de GRSA2 een kernonderdeel van professioneel en zorgvuldig werken.

Gedurende het jaar 2025 waren niet alle noodzakelijke functies, zoals Chief Information Security Officer (CISO) en Functionaris Gegevensbeheer, bezet. Eind 2025 is het team formatief op sterkte gekomen. Hiermee is een basis gelegd om verder te bouwen aan de implementatie en borging van informatieveiligheid en privacy.

Daarnaast heeft de GRSA2 deelgenomen aan de gezamenlijke aanbesteding Cyberweerbaarheid, gericht op diensten die ondersteunen bij het verhogen van de digitale weerbaarheid en het voldoen aan nieuwe wet- en regelgeving, zoals de Cyberbeveiligingswet (Cbw) en BIO2 (NIS2).

Gemeenten leggen jaarlijks verantwoording af over informatiebeveiliging via ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit). ENSIA is gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en omvat onder meer een externe IT-audit voor de domeinen DigiD en Suwinet.

Belastingen

De Waarderingskamer heeft de GRSA2 opnieuw de best mogelijke beoordeling toegekend voor alle drie de deelnemende gemeenten. Het percentage formele bezwaren op de OZB is ten opzichte van 2024 gedaald.

Gegevensbeheer basisregistraties

In 2025 heeft de GRSA2 ingezet op het borgen van de kwaliteit en actualiteit van de basisregistraties onder andere door inzet van verbeterde datadistributie-systeem en versnelde inwinning/uitvoering van objectdata. Daarnaast is er een nieuwe kaartviewer geïmplementeerd en uitgedragen aan de gemeenten waarmee de gemeenten sneller en beter inzicht in de eigen Geografische data hebben en daardoor beter kan sturen.

Informatie- en archiefbeheer

De GRSA2 heeft in 2025 het beleid en de metadataschema's geactualiseerd en een kwaliteitszorgsysteem ingevoerd. Daarnaast is gestart met de gefaseerde overbrenging van archiefstukken naar het e-depot. De resterende activiteiten lopen volgens planning door in 2026.

I&A-visie en ontwikkelingen

In 2025 zijn eerste stappen gezet in de uitvoering van de bijbehorende projectenportfolio op thema's zoals dienstverlening, informatievoorziening, digitale veiligheid en de ICT-werkomgeving. De verdere uitwerking van de I&A-visie en ontwikkelingen zoals AI en datagedreven werken zijn nader uitgewerkt en worden gedurende 2026 behandeld.

W&I

De werkzaamheden van de afdeling Werk & Inkomen volgden in 2025 de landelijke ontwikkelingen en de opgaven van de drie deelnemers. De aanbesteding van re-integratie- en participatietrajecten is afgerond, waardoor een actueel en passend ondersteuningsaanbod beschikbaar is gekomen. Daarnaast is het project Klant in Beeld gerealiseerd, waarmee inwoners uniform in beeld zijn gebracht en actuele informatie beschikbaar is via het W&I-datawarehouse.

In 2025 hebben de organisaties ingestemd met een breed minimabeleid. De GRSA2 heeft hiervoor een uitvoeringsplan opgesteld, gericht op een zo uniform en geharmoniseerd mogelijke uitvoering.

Daarnaast heeft de GRSA2 gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuwe uitvoeringsvisie, gebaseerd op vertrouwen, gelijkwaardigheid en de kernwaarden van de wet. De mensgerichte aanpak is verder versterkt door professionalisering van klantmanagers en door het structureel inbedden van casuïstiek overleggen binnen de W&I-subteams en het kernteamoverleg. Hiermee is de integraliteit en samenwerking binnen Werk & Inkomen verder verbeterd.

Ook in 2025 heeft het team Werk & Inkomen uitvoering gegeven aan tijdelijke regelingen, zoals het leefgeld voor Oekraïense vluchtelingen en ondersteuning van gedupeerden van de kinderopvangtoeslagaffaire.

Tot slot zijn in 2025 de voorbereidingen gestart voor de invoering van de Participatiewet in Balans (spoor 1), waarmee de basis is gelegd voor een tijdige en zorgvuldige implementatie van de nieuwe wettelijke kaders.

Personeel & Organisatie

Functieboek en HR-gesprekscyclus

Sinds 2017 wordt er gebruik gemaakt van de HR21-systematiek. Een onderdeel van de HR-gesprekscyclus is 'Het goede gesprek' waarin de medewerker en manager op basis van gelijkwaardigheid in gesprek gaan over de werkzaamheden en -omstandigheden. Hier wordt met name wordt ingezet op het welzijn en de ontwikkeling van de toekomstbestendige medewerker. Iedere medewerker voert minimaal eens per jaar dit gesprek met de leidinggevende en bijna alle gesprekken hebben in overgrote gedeelte hebben deze gesprekken in 2025 plaatsgevonden, waarbij aandacht is geweest voor het welzijn van de medewerker.

Medewerker onderzoek (MO)

Elke drie (3) jaren wordt onder de medewerkers van de A2-gemeenten en de A2-organisatie een medewerker onderzoek (verder: 'MO') uitgevoerd. In 2022 heeft dit MO voor de laatste keer plaatsgevonden. Er is een aanbesteding in het najaar van 2024 geweest, waarna Effectory de partij is geworden die het MO gaat uitvoeren. Valkenswaard was voornemens dit in 2025 te laten plaatsvinden, echter, in het kader van harmonisatie, is deze pas in januari 2026 uitgezet om dit tegelijkertijd met de andere A2-organisaties te kunnen uitzetten. Er kan hierdoor een vergelijking gemaakt worden met het eerdere MO van 2022 en zo worden gekeken naar de ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan in deze afgelopen periode. Hoewel het onderzoek pas in januari 2026 is uitgezet, kan al wel worden aangegeven dat er een responspercentage is behaald van 84%, hetgeen een stijging is ten opzichte van het MO 2022 te weten 77% en dat het medewerkersonderzoek mooie resultaten laat zien. Zo bevelen medewerkers de gemeente meer dan het landelijk gemiddelde aan als werkgever.

De arbeidsmarkt staat onder druk. Volgens onderzoek van het A&O fonds kampen gemeenten met drie onvermijdelijke ontwikkelingen: de arbeidskrapte blijft de komende jaren aanhouden, de vergrijzing zet door en de druk op werknemers neemt toe. Voor gemeente Valkenswaard gelden deze ontwikkelingen zeker ook.

Dit dwingt de organisatie ertoe om anders te kijken, te denken en te handelen ten opzichte van de arbeidsmarkt. Enerzijds zijn er korte termijn acties opgepakt om het ontstane probleem beheersbaar te maken, anderzijds wordt er gewerkt aan een planning voor de middellange termijn. Ook de leeftijdsopbouw van het huidige personeelsbestand maakt dat er nu actie ondernomen moet worden voor de middellange termijn om de vacatures die nog zullen gaan ontstaan straks adequaat in te kunnen vullen. Bovendien blijkt uit onderzoeken dat jongere werknemers minder lang bij eenzelfde werkgever in dienst blijven en andere behoeften hebben. Het is in 2025 gelukt om 11 medewerkers jonger dan 35 jaar aan onze organisatie te verbinden.

In regionaal verband wordt er ook gewerkt aan het arbeidsmarktvraagstuk. Vanuit het project "Ruimte voor groei" hebben we een trainee aan ons kunnen verbinden. Binnen de organisatie maken we daarnaast gebruik van een drietal trainees die we een leertraject aanbieden en die we inzetten op projecten met als doel om hen te binden aan onze organisatie. Naast het vinden van nieuwe medewerkers focust de organisatie zich ook op het binden & boeien van bestaande medewerkers. Hoe houden we medewerkers binnen de organisatie en wat is daarvoor nodig? Naast korte termijn acties die doorlopend zijn ingezet is er in het kader van vinden, binden & boeien in beeld gebracht wat de vraagstukken zijn voor de middellange termijn, de oorzaken en de mogelijke oplossingsrichtingen. Vervolgens worden er acties aan gekoppeld, deze worden in 2026 verder uitgewerkt.

Korte termijn acties

Team	FTE 2024 realisatie	FTE 2025 primitieve begroting	FTE ultimo 2025	FTE begroting 2026
Griffie	2,57	2,57	2,57	2,57
Directie/staf	8,23	7,56	8,23	8,23
Team Dienstverlening (voorheen KCB)	28,12	26,12	27,12	27,12
Klancontact Omgeving (KCO)	23,73	23,73	24,73	24,74
Klantcontact Zorg (KCZ)	27,94	27,94	27,94	27,94
Beheer & Uitvoering (B&U)	43,71	43,71	43,71	43,71
Sociaal en Economisch Beleid	31,22	31,22	32,44	32,44
Ruimtelijk Beleid (RB)	34,48	34,48	34,48	34,48
Projecten & Programma's (P&P)	13,73	13,73	16,15	16,15
Toegestane formatie per 1 januari	214,73	211,06	217,37	217,38
Centrum voor muziek en dans (CMD)	9,74	9,74	10,14	10,14

10.1

Het totale P-budget in 2025 was € 19.900.000. Door vacatureruimte zijn de werkelijke salariskosten in 2025 € 17.700.000. Het saldo van € 2.200.000 is ingezet voor externe inhuur om de vacatureruimte in te vullen.

Naast inhuur voor vacatureruimte is er ook ingehuurd op diverse projecten.

Personeelsopbouw

In het overzicht met betrekking tot de personeelsopbouw zijn het CMD, B&W en Raad niet meegenomen.

	Valkenswaard per 31-12-2025 (absoluut)	Valkenswaard per 31-12-2025 (%)
leeftijd < 20	2	0,81
leeftijd 21 - 30	25	10,12
leeftijd 31 - 40	54	21,86
leeftijd 41 - 50	49	19,84
leeftijd 51 - 60	67	27,13
61 en ouder	50	20,24

10.2

Tijdelijke inhuur

De inzet van externe medewerkers wordt bepaald op basis van een aantal uitgangspunten:

Incidenteel werk, waaronder projecten;

1. Incidenteel werk, waaronder projecten;
2. Tijdelijk extra capaciteit;
3. Specifieke vaardigheden gezien de ontwikkeling van de organisatie;
4. Externe deskundigheid;
5. Vervanging bij ziekte;
6. Moeilijk invulbare vacatures.

Voordat wordt overgegaan op inhuur wordt kritisch gekeken of taken tijdelijk of structureel anders georganiseerd kunnen worden in de organisatie.

Verzuim

In 2025 (meetpunt hele jaar 2025) is het ziekteverzuim 7,09 procent en de meldingsfrequentie bedraagt 0,73. Het ziekteverzuim en de meldingsfrequentie is gestegen ten opzichte van het jaar 2024 (ziekteverzuim 2024: 5,26 procent en de meldingsfrequentie 0,73). De verzuimcijfers van het A&O fonds over 2025 zijn nog niet bekend.

De toename van het verzuimpercentage is voornamelijk te verklaren door het langdurig medisch verzuim wat niet werk gerelateerd is. -In mindere mate is de toename te verklaren door psychische klachten. Opvallend is dat vergeleken met de branche er geen grote uitschieter te zien is in psychisch verzuim. Preventief wordt nog meer ingezet om het dreigend vermijdbaar verzuim voor te zijn en erna te streven om het verzuimcijfer te laten dalen. Middelen die hiervoor zijn ingezet zijn preventief spreekuur, begeleiding van de casemanager bij de uitvoering van de wet verbetering poortwachter en het voeren van gesprekken met de zieke medewerker, nauw contact met de bedrijfsarts en het voeren van frequente verzuimgesprekken.

Toelichting Rechtmatigheidsverantwoording

Met ingang van het boekjaar 2023 is de gemeente verplicht om zelf een rechtmatigheidsverantwoording op te stellen. Hiermee legt het college zelfstandig verantwoording af in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

De raad heeft een verantwoordingsgrens vastgesteld waarboven de afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) moet worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. De verantwoordingsgrens voor fouten en onduidelijkheden gezamenlijk, is vastgesteld op 2% van de totale lasten exclusief mutaties in de reserves en is daarmee vastgesteld € 2.402.120.

Verder heeft de raad met het college afgesproken dat onrechtmatigheden vanaf € 50.000 (rapportagegrens) in de paragraaf bedrijfsvoering worden toegelicht. Deze toelichting gaat in op de bevindingen van het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium.

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld volgens de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en de financiële- en controleverordeningen van de gemeente. Daarnaast geldt het Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O) beleid als toetsingskader voor de rechtmatigheidsverantwoording.

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium heeft betrekking op de grenzen van de baten en lasten in de door het college van burgemeester en wethouders geautoriseerde begroting. Het gaat hierbij om de investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheer handelingen tot stand komen. Bij onze controles voor het begrotingscriterium hebben wij geen onrechtmatigheden geconstateerd die uitkomen boven de verantwoordingsgrens. Wel zijn er een aantal onrechtmatigheden die boven de rapportagegrens vallen, en verderop in deze paragraaf worden toegelicht.

Het College informeert de raad door middel van twee tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van de gemeente in het lopende boekjaar. Het vaststellen van de tussentijdse rapportages door de raad leidt tot een wijziging van de programmabegroting (in geval van wijziging van baten en/of lasten op programmaniveau) en/of het investeringskrediet. Deze toelichting maakt onderdeel uit van de toelichting op de baten en lasten in de jaarrekening. In de financiële verordening hebben we afgesproken dat het begrotingscriterium wordt beoordeeld op het niveau van programma's. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel beschouwd als:

- a) Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren;
- b) Er is sprake van een over- of onderschrijding op een open-einde regeling;
- c) Er is sprake van een overschrijding die volgens afspraken met de raad gedekt wordt door een (egalisatie)reserve;
- d) Er sprake is van een storting in een voorziening om te voldoen aan wettelijke taken;
- e) Er is sprake van een over- of onderschrijding van de geraamde baten;
- f) Er is sprake van een onderschrijding van de geraamde lasten;
- g) Wanneer de kosten tijdig aan de raad zijn gemeld – zelfs in dat geval dat deze niet tot een begrotingswijziging hebben geleid. Het melden bij de jaarrekening van het desbetreffende jaar wordt niet gezien als tijdig.

De uitwerking van het begrotingscriterium in de rechtmatigheidsverantwoording volgt uit de financiële verordening artikel 11. Daarnaast is in 2025 de kadernota rechtmatigheid aangepast met een nadere uitwerking rondom het thema begrotingscriterium. Daarbij wordt het volgende schema gehanteerd:

Toelichting op afwijkingen begrotingscriterium

Er zijn een aantal afwijkingen boven de € 50.000 welke toegelicht dienen te worden:

(bedragen * € 1.000)

Overschrijding op lasten	
Programma 1: Samen zorgen wij voor Valkenswaard	453
Programma 2: Samen wonen en werken wij in Valkenswaard	119
Programma 3: Samen recreëren wij in Valkenswaard	0
Programma 4: Samen vertegenwoordigen wij Valkenswaard	1.424
Programma 5: Samen in dienst van Valkenswaard	663
Totaal	2.659

Wat betreft het begrotingscriterium dienen er 4 programma's toegelicht te worden. Bij deze programma's is er sprake van een overschrijving op de lastenkant. Per programma wordt onder de tabel toegelicht waarom het college deze als acceptabel beoordeeld.

Programma 1

In programma 1 is een overschrijding op de lasten van € 453.000. Het merendeel van deze overschrijding wordt verklaard door hogere kosten voor Jeugd, Wmo en Bijstand. Omdat al deze regelingen open-einde regelingen zijn, worden deze kosten als acceptabel aangemerkt.

Programma 2

In programma 2 is er een netto-overschrijding op de lasten van € 119.000. Deze extra lasten zien met name toe op de extra benodigde inhuur voor zowel de bestemmingsplannen, als voor de toezicht en handhaving. Omdat de kosten passen binnen het totale P-budget, wat ook zo gerapporteerd is in de paragraaf bedrijfsvoering, worden de extra kosten op het programma als acceptabel aangemerkt. Voor een gedetailleerde verklaring verwijzen we naar de verantwoording programma 2.

Programma 4

In programma 4 is een overschrijding op de lasten van € 1.424.000. Deze wordt voor een bedrag van € 1.319.000 door de benodigde storting in de voorziening Wethouders pensioenen. Deze voorziening is verplicht om aan het einde jaar op niveau te zijn, om zo te kunnen voldoen aan de dekking voor de pensioenverplichtingen van (gewezen) wethouders. Omdat deze voorziening aan het einde van het jaar berekend wordt en fluctueert, wordt hier geen begroting tegenover gezet. Tevens is de voorziening bijgesteld op het niveau om te voldoen aan de correcte overdrachtswaarde van de pensioenen, welke op 1 januari 2028 plaats zal vinden. Daarom wordt deze beoordeeld als acceptabel. Hiermee blijft wel een onrechtmatigheid van 105.000 bestaan op programma 4. Voor een toelichting hierop verwijzen we naar de verantwoording in de programma 4.

Programma 5

Op programma 5 is een overschrijding van € 663.000. Dit wordt verklaard door een storting in de voorziening verloopsparen á € 275.000, welke hiermee op het juiste niveau gebracht is. Daarmee worden deze uitgaven als acceptabel aangemerkt. Tevens is er ook minder rente toegerekend aan investeringen, a € 500.000. Financieel technisch leidt dit tot een afwijking op de lasten. Hier staan echter in de overige programma's dekking tegenover. Hiermee wordt deze overschrijding ook als acceptabel aangemerkt.

Overschrijding investeringsbudgetten

(bedragen * € 1.000)

Overschrijding op investeringskredieten	
Renovatie kleedruimte HOD	83
Inr. N69 tussn Eur.laan en Valkeniersstraat	50
Totaal	133

De overschrijdingen op de investeringskredieten zijn minimaal. Op het krediet voor de renovatie kleedkamer HOD is in overschrijding. Aangezien de werkzaamheden in 2026 nog doorlopen, zal in de Bestuursrapportage 2026 voorgesteld worden het krediet op te hogen. Hiermee zal het krediet voldoende zijn en bij afsluiting niet overschrijden.

Daarnaast is voor de inrichting van de N69 tussen de Europalaan en Valkenierstraat een overschrijding van €50.000. Omdat deze overschrijding toe ziet op een project uit de projectenportefeuille, en in de totale portefeuille nog voldoende krediet beschikbaar is, wordt deze aangemerkt als acceptabel.

Reservemutaties

Aan stortingen in de reserves is een bedrag van € 4.219.000 begroot en € 4.178.000 gerealiseerd. De afwijking valt onder de rapportagegrens.

Aan onttrekkingen aan de reserves is een bedrag van € 6.842.000 begroot en € 6.265.000 gerealiseerd. Er is dus minder onttrokken aan de reserves.

Conclusie: er hebben in 2025 geen ongeautoriseerde reservemutaties plaatsgevonden.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheers handelingen. Deze eisen zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

Totaaloverzicht aanbestedingsonrechtmatigheden 2025		(* € 1.000)	
1. Inkoop graszaden en meststoffen			19
2. Beplantingswerkzaamheden			108
3. Inhuur projectleiders fysiek domein			73
4. Inkoop brandstoffen			12
5. Groenwerkzaamheden			47
6. Materialen verharding openbare ruimte			11
7. Inkoop materialen openbare ruimte			61
8. Werkzaamheden verkeersveiligheid			85
9. Inhuur WABO			119
Totaal			535

Onrechtmatigheden als gevolg van ten onrechte niet Europees aanbesteden

1. Inkoop graszaden en meststoffen

Bevinding: er is geen overeenkomst voor de aankoop van graszaden en meststoffen

Onrechtmatigheid: de totale uitgaven over de afgelopen 4 jaren zijn boven de Europese aanbestedingsgrens, namelijk € 222.205. Deze werkzaamheden blijven onrechtmatig zolang er geen aanbestedingstraject wordt opgestart. In 2025 gaat het om een bedrag van € 18.739. De uitgaven lopen door in 2026.

Maatregel: Reeds een aanbesteding opgestart.

2. Beplantingswerkzaamheden

Bevinding: voor beplantingswerkzaamheden is er geen (raam)overeenkomst afgesloten.

Onrechtmatigheid: de totale uitgaven over de afgelopen 4 jaren zijn boven de Europese aanbestedingsgrens, namelijk € 419.101. De uitgaven lopen door in 2026. De overschrijding in 2025 is € 108.445.

Maatregel: Na de spend-analyse halverwege 2026 worden eventuele vervolgstappen in de aanbestedingsprocedure gestart.

3. Inhuur projectleiders fysiek domein

Bevinding: voor de inhuur van projectleiders is er geen (raam)overeenkomst afgesloten en loopt niet via Yacht (inkooppartner).

Onrechtmatigheid: de totale uitgaven over de afgelopen 4 jaren zijn boven de Europese aanbestedingsgrens, namelijk € 257.424. De uitgaven lopen door in 2026. De overschrijding in 2025 is € 73.240.

Maatregel: Na de spend-analyse halverwege 2026 worden eventuele vervolgstappen in de aanbestedingsprocedure gestart.

4. Inkoop brandstoffen

Bevinding: er is geen overeenkomst voor de aankoop brandstoffen

Onrechtmatigheid: de totale uitgaven over de afgelopen 4 jaren zijn boven de Europese aanbestedingsgrens, namelijk € 319.199. In 2025 gaat het om een bedrag van € 11.624.

Maatregel: Er is reeds een nieuwe aanbesteding geweest. De resterende gemaakte kosten betreffen de overgangperiode.

5. Groenwerkzaamheden

Bevinding: er is geen overeenkomst voor de uitvoering van groenwerkzaamheden

Onrechtmatigheid: de totale uitgaven over de afgelopen 4 jaren zijn boven de Europese aanbestedingsgrens, namelijk € 271.841. In 2025 gaat het om een bedrag van € 46.754.

Maatregel: Na de spend-analyse halverwege 2026 worden eventuele vervolgstappen in de aanbestedingsprocedure gestart.

6. Materialen verharding openbare ruimte

Bevinding: er is geen overeenkomst voor de inkoop van verharding voor de buitenruimte.

Onrechtmatigheid: de totale uitgaven over de afgelopen 4 jaren zijn boven de Europese aanbestedingsgrens, namelijk € 329.604. In 2026 gaat het om een bedrag van € 10.856.

Maatregel: Na de spend-analyse halverwege 2026 worden eventuele vervolgstappen in de aanbestedingsprocedure gestart.

7. Inkoop materialen openbare ruimte

Bevinding: er is geen overeenkomst voor inkoop voor materialen in de openbare ruimte

Onrechtmatigheid: de totale uitgaven over de afgelopen 4 jaren zijn boven de Europese aanbestedingsgrens, namelijk € 456.062. In 2025 gaat het om een bedrag van € 61.225.

Maatregel: opstarten van een aanbesteding van deze werkzaamheden.

8. Werkzaamheden verkeersveiligheid

Bevinding: er is geen overeenkomst voor de uitvoering van projecten omtrent verkeersveiligheid.

Onrechtmatigheid: de totale uitgaven over de afgelopen 4 jaren zijn boven de Europese aanbestedingsgrens, namelijk € 268.298. In 2025 gaat het om een bedrag van € 85.462.

Maatregel: Na de spend-analyse halverwege 2026 worden eventuele vervolgstappen in de aanbestedingsprocedure gestart.

9. Inhuur vergunningen en begeleiding WABO

Bevinding: voor de inhuur voor het vergunningsproces en de begeleiding WABO is geen aanbestedingsdocument.

Onrechtmatigheid: De totale uitgaven over de afgelopen 4 jaar zijn boven de Europese aanbestedingsgrens, namelijk € 344.128. Voor 2025 gaat het om een bedrag van € 118.530. In 2026 wordt de inhuur beëindigt. Het betreft hier inhuur van externe deskundigheid die niet via het traject van Yacht ingekocht kon worden.

Maatregel: de inhuur loopt vanaf 2026 via Yacht, waarmee de inkopen rechtmatig zijn.

Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium

Het misbruik en oneigenlijk gebruik heeft betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheers handelingen. Hiervoor is door de gemeente Valkenswaard M&O beleid vastgesteld. Bij de interne controle is hier uiteraard ook de benodigde aandacht voor.

Verbonden partijen

Inleiding

Volgens artikel 1 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) zijn verbonden partijen privaot-of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

Een bestuurlijk belang wordt beschreven als zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Als de gemeente een bedrag aan de verbonden partij ter beschikking stelt dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat of waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt, spreekt men van een financieel belang.

Uitgangspunt bij het participeren in verbonden partijen is dat deze vorm van samenwerking op basis van synergie de gemeente kansen biedt voor het realiseren van de doelstellingen. Bepaalde vormen van samenwerking kunnen ook risico's met zich meebrengen. Denk hierbij niet alleen aan bestuurlijke/politieke risico's, maar ook aan financiële risico's.

Verbonden partijen

In onderstaande tabellen worden alle verbonden partijen behandeld. Voor zover definitieve jaarrekeningen nog niet beschikbaar zijn, worden conceptcijfers ingevuld, dan wel n.n.b. (nog niet bekend).

Alle onderstaande verbonden partijen worden door de BBV geclassificeerd als gemeenschappelijke regelingen.

Verbonden partij	Programma	Vorm van belang	Omvang belang	Financiële bijdrage 2025 (* € 1.000)	Eigen vermogen 01-01-2025 (* € 1.000)	Eigen vermogen 31-12-2025 (* € 1.000)	Vreemd vermogen 01-01-2025 (* € 1.000)	Vreemd vermogen 31-12-2025 (* € 1.000)	Risico's	Verwacht resultaat (* € 1.000)
Samenwerking A2 gemeenten (GRSA2)	Overhead	GR	47,90%	13.560	-427	-476	9.778	9.897	Zoals in de gemeenschappelijke regeling is aangegeven ligt het financiële risico bij de deelnemende gemeenten. Jaarlijks wordt het financiële resultaat van de GRSA2 met de gemeenten verrekend. Via de Berap van de GRSA2 wordt jaarlijks een zo goed mogelijke voorspelling van dit resultaat gegeven, zodat dit bedrag opgenomen kan worden in de P&C producten van de	kostende kkend

Verbonden partij	Programma	Vorm van belang	Omvang belang	Financiële bijdrage 2025 (* € 1.000)	Eigen vermogen 01-01-2025 (* € 1.000)	Eigen vermogen 31-12-2025 (* € 1.000)	Vreemd vermogen 01-01-2025 (* € 1.000)	Vreemd vermogen 31-12-2025 (* € 1.000)	Risico's	Verwacht resultaat (* € 1.000)
									deelnemende gemeenten.	
Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)	Samen recreëren wij in Valkenswaard	GR	2,50%	694	4.183	4.749	4.907	3.999	De ODZOB actualiseerd tweemaal per jaar haar risico-inventarisatie. Het totaal van de gekwantificeerde risico's bedraagt € 1,5 miljoen. De belangrijkste risico's waarmee de ODZOB momenteel rekening houdt: 1. Te lage productiviteit, niet veroorzaakt door ziekteverzuim. 2. Het niet kunnen beschikken over voldoende werkaanbod trainees	kostende kkend
Metropoolregio Eindhoven (MRE)	Samen wonen en werken wij in Valkenswaard	GR	De MRE rekent met een bijdrage voor Regionale opgaven, Brainport Development, het SRE Stimuleringsfonds en het Regionaal Historisch Centrum	652	20.597	21.952	21.827	62.687	De belangrijkste risico's waarmee de MRE momenteel rekening houdt. 1. Hogere kosten externe inhuur (€ 250.000) 2. Overdracht Gulbergen in 20230 (€ 2,5 miljoen)	kostende kkend
Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Brabant-Zuidoost (GGD)	Samen zorgen wij voor Valkenswaard	GR	De bijdrage aan de GGD bestaat uit een reguliere bijdrage op basis van een tarief per inwoner en een marktconfo	1.332	7.746	9.439	29.551	29.987	De belangrijkste risico's waarmee de GGD momenteel rekening houdt: 1. Stijgende kosten 2. Onvoldoende	kostende kkend

Verbonden partij	Programma	Vorm van belang	Omvang belang	Financiële bijdrage 2025 (* € 1.000)	Eigen vermogen 01-01-2025 (* € 1.000)	Eigen vermogen 31-12-2025 (* € 1.000)	Vreemd vermogen 01-01-2025 (* € 1.000)	Vreemd vermogen 31-12-2025 (* € 1.000)	Risico's	Verwacht resultaat (* € 1.000)
			rm tarief voor de plustaken						budget personeelsverloop 3. Uitvoering noodzakelijke activiteiten zonder financiering 4. Extra kosten door organisatieverandering en taakuitvoering. De risico's worden grotendeel afgedekt door het aanwezige weerstandsvermogen.	
Werkvoorzieningschap regio Eindhoven (Ergon)	Samen zorgen wij voor Valkenswaard	GR	De middelen die de gemeente Valkenswaard van het rijk ontvangt voor de uitvoering van WSW-taken worden doorbetaald naar Ergon	5.684	10.415	6.378	20.593	28.499	De belangrijkste risico's waarmee de Ergon momenteel rekening houdt: 1. Macrobudget WSW 2. Inhuur als gevolg van lage instroom Participatiewet 3. Wegvallen opdrachtgevers 4. Loonstijgingen en stijging overige kosten die niet kunnen worden doorbelast	kostende kkend
Veiligheidsregio o Brabant-Zuidoost (VRBZO)	Samen in dienst van Valkenswaard	GR	3,78%	2.161	3.262	5.789	34.714	31.776	De huidige omvang van de reserve is niet voldoende om op basis van de risico-analyse alle risico's te dekken. Aangezien de verwachting is dat niet alle risico's zich voordoen is dit acceptabel. Een eventueel tekort zal bij de deelnemers	kostende kkend

Verbonden partij	Programma	Vorm van belang	Omvang belang	Financiële bijdrage 2025 (* € 1.000)	Eigen vermogen 01-01-2025 (* € 1.000)	Eigen vermogen 31-12-2025 (* € 1.000)	Vreemd vermogen 01-01-2025 (* € 1.000)	Vreemd vermogen 31-12-2025 (* € 1.000)	Risico's	Verwacht resultaat (* € 1.000)
									verhaald worden	
Cure	Samen in dienst van Valkenswaard	GR	8,50%	4.362	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	Cure heeft geen weerstandsvermogen opgebouwd. De systematiek van kostprijsbegroting staat dit niet toe. Mogelijke schades en risico's van materieel belang kunnen niet binnen de eigen weerstandscapaciteit worden opgevangen. Jaarlijks wordt er afgerekend met de gemeente. In de begroting heeft Cure een post onvoorzien opgenomen om autonome externe ontwikkelen op te vangen (2026 € 396.000)	kostende
BGTS Groote Heide	Samen recreëren wij in Valkenswaard	Overig	20%	54	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	De BGTS Groote Heide heeft een beperkt budget en beperkte eigen personeelsformatie waarmee de taken en doelen mee moeten worden gerealiseerd. De deelnemende gemeenten moeten ieder 2 x 0,3 fte menskracht leveren. Dat gebeurt niet altijd ofwel niet altijd met de juiste medewerkers	kostende

Verbonden partij	Programma	Vorm van belang	Omvang belang	Financiële bijdrage 2025 (* € 1.000)	Eigen vermogen 01-01-2025 (* € 1.000)	Eigen vermogen 31-12-2025 (* € 1.000)	Vreemd vermogen 01-01-2025 (* € 1.000)	Vreemd vermogen 31-12-2025 (* € 1.000)	Risico's	Verwacht resultaat (* € 1.000)
									waar qua kennisachtergrond en competenties behoefte aan is. De omvangrijke Interegsubsidie vraagt om een goede beheerorganisatie voor deze opgave. Die is deels ingevuld met professionele inhuur en deels eigen bezetting	
BNG Bank	Overhead	Overig	0,02%	0	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	Er zijn geen concrete risico's bij de verbonden partij. De dividenduitkering vindt plaats op basis van de jaarlijkse winst, waarmee er enige onzekerheid is over de hoogte van het rendement	n.v.t.

Grondbeleid

Inleiding

De manier waarop de gemeente invloed uitoefent op de realisatie van ruimtelijke plannen kan kortweg worden gezien als de essentie van gemeentelijk grondbeleid. Een slagvaardig grondbeleid is een randvoorwaarde voor het welslagen van ruimtelijk en sectoraal beleid. Toekomstvisie, Structuurvisie, Omgevingsvisie, Woningbouwprogramma en andere beleidsnota's geven richting aan de toekomstige ontwikkeling van Valkenswaard. Om te zorgen dat de gemeente daarin de regie kan voeren is het van belang dat zij zich naast publiekrechtelijke kaders kan bedienen van privaatrechtelijke kaders en instrumenten. Dit kan door het voeren van een dynamisch grondbeleid. De doelstellingen en werkwijzen en instrumenten van het grondbeleid liggen vast in de Nota Grondbeleid, vastgesteld op 16 mei 2024.

Ontwikkelingen

De krapte op de woningmarkt houdt aan en er is nog steeds veel vraag naar woningen. De schaa sprong samenhangend met de operatie Beethoven vraagt om extra inzet op woningbouw. Voor Valkenswaard zal dit betekenen dat er meer en sneller woningen gebouwd moeten worden dan eerder voorzien. De huizenprijzen blijven stijgen, hogere rente en bouwkosten kunnen invloed hebben op de woningmarkt. De financiële ontwikkeling van het grondbedrijf blijft een bijzonder aandachtspunt. Demografische ontwikkelingen geven aan dat er steeds meer eenpersoonshuishoudens komen en dat de bevolking vergrijst. Het gevolg kan zijn dat er andere type woningen gebouwd dienen te worden.

Om bij te dragen aan de woningbouwopgave van Valkenswaard heeft de gemeente op enkele locaties een voorkeursrecht gevestigd. Met deze actieve grondpolitiek krijgt de gemeente meer mogelijkheden om te sturen op gebiedsontwikkelingen en regie te houden op de uitgifte en de doelstellingen die zij hierbij wenst te bereiken.

Parameters

Bij het opstellen van de calculaties is uitgegaan van de volgende parameters:

- Rentelasten: 0,75%
- Disconteringsvoet: 2% (verplicht conform BBV)
- Kostenstijgingen: 3,5% (2026), 3% (2027-2028), 2% (2029 e.v.)
- Opbrengstenstijgingen: afhankelijk van woningbouwcategorie en uitgiftescenario.

Daar waar onderliggende contracten zijn afgesloten worden de indexen van deze contracten gevolgd.

Grondprijzen

De werkelijke grondprijzen worden gebaseerd op taxaties door een beëdigd taxateur. De grondprijzen voor sociale woningbouw worden periodiek tegen het licht gehouden en indien nodig bijgesteld.

Vennootschapsbelasting

Op basis van een voorlopige aanslag hoeven we vanaf 2024 geen vennootschapsbelasting af te dragen. In de reserve Grondexploitaties is geen reservering opgenomen voor een mogelijk afdracht over de jaren 2023-2025. Mocht deze zich voordien dan zal die afgedekt worden met toekomstige positieve resultaten.

Bouwgronden in exploitatie

We zijn 2025 begonnen met 8 actieve grondexploitaties. In 2025 is 1 exploitatie afgesloten. Jaarlijks worden de lopende bouwgrondexploitaties (grexen) geactualiseerd. Het proces van de actualisatie valt samen met het proces van de jaarrekening. Op basis van de voorgaande parameters worden onderstaande resultaten op einddatum geraamd. Dit is exclusief de reeds genomen tussentijdse resultaten. De reeds tussentijds genomen winsten zijn verwerkt in de boekwaarde per 31-12-2025.

Er zijn geen bedrijfsterreinen in ontwikkeling. Voor de negatieve grondexploitaties zijn voorzieningen op basis van netto contante waarde per 1-1-2026 gevormd.

	Einde looptijd	Boekwaarde 1-1-2025	Boekwaarde 31-12-2025	Nog te realiseren kosten	Nog te realiseren opbrengsten	Rente	Nog te realiseren resultaat
Positieve grondexploitaties							
Scottstraat/Amundsenstraat	2028	586	665	444	-2.864	-2	-1.758
Lage Heide totaal	2026	-758	-241	522	-438	-3	-160
Jasmijn/Hazelaar	2028	237	426	850	-3.944	-28	-2.696
LS ten Broekstraat	2029	178	48	790	-2.273	-24	-1.459
Keizerstraat-Venbergseweg	2027	309	316	645	-1.488	2	-524
Totaal positieve grondexploitaties		553	1.214	3.250	-11.006	-55	-6.597
Negatieve grondexploitaties							
Hoge Akkers	2026	2.327	2.363	83	0	18	2.463
Emmalaan	2025	572	0	0	0	0	0
Wilde Wingerd	2026	472	861	138	-873	7	132
Totaal negatieve grondexploitaties		3.371	3.223	221	-873	24	2.595
Totaal		3.924	4.437	3.471	-11.880	-31	-4.003

12.1

(Tussentijdse) winstneming

Op basis van de verplichte Percentage of completion methode (POC methode), dient jaarlijks tussentijdse winst genomen te worden. Dit is een verplichting die voorkomt uit het realisatiebeginsel zoals opgenomen in het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV), de boekhoudregels voor de gemeente.

Het tussentijds nemen van winsten geldt alleen voor grondexploitaties waarvoor een positief resultaat verwacht wordt. Voor grondexploitaties met een negatief verwacht resultaat dient direct een voorziening gevormd te worden.

In onderstaand overzicht wordt inzicht gegeven in de (tussentijdse) winstnemingen. Het plan Emmalaan is afgesloten in 2025.

bedragen x
€ 1.000

Tussentijdse winstneming								
Grexx			Gerealiseerd t/m 2025				t/m 2024	2025
	verwach te winst basis	verwach te winst worst- case	% kostenrealis atie	% opbrengstenreali satie	Percenta ge POC	Tussentij dse winst totaal	Tussentij dse winst	Tussentij dse winst
Lage Heide totaal	6.788	6.788	0,99	0,99	0,98	6.627	6.456	171
Jasmijn - Hazelaar	2.704	2.704	0,35	0,01	0,00	8	4	4
Le Sage ten Broekstraat	1.505	1.505	0,27	0,11	0,03	46	0	46
Scottstraat - Amundsenstr aat	1.768	1.768	0,61	0,01	0,01	11	4	7
Keizerstraat - Venbergsewe g	524	524	0,33	0,00	0,00	0	0	0
Wilde Wingerd	-132	-132	0,82	-0,33	-0,27	0	10	-10
						6.693	6.474	219

12.2

Verliesvoorziening Grondexploitaties (GREX)

De omvang van deze voorziening wordt jaarlijks bepaald op basis van de verlieslatende grondexploitaties. Op basis van de netto contante waarde wordt de benodigde omvang bepaald. Mutaties worden verwerkt via de reserve Grondexploitaties. Op basis van de geactualiseerde calculaties en het afsluiten van de grondexploitatie Emmalaan ontstaat de volgende voorziening per eind 2025 op basis van de netto contante waarde. Op eindwaarde bedraagt het tekort op de negatieve plannen ca € 2,55 miljoen.

bedragen x € 1.000

	Stand voorziening 1-1-2025	Dotatie	Onttrekking	Resultaat ivm afsluiten	Stand voorziening 31-12-2025
Hoge Akkers	-2.422	7	-	-	-2.415
Emmalaan	-778	-25	-	803	-
Wilde Wingerd	-	-139	-	-	-139
Totaal	3.200	-157	0	803	-2.554

12.3

Reserve Grondexploitaties

Op 24 februari 2022 heeft de raad ingestemd met een systematiek voor het bepalen van de ondergrens van de reserve Grondexploitaties. In onderstaande opbouw is hiermee rekening gehouden.

Conclusie is dat er € 68.000 onttrokken wordt aan de algemene reserve. Dit ter versteviging van de reservepositie.

bedragen x € 1.000

Buffer reserve Grondexploitaties - Algemene Reserve	
Stand 1-1-2025	826
Toevoeging (tussentijdse) winsten	219
Mutatie voorzieningen negatieve grexen	-157
Totaal na mutaties reserve grondexploitaties per 31-12-2025	888
Risico's grondexploitaties	
Nog te maken kosten / inkomsten	853
Reservering vennootschapsbelasting	0
Reservering fondsafdrachten	103
Totaal benodigde reserve grondexploitaties per 31-12-2025	956
Onttrekking algemene reserve	-68

Ontwikkelingen per grondexploitatie

Per jaareinde 2025 is er 1 grondexploitatie afgesloten. De overige grondexploitaties lopen door. Een toelichting per complex wordt hieronder gegeven.

Specificatie gronden exploitatie	Boekwaar de 1-1-2025	Investerin gen 2025	Opbrengst en 2025	Tussentij dse winst 2025	Resultaatslui ten grexen	Boekwaar de 31-12-20 25	Voorzieni ng	Balanswaa rde 31-12-202 5
Scottstraat / Amundsenstr aat	586	72	-	7	-	665	-	665
Lage Heide totaal	-758	442	97	171	-	-241	-	-241
Jasmijn/Haze laar	237	184	-	4	-	426	-	426
LS ten Broekstraat	178	115	291	46	-	48	-	48
Keizerstraat- Venbergsewe g	309	7	-	-	-	316	-	316
Wilde Wingerd	472	423	25	-10	-	861	-139	722
Hoge Akkers	2.327	36	-	-	-	2.363	-2.415	-52
Emmalaan	572	231	-	-	-803	-	-	-
Totaal	€ 3.924	€ 1.510	€ 413	€ 219	-€ 803	€ 4.437	-€ 2.554	€ 1.883

12.5

De plannen die doorlopen zullen resultaten opleveren. In onderstaande tabel is inzichtelijk gemaakt wat de reeds gerealiseerde resultaten zijn en wat er nog aan resultaat te verwachten is in komende jaren.

	Einde looptijd	Gerealiseerd resultaat t/m 2024	Gerealiseerd resultaat 2025	Nog te realiseren resultaat	Totaal resultaat
Scottstraat/Amundsenstraat	2028	4	7	1.758	1.768
Lage Heide totaal	2026	6.456	171	160	6.788
Jasmijn/Hazelaar	2028	4	4	2.696	2.704
LS ten Broekstraat	2029	-	46	1.459	1.505
Keizerstraat-Venbergseweg	2027	-	-	524	524
Positieve grondexploitatie		6.464	228	6.597	13.290
Hoge Akkers	2026	-	-	-2.463	-2.463
Emmalaan	2025	-	-	-	-
Wilde Wingerd	2026	10	-10	-132	-132
Negatieve grondexploitatie		10	-10	-2.595	-2.595
Totaal grondexploitatie		6.474	219	4.003	10.695

12.6

Emmalaan (gemeentewerf) (einde looptijd 2025)

Het resultaat is € 9.000 negatiever dan geraamd. Voor de saneringsinstallatie worden de komende jaren nog beperkte kosten gemaakt. Het verwachte negatieve resultaat op einddatum bedraagt € 803.000.

Wilde Wingerd (einde looptijd 2026)

Er is een overeenkomst gesloten met Woningbelang. Zij maken de gronden bouw- en woonrijp. De loting van de CPO kavels hebben plaatsgevonden en worden in Q1 2026 geleverd. In de grex waren abusievelijk opbrengsten verrekend die toebehoren aan de grex Barentszstraat deze zijn gecorrigeerd. Het verwachte resultaat op einddatum neemt daardoor af met ca € 299.000 tot ca - € 142.000.

Hoge Akkers (einde looptijd 2026)

De grondexploitatie Hoge Akkers verwachten we in 2026 af te kunnen ronden. Dit werk is in de afrondende fase. Het resultaat wordt ca € 8.000 minder negatief, de voorziening wordt hierop gecorrigeerd. Het verwachte negatieve resultaat op einddatum bedraagt € 2.463.000.

Lage Heide (einde looptijd 2026)

De laatste kavel voor de landgoederen is in 2024 verkocht. In het deelproject Lage Heide Wonen dient nog één kavel verkocht te worden. Door de afdrachtsregeling bij verkoop van een woning zijn extra inkomsten gegenereerd. Uitgevoerde werkzaamheden betreffen met name werkzaamheden aan de infrastructuur en de groenvoorziening. De looptijd van het plan is met 1 jaar verlengd omdat er nog afrondende werkzaamheden uitgevoerd moeten worden. Het verwachte resultaat van het gehele plan verbetert hierdoor tot ca € 6,79 miljoen. Hiervan is reeds aan tussentijdse winsten € 6,62 miljoen genomen.

Keizerstraat – Venbergseweg (einde looptijd 2027)

Door verwachte latere uitgifte van gronden nemen de inkomsten toe. Dit als gevolg van indexering. Het verwachte positieve resultaat op einddatum neemt daardoor toe van € 398.000 tot € 524.000.

Op dit moment worden er vrijwel geen werkzaamheden uitgevoerd binnen deze grondexploitatie. In samenhang met de ontwikkelingen van Lage Heide Zuid wordt gekeken naar de mogelijkheden voor één integrale gebiedsontwikkeling. Zodra hierover meer duidelijkheid bestaat, kunnen we de einde looptijd van deze grondexploitatie opnieuw beoordelen.

Jasmijn / Hazelaar (einde looptijd 2028)

Het bouwrijp maken heeft langer geduurd ivm archeologisch onderzoek dat heeft plaatsgevonden. Derhalve is de looptijd van de grex een jaar verlengd. De gronden zijn inmiddels bouwrijp gemaakt en de uitgifte is gestart. Voor de uitgifte zijn de percelen in december 2025 opnieuw getaxeerd, wat heeft geleid tot een aanzienlijk hogere opbrengst ten opzichte van de vorige taxatie in januari 2024. Het verwachte resultaat neemt hierdoor met € 875.000 toe tot circa € 2.700.000.

Scottstraat / Amundsenstraat (einde looptijd 2028)

De woningen zijn opnieuw getaxeerd, wat resulteert in een hogere marktwaarde en daarmee een hogere opbrengst. Gelet op het type woningen en de perceeloppervlakten is de betaalbaarheidsgrens voor de zes woningen aan de Amundsenstraat losgelaten. Hierdoor ontstaat een aanzienlijk hogere marktwaarde. Voor de verkoop van het complete plan aan een ontwikkelaar is een tenderprocedure gestart. Het verwachte financiële resultaat stijgt hiermee met € 1.266.000 tot een positief saldo van € 1.764.000.

Le Sage ten Broekstraat (einde looptijd 2029)

Deze grondexploitatie wordt voornamelijk positief beïnvloed door een hogere verwachte opbrengst. De aanbestedingen voor het bouw- en woonrijp maken worden in 2026 opgestart. Op basis van het door de raad vastgestelde kaderdocument is een ontwikkelstrategie opgesteld, waarin onder meer ruimte is opgenomen voor 12 vrijesectorappartementen. Voor de bepaling van de opbrengsten is uitgegaan van vergelijkbare projecten binnen de gemeente en van advies van een onafhankelijke taxateur. Hierdoor neemt het verwachte positieve resultaat op einddatum toe met € 742.000 tot ca € 1.505.000.

Wet open overheid (Woo)

Wet open overheid

Wat wilden we bereiken?

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid in werking getreden. De Wet open overheid (Woo) heeft tot doel de transparantie van de overheid te vergroten en de toegang tot overheidsinformatie te verbeteren. De wet is bedoeld om burgers en organisaties meer inzicht te geven in het functioneren van de overheid en om de democratische controle te versterken. In deze paragraaf doen we verslag over de uitvoering van 2025.

De implementatie van de Wet open overheid wordt centraal georganiseerd door de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking A2- gemeenten waarvoor in 2025 een Woo-coördinator is aangesteld die tevens de rol vervult van projectleider. De implementatie van de Woo wordt hiermee projectmatig aangepakt en ondersteunt de gemeente Valkenswaard in de uitvoering..

Wat hebben we gedaan?

De implementatie van de Woo vindt gefaseerd plaats en richt zich op 3 hoofdthema's:

1. actief openbaar maken van informatie in 11 verplichte informatiecategorieën;
2. passief openbaar maken van informatie (Woo-verzoeken);
3. informatiehuishouding op orde.

Actieve openbaarmaking

De Woo verplicht overheden om -gefaseerd, door middel van tranches- actief documenten uit de verschillende informatiecategorieën te publiceren. Dit is onderdeel van het project dat in 2025 verder is voortgezet. De gemeente Valkenswaard voldeed in 2024 al aan de eerste tranche van de Woo. In de loop van 2025 is gewerkt aan de openbaarmaking van de informatie categorieën van de tweede tranche waarmee we nu gedeeltelijk voldoen aan de wettelijke verplichting tot actieve openbaarmaking van:

1. Jaarplannen en jaarverslagen
2. Bij vertegenwoordigende organen ingekomen stukken
3. Agenda's en besluitenlijst bestuurscolleges

Ook is de gemeente Valkenswaard aangesloten op de Woo-index.

Passieve openbaarmaking

In 2025 heeft gemeente Valkenswaard 54 Woo-verzoeken ontvangen, waarvan er 39 zijn afgehandeld. 51% van deze verzoeken is binnen de wettelijke termijn afgehandeld. De behandeling van Woo-verzoeken legt veel druk op de ambtelijke capaciteit. Een groot deel van de verzoeken zijn complex of omvangrijk en leggen druk op de wettelijke termijnen wat van invloed is op de doorlooptijden van een Woo-verzoek. Ook speelt de administratieve opvolging en interne informatiehuishouding hier een rol in. Naarmate er meer informatie proactief openbaar zal worden gemaakt, zal het aantal Woo-verzoeken mogelijk afnemen, hoewel dit zich moeilijk laat voorspellen. De verwachting is dat meer regie op het afhandelingsproces een positieve bijdrage kan leveren aan de tijdige en kwalitatieve afhandeling.

Informatiehuishouding op orde

“Informatiehuishouding” betreft de opslag, het beheer en de verstrekking van gegevens binnen een organisatie. Dit moet goed georganiseerd zijn, zodat iedereen snel toegang heeft tot de benodigde informatie en om de besluitvorming te kunnen verantwoorden. In 2025 hebben we ons voornamelijk gericht op bewustwording van een correcte informatiehuishouding. De benodigde stappen zijn gezet om de informatie uit tranche 1 en 2 goed te ontsluiten.

2026 en verder

In 2026 en 2027 zet de verplichting tot actieve openbaarmaking van de opvolgende tranches zich voort. We streven ernaar om in 2026 focus te houden op het actief openbaar maken van de documenten uit de informatie categorieën. De actieve rol van de Woo contactpersonen en de Woo-coördinator zal hieraan bijdragen.

Subsidieverstrekking

Inleiding

De kwaliteit van de samenleving in de gemeente Valkenswaard – bestaande uit de kernen Valkenswaard, Borkel & Schaft en Dommelen – wordt mede gekenmerkt door de hoge mate van sociale samenhang. Het fundament van die sociale samenhang wordt gevormd door betrokken burgers die vorm geven aan de samenleving, hun samenleving. Veel activiteiten die burgers ontplooiën komen tot stand in georganiseerd verband. De gemeente Valkenswaard vindt die activiteiten belangrijk. Daarom verstrekt de gemeente jaarlijks subsidies aan een breed scala van meer dan honderd verenigingen en organisaties.

Er zijn veel verschillende subsidies en daarom is er een algemene subsidieverordening op hoofdlijnen. Het is een procedureverordening en daarnaast zijn er beleidsregels. De subsidies kunnen structureel of incidenteel zijn voor subsidierelaties met gewone en intensieve sturing.

Intensieve subsidierelaties scoren hoog op bepaalde criteria, zoals het van vitaal belang zijn voor het welbevinden van de burger, het bepalend zijn voor het al dan niet realiseren van gemeentelijke beleidsdoelstellingen en het vormen van een groot financieel risico. Met deze relaties is intensiever contact vanuit de gemeente, om zowel op bestuurlijk als op ambtelijk niveau tot een goed plan en een adequate monitoring te komen.

Subsidiebeleid en subsidieverordening

Sinds 2019 geldt de Subsidieverordening 2016 – gewijzigd. Gebaseerd op de algemene subsidieverordening stelt de gemeenteraad bij de jaarlijkse begrotingsbehandeling per cluster het bedrag vast dat maximaal als subsidie door het college kan worden verleend aan organisaties. Dit zogenaamde subsidieplafond is bedoeld voor het daaropvolgende jaar en moet gebruikt worden om de doelen binnen het cluster te bereiken. Als er extra activiteiten nodig zijn om het beleid goed te kunnen uitvoeren, moet dat passen binnen de kaders van het subsidieplafond.

Op basis van het in 2016 vastgestelde subsidiebeleid zijn de subsidies verdeeld in clusters. Deze clusters geven aan welke maatschappelijke doelen worden gediend. In onderstaande tabel geven we inzicht in de plafonds en de realisatie per subsidiecluster.

Cluster	Subsidieplafond 2025 (begroting na wijziging)	Realisatie 2025	Verschil begroting-realisatie
Meedoen Makkelijker Maken	1.967.508	1.858.801	108.707
Opgroeien en Opvoeden	1.621.863	1.513.643	108.220
Cultuur (Bibliotheek)	747.699	747.559	140
Bevorderen Sociale Cohesie	178.350	168.385	9.965
Cultuur	1.593.074	1.544.552	48.522
Ondersteuning Ondernemersklimaat	87.514	82.319	5.195
Sport	412.588	411.270	1.318
Toerisme	61.647	21.062	40.585
Vorming en Ontwikkeling	27.618	10.450	17.168
Volksgesondheid en Zorg	17.302	12.201	5.101
Totaal	6.715.163	6.370.241	344.922

13.1

Toelichting afwijkingen

In 2025 is per saldo op het subsidieplafond een totaalbedrag van € 344.922,- minder aan subsidies verleend ten opzichte van het begrote bedrag. Afwijkingen, zowel positief als negatief, van minimaal € 50.000,- per cluster worden hieronder kort toegelicht.

Meedoen Makkelijker Maken

Bij Meedoen Makkelijker Maken (MMM) is een onder-realisatie van € 109.000,-. € 5.000,- is het effect van de vaststelling van subsidie 2024. Het overige deel wordt veroorzaakt doordat enkele subsidies zijn gedekt uit de SPUK Inburgering.

Opgroeien en Opvoeden

Bij Opgroeien en Opvoeden is een onder-realisatie van € 108.000,-. € 59.000,- is het effect van de vaststelling van de subsidies 2025 (waarvan € 38.000 op peuteropvang) Hierdoor bedraagt de over-realisatie feitelijk € 49.000,-. Voor Peuteropvang is € 40.000,- minder subsidie verleend dan begroot, het resterende bedrag van € 9.000,- is minder verleend dan begroot.

Overzicht intensieve sturingsrelaties

Intensieve sturingsrelatie	Cluster	Realisatie 2025 (op basis van verlening)	Programma
GGzE	Subsidie Cluster Meedoen Makkelijker Maken	301.491	1
	Subsidie Cluster Opgroeien en Opvoeden	16.805	1
	SPUK GALA	7.851	1
Cordaad	Subsidie Cluster Meedoen Makkelijker Maken	624.366	1
	SPUK Inburgering	121.294	1
Lumens	Subsidie Cluster Meedoen Makkelijker Maken	386.526	1
	Subsidie Cluster Opgroeien en Opvoeden	483.780	1
	SPUK NPO	61.680	1
	SPUK Inburgering	1.055	1
	Overig	79.057	1
Combinatie Jeugdzorg	Subsidie Cluster Meedoen Makkelijker Maken	19.532	1
	Subsidie Cluster Opgroeien en Opvoeden	807.226	1
MEEdeMeentgroep	Subsidie Cluster Meedoen Makkelijker Maken	428.107	1
	Subsidie Cluster Opgroeien en Opvoeden	13.571	1
	SPUK GALA	11.945	1
	Overig	70.715	1
GGD JGZ	Subsidie Cluster Opgroeien en Opvoeden	111.295	1
Centrummanagement	Subsidie Cluster Ondersteuning Ondernemersklimaat	82.319	2
CC De Hofnar	Subsidie Cluster Cultuur	1.204.750	3
Bibliotheek De Kempen	Subsidie Cluster Cultuur	747.559	3
	SPUK IDO	28.325	3
	Overig	27.850	1
Sporthal De Belleman	Subsidie Cluster Sport	380.000	1
Peuteropvang	Subsidie Cluster Opgroeien en Opvoeden	97.796	1
	SPUK OAB	277.873	1
Bloemencorso	Subsidie Cluster Cultuur	69.500	3

13.2

Wat doen ze ervoor?

Naast een overzicht van de intensieve sturingsrelaties met daarin de omvang van de subsidie volgt vervolgens per relatie een toelichting waarvoor deze subsidies bedoeld zijn.

GGzE

Aan GGzE is subsidie verleend voor activiteiten in het voorliggend veld Sociaal Domein en voor het leveren van inzet van medewerkers voor ons Centrum Jeugd en Gezin/Sociaal team voor onze taken op het vlak van Jeugd en Wmo.

- Activiteiten voorliggend veld: organiseren van een indicatievrije inloop bij de Boei aan de Pastoor van Vroonhovenstraat;
- Inzet detachering medewerkers CJG/Sociaal Team: Inzet kwartiermaker bij ondersteuningsvragen op het gebied van eenzaamheid, psychische problemen en organiseren van zinvolle dagbesteding. Inzet voor Kinderen van Ouders met Psychische Problemen en Baby Extra trajecten.

Cordaad

Aan Cordaad is subsidie verleend voor activiteiten in het voorliggend veld Sociaal Domein.

- Activiteiten voorliggend veld: praktische ondersteuning, bewonersondersteuning, vrijwilligerscentrale, buurtbemiddeling, vluchtelingenwerk en inburgering, jeugd- en jongerenwerk, DigiTaalhuis en ANWB AutoMaatje. Door de stijging van het aantal vluchtelingen is vanuit GALA een extra subsidie verleend voor begeleiding van vluchtelingen bij praktische zaken op het gebied van wonen, welzijn, werk en zorg.

Lumens

Aan Lumens is subsidie verleend voor activiteiten in het voorliggend veld Sociaal Domein en voor het leveren van personele inzet voor ons Centrum Jeugd en Gezin en Sociaal Team voor onze taken op het vlak van Jeugd, Wmo en W&I.

- Activiteiten voorliggend veld: Buurtbemiddeling, Sociaal raadslieden Werk, Crisisdienst, Psychosociale Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen en Psychosociale Hulpverlening bij Incidenten, schoolmaatschappelijk werk PO en VO;
- Personele inzet CJG/ Sociaal Team: Algemeen Maatschappelijk Werk, Jeugdmaatschappelijk Werk en echtscheidingsadviseur.

Combinatie Jeugdzorg

Aan Combinatie Jeugdzorg is subsidie verleend voor het leveren van personele inzet voor ons Centrum Jeugd en Gezin voor onze taken op het vlak van Jeugd.

- Personele inzet CJG: jeugdhulpverleners, GZ- psycholoog (gedragswetenschapper) en expertise complexe echtscheidingen.

MEE De Meent Groep

Aan MEE De Meent Groep is subsidie verleend voor activiteiten in het voorliggend veld Sociaal Domein en voor het leveren van personele inzet voor ons Centrum Jeugd en Gezin en Sociaal Team voor onze taken op het vlak van Jeugd en Wmo.

- Activiteiten voorliggend veld: activerende cliëntondersteuning, onafhankelijke cliëntondersteuning, expertise leven met een beperking, Kansrijke Start, versterken sociale basis door inzet LiNCK;
- Personele inzet CJG/ Sociaal Team: inzet van 3 fte cliëntondersteuning.

GGD: maatwerktaken jeugdgezondheidszorg

Aan de GGD is een subsidie verleend voor de maatwerktaken jeugdgezondheidszorg.

- Contactmomenten op maat, Video Home Training, Stevig Ouderschap, samenwerking/toeleiding consultatiebureau naar voor- en vroegschoolse educatie (VVE), VVE, inzet CJG, extra inzet jeugdverpleegkundige, extra inzet jeugdarts, inzet voor Kansrijke Start, uren voor samenwerking.

Centrummanagement

Aan Centrummanagement is subsidie verleend voor:

- Het aantrekkelijk en levendig maken van het centrum;
- Het aantrekkelijk maken van de organisatiegraad in het centrum;
- Het versterken van de samenwerking en regie bij evenementen en op het gebied van de promotie van het centrum;
- Het intensiveren van de samenwerking tussen detailhandel, de horeca en de weekmarkt;
- De realisatie van de doelstelling uit het Masterplan Centrum.

Theater De Hofnar

Aan Theater De Hofnar is subsidie verleend omdat het de pijler is van het culturele leven in Valkenswaard. Theater De Hofnar:

- Biedt professionele voorstellingen aan in alle genres;
- Biedt lokale artiesten en gezelschappen ruime mogelijkheden om optredens te verzorgen en vervult zo een belangrijke rol in het faciliteren van lokaal talent;
- Ontwikkelt een tweede programmalijn als cultureel hoofdkantoor en huiskamer van Valkenswaard;
- Zoekt samenwerking met culturele kernvoorzieningen in Valkenswaard om theater zo efficiënt mogelijk vorm te geven;
- Vervult een actieve rol op het gebied van cultuureducatie binnen het primair en secundair onderwijs.

Bibliotheek De Kempen

Aan bibliotheek De Kempen is subsidie verleend voor het uitvoeren van de taken van de bibliotheek, die zich bewegen rond vier thema's:

- Jeugd en onderwijs (taalontwikkeling, leesbevordering en mediawijsheid, voorkomen van taalachterstand en laaggeletterdheid);
- Participatie en zelfredzaamheid met focus op kwetsbare groepen zoals ouderen, nieuwkomers en laaggeletterden;
- Persoonlijke ontwikkeling (een leven lang leren);
- Verandering / verbreding van de klassieke bibliotheek – efficiënter en effectiever inrichten van de uitleenfunctie en daarnaast ontwikkelen van nieuwe (bedrijfs)modellen en nieuw (digitaal) aanbod.

Sporthal de Belleman

Aan Sporthal De Belleman is subsidie verleend op grond van afspraken voor het beheer van het multifunctionele gebouw. Het gebouw heeft een belangrijke functie in Dommelen.

Peuteropvang

Aan Peuteropvang is subsidie verleend voor Vroeg- en voorschoolse educatie (VVE), doelgroep-peuters en een Pedagogisch Beleidsmedewerker VE. Reguliere peuteropvang wordt gedekt uit gemeentelijke middelen, de subsidie voor VE en doelgroep-peuters worden gedekt uit middelen uit het Onderwijs Achterstanden Beleid die door het Rijk hiervoor specifiek beschikbaar worden gesteld.

Bloemencorso

Aan de Stichting Bloemencorso Valkenswaard (de corsocultuur is UNESCO immaterieel erfgoed) is onder meer subsidie verleend voor:

- Activiteiten die aansluiten bij onze beleidsdoelstelling van cultuur, toerisme, evenementen en bevorderen sociale cohesie;
- Verbeteren van de constructieve veiligheid van alle bloemencorsotenten;
- Samenwerking met het voormalige cultuurfestival Val-Val-D'rie in het huidige Corso & Cultuur Festival.

Hoe sturen we erop

Gedurende het jaar vindt met de intensieve sturingsrelaties periodiek zowel ambtelijk als bestuurlijk overleg plaats. In die gesprekken wordt de voortgang op de afspraken in de beschikking besproken. Met de intensieve sturingsrelaties binnen het sociaal domein zijn uniforme afspraken gemaakt als het gaat om inzet en verantwoording van de subsidie voor de inzet voorliggend veld versus de bijdrage aan het CJG/ Sociaal Team. Voor de inzet voorliggend veld gelden voorwaarden op basis waarvan de sturingsrelaties de inzet van uren in het voorliggend veld verantwoorden. Voor een deel van de activiteiten wordt een inwoner-ervaringsonderzoek afgenomen. Voor de bijdrage aan CJG/ Sociaal Team wordt gewerkt met een gezamenlijk ontwikkelplan waarin afspraken zijn opgenomen over ontwikkeling van onder andere de kwaliteit en scholing. Het is momenteel nog niet mogelijk om een overzicht te geven van de resultaten van de intensieve subsidierelaties ten aanzien van de inzet in het voorliggend veld. Wel worden deze sturingsrelaties jaarlijks gevraagd om aan te geven aan welke doelen binnen het sociaal domein hun inzet bijdraagt. De resultaten van de activiteiten van de sturingsrelaties ten behoeve van het CJG/ Sociaal Team komen terug in de periodieke Monitor Sociaal Domein en de cliënt-ervaringsonderzoeken Jeugd en WMO.

Jaarrekening

Balans per 31 december 2025 (voor bestemming van het gerealiseerde resultaat)

Activa

Activa

Activa (x € 1.000)	Ultimo 2025		Ultimo 2024	
Vaste activa				
Immateriële vaste activa		501		514
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	50		8	
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	450		506	
Materiële vaste activa		115.579		107.594
Investeringen met een economisch nut	60.975		55.372	
Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden uitgegeven	29.963		31.703	
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut:	24.640		20.519	
Financiële vaste activa		3.592		2.733
Kapitaalverstrekkingen aan:				
- Deelnemingen	32		32	
- Langlopende leningen	3.560		2.701	
Totaal vaste activa		119.672		110.841
Vlottende activa				
Voorraden		1.883		1.025
Grond- en hulpstoffen:	-		-	
Onderhanden werk, waaronder gronden in expl.	1.883		1.025	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		16.239		20.950
Vorderingen op openbare lichamen	9.661		12.754	
Rekening-courantverhoudingen met het Rijk	2.571		5.151	
Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen	157		34	
Overige vorderingen	3.850		3.011	
Liquide middelen		112		806
Kas- en banksaldi	112		806	
Overlopende activa		4.647		585
Voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	-		301	
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen ten laste van volgende begrotingsjaar	4.647		284	
Totaal vlottende activa		22.881		23.367
Totaal activa		142.553		134.208

14.1

Passiva

Passiva (x € 1.000)	Ultimo 2025		Ultimo 2024	
Vaste passiva				
Eigen vermogen		45.563		44.285
Algemene reserve	17.328		13.003	
Bestemmingsreserves	25.155		27.174	
Gerealiseerd resultaat	3.080		4.107	
Voorzieningen		15.333		14.021
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	5.355		7.266	
Voorziening ter egalisering van kosten	7.354		6.896	
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	2.624		2.758	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		63.544		58.694
Onderhandse leningen van:				
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	63.240		58.675	
Waarborgsommen	304		19	
Totaal vaste passiva		124.440		117.000
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar		5.051		7.278
Kasgeldleningen bij openbare lichamen	-		-	
Debetsaldi bank	-		699	
Overige schulden	5.051		6.579	
Overlopende passiva		13.062		9.930
Vooruit ontvangen bedragen met specifiek bestedingsdoel:				
- Het rijk	7.040		4.451	
- Overige Nederlandse Overheidslichamen	1.042		1.842	
Overige vooruit ontvangen die ten laste van volgende begrotingsjaar komen	1.105		490	
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd	3.875		3.147	
totaal vlottende passiva		18.112		17.208
Totaal passiva		142.553		134.208
Gewaarborgde geldleningen	85.215		85.808	

14.2

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Toelichting Algemene grondslagen

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 11 december 2025 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de gemeente.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in deze grondslagen anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaats vindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

De algemene uitkering is opgenomen conform de best mogelijke schatting gebaseerd op basis van de laatst beschikbare informatie. Ten aanzien van het component aangaande de accresmededeling wordt deze opgenomen conform de in verslagjaar t laatst gepubliceerde accresmededeling. Doorgaans is deze accresmededeling opgenomen in de septembercirculaire. De gevolgen van het bijgestelde accres zoals opgenomen in de meicirculaire van het verslagjaar t+1 worden verantwoord in de jaarrekening van het op het verslagjaar volgend boekjaar.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op door de raad is vastgesteld;

- Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
- Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- Opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 1% (zijnde € 1.056.000) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Algemeen

Hieronder is bij de diverse onderdelen van de vaste activa een toelichting gegeven. Alle bedragen in de tabellen van deze paragraaf zijn gedeeld door € 1.000, tenzij anders aangegeven.

Toelichting Vaste Activa

Algemeen

Activa die bedoeld zijn om de uitoefening van de werkzaamheid van de gemeente duurzaam te dienen. De vaste activa worden onderscheiden in de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De kosten van het sluiten van geldleningen (inclusief de betaalde boeterente) en het saldo van agio en disagio worden geactiveerd en over maximaal de looptijd van de lening volledig afgeschreven, te starten vanaf het moment van het in gebruik nemen van het gerelateerde materieel of financieel vast actief. Indien geen nieuwe lening wordt aangetrokken zijn de kosten van vervroegde aflossing (boeterente) niet geactiveerd, maar als last verantwoord.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereert
- De uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar vast te stellen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar.

De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de voorbereidingskosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst van bijlage IV bij het Omgevingsbesluit; en
- de voorbereidingskosten mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven staan onder de immateriële vaste activa; na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve grondexploitatie en kunnen dan worden overgeboekt naar de desbetreffende BIE, dan wel worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat of moet een voorziening worden getroffen; en
- plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, moeten bestuurlijke instemming hebben, blijkend uit een raadsbesluit.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde.
- De investering draagt bij aan de publieke taak.
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen.
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

Materiële vaste activa

We onderscheiden de volgende materiële vaste activa, conform het BBV:

- Investerings met economisch nut
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investerings met economisch nut

Investerings die verhandelbaar zijn en/of op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut.

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten). Waaronder overheadkosten en rente verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Ten aanzien van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geldt tot aan investeringsdatum 31 december 2016 dat eventuele bijdragen uit de reserves in mindering zijn gebracht op deze investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Ten aanzien van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven geldt dat vanuit de spaarcomponent van heffingen gevormde voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen met economisch nut in mindering zijn gebracht op de in het boekjaar gepleegde investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing is geheven. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte economische levensduur óf technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de financiële verantwoording, zoals laatstelijk vastgesteld door de gemeenteraad in haar vergadering d.d. 11 november 2025. De afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire afschrijving methode en starten op het moment van in gebruik name. Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op gronden wordt niet afgeschreven, tenzij de grond deel uitmaakt van een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele bate in de jaarrekening verwerkt.

Buiten gebruik gestelde vaste activa

Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

Afschrijvingen

De volgende afschrijvingstermijnen, zoals o.a. vastgelegd in de financiële verordening, zoals vastgesteld door de gemeenteraad d.d. 11 november 2025, zijn van toepassing:

Gronden en terreinen n.v.t.

Woonwagenlocaties 25 jaar
Gebouwen nieuwbouw 40 jaar

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken, waaronder:

- Riolering aanleg, bouwkundig 50 jaar
- Riolering gemalen bouwkundig 50 jaar
- Riolering gemalen elektromechanisch 15 jaar
- Machines, apparaten en installaties
- Machines 10 jaar
- Algemeen 10 jaar
- Overige materiële vaste activa, waaronder:
 - Inventarissen 10/15 jaar
 - Automatisering/ software 5 jaar
 - Software 3/7 jaar

(Het gebruiksrecht voor onbepaalde duur op) Software is als afzonderlijk actief opgenomen onder de materiële vaste activa als investering met economisch nut.

De lasten samenhangend met de uitvoering van klein en groot onderhoud, bodemsaneringen en het baggeren van watergangen zijn niet levensduur verlengend en zijn daarom niet geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie of de gevormde voorziening gebracht

Erfpacht

In erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de uitgifteprijs van eerste uitgifte geldt als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Warme gronden

Gronden verworven met het oog op gebiedsontwikkeling, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld, worden in de regel geduid als 'warme gronden'. Conform de notitie grondbeleid in begroting en jaar (2023) worden deze verantwoord onder materiele vaste activa (artikel 52 lid 1 onderdeel a BBV) tegen de verwervingskosten. Het toerekenen (activeren) van andere kosten is daarbij niet toegestaan.

In de bepaling of er bij deze 'warme gronden' sprake is van een duurzame waardevermindering, zoals bedoeld in artikel 65 BBV lid 1, kan onder de volgende cumulatieve voorwaarden uitgegaan worden van de waarde in toekomstige bestemming in plaats van de geldende bestemming:

- de gronden moeten deel uitmaken van een door de gemeenteraad vastgestelde visie of masterplan voor (een) concrete en binnen afzienbare tijd te starten grondexploitatie(s), waarin de gebiedsontwikkeling van totaalplan naar deelgrondexploitaties is vastgelegd én;
- de (toekomstige) bestemming(en)/functies (ontwikkeling) betreffende het plangebied dien(en)t goed onderbouwd te worden én;
- de gebiedsontwikkeling mag niet zodanig conflicteren met de uitkomst van de inventarisatie van bedreigingen die de ontwikkeling in de weg kunnen staan, bijvoorbeeld op het gebied van milieu of bereikbaarheid én;
- de visie/het masterplan mag niet strijdig zijn met beleid van de provincie en/of rijk én;
- periodiek (minimaal eens in de 2 jaar) worden de gronden getaxeerd tegen de waarde volgens de toekomstige bestemming, met inachtneming van de inherente onzekerheden van de ontwikkelingsmogelijkheden..

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderings wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Grond- en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs worden de grond- en hulpstoffen tegen deze lagere marktwaarde gewaardeerd.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen. De toegerekende rentelasten moeten als volgt worden bepaald:

- in het geval van projectfinanciering van een grondexploitatie: het rentepercentage van de direct aan de grondexploitatie gerelateerde financiering
- indien er geen sprake is van projectfinanciering van een grondexploitatie: de omslagrente conform de notitie Rente van de commissie BBV

De rentetoerekening vindt plaats op basis van de bruto-boekwaarden van de grondexploitaties van de BIE per 1 januari. Ook over grondexploitaties waarbij de verantwoorde opbrengsten hoger zijn dan de kosten, waardoor de boekwaarde van een BIE negatief is, wordt rente (in dit geval een baat) toegerekend.

Voor winstnemering geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst worden genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. De resterende looptijd van de grondexploitatie is tien (10) jaar of minder
2. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
3. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
4. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De verliezen op grondexploitaties worden voorzien zodra deze bekend zijn. De voorziening wordt gewaardeerd op nominale/contante waarde. (Indien gewaardeerd op contante waarde): De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (voor 2025: 2%).

Detail Grondexploitatie

Uit 2025 kent de gemeente 8 actieve grondexploitatiecomplexen. Per complex is een grondexploitatiebegroting opgesteld. Ten behoeve van deze jaarrekening zijn deze grondexploitatiebegrotingen wederom geactualiseerd. Dit leidt tot actuele inschattingen van de te verwachten kosten en opbrengsten. De hier aangegeven geraamde opbrengsten en geraamde nog te maken kosten zijn een optelling van de geraamde bedragen van de actieve grondexploitatiecomplexen tezamen. Per 31 december 2024 zijn 2 grondexploitaties gesloten. Voor de verwachte resultaten van de grondexploitatie zie paragraaf grondbeleid.

Hierbij passen wij de financiële grondslagen toe die elders in deze jaarrekening zijn opgenomen. Deze grondslagen zijn in lijn met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de interpretatie hiervan door de commissie BBV.

Ter beperking van het risico gaan wij uit van voorzichtige inschattingen van de nog te realiseren opbrengsten en nog te maken kosten. Hoofdmoot van de nog te maken kosten zijn de kosten van bouw- en woonrijp maken. Hierbij hanteren wij actuele civieltechnische ramingen en beoordelen wij periodiek of deze ramingen nog steeds actueel zijn of herzien dienen te worden.

Bij het opstellen van de calculaties is uitgegaan van de volgende parameters:

Rentelasten: 0,75%

Disconteringsvoet: 2% (verplicht conform BBV)

Kostenstijgingen: 3,5% (2026), 3% (2027-2028), 2% (2029 e.v.)

Opbrengstenstijgingen: afhankelijk van woningbouwcategorie en uitgiftescenario.

Daar waar onderliggende contracten zijn afgesloten worden de indexen van deze contracten gevolgd.

De geraamde opbrengsten uit grondverkoop baseren wij op het te realiseren bouwprogramma in het plangebied. De geplande woningbouw in onze grondexploitaties maakt onderdeel uit van de totale woningbouwcapaciteit binnen onze gemeente. Deze capaciteit is benodigd om te voldoen aan de voorziene woningbehoefte binnen de gemeente. Hierbij houden wij o.a. rekening met de binnen de gemeente door de raad vastgestelde uitgangspunten inzake te realiseren aandelen sociale huur en koop.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald. Onder de nog te ontvangen bedragen zijn de gemaakte voorbereidingskosten voor faciliterende exploitatieplannen of nog te sluiten anterieure overeenkomsten als 'nog te verrekenen kosten' opgenomen indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. de kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst Wro/Bro; en
2. de kosten mogen maximaal 5 jaar als overige nog te ontvangen bedragen blijven staan; na maximaal 5 jaar moet het kostenverhaal zijn gerealiseerd dan wel dienen de kosten te worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
3. er is een besluit door de raad of het college genomen tot het maken van voorbereidingskosten voor faciliterend grondbeleid in een aangewezen gebied voor het ontwikkelen van het exploitatieplan of tot het sluiten van een anterieure overeenkomst.

Toelichting Vaste Passiva

Eigen vermogen

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een raadsbesluit genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op de contante waarde/het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Netto-vlottende passiva schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Balans met toelichting

Vaste Activa

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa bestaat uit:

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2025	2024
Bijdragen van activa in eigendom van derden	451	506
Kosten onderzoek en ontwikkeling	50	8
Totaal	501	514

14.3

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2025:

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2025	Investeringen	Desinvesteren	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2025
Bijdragen van activa in eigendom van derden	506	-	-	55	-	-	451
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	8	50	-	8	-	-	50
Totaal	514	50	-	63	-	-	501

14.4

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2025	2024
Investerings met een economisch nut	60.975	55.372
Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden uitgegeven	29.963	31.703
Investerings in openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	24.639	20.519
Totaal	115.577	107.594

14.5

Investerings met economisch nut

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer:

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2025	Herrebruering	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2025
Gebouwen	29.027	-	5.474	-	1.509	197	-	32.795
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	6.676	-	5	-	267	5	-	6.409
Gronden en terreinen	10.600	-	1.933	-	212	-	-	12.322
Machines, apparaten en installaties	1.041	-	296	-	55	-	-	1.282
Vervoermiddelen	423	-	-	-	77	-	-	346
Overige materiële vaste activa	1.786	-	818	-	205	25	-	2.374
Gebouwen Erfpacht	5.819	-	-	-	372	-	-	5.447
Totaal	55.372	-	8.526	-	2.697	226	-	60.974

14.6

Investerings met economisch nut, waarvoor bestrijding van de kosten een heffing kan worden uitgegeven

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden uitgegeven weer:

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2025	Herrebruering	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2025
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	28.589	-	2.505	-	1.693	181	-	29.221
Gronden en terreinen	363	-	-	-	11	-	-	352
Machines, apparaten en installaties	36	-	-	-	36	-	-	-
Overige materiële vaste activa	106	-	298	-	14	-	-	390
Totaal	29.094	-	2.804	-	1.754	181	-	29.963

14.7

Investerings in openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut:

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2025	Investeren en	Desinvesteren en	Afschrijving en	Bijdragen van derden	Afwaarderingen en	Boekwaarde 31-12-2025
Grond weg en waterbouwkundige werken	21.461	2.233	-	519	996	-	22.179
Gronden en terreinen	48	212	-	-	5	-	255
Machines, apparaten en installaties	550	118	-	54	-	-	615
Materiële vaste activa	1.067	569	-	45	-	-	1.590
Totaal	23.126	3.132	-	618	1.001	-	24.639

14.8

Voor investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut zijn geen reserves ter dekking van de afschrijvingen van het actief in gebruik, uitgezonderd de projecten die eventueel onder de projectenportefeuille (Masterplan Centrum en Bereikbaar Valkenswaard) vallen.

In 2024/2025 zijn de vaste activa opgeschoond en her gerubriceerd. Hierdoor sluit de gespecificeerde beginbalans niet aan op de eindbalans 2024. Dit is inzichtelijk gemaakt en gecorrigeerd in de beginbalans van 2025. De balanstotalen zijn ongewijzigd gebleven.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2025 wordt in het onderstaand overzicht weergegeven:

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-25	Des-/ Investeren	Aflossingen/ Afschrijvingen	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2025
Kapitaalverstrekkingsaan deelnemingen	32	-	-	-	32
Subtotaal	32	-	-	-	32
Overige langlopende leningen					
Starters-leningen SVn	1.557	1.050	70	-	2.537
Zonnepanelenproject Groene zone	1.143	-	121	-	1.022
Subtotaal	2.701	1.050	191	-	3.560
Totaal	2.733	1.050	191	-	3.592

14.9

Flottende activa

Vorraden

Grond- en hulpstoffen

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2025	2024
Overige grond en hulpstoffen	-	-
Onderhandenwerk, waaronder gronden in exploitatie	1.883	1.025
Totaal	1.883	1.025

Totaal

14.10

Onderhanden werk

De bouwgronden in exploitatie (met en zonder kostprijsberekening) worden in de paragraaf 'Grondbeleid' in het jaarverslag toegelicht.

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-25	Vermeerderingen	Verminderings	Winstnemings 2025	Resultaat af te sluiten grondexploitatie	Boekwaarde 31-12-25	Voorzienings	Balanswaarde 31-12-25
Positieve grondexploitatie								
Scottstraat / Amundsenstraat	586	72	-	7	-	665	-	665
Lage Heide totaal	-758	442	97	171	-	-241	-	-241
Jasmijn/Hazelaar	237	184	-	4	-	426	-	426
LS ten Broekstraat	178	115	291	46	-	48	-	48
Keizerstraat-Venbergseweg	309	7	-	0	-	316	-	316
Totaal	553	820	388	228	-	1.214	-	1.214
Negatieve grondexploitatie								
Hoge Akkers	2.327	36	-	-	-	2.363	-2.415	-52
Emmalaan	572	231	-	-	-803	-	-	-
Wilde Wingerd	472	423	25	-10	-	861	-139	722
Totaal	3.371	690	25	-10	-803	3.223	-2.554	670
Totaal	3.925	1.510	413	219	-803	4.437	-2.554	1.883
Nog te maken kosten	-	3.471	-	-	-	3.471	-	-
Nog te verwachten opbrengsten	-	-	11.880	-	-	-11.880	-	-
Totaal	-	3.471	11.880	-	-	-8.409	-	-

14.11

Per grondexploitatie dient per balansdatum te worden beoordeeld of er sprake is van een positieve of negatieve balanswaarde. Indien er sprake is van een negatieve balanswaarde wordt het deel

van de voorziening dat ervoor zorgt dat de grondexploitatie negatief wordt, verantwoord bij de voorzieningen.

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde voorziening 01-01-2025	Storting voorziening	Onttrekking voorziening	Resultaat af te sluiten grondexploitatie	Totaal voorziening	Boekwaarde OHW 31-12-2025	Boekwaarde voorziening 31-12-2025
Hoge Akkers	2.422	-	7	-	2.415	2.363	2.415
Emmalaan gemeentewerf	778	25	803	-	-	-	-
Wilde Wingerd		139			139	861	139
Totaal	3.200	164	810	0	2.554	3.224	2.554

14.12

Uitzetting met een rente typische looptijd korter dan één jaar

Uitzetting

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2025	2024
Vorderingen op openbare lichamen	9.660	12.754
Overige vorderingen	3.850	3.011
RC verhouding met niet financiële instellingen	157	34
RC verhouding met het Rijk	2.571	5.151
Totaal	16.238	20.950

14.13

Vorderingen op openbare lichamen

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2025	2024
Belastingdienst nog te ontvangen btw compensatiefonds	7.672	7.794
Nog te ontvangen	169	163
Van de Nederlandse Rijksoverheid te vorderen bedragen	7.841	7.957
Dienstverleningsovereenkomst GRSA2 vooruitbetaald Q1	-	3.227
Dienstverleningsovereenkomst Veiligheidsregio Zuidoost-Brabant vooruitbetaald Q1	-	509
GGD-bijdrage vooruitbetaald Q1	-	340
Cure 2025	107	329
Gemeente Heeze-Leende medegebruik milieustraat	105	88
Natuurpark Groote Heide	-	40
Verpact/Cure jaarvergoeding	-	10
Verpact/Cure vergoeding prullenbakken	33	15
Gemeente Helmond bereikbaarheidsagenda	-	32
Gemeente Eindhoven	-	12
Diverse gemeenten bijdrage	1.366	-
Debiteuren gemeensch. Regelingen	50	-
Overige nog te vorderen bedragen	118	17
Debiteuren openbare lichamen	35	178
Van overige Nederlandse overheidslichamen te vorderen bedragen	1.814	4.797
Totaal Vorderingen op openbare lichamen	9.655	12.754

14.14

Overige vorderingen

bedragen x
€ 1.000

Omschrijving		2025		2024
Debiteuren	3.224		3.198	
Voorziening dubieuze debiteuren	-2.551		-2.119	
Totaal debiteuren		673		1.079
Debiteuren Werk & Inkomen	1.088		1.271	
Voorziening dubieuze debiteuren Wet Werk en Bijstand	-415		-411	
Totaal debiteuren Werk en Inkomen		673		860
Nog te ontvangen Exploitatieomzetten ruimtelijke ontwikkelingen en projecten	2.087		137	
Nog te ontvangen BTW	-		-	
Nog te ontvangen BBZ	-		-	
Nog te ontvangen rente schatkistbankieren	-		-	
Transitoria algemene vorderingen	417		935	
Totaal algemene vorderingen		2.504		1.072
Totaal overige vorderingen		3.850		3.011

14.15

Rekening-courant verhoudingen

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2025	2024
RC SVN starterslening	157	34
Totaal RC verhouding met niet financiële instellingen	157	34

14.16

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2025	2024
RC verhouding Rijk	2.571	5.151
Totaal RC verhouding met het rijk	2.571	5151

14.16

Schatkistbankieren

Drempelbedrag

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Er zijn echter een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is het drempelbedrag. Dat is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor gemeente Valkenswaard geldt voor 2025 een drempelbedrag van € 2.058.000

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden. In 2025 hebben geen overschrijdingen plaatsgevonden van het drempelbedrag. In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2025 is geweest:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	2.189			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	92	104	104	84
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	2.097	2.085	2.085	2.105
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	109.444			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	109.444			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	2.189			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	8.290	9.451	9.533	7.719
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	92	104	104	94

14.17

Liquide middelen

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2025	2024
Kassaldi	15	9
Bank- en girosaldi	97	797
Totaal	112	806

14.18

Overlopende activa

Overlopende activa

De overlopende activa kan als volgt worden gespecificeerd.

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2025	2024
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
- het Rijk	-	301
Totaal	-	301
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgend begrotingsjaar komen	4.629	271
Overige nog te ontvangen bedragen	18	13
Totaal overlopende activa	4.647	585

14.19

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Saldo 1-1-2025	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2025
Het Rijk				
Ministerie van JenV bekostigingsregeling Oekraïne 2023	159	-	159	-
Ministerie van IenW nabetaling verkeersveiligheid 2022-2023	-	-	-	-
Ministerie van IenW verkeerslawaaï	-	-	-	-
Ministerie van Financiën uitkering gedupeerden toeslagen	142	-	142	-
Totaal voorfinanciering uitkering met specifiek bestedingsdoel	301	-	301	-

14.20

Eigen vermogen

Reserves

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd.

Op 8-7-2025 is door de gemeenteraad de financiële verordening vastgesteld. Hierin is ook de verwerking van de reserves en voorzieningen geregeld. Op 9-10-2025 is de nota reserves en voorzieningen in de raad vastgesteld. Het op de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de onderstaande componenten.

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2025	2024
Algemene reserve	17.328	13.003
Bestemmingsreserves	25.155	27.175
Gerealiseerde resultaat	3.081	4.107
Totaal	45.564	44.285

14.21

Algemene reserve**Algemene reserve**

Het verloop in 2025 wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2024	Saldo
	01/01/2025				31/12/2025
Algemene reserve	13.003	245	1.436	5.515	17.327
Totaal	13.003	245	1.436	5.515	17.327

14.22

Verloop eigen vermogen

De algemene reserve bestaat uit de componenten waaraan de gemeenteraad géén bepaalde bestemming heeft gegeven. De algemene reserve wordt gebruikt voor het opvangen van risico's in algemene zin en voor (grote) investeringen. Tevens wordt het voordelig of nadelig resultaat van de jaarrekening hiermee verrekend.

Conform raadsbesluit 26-6-2025 is het positief resultaat 2024 van € 4.107.000 gestort in de algemene reserve.

bedragen x € 1.000

Verloop algemene Reserve			
Algemene reserve per 1-1-2025			13.003
Toevoegingen			
Coronaherstelplan		120	
Berap 2025		125	
Aandeel jaarresultaat 2024		5.516	
		Totaal toevoegingen	5.761
Onttrekkingen:			
Extra inzet Jeugdmaatsch.werk		107	
Omgevingswet 2025		434	
MRE mobiliteit		24	
Brandweertoren 2025		85	
onderzoek Waalreseweg		20	
Jeugdhulpverlener		113	
Afscheid burgemeester		45	
Aankoop de Haak 14		608	
		Totaal onttrekkingen	1.436
Algemene reserve per 31-12-2025			17.328

14.23

Bestemmingsreserves

Hieronder zijn de bestemmingsreserves weergegeven. Deze reserves zijn ingesteld door de raad.

0

Omschrijving	Saldo 1-1-2025 JR	Resultaatbestemming	Stortingen	Onttrekkingen	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Saldo 31-12-2025
Reserve coronaherstelplan	910	-	-	683	-	227
Onderhoud en vervanging inventaris CMD	23	-	15	-	-	38
Beeldende kunst	347	-	-	-	-	347
Vervanging instrumenten CMD	117	-	13	3	-	127
Vervanging inventaris sport	58	-	20	9	-	69
Opvang vluchtelingen en migranten	783	-	-	783	-	0
Afwikkeling activiteiten	1.583	-	1.444	1.731	-	1.296
Traktie ruimtelijk beheer	559	-	278	1	-	836
Vervanging bedrijfsmiddelen	529	-	58	100	-	487
Speeltoestellen	254	-	95	56	-	293
Rood voor groen	44	-	-	-	-	44
Reserve grondexploitaties	2.234	-1.408	226	164	-	888
Egalisatiereserve vastgoed	883	-	-	202	-	681
5-Jaarlijkse herdenking bevrijding	-	-	20	-	-	20
Mobiliteitsfonds	-	-	9	-	-	9
Landschapsverbetering	-	-	249	-	-	249
Volkshuisvesting en stimulering woningbouw	-	-	192	19	-	173
Totaal bestemmingsreserves	8.324	-1.408	2.619	3.751	0	5.784

14.24

Reserve coronaherstelplan

De reserve is gevormd voor het sociale en economische herstel na de coronacrisis. Hiermee kunnen er gerichte investeringen plaatsvinden om negatieve effecten tegen te gaan die als gevolg van de coronacrisis zijn ontstaan. Op 24 november 2022 heeft de raad het coronaherstelplan vastgesteld waarin de inzet van deze middelen is vastgelegd. In 2025 is er € 683.000 uit onttrokken om het uitvoeringsplan te dekken.

Reserve Onderhoud en vervanging inventaris CMD:

De reserve is gevormd om toekomstig onderhoud en vervanging voor de inventaris van het CMD te kunnen dekken. In 2025 is er € 15.000 gestort. Geen onttrekkingen in 2025.

Reserve beeldende kunst

Op 30 september 2004 heeft de raad de Nota beeldende kunstgemeente Valkenswaard vastgesteld. Daarin is de vorming van deze reserve opgenomen. In feite is ook hier geen sprake van een bestemmingsreserve in de zuiverste zin van het woord, omdat er geen sprake is van een eindbestemming maar van een doorlopende bestemming. In de nota is aangegeven dat 1% van de gerealiseerde grondverkoop - van na de vaststelling van de nota geopende

bouwgrondcomplexen - in de reserve beeldende kunst wordt gestort. Daarom is het wel zinvol het inzicht hierin te behouden. In 2025 is er voor onderhoud diverse kunstwerken € 1.000 onttrokken.

Reserve vervanging instrumenten CMD

De reserve is gevormd om te voorkomen dat voor vervanging van instrumenten van het Centrum voor Muziek en Dans - wat in feite normale bedrijfsvoering is - krediet moet worden gevraagd. De reserve omvat alle instrumenten. Hier heeft een reguliere storting van € 13.000 plaatsgevonden om de reserve te voeden. De onttrekkingen in 2025 bedragen € 4.000.

Reserve vervanging inventaris sport

De reserve is gevormd om te voorkomen dat voor allerlei vervangingen op het gebied van sport - wat in feite normale bedrijfsvoering is - krediet moet worden gevraagd. De reserve omvat allerlei losse sportmaterialen, zoals turn- en overige toestellen in gymzalen en sporthallen, maar ook buitensportmaterialen zoals doelen, atletiekmaterialen etc. Hiervoor is een inventarisatie gemaakt aan de hand waarvan een jaarlijkse vaste storting (€ 19.000) plaatsvindt op basis van de economische levensduur. In 2025 is er € 9.000 onttrokken.

Reserve opvang vluchtelingen en migranten

Bij de jaarstukken 2022 is deze reserve ingesteld en is een bedrag van € 793.000 bestemd aan de nieuwe reserve. De reserve is gevoed met gelden die over zijn gebleven uit de vergoeding die is ontvangen vanuit het Rijk voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne. De reserve heeft als doel met als doel het faciliteren van opvang, huisvesting en inburgering van vluchtelingen en migranten. In 2025 is er € 782.000 onttrokken.

Reserve afwikkeling activiteiten

Deze reserve wordt aan het einde van het jaar gevuld met budgetten die het jaar over mogen omdat de werkzaamheden in het verslagjaar nog niet afgerond werden. Eind 2024 is er € 1.444.000 overgeheveld naar 2025 om in het komende jaar de activiteiten uit te voeren. In 2025 is er € 1.732.000 onttrokken.

Reserve tractie ruimtelijk beheer

De reserve is gevormd voor het wagenpark en aan te koppelen materieel om te voorkomen dat voor elke vervanging ten aanzien van de tractie - wat in feite normale bedrijfsvoering is - krediet moet worden gevraagd. Hiervoor is een beheerplan aanwezig aan de hand waarvan een jaarlijkse vaste storting plaatsvindt op basis van de economische levensduur € 277.000. Geen grote onttrekking in 2025 omdat er in 2026 een aanschaf traktor op de planning staat.

Reserve vervanging bedrijfsmiddelen

De reserve is gevormd om te voorkomen dat voor allerlei vervangingen op het gebied van bedrijfsmiddelen - wat in feite normale bedrijfsvoering is - krediet moet worden gevraagd. De reserve omvat o.a. de vervanging van vloerbedekking, vitrage, koffieautomaten, keukenmateriaal, meubilair, archiefrekken etc. Hiervoor is een inventarisatie beschikbaar, die jaarlijks wordt geactualiseerd, aan de hand waarvan een jaarlijkse vaste storting plaatsvindt op basis van de economische levensduur € 58.000. In 2025 is er € 100.000 onttrokken ten behoeve van een nieuwe keuken gemeentehuis Valkenswaard.

Reserve Speeltoestellen

Er is sprake van vervangingsreserves, waarmee speeltoestellen in de wijken tijdig vervangen kunnen worden. De vervangingsinvesteringen worden vermeld in de begroting en de meerjarenbegroting. In de begroting wordt zichtbaar gemaakt welke vervangingen in het begrotingsjaar worden voorzien. Hiervoor wordt een jaarlijkse storting gedaan, in 2025 van € 95.000. De onttrekking van € 56.000 is gebruikt ter dekking van de vervanging en reparatie van speeltoestellen.

Reserve rood voor groen

De raad heeft op 25 april 2013 een besluit genomen voor het instellen van een reserve "Rood voor Groen". Het bestemmingsplan Lage Heide wonen en Lage Heide landgoed bevatten een kwaliteitsverbetering van het landschap, de zogenaamde Rood voor Groen-regeling. In het exploitatieplan Lage Heide wonen en de gemeentelijke grondexploitaties Lage Heide wonen en Lage Heide landgoed is een bijdrage voor deze Rood voor Groen-regeling opgenomen. Hierdoor is het noodzakelijk om een Reserve Rood voor Groen in te stellen, waardoor de Rood voor Groen-regeling en kwaliteitsverbetering van het landschap kan worden gerealiseerd. Geen stortingen of onttrekkingen in 2025.

Reserve grondexploitaties

Conform de nieuwe BBV-wetgeving is de gemeente verplicht tussentijdse winst te nemen inzake grondexploitaties. De tussentijdse winstneming bij grondexploitaties wordt jaarlijks berekend conform de door de commissie BBV

voorgeschreven Poc-methode en daarbij wordt de verwachte winst volgens het worstcasescenario als basis gehanteerd. De tussentijdse winstneming wordt gestort in bovengenoemde reserve. Daarnaast worden voorzieningen voor verwachte verliezen uit grondexploitatie ten laste van deze reserve gebracht. Wanneer de maximale hoogte van de reserve grondexploitatie is bereikt, valt het bedrag groter dan de berekende ondergrens, vrij ten gunste van de algemene reserve. Voor een toelichting op de mutaties verwijzen we naar de paragraaf grondbeleid. In 2025 is er € 226.000 gestort en € 164.000 onttrokken.

Egalisatiereserve Vastgoed

In de bestuursopdracht Vastgoed 2019-2023 is een beschrijving van de huidige werkzaamheden en de toekomstige ontwikkelingen binnen het cluster Vastgoed beschreven. Er is een flinke lijst in opgenomen van uit te werken punten, waaronder het onderhouden van de toereikendheid van de Voorziening Onderhoud vastgoed. Omdat de capaciteit van cluster Vastgoed beperkt is, is besloten om de egalisatiereserve Vastgoed beschikbaar te stellen op basis van een plan van aanpak, voorzien van een bestedingsplan, zodat incidenteel extra capaciteit kan worden ingezet om de inhaalslag te maken. Zolang dit PvA/bestedingsplan ontbreekt, handhaven wij deze reserve. In 2025 is hier voor een bedrag van € 202.000 onttrokken voor het opstellen en uitwerken van het plan van aanpak.

Dekkingsreserves

Tot de bestemmingsreserves behoren ook de zogenaamde dekkingsreserves. Als er wordt beschikt over een reserve voor een investering met een economisch nut zal daarvoor een aparte reserve worden afgezonderd, waarover jaarlijks wordt beschikt voor de kapitaallasten. Tegenover de kapitaallasten staat dan een beschikking tot hetzelfde bedrag. Het budgettaire effect is dan hetzelfde als dat de reserve op het actief in mindering zou zijn gebracht. Op 31 december 2025 staan er 26 dekkingsreserves op de balans.

De onderstaande dekkingsreserves dienen ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten.

Omschrijving	Saldo 1-1-2025	Stortingen	Onttrekkingen	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Saldo 31-12-2025
Kapitaallasten gemeentehuis	2.350	-	-	304	2.046
Kapitaallasten de Hofnar	5.434	-	-	355	5.079
Kapitaallasten oud gemeentehuis	33	-	-	33	-
Parkeerplaats sportpark 't Heike	19	-	-	3	16
Dekkingsreserve brandveiligheid gemeentelijke gebouwen	166	-	-	9	157
Dekkingsreserve nulplus maatregelen N69	1.600	-	-	-	1.600
Dekkingsreserve vrachtwagen 83BKJ3	63	-	-	19	44
Dekkingsres Nimos onkruidborstelmachine	25	-	-	8	17
Dekkingsres Ravo Veegmachine BW45	96	-	-	16	80
Dekkingsres Ravo Veegmachine BW44	100	-	-	16	84
Dekkingsres Tractor WM53	38	-	-	8	30
Dekkingsres Kapitaallasten Projectportefeuille	125	-	125	-	-
Dekkingsreserve Reconstructie Westzijde Markt	1.354	-	-	36	1.318
Dekkingsreserve BV 09 Reconstructie Kruising de Vest - Zeelberg	149	-	-	8	141
Dekkingsreserve BV 15 Inricht. verblijfsgebied binnen beb. kom	118	-	-	4	114
Dekkingsreserve MC / HER 11 Kloosterplein	336	-	-	10	326

Dekkingsreserve PPF BV 28a Verkeersmt westhweg	271	-	-	11	260
Dekkingsreserve PPF BV 28c Verkeersmt Bergstr/Nobdrf	2.247	-	-	-	2.247
Dekkingsreserve BV 28b Dommelen Zuid Brouwerijdreef	1.518	-	-	-	1.518
Dekkingsreserve BV 28d Dommelen Zuid tbv Dommelseweg tot Florapark	938	-	-	-	938
Dekkingsreserve BV38 herinrichting Luikerweg BUBEKO	500	-	-	-	500
Dekkingsreserve interreg projecten Dommelland	207	-	-	-	207
Dekkingsreserve DR Politiebureau Waalreseweg	1.163	-	-	46	1.117
Dekkingsreserve keuken gemeentehuis	-	100	-	-	100
Dekkingsreserve elektrisch wagenpark Cure	-	67	-	-	67
Dekkingsreserve de haak 14	-	1.365	-	-	1.365
Totaal dekkingsreserves	18.850	1.532	125	886	19.371

14.25

Dekkingsreserve Kapitaallasten gemeentehuis

Dekkingsreserve ter dekking van de jaarlijkse kapitaalslasten van het gemeentehuis.

Dekkingsreserve kapitaallast cultuurcentrum Hofnar

Dekkingsreserve ter dekking van de jaarlijkse kapitaalslasten van het cultuurcentrum de Hofnar.

Dekkingsreserve Kapitaallasten oud gemeentehuis

Dekkingsreserve ter dekking van de jaarlijkse kapitaalslasten van het oude gemeentehuis.

Dekkingsreserve Kapitaallasten sportpark Heike

Dekkingsreserve ter dekking van de jaarlijkse kapitaalslasten van de de parkeerplaats bij sportpark Heike.

Dekkingsreserve Kapitaallasten Tractie 2011

Dekkingsreserve ter dekking van de jaarlijkse kapitaalslasten van de gemeentelijke voertuigen.

Dekkingsreserve Brandveiligheid gemeentelijke gebouwen

Dekkingsreserve ter dekking van de jaarlijkse kapitaalslasten van de brandveiligheidsmaatregelen in de gemeentelijke gebouwen.

Dekkingsreserve nulplus maatregelen N69

Dekkingsreserve ter dekking van de jaarlijkse kapitaalslasten van de de nulplus maatregelen aan de N69.

Dekkingsreserve Vrachtwagen 83-BKJ-3

Dekkingsreserve ter dekking van de jaarlijkse kapitaalslasten van de vrachtwagen.

Dekkingsreserve Nimos onkruidborstel machine

Dekkingsreserve ter dekking van de jaarlijkse kapitaalslasten van de Nimos onkruidborstel.

Dekkingsreserve Ravo Veegmachine BW45

Dekkingsreserve ter dekking van de jaarlijkse kapitaalslasten van de Ravo veegmachine BW45.

Dekkingsreserve Ravo Veegmachine BW44

Dekkingsreserve ter dekking van de jaarlijkse kapitaalslasten van de Ravo veegemachine BW44.
--

Dekkingsreserve Tractor WM53

Dekkingsreserve ter dekking van de jaarlijkse kapitaalslasten van de tractor WM53.
--

Dekkingsreserve Kapitaallasten Projectportefeuille

Dekkingsreserve ter dekking van de jaarlijkse kapitaalslasten van de projectenportefeuille. Uit deze dekkingsreserve worden de afschrijvingslasten van nieuwe projecten gedekt. Het saldo is eind 2025 0.

Dekkingsreserve PPF MC/HER 04 her. Kerk tm Markt

Dekkingsreserve ter dekking van de jaarlijkse kapitaalslasten van het Masterplancentrum voor de herinrichting van de kerk tot en met de markt. In 2025 bedraagt de afschrijving € 36.000.

Dekkingsreserve BV 09 Recon Kruis Vest-Zeelberg
--

Dekkingsreserve ter dekking van de jaarlijkse kapitaalslasten van de reconstructie van Kruis Vest tot en met de Zeelberg.

Dekkingsreserve BV 15 Inricht verblijf binnenbebouwde kom
--

Dekkingsreserve ter dekking van de jaarlijkse kapitaalslasten van de inrichting voor het verblijfsgebied binnen de bebouwde kom.
--

Dekkingsreserve MC / HER 11 Kloosterplein
--

Dekkingsreserve ter dekking van de jaarlijkse kapitaalslasten van het Masterplancentrum voor de herinrichting van het Kloosterplein.
--

Dekkingsreserve BV 28a Ver Westweg

Dekkingsreserve ter dekking van de jaarlijkse kapitaalslasten van de Westerhovenseweg. Er is in 2023 gestart met afschrijven voor een bedrag van € 12.000.
--

Dekkingsreserve PPF BV 28c Verkeersmt Bergstr/Nobdrf

Dekkingsreserve ter dekking van de jaarlijkse kapitaalslasten.
--

Dekkingsreserve BV 28b Dommelen Zuid Brouwerijdreef
--

Dekkingsreserve ter dekking van de jaarlijkse kapitaalslasten.
--

Dekkingsreserve BV 28d Dommelen Zuid tbv Dommelseweg tot Florapark

Dekkingsreserve ter dekking van de jaarlijkse kapitaalslasten.
--

Dekkingsreserve BV38 herinrichting Luikerweg BUBEKO
--

Dekkingsreserve ter dekking van de jaarlijkse kapitaalslasten.
--

Dekkingsreserve interreg projecten Dommeland

Dekkingsreserve ter dekking van de jaarlijkse kapitaalslasten.
--

Dekkingsreserve Politiebureau Waalreseweg
--

Dekkingsreserve ter dekking van de jaarlijkse kapitaalslasten. De kapitaalslasten bedragen € 47.000 per jaar.

In voorgaand overzicht staan de werkelijke onttrekkingen en uitnamen van de algemene reserve. In volgend overzicht staan de claims op de algemene reserve. Dit zijn bedragen waarvan is besloten om ze te onttrekken uit de algemene reserve. Deze bedragen zijn nog niet onttrokken omdat de kosten nog niet zijn gemaakt.

Voorziening

Voorzieningen

Voor het jaar 2025 bestaan de voorzieningen uit de volgende posten:

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2025	2024
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	5.355	4.367
Voorziening ter egaliseren van kosten	7.354	6.896
Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	2.624	2.758
Totaal	15.333	14.021

14.26

Het verloop van de voorzieningen in 2025 is als volgt:

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Saldo 1-1-2025	Toevoeging	Aanwendungen	Vrijgevallen bedragen	Rubricering grex	Saldo 31-12-2025
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's						
WW-verplichtingen personeel	67	68	80	-	-	55
APPA langlevensrisico	3.821	1.103	351	-	-	4.573
Wachtgelden	-	273	-	-	-	273
Voorziening bovenwettelijk verlof	178	275	-	-	-	453
Verliesvoorziening GREX	301	164	7	458	-	-
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.367	1.883	438	458	-	5.354
Voorziening ter egaliseren van kosten						
Onderhoud vastgoed	5.979	1.208	788	-	-	6.399
Voorziening onderhoud wegen	917	795	757	-	-	955
Totaal voorziening ter egaliseren van kosten.	6.896	2.003	1.545	-	-	7.354
Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is.						
Voorziening riolering	2.251	-	-	441	-	1.810
Voorziening afval	96	-	-	13	-	83
Voorziening GOB-herinvestering groene doelen	411	362	42	-	-	731
Totaal door derden bekleemde middelen	2.758	362	42	454	-	2.624
Totaal	14.021	4.248	2.025	912	-	15.333

14.27

Voorziening WW-verplichtingen personeel: Sinds 1 januari 2001 is de Werkloosheidswet ook op het gemeentepersoneel van toepassing. Daarnaast geldt een bovenwettelijke regeling in het kader van de zogenaamde OOW-operatie (overheidspersoneel onder werknemersverzekeringen). Vóór 2001 hadden de ambtenaren bij werkloosheid recht op wachtgeld. De WW-regeling is een slechtere regeling dan de wachtgeldregeling en bij de OOW-operatie is afgesproken dat ambtenaren van deze overgang geen nadeel mochten ondervinden. Daarom is tussen het LOGA (Landelijk overleg gemeentelijke arbeidsvoorwaarden) en de vakbonden een systeem van bovenwettelijke regelingen overeengekomen. Op het loon wordt een pseudo WW-premie ingehouden, die niet hoeft te worden doorbetaald aan de uitkeringsinstanties en ook niet wordt "gespaard" voor toekomstige gevallen. Daarom zal de gemeente zelf eventuele WW-uitkeringen en - indien van toepassing - de bovenwettelijke regeling moeten betalen. Voor de lopende gevallen is in de jaarrekening 2006 een voorziening gevormd, die jaarlijks wordt geactualiseerd. In 2025 is er € 68.000 toegevoegd aan de voorziening en € 80.000 aangewend.

APPA langlevenrisico: APPA is de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers. Wij moeten een voorziening treffen voor de mogelijke overdracht van pensioenverplichtingen van bestuurders. Bestuurders kunnen ervoor kiezen om na beëindiging van hun tijd als bestuurder, de pensioenverplichtingen die bij de gemeente zijn opgebouwd, over te dragen aan een andere pensioeninstantie, om daarmee pensioenbreuk te voorkomen. In 2025 is er € 351.000 toegevoegd aan de voorziening en € 1.103.000 aangewend. Voor de berekening van de voorziening zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Actuariële grondslagen

Peildatum	31/12/2025
Rekenrente	2,954%
Sterftetafel	GBM 18-23/GBV 18-23
Leeftijdsterugstelling	5 man / 3 vrouw
Leeftijdsterugstelling partner	3 man / 1 vrouw
Leeftijdsverschil M/V	vrouw 3 jaar jonger
Bijzonderheden	-
Dekkingsgraad	februari 2026 122,2%
Toekenningskosten	0,45%
Excassokosten	0,50%
PVI	Tabel risicopremie voor premievrije voorzetting bij arbeidsongeschiktheid

Voorziening wachtgelden: In 2025 is de voorziening gevormd voor verplichtingen op wachtgeld en is er € 273.000 toegevoegd aan de voorziening.

Voorziening bovenwettelijk verlof: Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Deze vakantie-uren verjaren niet. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een niet-voorspelbare opbouw en afbouw is een voorziening gevormd. In 2025 is er € 275.000 toegevoegd.

Voorziening voor verlieslatende grondexploitaties: Per grondexploitatie dient per balansdatum te worden beoordeeld of er sprake is van een positieve of negatieve balanswaarde. Indien sprake is van een negatieve balanswaarde wordt het deel van de voorziening dat ervoor zorgt dat de grondexploitatie negatief wordt, verantwoord bij de voorzieningen. In 2025 is € 164.000 toegevoegd en € 7.000 aangewend op basis van de herberekening van de grondexploitaties. Voor een verdere toelichting van de verlieslatende grondexploitaties verwijzen we naar de balanspost Voorraden.

Voorziening onderhoud vastgoed: Op 5 september 2024 is door de raad een actueel meerjarenonderhoudplan vastgesteld. Hiermee is de reeds bestaande reserve onderhoud vastgoed omgezet naar een voorziening onderhoud vastgoed. In 2025 is € 1.208.000 toegevoegd aan de voorziening en € 788.000 aangewend.

Voorziening groot onderhoud wegen: De voorziening is bedoeld om de kosten van het onderhoud van de wegen te nivelleren, zodat er geen jaarlijkse schommelingen plaatsvinden in de benodigde bedragen. Hiervoor is een beheerplan beschikbaar, waaruit periodiek voor een vierjaarlijkse periode de storting in de voorziening wordt bepaald. In 2025 is € 795.000 toegevoegd aan de voorziening en € 757.000 aangewend.

Voorziening riolering: Deze voorziening wordt gebruikt om voor- en nadelige resultaten van de functie riolering en waterzuivering mee te verrekenen en verder wordt dit bedrag ingezet in het kader van de tariefbepaling die voortvloeit uit het gemeentelijk rioleringsplan (GRP). De mutaties op deze voorziening zijn het resultaat van de verrekening van de baten en lasten in de exploitatie rioleringen in programma 1. In 2025 is een bedrag van € 441.000 vrijgevallen ten gunste van de exploitatie.

Voorziening afval: Deze voorziening wordt gebruikt om voor- en nadelige resultaten van de functie van werking van afvalstoffen en verder wordt dit bedrag ingezet in het kader van de tariefbepaling die voortvloeit uit afvalstoffenbeleid. De mutaties op deze voorziening zijn het resultaat van de verrekening van de baten en lasten in de exploitatie afval. Hier is in 2025 € 13.000 vrijgevallen ten gunste van de exploitatie.

Voorziening GOB-herinvestering groene doelen: In het Landschapsontwikkelingsplan van de gemeente is een project opgenomen voor het aanleggen van een ecologische verbindingszone. Van Groen Ontwikkelfonds Brabant ontvangt de gemeente hiervoor subsidie. Conform de subsidieregeling dient 50% van de subsidie geherinvesteerd te worden in groene doelen. In 2025 is € 362.000 toegevoegd aan de voorziening en € 42.000 aangewend.

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2025	2024
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	63.240	58.675
Waarborgsommen	304	19
Totaal	63.544	58.694

14.28

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2025.

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Saldo 1-1-2025	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2025	Rentelast 2025
Onderhandse leningen	58.675	10.000	5.435	63.240	1.069
Waarborgsommen	19	359	74	304	-
Totaal	58.694	52.314	47.464	63.544	1.069

14.29

De rentelasten van de onderhandse leningen bedroeg in 2025 € 1.069.540 .

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

Voor het jaar 2025 bestaan de kortlopende schulden uit de volgende posten:

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2025	2024
Debetsaldi bank	1	699
Kasgeldleningen bij openbare lichamen	-	-
Overige schulden	5.051	6.579
Totaal	5.052	7.278

14.30

Overige schulden

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2025	2024
Crediteuren	1.949	4.530
Nog te betalen BBZ	4	2
Nog te betalen lonen	30	20
Nog te betalen werk en inkomen	243	5
Nog te betalen btw	-12	170
Dienstverlening samenwerking GRS A2	-	420
Nog te betalen Infra	-	231
Overige nog te betalen bedragen	2.837	1.201
Totaal	5.051	6.579

14.31

Overlopende passiva

Overlopende passiva

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2025	2024
De van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van volgende begrotingsjaren		
- Rijk	7.040	4.451
- Overige Nederlandse Overheidslichamen	1.042	1.842
- Overig	1.105	2.822
Totaal	9.187	6.783
Nog te betalen	3.875	3.147
Totaal	3.875	3.147
Totaal overlopende passiva	13.062	9.440

Vooruitontvangen bedragen van het Rijk en overige Nederlandse overheidslichamen

	Saldo 01-01-2025	Verschuldigd / vooruitontvangen bedrag	Betaald / Besteed	Vrijval	Saldo 31-12-2025
Vooruitontvangen Rijk					

	Saldo 01-01-2025	Verschuldigd / voortuitontvangen bedrag	Betaald / Besteed	Vrijval	Saldo 31-12-2025
Geluidssanering en eindmeldingswoningen	102.813	0	20.005	0	82.808
D8 SU OAB Gelden	234.498	413.273	319.482	0	328.290
H4 SU regeling stimulering sport	0	519.677	519.677	0	0
F28/K28 SU reg klimaat & energiebeleid 2024(CDOKE)	722.625	0	570.903	0	151.722
K28 SU reg klimaat en energiebeleid 2025(CDOKE)		1.181.767		0	1.181.767
RCE BRIM instandhsubs rijksmonumenten (TV 0.3)	0	9.154		9.154	0
E120 SU Stimulering verkeersveiligheid 2025-2030	0	330.330	313.600	0	16.730
D14 SU Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	135.909	0	69.872	0	66.037
G10 SU Wet Inburgering 2021	678.736	699.667	563.389	0	815.014
M16 SU bekostigingsreg ontheemden Oekraïne 2025	0	3.401.240	3.401.240	0	0
C92 SU informatiepunten Digitale Overheid	0	31.106	28.325	0	2.781
G13 SU Onderwijsroute	25.162	27.567	30.356	0	22.373
H30 SU Gezond en Actief Leven Akkoord - GALA	176.571	1.215.507	1.154.476	0	237.602
E3 SU sanering verkeerslawaaï	105.000	17.497	17.497	0	105.000
J94 SU lokale aanpak isolatie	1.760.737	799.046	174.757	0	2.385.026
H12 SU preventieakkoord	5.262	1	5.262	0	0
E53 SU Schone Lucht Akkoord	0	400.000	67.275	0	332.725
F28/K28 SU regeli klimaat en energiebel(CDOKE)2023	233.267		233.267	0	0
J55 SU aanpak energiearmoede	269.143	0	38.534	0	230.609
Subs. duurzaam mts vastgoed DUMAVA	1.149	1.081.698	1.149	0	1.081.698
J17 SU Realisatiestimulans	0	0	0	0	0
Totaal	4.450.871	10.127.528	7.529.065	9.154	7.040.180
Vooruitontvangen overige overheid					
SRE subsidie prov NB Bibeko/Bubeko	950.000			475.000	475.000
Vooruitontvangen bijdragen van ov overheid (alg)	55.200		16.000		39.200
ISV 2 en 3	172.292		3.550	7.335	161.407
Regionale versterkingsgelden	88.353	64.400	132.736		20.017
Prov bijdrage VUP mensgerichte maatregelen verkeer	34.628			34.628	0
E32B SU project HOV studie VW (Smartwayz)	39.697		8.741		30.956
Molens Sint Antonis Abt	9.676	5.400		11.379	3.697
Prov bijdr maatreg stikstofmitigatie N69 Malpie	48.128	0	0		48.128
Algemene subsidies landschap- natuur	263.270	0	0		263.270
Provinciale bijdrage Blauwe Aders Valkenswaard	181.046	0	0	181.046	0
UPV Zwerfafval	0	120.784	120.784		0
C41B SU EMA/Van Breuwijck	0	125.000	125.000		0
Totaal	1.842.288	315.584	406.811	709.388	1.041.673

	Saldo 01-01-2025	Verschuldigd / vooruitontvangen bedrag	Betaald / Besteed	Vrijval	Saldo 31-12-2025
Overig					
Koplopergemeente cliëntenondersteuning	115.599	0	0	115.599	0
Grondbeleid vooruitontvangen exploitatiebijdrage	349.933	182.200	489.933	0	42.200
Overige vooruitontvangen bedragen	12.116	1.213.589	167.753	0	1.057.952
Waarborgsommen sport	1.281	1.500	0	0	2.781
Budget Kring Gemeentesecretarissen	2.880	0	0	662	2.218
Totaal	481.808	1.397.289	657.685	116.261	1.105.151

14.33

Overige vooruit ontvangen bedragen

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2025	2024
Koplopergemeente cliëntondersteuning	-	116
Grondbeleid vooruit ontvangen exploitatiebijdrage	42	350
Overige vooruit ontvangen bedragen	1.063	24
Totaal	1.105	640

14.34

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd

bedragen x € 1.000

Omschrijving (x € 1.000)	2025	2024
Nog te betalen bedragen	3.875	3.147
Totaal	3.875	3.147

14.35

Waarborgen en garanties

Waarborgen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	Rente %	Restantbedrag 1-1-2025	Mutaties	Aflossingen/ Afschrijvingen	Restantbedrag 31-12-2025
Stichting waarborgfonds sociale woningbouw	116.148	3,5%-8,6%	85.621	-576	-	85.045
Stichting waarborgfonds Sport	175	2,95%	62	-17	-	45
Overige	n.b.	div.	125	-	-	125
Totaal	116.323	-	85.808	-593	-	85.215

14.36

Stichting waarborgfonds sociale woningbouw

De gegarandeerde geldleningen aan woningbouwcoöperaties zijn ondergebracht bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)

Stichting waarborgfonds sport

De sportgarantie is ondergebracht bij Stichting Waarborgfonds Sport. De gemeente Valkenswaard en het waarborgfonds staan ieder voor 50% garant.

Overig

De in het verleden verstrekke hypotheekgaranties voor eigenwoningbezit van particulieren.

Niet op de balans opgenomen rechten en verplichtingen**Niet op de balans opgenomen rechten en verplichtingen**

Op grond van artikel 53 BBV geven wij hieronder een opsomming van de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen, waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is gebonden. Alleen bedragen hoger dan € 50.000,- zijn opgenomen in de tabel.

Leverancier	Verplichting 2025	Einddatum
Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Regio Eindhoven (GRWRE), Ergon	€ 742.765	31/12/2027
Brabantia S&L Netherlands B.V.	€ 226.800	Doorlopend
Stichting "De Belleman"	€ 213.000	01-11-2026
Raetsheren van Orden B.V.	€ 210.679	01-01-2027
Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Regio Eindhoven (GRWRE), Ergon	€ 129.216	Doorlopend
Den Hartog B.V.	€ 125.000	01-06-2026
Acture Verzekeringen B.V.	€ 88.573	01-01-2027
Raetsheren van Orden B.V.	€ 59.866	01-01-2027
Coöperatieve Bosgroep Zuid-Nederland U.A.	Afhankelijk van onderhoud	01-01-2028
Noot Touringcar Ede B.V.	Afhankelijk van inzet	01-08-2026

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting

Inleiding

Het overzicht van de baten en lasten geeft de financiële realisatie van de gemeente Valkenswaard over het afgelopen boekjaar weer in relatie tot de begroting. De inhoudelijke duiding en de gedetailleerde toelichting op de cijfers zijn, ten behoeve van een integrale verantwoording van beleid en middelen, opgenomen bij de betreffende programma's.

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening*Bedragen x €1.000*

Exploitatie	Jaarrekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 (incl klad en wijzigingen)	Jaarrekening 2025
Lasten				
1 Samen zorgen wij voor Valkenswaard	60.638	54.064	59.217	59.670
2 Samen wonen en werken wij in Valkenswaard	17.624	15.625	17.169	17.288
3 Samen recreëren wij in Valkenswaard	11.416	11.832	12.804	11.782
4 Samen vertegenwoordigen wij Valkenswaard	2.550	2.091	2.043	3.467
5 Samen in dienst van Valkenswaard	11.001	11.573	11.021	11.191
6 Algemene Dekkingsmiddelen	-123	-1.017	-82	261
7 Overhead	15.849	15.413	16.248	16.448
8 Venootschapsbelasting	0	0	0	0
9 Onvoorzien	0	50	50	0
Totaal Lasten	118.956	109.633	118.469	120.106
Baten				
1 Samen zorgen wij voor Valkenswaard	15.984	12.777	15.092	15.124
2 Samen wonen en werken wij in Valkenswaard	10.450	7.883	8.654	10.040
3 Samen recreëren wij in Valkenswaard	2.879	2.095	3.423	3.494
4 Samen vertegenwoordigen wij Valkenswaard	0	0	0	10
5 Samen in dienst van Valkenswaard	7.100	6.882	7.036	7.301
6 Algemene Dekkingsmiddelen	79.300	79.175	84.772	85.348
7 Overhead	45	28	28	67
Totaal Baten	115.758	108.840	119.005	121.384
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-3.198	-793	535	1.278
Stortingen				
1 Samen zorgen wij voor Valkenswaard	535	883	662	662
2 Samen wonen en werken wij in Valkenswaard	8.682	19	2.373	2.482
3 Samen recreëren wij in Valkenswaard	530	471	853	853
5 Samen in dienst van Valkenswaard	122	314	120	187
7 Overhead	0	0	212	212
Totaal Stortingen	9.870	1.688	4.219	4.396

Exploitatie	Jaarrekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 (incl klad en wijzigingen)	Jaarrekening 2025
Onttrekkingen				
1 Samen zorgen wij voor Valkenswaard	1.736	660	1.301	1.178
2 Samen wonen en werken wij in Valkenswaard	13.756	732	3.396	3.379
3 Samen recreëren wij in Valkenswaard	765	996	1.372	912
4 Samen vertegenwoordigen wij Valkenswaard	0	0	13	13
5 Samen in dienst van Valkenswaard	901	326	305	250
7 Overhead	17	0	456	467
Totaal Onttrekkingen	17.176	2.714	6.842	6.198
Mutaties reserves	7.306	1.027	2.622	1.802
Gerealiseerd resultaat	4.107	234	3.158	3.080

Het resultaat over 2025

Het resultaat over 2025

Omvang rekeningsaldo

De gemeenterekening 2025 laat een positief saldo zien ter grootte van € 3.081.000.

Het resultaat ten opzichte van de begroting

De begroting wordt gedurende het jaar aangepast op grond van college- en raadsbesluiten. Dit betreft zowel voorstellen over specifieke onderwerpen als besluiten over documenten van de Planning en Controlcyclus. De gerapporteerde afwijkingen zijn ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting/begrotingswijziging. In de actuele begroting is een jaarrekeningresultaat van € 3.158.000 voordelig geprognosticeerd.

Het resultaat wijkt ten opzichte van actuele begroting € 77.000 negatief af.

Resultaat per programma

Overzicht programma resultaten in (x € 1.000)	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025	Totaal
1: Samen zorgen wij voor Valkenswaard	-43.486	-44.029	-543
2: Samen wonen en werken wij in Valkenswaard	-7.492	-6.352	1.140
3: Samen recreëren wij in Valkenswaard	-8.862	-8.229	633
4: Samen vertegenwoordigen wij Valkenswaard	-2.030	-3.444	-1.414
5: Samen in dienst van Valkenswaard	-3.801	-3.827	-26
Overhead	-15.976	-16.125	-149
Onvoorzien	-50	-	50
Vennootschapsbelasting	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	84.855	85.087	232
Totaal	3.158	3.081	-77

14.38

In het jaarverslag is een toelichting gegeven op alle financiële afwijkingen groter dan € 50.000. Een samenvatting van de afwijkingen groter dan € 200.000 is gegeven in de inleiding.

Rekeningsaldo en mutatie eigen vermogen

Het eigen vermogen van de gemeente bestaat uit de aanwezige reserves, vermeerderd (c.q. verminderd) met het positieve (c.q. negatieve) saldo in de rekening. Zoals blijkt uit de gemeentebalans bedroeg het eigen vermogen op 31-12-2024 € 44.285.000. Op 31-12-2025 is het eigen vermogen gestegen tot € 45.563.000.

Nog af te wikkelen activiteiten

Een deel van het rekeningsaldo wordt veroorzaakt doordat in het begrotingsjaar 2025 een aantal activiteiten nog niet of niet geheel uitgevoerd konden worden. Om de voortgang van deze activiteiten niet te belemmeren zijn de budgetten overgeheveld naar 2026 via de reserve "afwikkeling activiteiten". Het totale reserve afwikkeling activiteiten bestaat per 31-12-2025 uit:

bedragen x € 1.000

Nog af te wikkelen activiteiten	
Onderzoek MFA Dennenberg	47
Haalbaarheidsonderzoek scholen (st. Servatius en BO schepelweyen)	69
Herstel bouwkundige gebruiken sportcomplex de wedert kosten	30
Herstel bouwkundige gebruiken sportcomplex de wedert inkomsten	-30
Tijdelijke huisvesting Pionier	225
Coronaherstelplan - Ontmoeten in de wijken - Wijkhuiskamers	50
Coronaherstelplan - Versterken vrijwilligersorganisaties	55
Coronaherstelplan - Woonleefcirkel de Bogen	16
Coronaherstelplan - Werkbudget armoedeplatform	55
Zwerfafval	70
Omgevingswet, interne verrekening	50
Omgevingswet, Omgevingsvisie	86
Ruimte voor groei	110
Inrichting en verbouwing ateliers de Hofnar	66
Naamsverandering CMD	70
Cultuureducatie met kwaliteit	8
GGA stikstof	150
Eurocircuit	30
Soortenmanagementplan	60
Coronaherstelplan - Cultuurraad	25
Adviestraject Werkomgeving	54
Totaal reserve afwikkeling activiteiten	1296

14.39

Overzicht van structurele reservemutaties

Overzicht van structurele reservemutaties

Onderstaand overzicht geeft de structurele mutaties op de reserves weer.

bedragen x € 1.000

Structurele reservemutaties	Onttrekkingen		
	Begroot na wijziging	Realisatie	Afwijking
DR Kapitaallasten gemeentehuis	387	404	-17
DR Kapitaallasten cultuurcentrum de Hofnar	327	355	-28
DR Kapitaallasten oud gemeentehuis	32	32	-
DR Parkeerplaats sportpark t Heike	2	2	-
DR Brandveiligheid gemeentelijke gebouwen	9	9	-
DR kapitaallasten de Haak 14	0	0	-
DR Vrachtwagen 83BKJ3	19	19	-
DR Nimos onkruidborstel machine	8	8	-
DR Ravo Veegmachine BW45	16	16	-
DR Ravo Veegmachine BW44	17	17	-
DR Tractor WM53	7	7	-
DR herinrichting Kerk t/m Markt	35	35	-
DR BV 09 Reconstructie Kruising de Vest - Zeelberg	7	7	-
DR BV 15 Inricht. verblijfsgebied binnen beb. kom	7	7	-
DR MC / HER 11 Kloosterplein	9	9	-
DR PPF BV 28a Verkeersmt westhweg	12	12	-
DR Politiebureau Waalreseweg	48	46	2
Totaal structurele reserve mutaties	942	985	-43

14.40

DR kapitaallasten projectportefeuille mist

Overzicht van incidentele baten en lasten

Overzicht van incidentele baten en lasten

Met het overzicht van incidentele baten en lasten wordt een onderbouwing gegeven van het structurele begrotingsevenwicht. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het inzicht in de financiële positie van de gemeente. Van een structureel begrotingsevenwicht is sprake als structurele lasten in de begroting worden afgedekt door structurele baten.

Bij het opstellen van de tabel incidentele baten en lasten zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Het betreft baten en lasten die zich voordoen in de begroting en de jaarrekening.
- Het betreft baten en lasten opgenomen met een drempel vanaf € 15.000.
- Het betreft baten en lasten die zich maximaal drie jaar voordoen of waarvan de eindigheid vastligt als gevolg van een raadsbesluit of toekenningsbesluit.

Een storting in of een onttrekking uit een reserve is in principe incidenteel en maakt daarom ook onderdeel uit van de incidentele mutaties die van invloed zijn op het jaarrekeningresultaat. Uitzonderingen hierop zijn bestemmingsreserves met een egalisatiefunctie zoals bijvoorbeeld de reserve ter dekking voor kapitaallasten. Hierna volgt een overzicht van de incidentele baten en lasten, de incidentele baten en lasten met betrekking tot reserves en structurele baten en lasten reserves.

Exploitatie			Baten		Lasten	
Omschrijving	Nadere omschrijving	Programma	Begroting na wijziging 2025	Rekening 2025	Begroting 2025	Rekening 2025
Opstellen omgevingsvisie		Samen wonen en werken in Valkenswaard	-	-	100	14
Implementatie omgevingswet		Samen wonen en werken in Valkenswaard	-	-	427	0
Afscheid en werving burgemeester		Samen in dienst van Valkenswaard/overhead	-	-	100	44
A2 incidenteel budget		Samen in dienst van Valkenswaard/overhead	-	-	89	89
		Totaal	0	0	716	147
		Totaal saldo (baten - lasten)	-716	-147		

Reserves			Stortingen		Onttrekking	
Omschrijving	Nadere omschrijving	Programma	Begroting na wijziging 2025	Rekening 2025	Begroting 2025	Rekening 2025
Reserve opvang vluchtelingen en migranten	Bijdrage opvang statushouders	Samen zorgen wij voor Valkenswaard	-	-	25	25
Algemene reserve	Jeugdhulpverlener	Samen zorgen wij voor Valkenswaard	-	-	249	113

Exploitatie			Baten		Lasten	
	Jeugdmaatschappelijk werk	Samen zorgen wij voor Valkenswaard	-	-	-	108
Afwikkeling activiteiten 2024 - 2025	IHP Agnetendal	Samen zorgen wij voor Valkenswaard	547	547	514	546
Reserve speeltoestellen	Onttrekking 2025	Samen zorgen wij voor Valkenswaard	95	95	13	56
Coronaherstelplan	Werk & inkomen	Samen zorgen wij voor Valkenswaard	-	-	320	320
Reserve vervanging sport	Vervanging sport	Samen zorgen wij voor Valkenswaard	20	20	22	8
Algemene reserve	Onttrekking aankoop de Haak 14	Samen in dienst van Valkenswaard/overhead	-	-	607	607
	Onttrekking MRE mobiliteit	Samen in dienst van Valkenswaard/overhead	-	-	25	25
	Omgevingswet 2025	Samen in dienst van Valkenswaard/overhead	-	-	527	434
	Onderzoek Waalreseweg 2025	Samen in dienst van Valkenswaard/overhead	-	-	20	20
	Berap 2025	Samen in dienst van Valkenswaard/overhead	125	125	-	-
Landschapsverbetering	Luikerweg en Tops	Samen in dienst van Valkenswaard/overhead	375	249	-	-
Reserve Volkshuisvesting en stimulering woningbouw	Afwikkeling activiteiten 2025	Samen in dienst van Valkenswaard/overhead	192	192	25	19
Reserve grondexploitaties	Onttrekking 2025	Samen in dienst van Valkenswaard/overhead	-	-	164	164
Reserve egalisatie vastgoed	Egalisatie vastgoed	Samen in dienst van Valkenswaard/overhead	-	-	279	202
Reserve mobiliteitsfonds	Storting 2025	Samen in dienst van Valkenswaard/overhead	-	9	-	-
Afwikkeling activiteiten	2025	Samen in dienst van Valkenswaard/overhead	-	-	867	867
Reserve afval	Vrijval	Samen in dienst van Valkenswaard/overhead	-	-	-	-
Reserve opvang vluchtelingen migranten	Vrijval	Samen in dienst van Valkenswaard/overhead	-	-	758	758
Reserve grondexploitaties	Storting 2025	Samen in dienst van Valkenswaard/overhead	-	7	-	-
	Budgetovh. 24-25 Studie HOV Uitgave	Samen in dienst van Valkenswaard/overhead	40	40	-	-
	Budgetovh. 25-26	Samen in dienst van Valkenswaard/overhead	276	276	-	-
DR Kapitaalslasten de Haak	Storting 2025	Samen in dienst van Valkenswaard/overhead	-	-	1.365	1.365

Exploitatie			Baten		Lasten	
Reserve coronaherstelplan	Cultuur	Samen recreëren wij in Valkenswaard	-	-	138	168
Reserve beeldende kunst		Samen recreëren wij in Valkenswaard	-	-	165	1
Reserve tractie ruimtelijk beheer	Storting 2025	Samen recreëren wij in Valkenswaard	277	277	335	-
Afwikkeling activiteiten 2024-2025	afval	Samen recreëren wij in Valkenswaard	49	49	127	127
	Stikstof	Samen recreëren wij in Valkenswaard	-	-	88	88
	CMD	Samen recreëren wij in Valkenswaard	-	-	63	63
	Intereg	Samen recreëren wij in Valkenswaard	-	-	16	16
	Parkeerplaats Venbergen	Samen recreëren wij in Valkenswaard	30	30	25	25
	Budgetoverhevelingen 2025-2026	Samen recreëren wij in Valkenswaard	450	450	-	-
Reserve evenementen	Storting 2025	Samen recreëren wij in Valkenswaard	20	20	-	-
Reserve vervanging instrumenten CMD		Samen recreëren wij in Valkenswaard	13	13	11	-
Reserve vervanging en onderhoud inventaris CMD		Samen recreëren wij in Valkenswaard	15	13	10	3
Reserve coronaherstelplan		Samen vertegenwoordigen wij Valkenswaard	-	-	13	13
Algemene reserve	Afscheid burgemeester	Samen in dienst van Valkenswaard/overhead	-	-	100	45
	Brandweertoren 2025	Samen in dienst van Valkenswaard/overhead	-	-	85	85
	Coronaherstelplan	Samen in dienst van Valkenswaard/overhead	120	120	-	-
Reserve coronaherstelplan	berap 2025	Samen in dienst van Valkenswaard/overhead	-	-	120	120
Reserve Cure Wagenpark 2025		Samen in dienst van Valkenswaard/overhead	-	67	-	-
Budgetoverheveling 25 26		Samen in dienst van Valkenswaard/overhead	54	54	-	-
Keuken gemeentehuis		Samen in dienst van Valkenswaard/overhead	100	100	100	100
		Totaal	2.798	2.753	7.176	6.491
		Totaal saldo (onttrekking - storting)	-4.378	-3.738		

14.41

Structureel resultaat	Begroting 2025	Rekening 2025
Saldo van baten en lasten	-793	1.278

Exploitatie		Baten	Lasten
Toevoegingen en ontrekkingen aan reserves incidenteel	-4.378	-3.738	
Resultaat na reserve mutaties	-5.171	-2.460	
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-716	-147	
Structureel resultaat	-5.887	-2.607	

14.42

Wet Normering Topinkomen

Wet Normering Topinkomen Wet Normering Topinkomen

De WNT is van toepassing op de gemeente Valkenswaard. Het voor de gemeente Valkenswaard toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246. 000 (het algemeen bezoldigingsmaximum).

Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2025		
bedragen x € 1	C. Miedema	W. Weeterings
Functiegegevens	Griffier	Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)7	0,9	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	96.120	127.830
Beloningen betaalbaar op termijn	14.957	21.372
<i>Subtotaal</i>	<i>111.077</i>	<i>149.202</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	221.400	246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	111.077	149.202
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2024		
bedragen x € 1	C. Miedema	W. Weeterings
Functiegegevens	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Aanvang en einde functievervulling in 2023	0,9	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	92.799	124.426
Beloningen betaalbaar op termijn	15.740	21.882
<i>Subtotaal</i>	<i>108.539</i>	<i>146.308</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.700	233.000
Bezoldiging	108.539	146.308

14.43

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12. Niet van toepassing in 2025 voor de gemeente Valkenswaard.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen. Niet van toepassing in 2025 voor de gemeente Valkenswaard.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder. Niet van toepassing in 2025 voor de gemeente Valkenswaard.

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100. Niet van toepassing in 2025 voor de gemeente Valkenswaard.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is. Niet van toepassing in 2025 voor de gemeente Valkenswaard.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is. Niet van toepassing in 2025 voor de gemeente Valkenswaard.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt. Niet van toepassing in 2025 voor de gemeente Valkenswaard.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Overzicht Kredieten

Overzicht kredieten

Kredieten totaal	Begroot (€)	Werkelijk (€)	Restant (€)	Overheveling (€)
Kredieten afgerond - Algemeen & projectenportefeuille	9.086.056	6.017.815	3.065.713	-
Kredieten niet afgerond - Algemeen	34.197.764	5.871.984	28.328.308	28.328.308
kredieten niet afgerond - Projectenportefeuille	10.564.820	1.222.869	9.341.951	9.341.951
	53.848.640	13.112.668	40.735.972	37.670.259

Kredieten afgerond - Algemeen & projectenportefeuille	Begroot (€)	Werkelijk (€)	Restant (€)	Overheveling (€)
Ren Slangentoren (brandweer) Maastrichterweg 51(K)	-	147	-147	-
Ondergrond de Haak 14 I-259(K)	500.000	500.000	-	-
Pand de Haak 24 I-259(K)	1.365.000	1.352.033	12.967	-
Vorbereidingskrediet St. Antoniusstraat(K)	50.000	50.000	-	-
PPF BV 28c Verkeersmtr. Bergstr./Norbertusdreef(K)	9.680	9.680	-	-
Parkeren Valkenswaard-zuid prog. Dommelland(K)	654.430	-	654.430	-
Herinrichting Prinses Irene Brigade plein(K)	496.000	-	496.000	-
Werkzaamheden Zuidelijke Randweg (K)	215.000	-	215.000	-
Glasvezel sportpark den Dries(K)	60.000	31.340	28.660	-
Investering legionella aanpak(K)	9.283	9.719	-436	-
Nieuwbouw accommodatie rugbyclub The Vets(K)	322.588	292.436	30.152	-
MIP 2022 grasveld The Vets(K)	75.310	81.349	-6.039	-
MIP De Wedert Buitenpaviljoen(K)	322.753	328.303	-5.550	-
MIP buitensportvoorziening 2025 (afs 10j) (K)	500.000	492.049	7.951	-
MIP buitensportvoorziening 2025 (afs 20j) (K)	50.000	51.487	-1.487	-
Led verlichting SV valkenswaard veld 5-6 (K)	54.778	50.847	3.931	-
Armatuuren SV valkenswaard veld 5-6(K)	55.000	50.847	4.153	-
Pumptrack(K)	154.300	153.641	659	-
Beachveld(K)	121.000	119.908	1.092	-
Aanschaf graafmachine(K)	120.000	119.703	297	-
Verbetering Riool 2025(K)	392.379	209.068	183.311	-
Vervanging Riool 2025(K)	3.558.555	2.115.258	1.443.297	-
Huisv oude begraafpl op den Rosheuvel medew Ergon(K)	124.807	127.335	-2.528	-
Totaal	9.210.863	6.145.150	3.065.713	-
Kredieten niet afgerond - algemeen	Begroot (€)	Werkelijk (€)	Restant (€)	Overheveling (€)
Dakrenovatie oude raadhuis markt 23(K)	201.500	-	201.500	201.500
Verduurzaming gemeentehuis de Hofnar 15(K)	-	848	-848	-848
Aanschaf keuken gemeentehuis(K)	100.000	10.654	89.346	89.346
Afwaardering Carolusdreef-Waalreseweg(K)	80.816	-	80.816	80.816
Ren. antonuis, kemp. Haags Fase 1 weg (K)	1.076.088	31.259	1.044.829	1.044.829
Ren. antonuis, kemp. Haags Fase 2 weg (K)	817.000	4.530	812.470	812.470

Kredieten totaal	Begroot (€)	Werkelijk (€)	Restant (€)	Overheveling (€)
Ren. antonuis, kemp. Haags Fase 12groen (K)	724.000	-	724.000	724.000
Ren. antonuis, kemp. Haags Fase 1 groen (K)	553.000	-	553.000	553.000
Grootschalig herstel Asfaltlagen Geenhdreef/NwWw(K)	71.743	9.314	62.429	62.429
Grootschalig herstel Asfaltlagen Leenderwg-De Vest(K)	1.150.576	-	1.150.576	1.150.576
Grootschalig herstel asfaltwegen BergeijksedijkVW (K)	1.258.137	17.118	1.241.019	1.241.019
VRI 2025(K)	175.000	52.110	122.890	122.890
Ontwikkelingen parkeerverwijzing 2025(K)	75.000	-	75.000	75.000
Kwaliteitsimpuls Dommelkwartier (K)	62.734	2.794	59.940	59.940
Parkeren Borkel en Schaft 2024 (K)	34.587	1.616	32.971	32.971
VRI Geenhovensedreef 2025(K)	291.100	66.162	224.938	224.938
Vervanging openbare verlichting armaturen 2025(K)	100.000	100.000	-	-
Aanschaf zoutsilo(K)	100.000	-	100.000	100.000
Fietspad Narcislaan- Het Broek (K)	92.206	14.239	77.967	77.967
Fietspad Voort Loonderweg (K)	52.154	23.277	28.877	28.877
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed 2024 (K)	213.436	45.785	167.651	167.651
BO Agnetendal, Helenadal 20, nieuwbouw - gebouw(K)	2.819.363	282.366	2.536.997	2.536.997
BO Agnetendal, Helenadal 20 nieuwbouw - install(K)	1.882.440	188.244	1.694.196	1.694.196
GZ agnetendal/martinus nieuwbouw(K)	1.672.678	-	1.672.678	1.672.678
BO Pionier, Kromstraat 12 nieuwbouw - gebouw(K)	2.178.556	1.028.186	1.150.370	1.150.370
BO Pionier, Kromstraat 12 nieuwbouw install(K)	1.506.712	685.458	821.254	821.254
GZ Pionier, Kromstraat 12 nieuwbouw - gebouw(K)	1.409.839	625.211	784.628	784.628
KDV Pionier, Kromstraat 12 nieuwbouw - gebouw(K)	923.699	389.396	534.303	534.303
KDV Pionier, Kromstraat 12, nieuwbouw - install(K)	615.800	259.598	356.202	356.202
BO St Martinus, Groenstraat 1 nieuwbouw - gebouw(K)	3.267.181	-	3.267.181	3.267.181
BO St Martinus, Groenstraat 1 nieuwbouw - install(K)	2.183.918	-	2.183.918	2.183.918
BO Smelleken, Emmalaan 5 uitbreiding gebouw(K)	61.050	61.050	-	-
BO Smelleken, Emmalaan 5 uitbreiding install(K)	77.085	77.085	-	-
Kinderopvang St. Martinus groenstraat 1 gebouw(K)	1.908.000	-	1.908.000	1.908.000
Huisvesting BSO Agnetendal Helenadal 20 - gebouw(K)	919.200	-	919.200	919.200
Kinderopv St. Martinus Groenstr 1- installatie(K)	1.272.000	-	1.272.000	1.272.000
Huisvesting BSO Agnetendal Helenadal - install(K)	612.800	-	612.800	612.800
Buurthuis de Pionier (K)	535.880	225.906	309.974	309.974
MIP Buitensportvoorzieningen 2025 (afs. 25j)(K)	339.000	218.517	120.483	120.483
Renovatie kleedruimte HOD(K)	562.144	645.195	-83.051	-83.051
MIP De Wedert renovatie buitenbad(K)	205.648	50.842	154.806	154.806
Natuurspeelpark Dukaathof Dommelen(K)	60.000	58.114	1.886	1.886

Kredieten totaal	Begroot (€)	Werkelijk (€)	Restant (€)	Overheveling (€)
Verduurzaming gymzaal Emmalaan 1(K)		7.865	-7.865	-7.865
Zwavelzuurcilo Zwembad de Wedert (K)	108.000	53.976	54.024	54.024
Verduurzaming CC de Hofnar 10(K)		20.460	-20.460	-20.460
Verbouwing de Belleman (SIAM) (K)	684.618	10.006	674.612	674.612
Natuur en leisure Valkenswaard-Noord(K)	106.514	30.250	76.264	76.264
Baggeren de Groote Meer(K)	144.473	148.809	-4.336	-4.336
Betonputten verbeteren afvalinzameling(K)	787.282	298.409	488.873	488.873
Totaal	34.072.957	5.744.649	28.328.308	28.328.308

Kredieten niet afgerond - projectenportefeuille	Begroot (€)	Werkelijk (€)	Restant (€)	Overheveling (€)
MB Projectenportefeuille(K)	650.000	-	650.000	650.000
PPF BV 16 Inr. N69 tussn Eur.laan en Valkeniersstr(K)	227.534	277.602	-50.068	-50.068
PPF BV 28c Verkeersmtr. Bergstr./Norbertusdreef(K)	9.680	9.680	-	-
PPF BV 28d Herinr. Dommelseweg (tot Florapark)(K)	151.203	-61.583	212.786	212.786
PPF MC/HER18 Entr. oost L'derweg-Centr (verbl.geb)(K)	262.836	109.738	153.098	153.098
BV 40 bewegwijzering 24-25 (K)	153.395	120.433	32.962	32.962
VP BV 39 Herinrichting Luikerweg BIBEKO(K)	1.118.309	306.783	811.526	811.526
BV Opwaarderen halte Valkeniersstraat HOV(K)	60.000	-	60.000	60.000
BV Inrichten Dijkstraat eenrichtingsweg MC(K)	60.000	-	60.000	60.000
VP PPF BV 07 Rec. Kruising Luikerwg - zuid.randwg (K)	2.354.181	2.998	2.351.183	2.351.183
VP PPF BV 11 Reconsstr Kruising Luikerw/Dommelsew(K)	969.610	18.202	951.408	951.408
BV 14 Geluidreducerend asfalt zuidelijke randweg (K)	2.441.587	-	2.441.587	2.441.587
VP BV 38 Herinrichting Luikerweg BUBEKO(K)	1.018.971	32.260	986.711	986.711
VP PPF BV 29 Reconstr. Luikerweg/Venbergseweg E.O.(K)	460.758	2.580	458.178	458.178
PPF MC/HER 16 Herinrichting centrum entree zz(K)	626.756	404.176	222.580	222.580
Totaal	10.564.820	1.222.869	9.341.951	9.341.951

De kredieten van de projectenportefeuille zijn gebundeld gepresenteerd, zodat uit het overzicht duidelijk blijkt dat er voldoende dekking is binnen de totale kredietraming voor de (deel) projecten waarop een overschrijding ontstaat. Over de voortgang van de projectenportefeuille wordt de raad per halfjaar geïnformeerd middels een specifieke rapportage.

Mutaties reserves per programma

Mutaties reserves per programma

Mutaties reserves	Omschrijving	Begrote storting	Werkelijke storting	Begrote onttrekking	Werkelijke onttrekking
Programma 1					
Reserve opvang vluchtelingen en migranten	Bijdrage opvang statushouders		-	25	25
Algemene reserve	Jeugdhulpverlener		-	249	113
	Jeugdmaatschappelijk werk		-	0	108
Afwikkeling activiteiten 2024 - 2025	IHP Agnetendal	547	547	514	546
Reserve speeltoestellen	Onttrekking 2025	95	95	13	56
Coronaherstelplan	Werk & inkomen		-	320	320
Reserve vervanging sport	Vervanging sport	20	20	22	8
Totaal mutatie programma 1		662	662	1.143	1.176

Mutaties reserves	Omschrijving	Begrote storting	Werkelijke storting	Begrote onttrekking	Werkelijke onttrekking
Programma 2					
Algemene reserve	Onttrekking aankoop de Haak 14		-	607	607
	Onttrekking MRE mobiliteit		-	25	25
	Omgevingswet 2025		-	527	434
	Onderzoek Waalreseweg 2025		-	20	20
	Berap 2025	125	125		-
Landschapsverbetering	Luikerweg en Tops	375	249		-
Reserve Volkshuisvesting en stimulering woningbouw	Afwikkeling activiteiten 2025	192	192	25	19
Reserve grondexploitaties	Onttrekking 2025		-	219	164
Reserve egalisatie vastgoed	Egalisatie vastgoed		-	279	202
Reserve mobiliteitsfonds	Storting 2025		9		-
Afwikkeling activiteiten	2025		-	867	867
Reserve afval	Vrijval		-		-
Reserve opvang vluchtelingen migranten	Vrijval		-	758	758
Reserve grondexploitaties	Storting 2025		7		-
	Budgetovh. 24-25 Studie HOV Uitgave	40	40		-
	Budgetovh. 25-26	276	276		-
Totaal mutatie programma 2		1.008	898	3.327	3.096

Mutaties reserves	Omschrijving	Begrote storting	Werkelijke storting	Begrote onttrekking	Werkelijke onttrekking
Programma 3					
Reserve coronaherstelplan	Cultuur		-	138	168
Reserve beeldende kunst			-	165	1

Mutaties reserves	Omschrijving	Begrote storting	Werkelijke storting	Begrote onttrekking	Werkelijke onttrekking
Reserve tractie ruimtelijk beheer	Storting 2025	277	277	335	-
Afwikkeling activiteiten 2024-2025	afval	49	49	127	127
	Stikstof		-	88	88
	CMD		-	63	63
	Intereg		-	16	16
	Parkeerplaats Venbergen	30	30	25	25
	Budgetoverhevelingen 2025-2026	450	450		-
Reserve evenementen	Storting 2025	20	20		-
Reserve vervanging instrumenten CMD		13	13	11	-
Reserve vervanging en onderhoud inventaris CMD		15	13	10	3
Totaal mutatie programma 3		854	852	978	491

Mutaties reserves	Omschrijving	Begrote storting	Werkelijke storting	Begrote onttrekking	Werkelijke onttrekking
Programma 4					
Reserve coronaherstelplan		0	0	13	13
Totaal mutatie programma 4			-	13	13

Mutaties reserves	Omschrijving	Begrote storting	Werkelijke storting	Begrote onttrekking	Werkelijke onttrekking
Programma 5					
Algemene reserve	Afscheid burgemeester		-	100	45
	Brandweertoren 2025		-	85	85
	Coronaherstelplan	120	120		-
Reserve coronaherstelplan	berap 2025		-	120	120
Reserve Cure Wagenpark 2025		0	67	0	0
Totaal mutatie programma 5		120	120	305	250

Mutaties reserves	Omschrijving	Begrote storting	Werkelijke storting	Begrote onttrekking	Werkelijke onttrekking
Programma 7					
Budgetoverheveling 25 26		54	54		-
Keuken gemeentehuis		100	100	100	100
Totaal mutatie programma 5		154	154	100	100

14.45

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Taakvelden

bedragen x € 1.000

Nr.	Taakveldomschrijving	Lasten begroting 2025 na wijziging	Baten begroting 2025 na wijziging	Lasten werkelijk 2025	Baten werkelijk 2025	Programma
0. Bestuur en ondersteuning						
0.1	Bestuur	2.536	0	3.934	14	Samen zorgen wij voor Valkenswaard / vertegenwoordigen wij Valkenswaard / in dienst van Valkenswaard
0.2	Burgerzaken	1.358	555	1.476	726	Samen in dienst van Valkenswaard
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.191	419	1.083	526	Samen wonen en werken wij in Valkenswaard / recreëren wij in Valkenswaard
0.4	Overhead	16.248	28	16.448	67	Overhead
0.5	Treasury	-202	60	261	175	Samen in dienst van Valkenswaard / algemene dekkingsmiddelen
0.61	OZB woningen	136	6.303	107	6.302	Samen in dienst van Valkenswaard / algemene dekkingsmiddelen
0.62	OZB niet-woningen	11	2.947	0	2.959	Samen in dienst van Valkenswaard / algemene dekkingsmiddelen
0.63	Parkeerbelasting	148	751	159	765	Samen in dienst van Valkenswaard / algemene dekkingsmiddelen
0.64	Belastingen overig	10	193	10	194	Samen in dienst van Valkenswaard / algemene dekkingsmiddelen
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	120	74.605	0	75.030	Algemene dekkingsmiddelen
0.8	Overige baten en lasten	1.094	626	1.249	607	Samen in dienst van Valkenswaard / onvoorzien
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	Vennootschapsbelasting
0.10	Mutaties reserves	4.219	6.842	4.178	6.265	Samen zorgen wij voor Valkenswaard / wonen en werken wij in Valkenswaard / recreëren wij in Valkenswaard / vertegenwoordigen wij Valkenswaard / in dienst van Valkenswaard / overhead

bedragen x € 1.000

1. Veiligheid						
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.498	130	2.502	139	Samen in dienst van Valkenswaard
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.204	335	1.044	288	Samen wonen en werken wij in Valkenswaard / recreëren wij in Valkenswaard / in dienst van Valkenswaard
2. Verkeer, vervoer en waterstaat						
2.1	Verkeer en vervoer	5.226	333	4.648	366	Samen wonen en werken wij in Valkenswaard / recreëren wij in Valkenswaard
2.2	Parkeren	25	30	25	27	Samen recreëren wij in Valkenswaard
3. Economie						
3.1	Economische ontwikkeling	970	12	826	13	Samen wonen en werken wij in Valkenswaard
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	137	397	166	413	Samen wonen en werken wij in Valkenswaard
3.4	Economische promotie	560	109	468	83	Samen wonen en werken wij in Valkenswaard
4. Onderwijs						
4.1	Openbaar basisonderwijs	146	0	152	0	Samen zorgen wij voor Valkenswaard
4.2	Onderwijshuisvesting	2.934	87	2.612	76	Samen zorgen wij voor Valkenswaard
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.706	492	1.457	398	Samen zorgen wij voor Valkenswaard
5. Sport, cultuur en recreatie						
5.1	Sportbeleid en activering	1.164	490	1.141	565	Samen zorgen wij voor Valkenswaard
5.2	Sportaccommodaties	4.549	1.472	4.654	1.371	Samen zorgen wij voor Valkenswaard
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.560	1.122	3.161	1.047	Samen recreëren wij in Valkenswaard / zorgen wij voor Valkenswaard
5.4	Musea	318	0	262	0	Samen recreëren wij in Valkenswaard
5.5	Cultureel erfgoed	511	124	413	18	Samen recreëren wij in Valkenswaard
5.6	Media	829	31	821	28	Samen recreëren wij in Valkenswaard
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.361	1.113	4.889	1.295	Samen zorgen wij voor Valkenswaard / recreëren wij in Valkenswaard
6. Sociaal domein						

						bedragen x € 1.000
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	9.908	2.494	9.546	2.483	Samen zorgen wij voor Valkenswaard / vertegenwoordigen wij Valkenswaard
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	25	0	0	0	Samen zorgen wij voor Valkenswaard
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	1.194	0	1.169	129	Samen zorgen wij voor Valkenswaard
6.3	Inkomensregelingen	13.321	9.937	13.150	9.702	Samen zorgen wij voor Valkenswaard / wonen en werken wij in Valkenswaard
6.4	WSW en beschut werk	3.798	0	3.883	0	Samen zorgen wij voor Valkenswaard
6.5	Arbeidsparticipatie	1.099	0	1.148	1	Samen zorgen wij voor Valkenswaard
6.60	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	1.180	0	1.285	0	Samen zorgen wij voor Valkenswaard
6.711	Huishoudelijke hulp (Wmo)	3.459	0	3.596	0	Samen zorgen wij voor Valkenswaard
6.712	Begeleiding (Wmo)	2.586	0	2.623	0	Samen zorgen wij voor Valkenswaard
6.713	Dagbesteding (Wmo)	735	0	766	0	Samen zorgen wij voor Valkenswaard
6.714	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	183	260	170	323	Samen zorgen wij voor Valkenswaard
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	635	0	753	0	Samen zorgen wij voor Valkenswaard
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	4.436	0	4.741	0	Samen zorgen wij voor Valkenswaard
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	592	0	504	0	Samen zorgen wij voor Valkenswaard
6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	684	0	834	0	Samen zorgen wij voor Valkenswaard
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	1.972	0	2.170	0	Samen zorgen wij voor Valkenswaard
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	350	0	448	0	Samen zorgen wij voor Valkenswaard
6.791	PGB Wmo	209	0	229	0	Samen zorgen wij voor Valkenswaard
6.792	PGB Jeugd	64	0	154	0	Samen zorgen wij voor Valkenswaard
6.821	Jeugdbescherming	820	0	798	0	Samen zorgen wij voor Valkenswaard
6.822	Jeugdreclassering	76	0	82	0	Samen zorgen wij voor Valkenswaard
7. Volksgezondheid en milieu						
7.1	Volksgezondheid	1.542	201	1.574	213	Samen zorgen wij voor Valkenswaard
7.2	Riolering	2.661	3.696	2.478	3.663	Samen wonen en werken wij in Valkenswaard
7.3	Afval	4.148	5.339	4.235	5.409	Samen in dienst van Valkenswaard

						bedragen x € 1.000
7.4	Milieubeheer	3.027	855	2.973	865	Samen zorgen wij voor Valkenswaard / wonen en werken wij in Valkenswaard / recreëren wij in Valkenswaard
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	285	127	228	170	Samen zorgen wij voor Valkenswaard / recreëren wij in Valkenswaard
8.	Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing					
8.1	Ruimte en leefomgeving	1.893	435	2.657	1.047	Samen wonen en werken wij in Valkenswaard
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	2.124	2.123	2.609	2.415	Samen wonen en werken wij in Valkenswaard
8.3	Wonen en bouwen	1.118	776	1.339	1.186	Samen zorgen wij voor Valkenswaard / Samen wonen en werken wij in Valkenswaard

14.46

EMU-saldo

EMU- saldo

Gemeenten moeten het kastekort van hun exploitatie beperken tot de overeengekomen percentages van hun totale begroting. Via dit zogenoemde EMU-saldo wordt gecontroleerd of de decentrale overheden een gelijkwaardige inspanning leveren bij het streven om te voldoen aan de Europese begrotingsdoelstellingen. Hoewel er geen individuele referentiewaarden voor het EMU-saldo zijn vastgesteld en er geen maatregelen/sancties zullen worden opgelegd bij overschrijding, schrijven de herziene BBV voorschriften voor dat ook in het jaarverslag wordt gerapporteerd over het EMU-saldo.

bedragen x
€ 1.000

EMU Saldo		Realisatie 2025	Realisatie 2024
+ 1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	992	-3.181
+ 2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	5.132	4.473
+ 3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	4.300	9.467
- 4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	17.335	18.882
+ 5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	6.900	6.293
+ 6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: * Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	3.183	5.008
- 7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	1.510	1.735
+ 8	Baten bouwgrondexploitatie: * Baten voor zover transacties niet op exploitatie verantwoord	219	1.121
- 9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	1.444	706
- 10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	Nee	Nee
- 11	Verkoop van effecten:		
a	· Zijn effecten verkocht ? (ja/nee)	Nee	Nee
b	· Zo ja wat was bij verkoop de boekwinst op de exploitatie?	-	-
Berekend EMU-saldo		437	1.858

16.47

Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording **Rechtmatigheidsverantwoording**

Verantwoordelijkheid college

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 11 december 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.402.120. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 5.814.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 2.402.120. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 5.174.000 acceptabel op basis van de door de raad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen (bedragen * €1.000)	
Begrotingscriterium	
1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door de gemeenteraad vastgesteld autorisatieniveau)	2.659
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	133
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld (hangt af van de intern vastgestelde spelregels in bijvoorbeeld de financiële verordening art. 221 Gemeentewet over de planning & controlcyclus, budgetafwijkingen, budgetoverheveling etc.)	3.061
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	5.853
4. Totaal van begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	5.748
De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	105
Voorwaardencriterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	535
M&O criterium	
Geen bevindingen	0
Totaal van onrechtmatigheden	6.388
Waarvan acceptabel	5.748
Waarvan niet-acceptabel	640

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Omschrijving (toelichting)

Niet van toepassing.

Overige gegevens

Op grond van de aanpassing van Bbv artikel 24, 3e lid dient in de jaarrekening een paragraaf 'Overige gegevens' te worden toegevoegd. Deze paragraaf Overige gegevens moet in de jaarstukken worden opgenomen ná de jaarrekening en dus niet als onderdeel van de jaarrekening. In de paragraaf Overige gegevens wordt de controleverklaring van de accountant opgenomen.

Voor het proces van opstellen, goedkeuren en publiceren van de jaarstukken betekent dit dat de volksvertegenwoordiging een versie van de jaarstukken goedkeurt waarin de definitieve controleverklaring van de accountant is opgenomen. De publicatie van de jaarstukken op de website omvat voortaan de opgestelde versie inclusief de paragraaf Overige gegevens, met daarin de controleverklaring van de accountant.

Bijlage

Bijlage 1 SiSa

SiSa verantwoording Excel-tabel

ocw

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026								
Vers trekk er	Uitker ingsco de	Specifieke uitkering	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		Juridische grondslag						
		Ontvanger						
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblema- tiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedra- gen voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedrag en voor e (ja/nee)	Eindverantwo- ording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle D2</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: B2/01</i>	<i>Indicator: B2/02</i>	<i>Indicator: B2/03</i>	<i>Indicator: B2/04</i>	<i>Indicator: B2/05</i>	
			10	17	Nee	Nee	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)				
			<i>Keuze werkelijke kosten</i> <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/06</i>	<i>Keuze werkelijke kosten</i> <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/07</i>				
			€30.457	€45.300				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van	Reeks 1 Cumulatiev e besteding (t/m jaar T) werkelijke

OCW

			onderdeel c (artikel 3)	kosten van onderdeel c (artikel 3)	onderdeel e (artikel 3)	kosten van onderdeel e (artikel 3)	onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregelin g (artikel 3)
			Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten
			<i>Aard controle R Indicator: B2/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/13</i>
			€88.167	€ 221.288	€9.137	€28.222	€0	€0
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
			Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen
			<i>Aard controle R Indicator: B2/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/15</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/16</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/17</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/18</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/19</i>
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal	
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24</i>	
			<i>Aard controle R Indicator: B2/20</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/21</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/22</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/23</i>	€127.761	
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijschelden van gemeentelij	Eindverantwoording (Ja/Nee)				

OCW

			ke belastingen					
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>				
			<i>Indicator: C62/01</i>	<i>Indicator: C62/02</i>				
			€ 0	Ja				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschov en naar t+1	Aantal informatiep unten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepu nten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: C92/01</i>	<i>Indicator: C92/02</i>	<i>Indicator: C92/03</i>	<i>Indicator: C92/04</i>	<i>Indicator: C92/05</i>	
			€ 28.325	€ 2.781	1	246	10	
OCW	D8	Onderwijsachterst andenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorziening en voor voorschools e educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitsei sen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschool se educatie met bevoegde gezagsorga nen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeel zalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwd e reserve ultimo (jaar T)
		Gemeenten	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: D8/01</i>	<i>Indicator: D8/02</i>	<i>Indicator: D8/03</i>	<i>Indicator: D8/04</i>	<i>Indicator: D8/05</i>	<i>Indicator: D8/06</i>
			€ 310.080	€ 0	€ 61.991	-€ 52.590	€ 287.088	€ 328.290
			Hieronder per regel één gemeente(c ode)	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekt e middelen	Hieronder per regel één gemeente(c ode)	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekt e middelen		

OCW

			selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	(lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	(baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	
			Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	
			<i>Indicator: D8/07</i>	<i>Indicator: D8/08</i>	<i>Indicator: D8/09</i>	<i>Indicator: D8/10</i>	
		1					
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs		
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>		
			<i>Indicator: D14/01</i>	<i>Indicator: D14/02</i>	<i>Indicator: D14/03</i>		
			€ 61.680	€ 0	€ 8.192		
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: D14/04</i>	<i>Indicator: D14/05</i>	<i>Indicator: D14/06</i>	<i>Indicator: D14/07</i>	
			€ 0	€ 135.909	€ 66.037	Ja	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit	

OCW

			en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D14/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/09</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D14/10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/11</i>		
			1					
Ien W	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa	Hieronder per regel één beschikking nummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
		Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E3/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E3/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E3/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E3/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E3/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E3/06</i>
			1 BSV/23/00291	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Hieronder per regel één projectnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)

OCW

			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Aard controle R Indicator: E3/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12
			1 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
Ien W	E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	Beschikking nummer / en projectnaa m	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddele n	Cumulatiev e besteding ten laste van Rijksmiddel en (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoor dingsinformatie	Daadwerkelijk startdatum van het project (dd/mm/jj)	Daadwerkelijk e einddatum van het project (dd/mm/jj)	Ervaringen binnen 3 maanden na afroning project gedeeld (ja/nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E53/01	Aard controle R Indicator: E53/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/06
			1 SPUKSLA25 -03802894	€ 67.275	€ 67.275	16/12/2025	31/12/2028	Nee
			Kopie beschikking nummer /naam	Jaar waarin het project is opgenomen in een decentraal uitvoeringspl an	Eindverant woording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E53/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/09			
			1 SPUKSLA25 -03802894	2025	Nee			
Ien W	E103B	Tijdelijke stimuleringsregeli ng slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastr uctuur 2023-2027	Hieronder per regel één provincie(c ode) en/of gemeente(c ode) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoor dingsinformatie voor die	Projectcateg orie	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwo ording (Ja/Nee)	

OCW

		SiSa tussen medeoverheden	provincie of gemeente invullen					
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E103B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E103B/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E103B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E103B/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E103B/05</i>	
		1	030010 Provincie Noord-Brabant	Woondeal WBW kwartiermakers	€ 8.741	€ 19.044	Ja	
		2	060858 Gemeente Valkenswaard					
Ien W	E120	Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheid maatregelen 2025-2030	Totale besteding (Jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E120/01</i>	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/02</i>	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E120/03</i>	Project afgerond (alle maatregelen) t/m Jaar T?(ja/nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/04</i>		
			€ 313.600	€ 313.600	€ 1.065.657	Nee		
			Naam/nummer per maatregel <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/05</i>	Per maatregel, maatregel afgerond t/m (jaar T)? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/06</i>	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/07</i>	Eventuele toelichting, indien noodzakelijk <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/08</i>		
		1	401 Aanleg van openbare verlichting, aantal in st	Ja	24			
		2	421 Vrijliggend fietspad - b=3,5 meter, aantal in m	Nee	775			
		3	448 Aanleg van een fietsoversteek via een middeneila	Nee				

OCW

			nd, alleen bij een kruispunt op 50-wegen, aantal in st				
		4	431 Drempel , aantal in st	Ja	2		
		5	410 Aanbrengen van kant-en asmarkerin g op fietspaden, aantal in m	Nee	1		
		6	411 Verplaatsen lichtmast, aantal in st	Ja	1		
		7	414 Saneren verticale trottoirband en en hoogtevers chillen tussen verharding en berm, aantal in m	Nee	1.340		
		8	420 Fietsoverst eek over zijweg door middel van een uitritconstr uctie, aantal in st	Ja	3		
		9	434 Aanleg van een uitritconstr uctie van zijstraten GOW naar 30 km/uur-zone, aantal in st	Ja	3		
		10	440 Saneren van langsparker en of parkeerstro ken langs de rijbaan, aantal in st	Ja	71		
		11	450 Aanleg van een uitritconstr uctie van zijstraten GOW naar 30 km/uur-zone, aantal in st	Ja	5		

OCW

			12	452 Aanleg van een middeneiland bij een komgrens van een GOW 80 km/h naar een GOW 50 km/h, aantal in st	Nee				
			13	465 Aanleg van een snelheidsremmend plateau voor een fietsoversteek, alleen bij een kruispunt op 60-wegen, aantal in st	Nee				
			14	473 Aanbrengen geleiderail met veilig begin-eindstuk, aantal in m / st	Nee				
			15	430 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h, aantal in st	Ja	1			
			16	432 Wegversmalling, aantal in st	Nee				
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2025		Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
		Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06	
			€ 7.793.499	€ 99.873	€ 330.753	€ 0	€ 69.643	€ 0	

OCW

			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden en schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/07	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/08	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2/09	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/10	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/11	Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 30.809	€ 0	€ 0	€ 1.075.374	€ 42.753	€ 2.919
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
			€ 0	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoeks kosten artikel 52, eerste lid,

OCW

		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gemeente	Gemeente	(exclusief Rijk) Gemeente	Gemeente	Gemeente	onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
			<i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>
			€ 17.000	€ 4.620	€ 2.700	€ 0	€ 0	€ 8.250
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstreking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstreking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden en schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden en schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/07</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/08</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/09</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (overig)

OCW

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
				Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
				Indicator: G4/01	Indicator: G4/02	Indicator: G4/03	Indicator: G4/04	Indicator: G4/05
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 25.216	€ 1.528
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.522	€ 57
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 16.815	€ 628
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 44.553	€ 2.213
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonder houd (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalver strekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
				Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.		
			Indicator: G4/07	Indicator: G4/08	Indicator: G4/09	Indicator: G4/10		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april	0	0	Ja		

OCW

			2021 tot 1 juli 2021)					
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6 Totaal	0	0	N.v.t.		
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	
			<i>Indicator: G4/11</i>	<i>Indicator: G4/12</i>	<i>Indicator: G4/13</i>	<i>Indicator: G4/14</i>	<i>Indicator: G4/15</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvang	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvang		

OCW

			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17	ngtoeslagaf faire Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18	gtoeslagaffai re Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	0	0	0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle R Indicator: G10/01	Aard controle R Indicator: G10/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03		
			€ 500.149	€ 3.611	Ja		
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoesl agaffaire_gemeent edeel 2025	Gederfde baten die voortvloei n uit kwijtscheld en schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de	Gederfde baten die voortvloei n uit kwijtschelde n schulden Wet Inburgering van 13 september	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		

OCW

			hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente
--	--	--	--

OCW

			inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/03</i>	inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/04</i>	inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/06</i>		
			€ 370.933	€ 141.470	€ 73.257			
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Totaalbedrag (jaar T) toegekend <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/01</i>	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H30/02</i>	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H30/03</i>	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H30/04</i>	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/05</i>	Toelichting <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/06</i>
			€ 610.316	€ 61.032	€ 549.285	€ 1.565.938	Ja	N.v.t.
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/07</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/08</i>				
			Ja	Nee				
VRO	J6B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet ondersteuning woningbouw (derde tranche) SiSa tussen medeoverheden	Hieronder één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen <i>Aard controle n.v.t.</i>	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle R</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle n.v.t.</i>	Cofinanciering (jaar T) <i>Aard controle R</i>	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i>	Cumulatief aantal woningbouw- of herstructureringsprojecten dat t/m jaar T geholpen is met middelen <i>Aard controle n.v.t.</i>

OCW

			Indicator: J6B/01	Indicator: J6B/02	Indicator: J6B/03	Indicator: J6B/04	Indicator: J6B/05	Indicator: J6B/06
			030010 Provincie Noord- Brabant	€ 125.000	€ 125.000	€ 51.441	€ 51.441	2
			Cumulatief aantal woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd (t/m Jaar T)	Eindverantw oording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: J6B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J6B/08				
			193	Nee				
VRO	J17	Realisatiestimulan s	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrag e is verstrek t, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Geprognostise erde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrag e is verstrek t, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.			
			Aard controle D1 Indicator: J17/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J17/02	Aard controle D1 Indicator: J17/03			
			55	165	0			
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV- gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrag e is verstrek t, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoefte van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschapp elijke voorzieninge n in de NPLV- gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de	Bestedinge n (jaar T) aan compensab ele btw ten behoefte van activiteiten ter verbetering van bovenplans e openbare ruimte en collectieve maatschap pelijke voorziening en in de NPLV-	Bestedingen (jaar T) ten behoefte van de financiering van capaciteitson dersteuning voor de uitvoering van de woningbouw opgave in de NPLV- gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl.	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoefte van de financiering van capaciteitsond ersteuning voor de uitvoering van de woningbouwo pgave in de NPLV- gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling.	

OCW

				regeling (excl. Compensabe le Btw) .	gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling.	Compensabe le Btw).		
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	
			<i>Indicator: J17/04</i>	<i>Indicator: J17/05</i>	<i>Indicator: J17/06</i>	<i>Indicator: J17/07</i>	<i>Indicator: J17/08</i>	
		1	0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		2						
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishouden s in huurwoning en aan wie energiebes parende voorziening en zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatiev e besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishouden s in koopwoning n aan wie energiebesp arende voorzieninge n zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatiev e besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: J55/01</i>	<i>Indicator: J55/02</i>	<i>Indicator: J55/03</i>	<i>Indicator: J55/04</i>	<i>Indicator: J55/05</i>	<i>Indicator: J55/06</i>
			0	€ 0	€ 322.617	192	€ 38.534	€ 361.955
			Het aantal huishouden s dat ondersteuning – bijvoorbeel d via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatiev e besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			

OCW

			kunnen vermindere n.					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09</i>			
			0	€ 0	€ 58.770			
			Het aantal kleine gasbespare nde maatregele n (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteits besparende maatregelen (w.o. LED- lampen)	Het aantal grote(re) gasbespare nde maatregele n (w.o. dakisolatie, vloerisolatie , spouwmuur isolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteits besparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbrui k/energiereke ning tot gevolg.	Het aantal overige energiereke ning verlagende maatregele n
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15</i>
			0	0	0	0	0	0
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikking snummer	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregele n zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het- zelfmaatregel en, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuni ng en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakel d als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/02</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J94/03</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J94/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/06</i>
		1	LAI23-0352 0716	€ 174.757	79	0	€ 1.890	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering	Eindverant woordning (ja/nee)			

OCW

			besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c	besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energieuinige ventilatiemaatregelen.				
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/09</i>			
		1	€ 0	€ 174.757	Nee			
KGK	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: K28/01</i>	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: K28/02</i>	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: K28/03</i>	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: K28/04</i>	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: K28/05</i>	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: K28/06</i>
			€ 365.197	€ 397.077	€ 41.896	€ 1.179.836	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: K28/07</i>					
			Nee					
Aen M	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzondering sbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) - uitzonderin	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)

OCW

		Gemeenten	Aard controle R Indicator: M16/01	Aard controle R Indicator: M16/02	gsbepaling (GOO) Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03	Aard controle R Indicator: M16/04	Aard controle R Indicator: M16/05	Aard controle R Indicator: M16/06
			€ 1.638.120			€ 0	€ 0	€ 138.545
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmati g uitgekeerde) verstrekkin gen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringsk osten per geregistreer de persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemde n GOO (jaar T)	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd	
			Aard controle R Indicator: M16/07	Aard controle R Indicator: M16/08	Aard controle R Indicator: M16/09	Aard controle D2 Indicator: M16/10	Aard controle D2 Indicator: M16/11	
			€ 0	€ 3.264	€ 81.945	01/01/2025	01/10/2025	
			Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/0 5/06/07/08 verminderd met 09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: M16/12	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/13				
			€ 1.697.984	€ 8.798.374				